Svenska kyrkan

DOKUMENT			DIARIENUMMER
Utredning av den lokala strukturen i Västmanland, underlag för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kap 8 §			S 2023-0245:74
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTTYP	VERSION
Per Kallin Pålsson, Helene Leijon	27 maj 2026	Utredning	1.0

Underlag för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kap 8 §

Utredning av den lokala strukturen

i Arbogabygdens församling,
Hallstahammar-Kolbäcks församling,
Kumla, Tärna och Kila församling,
Kungsörs församling,
Köpings pastorat,
Norberg-Karbennings församling,
Sala-Norrby-Möklinta pastorat,
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling,
Sura-Ramnäs församling,
Västanfors-Västervåla församling och
Västerfärnebo-Fläckebo församling

Per Kallin Pålsson och Heléne Leijon
Stiftsadjunkter

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

Innehållsförteckning

1 Inledning 3
2 Teologi 10
3 Indelningsförändringar i Västerås stift 11
4 Arbogabygdens församling 21
5 Hallstahammar-Kolbäcks församling 42
6 Kumla, Tärna och Kila församling 64
7 Kungsörs församling 83
8 Köpings pastorat 103
9 Norberg-Karbennings församling 129
10 Sala-Norrby-Möklinta pastorat 146
11 Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling 167
12 Sura-Ramnäs församling 187
13 Västanfors-Västervåla församling 204
14 Västerfärnebo-Fläckebo församling 227
15 Sammanfattning från besök i församlingar 244
16 Samlad bedömning av bärkrafter i nuvarande församlingar/pastorat 286
17 Förändringsalternativ 302
18 Sammanfattning och överväganden 327
19 Framtida indelningar i Västmanland 334
20 Remisser och samråd 341
21 Barnperspektiv 345
22 Inför beslut om förändrad indelning 349
23 Tiden mellan beslut och ikraftträdande 356

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

1 Inledning

En församlings grundläggande uppgift i Svenska kyrkan är, enligt kyrkoordningen att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

En levande kyrka med engagerade förtroendevalda, anställda och ideella medarbetare som tillsammans med alla andra församlingsbor skapar möjlighet till möte med levande Gud är en förutsättning för att Svenska kyrkan finns kvar i framtiden. Formerna för denna levande kyrka anpassas efter den omvärld som kyrkan lever i, så har det varit sedan kyrkan var ung. Modet att våga lita på att Jesus möter oss från framtiden och att dopet och nattvarden ger kraft till relation och ett liv i gemenskap med Gud och varandra, skapar förutsättningar för att ta ett delat ansvar för en hållbar framtid för Svenska kyrkan.

Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Det är i församlingen människor möts för att fira gudstjänst, det är i församlingen som undervisning bedrivs och det är i församlingen som diakoni och mission utövas.

När omvärlden förändras och när Svenska kyrkan förändras kan församlingar behöva samverka solidariskt i pastorat för att den grundläggande uppgiften skall kunna utföras i alla församlingar. Församlingar som på lång sikt kan förväntas utföra den grundläggande uppgiften kan sägas vara långsiktigt bärkraftiga.

Syftet med denna utredning är att utreda och klargöra vad som kan förväntas vara en långsiktigt hållbar indelning för de berörda församlingarna samt utgöra underlag för samråd enligt KO 37 kap 8 §

1.1 Bakgrund

Svenska kyrkan möter förändringar i samhället genom att stödja och underlätta samverkan mellan församlingar och att bilda större församlingar eller pastorat. Syftet är att den grundläggande uppgiften kan utföras livskraftigt även i framtiden. Därför är det viktigt att Svenska kyrkans resurser används på bästa möjliga sätt med hänsyn till kyrkans uppdrag. Om församlingar hjälps åt med kompetens och resurser, ökar utrymmet för att utveckla olika verksamheter.

Stiftsstyrelsen ansvarar enligt kyrkoordningen (KO) 37 kap. 5 § för en ändamålsenlig lokal struktur, att församlingar och pastorat är geografiskt och ekonomiskt hållbara så att den grundläggande uppgiften kan utföras långsiktigt över hela stiftet.

Anledningen till att utredning av den lokala strukturen har inletts är att det till stiftsstyrelsen i Västerås stift inkommit en begäran om utredning av den lokala strukturen från Västerfärnebo-Fläckebo församling 2022-11-28 (Dnr S 2022-0638:1). Stiftsstyrelsen fattade den 2023-02-23 beslut om att utredningen av den lokala strukturen ska omfatta Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling, Sala-Norrby-Möklinta pastorat samt Kumla, Tärna och Kila pastorat. Därefter har en indelningsändring genomförts så att Kumla-Tärna kila pastorat ombildats till församling från och med 1 januari 2025.

Det har även till stiftsstyrelsen i Västerås stift under våren 2023 inkom en begäran om utredning av den lokala strukturen från Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling (Dnr S 2023-0245:1). Stiftsstyrelsen fattade den 2023-06-15 beslut om att utredningen av den lokala strukturen ska omfatta Västanfors-Västervåla församling, Sura Ramnäs församling och Köpings pastorat.

1.2 Utredningens syfte

Syftet med denna utredning är att skapa ett underlag till stiftsstyrelsen i Västerås stift, så att stiftsstyrelsen kan fatta beslut om en framtida lokal struktur i de församlingar och pastorat som berörs av utredningen. Utredningen skall även utgöra underlag för samråd enligt KO 37 kap 8 §.

Enligt Kyrkoordningen skall stiftsstyrelsen fatta beslut om:

- församlingens upphörande och datum för upphörande (KO 27 kap 16 §)
- ny församlings eller nytt pastorats bildande och datum för bildande (KO 27 kap 16 §)
- namn på det nya pastoratet eller den nya församlingen (KO 37 kap 35 & 37 §§)
- minsta antal prästtjänster (KO 37 kap 19 §)
- antal ledamöter och ersättare till interims delegerade (KO 37 kap 29 §)

1.3 Arbetsgång för utredningen

Denna utredning är en konsekvens av två tidigare utredningar:

- Utredning av den lokala strukturen i Västerfärnebo-Fläckebo församling med flera församlingar
- Utredning av den lokala strukturen i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling med flera församlingar

Dessa sammanfördes efter beslut i Stiftsstyrelsen 2025-10-07 (Dnr S 2023-0245:44, § 77)

1.3.1 Utredning av Västerfärnebo-Fläckebo församling med flera församlingar

Utredningen för Västerfärnebo-Fläckebo församling initierades efter beslut i Stiftsstyrelsen 2023-02-23 (Dnr S2022-0638:4, §18) efter förfrågan från kyrkorådet i Västerfärnebo-Fläckebo församling som inkommit 2022-11-28 (Dnr S 2022-0638:1). Stiftsstyrelsen fattade den 2023-02-23 beslut om att utredningen av den lokala strukturen ska omfatta Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling, Sala-Norrby-Möklinta pastorat samt Kumla, Tärna och Kila pastorat.

Ett inledande möte hölls med berörda kyrkoherdar och kyrkorådsordföranden 2023-09-28.

Därefter har en indelningsändring genomförts så att Kumla-Tärna kila pastorat ombildats till församling från och med 1 januari 2025. I samband med detta möte enades de ingående enheterna om att rekommendera stiftsstyrelsen att pausa utredningen för att återuppta den 2026 (Dnr S 2022-0638:11). Stiftsstyrelsen beslutade enligt denna rekommendation den 2023-11-16 (Dnr S 2022-0638:14, § 109).

Som en konsekvens av beslutet att utvidga utredningen för Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling m.fl. församlingar beslutade stiftsstyrelsen 2025-10-07 att avsluta strukturutredningen för Västerfärnebo-Fläckebo församling m.fl. församlingar (Dnr S2022-0638:17, § 78)

1.3.2 Utredning av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling med flera församlingar

Utredningen för Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling initierades efter stiftsstyrelsens beslut 2023-06-15, S 2023-0245:3 §72

Uppdraget att påbörja utredningen gick till Sofia Harryson och Karin Degréus.

Ett första möte hölls med kyrkoherdar och kyrkorådsordföranden den 2023-10-18 där församlingarna/pastoratets demokratiska och pastorala bärkrafter diskuterades samt ungdomsverksamhet för rekrytering. Deltog vid mötet gjorde även kontraktsprostarna Markus Holmberg och Cecilia Alsterlund.

Stiftsstyrelsen beslutade 2023-11-16 att exkludera Sura-Ramnäs församling från utredningen, S 2023-0245:10, SST § 110.

Nästa möte hölls digitalt den 2023-12-11 då olika alternativ till indelning diskuterades.

Ett nytt möte mellan Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling och Västerås stift hölls den 2024-03-20 i Skinnskatteberg. Närvarade gjorde från Västerås stift Peter Åström, stiftsprost, Inger Wahlman, förste vice ordförande i stiftsstyrelsen, Markus Holmberg, kontraktsprost i Norra Västmanlands kontrakt samt Karin Spector, stiftsdirektor. Från Skinnskatteberg och med Hed och Gunnilbo församling närvarade Madeleine Ingmarstedt, tillförordnad kyrkoherde, Siv Strandén-Björkbacka, kyrkorådets ordförande, Sonja Råberg, kyrkorådets vice ordförande samt Barbro Wahlberg, kyrkorådsledamot. Se kyrkorådets protokoll 2024-03-27 § 258.

Stiftsstyrelsen beslutade 2024-06-13 att återuppta strukturutredningen gällande Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling, Köpings pastorat *och* Sura-Ramnäs församling (Dnr S 2023-0245:14, SST §81). (Kursivering från protokollet)

På grund av personalförändringar på stiftskansliet vilade utredningen under 2024 och återupptogs hösten 2025 av stiftsjurist Niklas Barke och stiftsadjunkterna Per Kallin Pålsson och Heléne Leijon.

Under våren 2025 hölls möten med förtroendevalda och personal i de berörda församlingarna/pastoratet. Mötena genomfördes så att stiftets utredare träffade personalen på eftermiddagen och kyrkorådet på kvällen. Båda grupperna delgavs då samma information och fick göra samma övning där de fick beskriva glädjeämnen och utmaningar både nu och vad de ser komma framöver.

Vid mötena med alla anställda och hela kyrkoråden har syftet med strukturutredningen, tidsplanen och processen beskrivits. Medarbetare och förtroendevalda har även getts tillfälle att reflektera över farhågor och möjligheter med en eventuell förändring i den lokala strukturen.

Under våren 2025 sammanställde utredningsteamet texterna som beskriver församlingarna och pastoratet. Dessa är baserade på information från församlingarna så som Församlingsinstruktion, Budget, Verksamhetsplaner, Lokalförsörjningsplaner etc. samt Svenska kyrkans statistik och uppgifter på respektive församling/pastorat. Texterna skickades ut för påseende och faktagranskning till berörda församlingar/pastorat i april månad 2025. De ombads även yttra sig över de olika alternativ till ny indelning inom de församlingar och pastorat som berörs av utredningen. Yttranden skulle lämnas in senast den 18 maj 2025. Det inkom totalt 10 yttranden.

Utredningen lämnades till stiftsstyrelsen med rekommendation om att sammanföra båda utredningarna enligt ovan samt att även inkludera Hallstahammar-Kolbäcks församling, Kungsörs församling och Arbogabygdens församling så att utredningen skulle omfatta hela dåvarande Norra Västmanlands kontrakt och Södra Västmanlands kontrakt.

Stiftsstyrelsen beslutade 2025-10-07 (Dnr S 2023-0245:44, § 77) om att utöka utredningen till att omfatta hela dåvarande Norra Västmanlands kontrakt och Södra Västmanlands kontrakt.

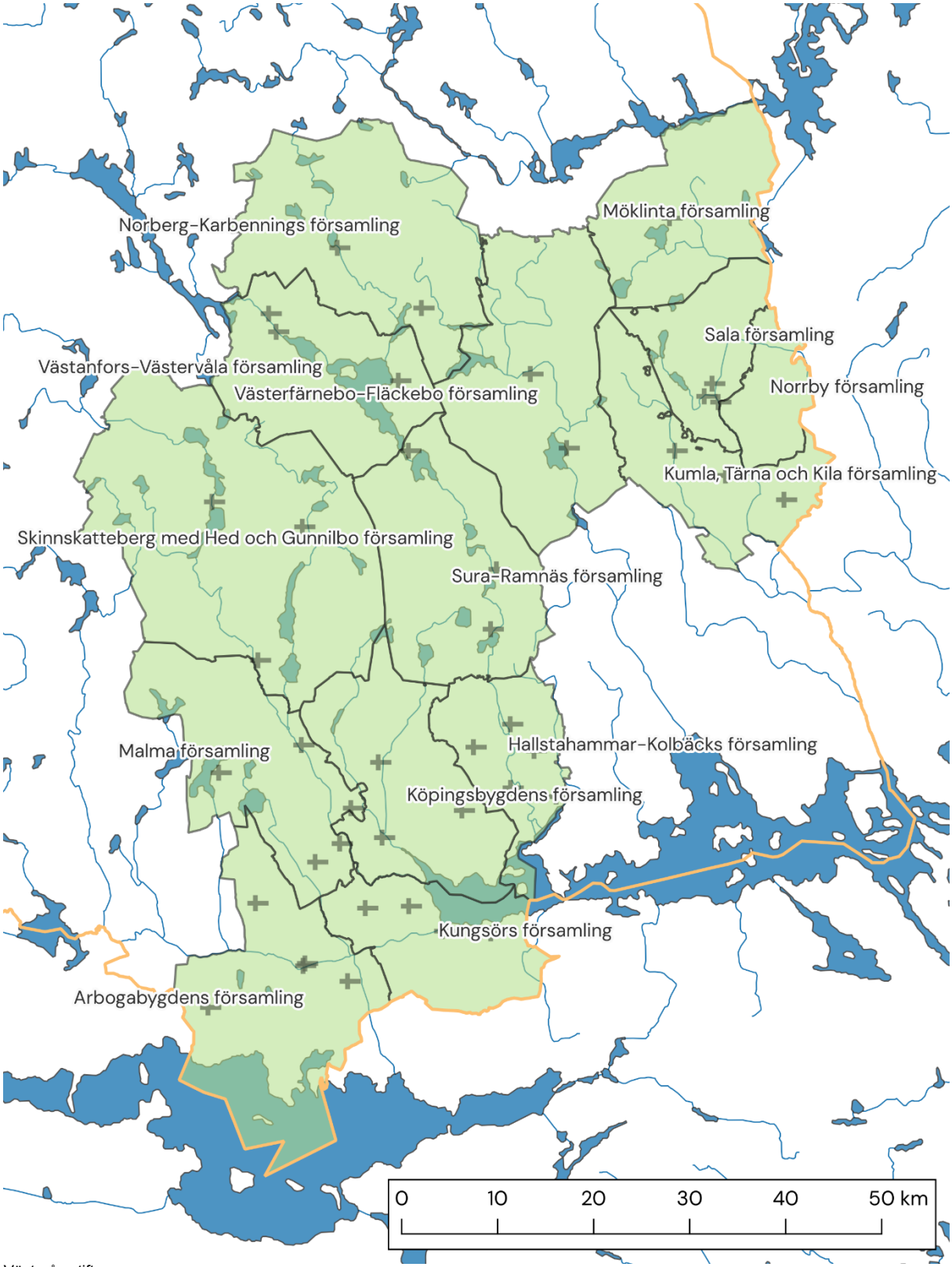
1.3.3 Utredning av den lokala strukturen i Norra Västmanlands kontrakt och Södra Västmanlands kontrakt

Utifrån det övergripande syftet att skapa många levande församlingar så beslutade stiftsstyrelsen 2025-10-07 (Dnr S 2023-0245:44, § 77) att utöka den utredning som tidigare omfattat Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling, Sura-Ramnäs församling och Köpings pastorat till att även omfatta övriga församlingar i dåvarande Norra Västmanlands kontrakt och Södra Västmanlands kontrakt. Det innebär att utredningen utöver de ovan nämnda även omfattar följande församlingar och pastorat:

- Arbogabygdens församling
- Hallstahammar-Kolbäcks församling
- Kumla, Tärna och Kila församling
- Kungsörs församling
- Köpings pastorat
- Norberg-Karbennings församling
- Sala-Norrby-Möklinta pastorat
- Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling
- Sura-Ramnäs församling
- Västanfors-Västervåla församling
- Västerfärnebo-Fläckebo församling

Utredningen har genomförts av stiftsadjunkterna Per Kallin Pålsson och Heléne Leijon. Vid församlingsbesöken i Västerfärnebo-Fläckebo församling och Kumla, Tärna och Kila församling har stiftsadjunkt Ann-Sofie Näslund ersatt Heléne Leijon.

Nästa sida: Karta över församlingarna som ingår i utredningen.

Norberg-Karbennings församling
Möklinta församling
Sala församling
Västanfors-Västervåla församling
Västerfärnebo-Fläckebo församling
Norrby församling
Kumla, Tärna och Kila församling
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling
Sura-Ramnäs församling
Malma församling
Hallstahammar-Kolbäcks församling
Köpingsbygdens församling
Kungsörs församling
Arbogabygdens församling
0
10
20
30
40
50 km

2 Teologi

Den teologiska grunden för denna utredning formuleras i stiftsstyrelsens *Riktlinjer för indelningsfrågor i Västerås stift*, antagna den 23 oktober 2025 (Dnr. S 2025-0323:1)

3 Indelningsförändringar i Västerås stift

3.1 Mål och syfte

Målet med en indelningsförändring är att skapa långsiktigt bärkraftiga församlingar. Med det avses att församlingarna skall var tillräckligt bärkraftiga för att själva kunna hantera de utmaningar som de står inför under överskådlig framtid. Det kan innebära att församlingarna behöver samverka i pastorat.

Det grundläggande syftet med att genomföra en indelningsförändring är att skapa långsiktigt hållbara församlingar. Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan och dessa kan samverka i pastorat. En indelningsförändring innebär dock alltid konsekvenser för de församlingar som omfattas av förändringen.

3.2 Församlingar och pastorat

Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan. Genom församlingen framträder Svenska kyrkan lokalt. Församlingar kan samverka i pastorat.

Ett pastorat förvaltar de ingående församlingarnas tillgångar men förfogar inte oinskränkt över dessa. En församling som ingår i ett pastorat har till exempel fortsatt ansvar för förvaltningen av de stiftelser som församlingen förvaltar, även om det är pastoratet som sköter det praktiska arbetet kring förvaltningen med placering av medel och upprättande av årsredovisning och verksamhetsberättelse.

Bildandet av ett pastorat ger heller inga konsekvenser när det gäller äganderätten till de egna fastigheterna. Församlingarna inom pastoratet finns kvar som självständiga juridiska personer och kan därmed behålla äganderätten över exempelvis kyrkorna, församlingshemmen och övriga fastigheter, precis som tidigare. Den enda konsekvensen som pastoratsbildningen får i detta avseende är att ansvaret för förvaltningen av all fast egendom flyttas över från de ingående församlingarna/pastoraten till det nya pastoratet. Sägas ska dock att det är pastoratet som ansvarar för all ekonomisk förvaltning.

Fördelar som kan ses med att samverka i pastorat är bland annat, men inte endast:

- Ett pastorat – med gemensamma funktioner för den grundläggande uppgiften, d.v.s. fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission plus alla de

verksamheter som bedrivs som ett led i denna uppgift, såsom till exempel barn- och ungdomsverksamhet, musik- och körverksamhet etc.

- En utökad central förvaltning – som sköter administration för såväl pastoratet som de ingående församlingarna vilket frigör resurser i församlingarna för att utföra den grundläggande uppgiften.
- En samlad kyrkogårdsförvaltning – som svarar för att begravningsverksamheten bedrivs på ett effektivt och rättssäkert sätt.
- En gemensam fastighetsförvaltning – som sköter all fastighetsförvaltning inkl. vården och underhållet av det kyrkliga kulturarvet.
- En gemensam HR-funktion – som effektivt och rättssäkert hanterar allt som rör arbetsmiljö, personal, löner och kompetensutveckling och hanterar det som handlar om att upprätta arbetsmiljöplaner, jämställdhetsplaner och lönepolicydokument samt göra erforderliga rehabiliteringsutredningar och hantera eventuella omplaceringar.
- En gemensam funktion för miljö- och hållbarhet – som effektivt driver och hanterar allt som rör miljö- och hållbarhetsfrågor.
- En gemensam IT-funktion – som effektivt hanterar allt som rör IT och alla de olika system som används inom kyrkan såsom exempelvis kyrkobokföringen och begravningsböcker.
- En gemensam funktion för diarieföring och arkivering – som på ett effektivt och enhetligt sätt hanterar det gemensamma diariet och arkivet.
- En gemensam funktion för kommunikation – som på ett enhetligt och effektivt sätt hanterar och utvecklar all information till och kommunikation med såväl kyrkotillhöriga (våra medlemmar) som andra medborgare och övriga intressenter.
- En gemensam funktion för kris- och katastrofberedskap – som på ett effektivt och enhetligt sätt vidtar de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheterna under kris och katastroftillstånd samt höjd beredskap.
- Ett val och en gemensam valadministration – med ett beslutande organ blir det endast ett direkt val att administrera, nämligen det till pastoratets kyrkofullmäktige. Med en

gemensam valnämnd och en gemensam valadministration blir också valarbetet enklare och effektivare.

Några effekter som kan förväntas av en pastoratsbildning är därför:

- Gemensam ekonomi som säkerställer ett såväl förvaltande som proaktivt perspektiv.
- Effektivare resursutnyttjande – mindre av dubbelarbete och mer av samarbete som leder till att de resurser som finns att tillgå används på ett mer effektivt sätt.
- Ökad kompetens – med fler som jobbar tillsammans ökar möjligheterna att specialisera sig och därmed ökar kunskapen och kompetensen hos fler av de anställda.
- Ökade resurser till den grundläggande uppgiften – med framtida minskade kostnader för den gemensamma administrationen finns möjligheter att öka tilldelningen av resurser till den grundläggande uppgiften; nämligen att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas.
- Mer flexibel och anpassningsbar organisation – med gemensamma resurser ökar flexibiliteten och förmågan att anpassa verksamheten till ändrade förutsättningar, behov och önskemål.
- Ökade möjligheter till profilering i respektive församling eller motsvarande - ökade möjligheter att förstärka den lokala identiteten och utveckla verksamheten så att den så långt som möjligt svarar upp mot den lokala identiteten och de behov och önskemål som kommer till uttryck bland församlingsborna.

3.3 Roller och ansvar vid indelningsförändring

Under en process för en indelningsförändring förändras roller och ansvar flera gånger.

Stiftsstyrelsen har det övergripande ansvaret för att stiftet har en ändamålsenlig indelning. De ska fortlöpande följa utvecklingen i stiftets församlingar och pastorat och ska vid behov initiera en utredning av den lokala strukturen (Kyrkoordningen 37 kap 5 §). Hur en utredning initieras och genomförs regleras i ”Riktlinjer för indelningsfrågor i Västerås stift”, fastställda

av stiftsstyrelsen den 6 november 2025 (Dnr. S 2025-0323:4) samt kyrkoordningen 37 kap 8 §. Fram till beslut om ny indelning fattas så är stiftet ägare till och driver processen.

När beslut om en ny indelning fattats i stiftsstyrelsen övergår ägandet av frågan till de församlingar som ska bilda en ny församling/pastorat. Dessa har då ansvaret att utse en interimsorganisation som har ansvaret för att verkställa förändringen. Under denna period, från beslut till ikraftträdande, har stiftet endast en stödjande och främjande funktion. Denna utövas inom ramen för Johanna, Västerås stifts modell för främjande och tillsyn.

Efter att beslutet trätt i kraft övergår ansvaret till den nya församlingen/pastoratet och dess kyrkofullmäktige.

3.4 Bärkrafter för hållbara församlingar

I *Riktlinjer för indelningsfrågor Västerås stift* talas om "pastorala, organisatoriska, demokratiska och ekonomiska bärkrafter" för att kunna vara församling. Då en kristen församling i grunden är en gemenskap saknas bland dessa bärkrafter den kraft som håller ihop gemenskapen. Den kraft som skapas av att människor i någon mån identifierar sig med församlingen, vill vara en del av den och helst engagera sig i och för den. Vid sidan av gemenskapen är den geografiska närheten, platser och byggnader, särskilt kyrkorna, viktiga aspekter för det engagemanget.

I den judisk-kristna traditionen utvecklades tidigt gudstjänstgemenskapen till "församling" som organisatorisk grundläggande enhet. Att bilda församlingar var en konsekvens av att vara en religiös minoritet i samhället. Till skillnad från en familj eller släkt beskrivs församlingen i Apostlagärningarna som en grupp människor som samlas på en plats för att utöva sin religion i form av gudstjänst, undervisning, diakoni och ett andligt liv.

Svenska kyrkan "framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan".[1] I församlingen utförs den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utföra diakoni och mission. I indelningsfrågor skall stiftsstyrelsen enligt KO 37 kap 5§ verka för en ändamålsenlig lokal struktur. Förändringar av den lokala strukturen ska syfta till att förbättra församlingarnas förutsättningar att utföra den grundläggande uppgiften.

[1] KO; Inledning till andra avdelningen.

Svenska kyrkan har i Kyrkoordningen (KO) definierat vilka tjänster som måste finnas i en församling/pastorat. KO 34 kap 1§ anger att det för varje församling/pastorat skall finnas en kyrkoherde, minst det antalet övriga präster som stiftsstyrelsen bestämmer, minst en kyrkomusiker samt det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Stiftsstyrelsen i Västerås stift tydliggör i riktlinjerna för indelningsfrågor att utöver de i kyrkoordningen fastställda kraven skall följande gälla för ett pastorat eller en församling som inte ingår i ett pastorat.

Utöver den i kyrkoordningen fastställda kraven på ett pastorat eller en församling som inte ingår i ett pastorat har stiftsstyrelsen fastställt följande riktlinjer:

- Kyrkoherden ha möjlighet att ta ansvar för vigningstjänstens del av den gemensamma ansvarslinjen.
- Enheten skall ha ett rimligt målkapital avsatt samt en budget i balans tre år framåt.
- Enheten har ekonomisk bärkraft för förvaltning av kyrkobyggnader, begravningsplatser och övriga byggnader och fastigheter i enlighet med lokalförsörjningsplanen och riktlinjerna för begravningsverksamheten.
- Enheten har de resurser som krävs för att på ett effektivt och rättssäkert sätt fullgöra de myndighetsuppgifter som åligger församlingen/pastoratet i egenskap av huvudman för begravningsverksamheten samt ansvaret enligt kulturmiljölagen.
- Enheten har de resurser som krävs för att fullgöra sina åtaganden som arbetsgivare och arbetsmiljöansvarig.
- Enheten har de resurser som krävs för att följa gällande lagstiftning inom ekonomisk förvaltning, arkiv och diarium, fastighetsförvaltning, IT och kommunikation samt beredskapsfrågor.
- Församlingen eller pastoratet har tillräckligt många personer som är villiga och uppfyller de formella kraven för att ta på sig uppdraget som förtroendevalda.
- Kyrkorådet skall kunna ta sitt ansvar som enhetens styrelse inklusive ansvaret som arbetsgivare.

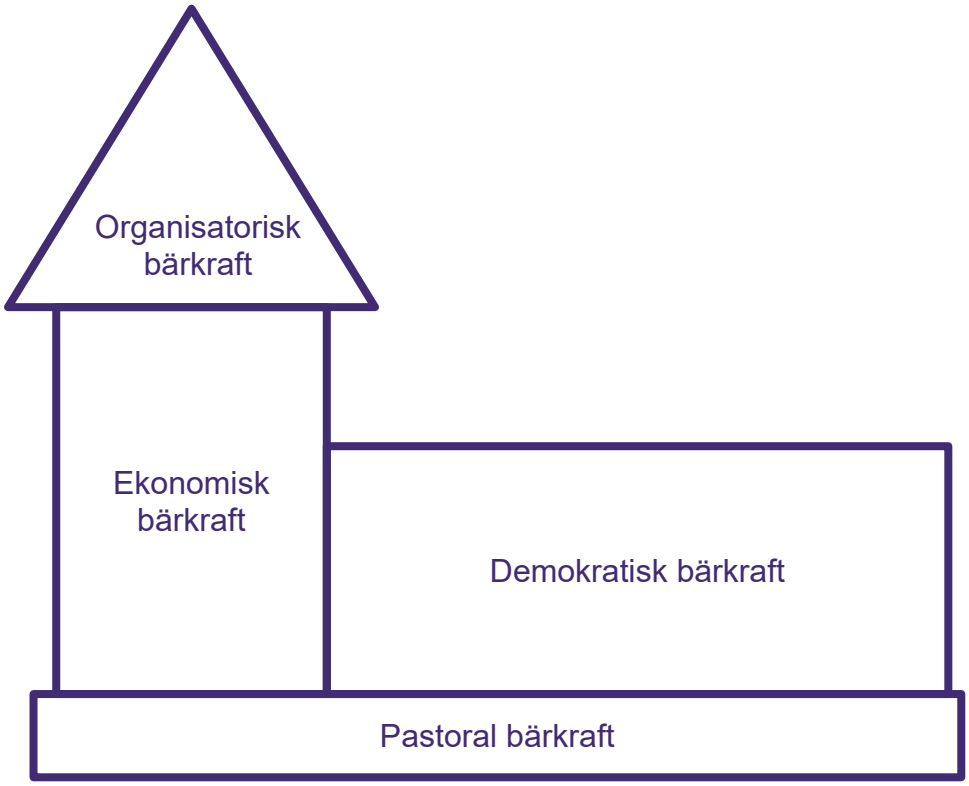
- De förtroendevalda skall ha möjlighet att ta ansvar för sin del inom den gemensamma ansvarslinjen.

Dessa organisatoriska krav utmanar förutsättningarna för mindre församlingar att kvarstå som självständiga enheter och gynnar församlingar som samverkar i ett pastorat, oavsett andra faktorer.

Utifrån Stiftsstyrelsens riktlinjer om att värna församlingen som primär enhet har möjligheten att bilda större församlingar inte utretts, utan endast sammanläggning genom pastoratsbildning

3.5 Fyra bärkrafter

I utredningen utgår vi från Pastoral bärkraft, Demokratisk bärkraft, Ekonomisk bärkraft och Organisatorisk bärkraft. Dessa fyra bärkrafter tillsammans gör det möjligt för en församling/pastorat att vara kyrka i det lokala sammanhanget.

För varje församling kommer bärkrafterna graderas på en tregradig skala: Grönt, Gult och Rött. Grönt innebär att församlingen/pastoratet har goda förutsättningar avseende bärkraften, gult att det finns vissa förutsättningar och rött att bärkraften saknas.

3.5.1 Pastoral bärkraft

Pastoral bärkraft definieras som att församlingen/pastoratet skall kunna utföra den grundläggande uppgiften enligt kyrkoordningen, d.v.s. att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Avgörande för den pastorala bärkraften är att församlingen/pastoratet har möjlighet att rekrytera den personal och ideella medarbetare som krävs för att utföra den grundläggande uppgiften.

Pastoral bärkraft låter sig inte helt fångas i statistik eller andra kvantitativa värden då det finns många faktorer som påverkar församlingens förmåga att utföra den grundläggande uppgiften. Vi har dock valt att lyfta ut några nyckeltal inom statistikkategorierna gudstjänst, undervisning, diakoni och mission och jämföra dem med stiftet och riket som helhet. Vi har även tittat på antalet deltagare i några kategorier för att kunna analysera utvecklingen över tid. Dessa tal är dock ej jämförbara mellan församlingar då det är absoluta tal och församlingarna är olika stora.

De nyckeltal vi valt ut är:

- Gudstjänstbesök per tillhörig, kyrkliga handlingar ej medräknade. (2025 var det 1,10 besök per tillhörig i Västerås stift och 1,23 besök per tillhörig i riket.)
- Kyrklig sed, vilken delas upp i:
    - Andelen av de barn som har minst en tillhörig förälder och döps. (2025 döptes 71,0% av dessa barn i Västerås stift och 73,2% i riket)
    - Andelen av de 15-åringar som är tillhöriga och väljer att konfirmera sig. (2025 konfirmerades 32,7% av de tillhöriga ungdomarna i Västerås stift och 45,1% i riket.)
    - Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning. (2025 skedde 63,3% av begravningarna i Västerås stift i Svenska kyrkans ordning och även 63,3% i riket)

- Antalet deltagare i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25 år. (Fasta grupper som träffas regelbundet, t.ex. en gång i veckan, och deltagarna anmäler sig i förväg för t.ex. en termin)
- Antalet konfirmander
- Antalet deltagare i Bibel- och samtalsgrupper för vuxna.
- Antalet deltagare i öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25 år (Öppen verksamhet som t.ex. babysång, ungdomsgårdar m.m. Verksamheten kan vara regelbunden men varje deltagare är fri att komma de gånger de vill och det är ingen föranmälan)
- Antalet deltagare öppen gemenskapsverksamhet för vuxna (Öppen verksamhet som t.ex. caféer, sopplunchеr etc.)

Statistikuppgifterna är hämtade från Svenska kyrkans statistikdatabas ViSA och i vissa fal kompletterad av församlingen i samband med remissen våren 2026.

3.5.2 Ekonomisk bärkraft

Pastoratet skall kunna avlöna den personal och underhålla de fastigheter som behövs för att utföra den grundläggande uppgiften och erforderliga stödfunktioner. Församlingen/pastoratet behöver således ha ett tillräckligt eget kapital samt ha en budget i balans över tid så att det egna kapitalet inte minskar samt en soliditet på minst 60% tre år framåt.

Eget kapital är pastoratets nettoförmögenhet, det vill säga skillnaden mellan tillgångar och skulder i balansräkningen. Om pastoratet inte skulle ha några skulder, skulle eget kapital motsvara värdet på pastoratets tillgångar. Uttryckt på ett annat sätt talar eget kapital om hur tillgångarna är finansierade.

Eget kapital ökar vid överskott i resultaträkningen och minskar vid underskott. För att kunna möta eventuella framtida underskott behövs en betryggande buffert av eget kapital. Det egna kapitalet behöver vara tillräckligt stort för att pastoratet ska kunna möta till exempel förändringar i omvärlden som påverkar ekonomin utan att hamna i ekonomiskt obestånd eller tvingas till akuta nedskärningar eller andra åtgärder. Målkapital kan sägas motsvara den delen av det egna kapitalet, en säkerhetsmarginal som ska garantera fortsatt verksamhet i ett långsiktigt perspektiv. Det ska motsvara ett långsiktigt behov av kapital som bara får tas i anspråk vid mycket speciella, omfattande och oförutsägbara händelser.

Det är också viktigt att komplettera bedömningen av eget kapital med att också bedöma kassan/likviditeten, alltså den del av tillgångarna som inte är bunden i anläggningstillgångar som byggnader och inventarier. Ett stort eget kapital innebär alltså inte per automatik att man har en stor kassa/god likviditet, eftersom anläggningstillgångarna kan utgöra en stor andel av tillgångarna. Även om anläggningstillgångarna skulle omvandlas till likvida medel genom försäljning, är det inte säkert att det verkliga värdet motsvarar det bokförda värdet. Omvänt gäller att om likvida medel omvandlas till anläggningstillgångar så förändras inte soliditetsgraden eftersom det bokförda värdet år ett motsvarar anskaffningsvärdet. Utöver målkapitalet behöver eget kapital innehålla ett sparande som kan tas i anspråk för större fastighetsunderhåll eller andra framtida åtaganden.

Om det egna kapitalet understiger målkapitalet är fullmäktige skyldiga att redovisa ett av kyrkorådet utarbetat åtgärdsprogram. (KO 47 kap 5§)

Utgångspunkten för beräkningarna är att målkapitalet minst bör motsvara värdet av de materiella anläggningstillgångarna som man inte kan belåna. Det bygger på grundtanken att pastoratet inte ska låna till sina tillgångar. Till miniminivån, som uppgår till anläggningstillgångarnas värde, bör det sedan läggas till en buffert för risker utifrån den analys som har gjorts.

3.5.3 Demokratisk bärkraft

Den demokratiska bärkraften definieras som att långsiktigt kunna rekrytera förtroendevalda till församlingens/pastoratets förtroendemannaorgan, d.v.s. att det finns tillräckligt många personer som är villiga att ta på sig uppdraget som förtroendevalda i kyrkofullmäktige och kyrkoråd samt eventuella utskott och församlingsråd.

3.5.4 Organisatorisk bärkraft

Den organisatoriska bärkraften definieras som att församlingen/pastoratet ska ha möjlighet att ha en god förvaltning som följer det regler och krav som finns i samhället och internt inom Svenska kyrkan. Det inkluderar bland annat men inte endast att kunna fullgöra sina myndighetsuppgifter som huvudman för begravningsverksamheter och kunna fullgöra sina åtaganden som arbetsgivare och arbetsmiljöansvarig.

Detta kan uppnås genom egen personal, samverkan med andra pastorat/församlingar, stift eller nationell nivå alternativt med externt inköpta tjänster.

3.6 Bärkrafter i nuvarande församlingar

Utan att göra anspråk på att vara en fullödig beskrivning av nuläget ges i kapitel 4-14 en bild av hur det idag ser ut inom ett antal områden i de församlingar/pastorat som ingår i strukturutredningen samt en kort historik för respektive församling. Fokus ligger framför allt på att analyser de fyra bärkrafterna: Pastoral bärkraft, Ekonomisk bärkraft, Demokratisk bärkraft och Organisatorisk bärkraft.

Uppgifterna baserar sig på information som inhämtas från dokument som församlingarna presenterat samt information från respektive webbplats. Mycket information är också hämtat från Svenska kyrkans centrala databaser över statistik, ekonomi, fastigheter m.m. och offentliga datakällor. Viss information har också inhämtats muntligt. Källor anges under respektive församling.

Utöver skriftliga källor har information inhämtats i samband med de dialogmöten som hålls i respektive församling. Denna information används huvudsakligen i den diskussion som förs i kapitel 15 och framåt.

4 Arbogabygdens församling

Arbogabygdens församling motsvarar till ytan Arboga kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan Arbogabygdens församling 2020-2031
- Verksamhetsplan och budget 2025 & 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

4.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Arboga bygdens församling är till del belägen vid Hjälmarens norra strand samt direkt vid Arbogaån. Området domineras av skog, rika på mossar och kärr, med lövskog och jordbruksbygd. I Lunger,väster om Arboga finns ett gravfält från järnåldern. I området finns totalt 17 fornlämningar, däribland Kung Sigges sten från 1000 talet. Ett annat kulturarv är Halvarsborg , en fornborg från 400-550 talet e Kr. Genom församlingen går också Hjälmare kanal som byggdes på 1600 talet. Kanalen är Sveriges äldsta farbara kanal med nio handvevade slussar. Ett antal kyrkor finns i församlingen med anor från medeltiden. Den största kyrkan, Heliga Trefaldighet, som ligger ”mitt i byn” i Arboga är en Franciskansk kyrka. Arboga har spelat en viktig roll i Sveriges utveckling i och med sin närhet till vattenvägarna som var en förutsättning för att järn mm skulle kunna nå andra centrala delar av Sverige. Dessutom hölls vårt lands första riksmöte i staden år 1435.

Näringslivet i Arboga domineras av högteknologiska industrier där majoriteten av företagen är på något sätt kopplade till försvarsindustrin, utöver detta finns ett antal högteknologiska företag inom IT sektorn. Utöver dessa sektorer finns ett antal mindre företag inom metall och verkstadssektorn samt inom bygg och infrastruktur. Näringslivet har en klar tillväxt, företagen har ett anställningsbehov på ca 300 nya medarbetare varje år. Det finns också ett stort antal mindre företag som är underleverantörer till de större företagen. Utöver näringslivet så har Försvarsmakten sin stora verksamhet kopplat til IT och kommunikation förlagd till Arboga , det pågår en mycket stark tillväxt inom denna sektor de komman åren.

4.1.1 Församlingen

Församlingen bildades 2006 genom sammanslagning av Arboga landsförsamling, Arboga stadsförsamling, Götlunda församling och Medåkers församling.

Arboga landsförsamling har medeltida ursprung, före 1550 med namnet *Sankt Nicolai församling* eller *Uppåkra församling*. Landsförsamlingen utgjorde en egen socken, Arboga socken, men sockenkyrkan Sankt Nicolai låg inte inom socknen utan i Arboga stad.

Församlingen var till 1947 annexförsamling i pastoratet Arboga stadsförsamling, Arboga landsförsamling och Säterbo. 1947 införlivades en del av Säterbo församling. Från 1947 till 2006 annexförsamling i pastoratet Arboga stadsförsamling och Arboga landsförsamling som 1971 utökades med Medåkers församling och 1975 med Götlunda församling.

Området söder om ån i Arboga tillhörde fram till 1500-talet Strängnäs stift.

Arboga stadsförsamling har medeltida ursprung. Före 1550 var namnet *Sankt Petri och Pauli församling*. På 1300-talet införlivades *Sankt Olofs församling* och omkring 1550 *Sankt Laurenti församling*. 1947 införlivades större delen av Säterbo församling som även den har medeltida ursprung.

Götlunda församling har medeltida ursprung och ligger i landskapet Närke. 1449 införlivades Lungers församling.

Församlingen utgjorde till 1975 ett eget pastorat i Strängnäs stift för att därefter till 2006 ingå i pastorat med Arboga stadsförsamling som moderförsamling. Församlingen överfördes därmed 1975 till Västerås stift.

Medåkers församling har medeltida ursprung.

Församlingen utgjorde till 1 maj 1921 ett eget pastorat för att därefter till 1971 vara moderförsamling i pastoratet Medåker och Himmeta som 1962 utökades med Västra Skedvi församling. Från 1971 till 2006 annexförsamling i pastoratet Arboga stadsförsamling, Arboga landsförsamling och Medåker som 1975 utökades med Götlunda församling.

4.1.2 Tätorter

I församlingen finns tre tätorter: Arboga, Götlunda och Medåker.

Arboga (10906 invånare 2012) tros ha varit bebyggt sedan 900-talet, då platsen var den västligaste delen av den dåvarande havsviken Mälaren. Arboga blev en stad på 1200-talet.

Franciskanerna grundade ett konvent i Arboga år 1285. Två medeltida kyrkor och två kapellruiner finns idag och minst ytterligare två kyrkor har funnits, men de är sedan länge rivna. Den äldsta av dessa är S:t Nicolai kyrka, med äldsta bevarade delar från 1100-talet. Arkitekturen antyder att den från början kan ha byggts som en patronatskyrka för en lokal storman. År 1396 hölls ett kyrkomöte i en kyrka som var vigd åt Petrus och Paulus. Det är okänt vilken kyrka som åsyftas och spekulationer har förts om det handlat om den nuvarande Sankt Nicolai kyrka eller någon okänd, idag riven kyrka. Ett annat mysterium är Sankt Olofs kyrka. Den omtalas i ett brev 1297, men inte i något annat dokument. Det har antagits att den rivits tidigt och verksamheten flyttats över till de andra kyrkorna. Enligt brevet låg kyrkan i Västerås stift, vilket betyder stadens norra delar. Heliga Trefaldighets kyrka, som uppfördes under andra hälften av 1200-talet var ursprungligen kyrka för stadens franciskanerkloster, som anlades 1285. Arboga franciskanerkloster blev under senmedeltiden ordens huvudsäte i Norden.

Med anledning av den helige Franciskus anknytning till Arbogas historia har biskop Mikael Mogren kallat staden för ”Nordens Assisi”.

Stadens äldsta sigill härrör från 1330, vilket visar att Arboga då var en fullt utvecklad stad. Dess äldsta bevarade stadsprivilegier är dock från 1480. Genom Arbogaån har staden haft förbindelse med Bergslagen, och dess främsta betydelse var till en början som omlastnings- och utskeppningshamn för järn. Arboga var under senmedeltiden en viktig plats, och här ägde flera viktiga kyrkliga och politiska möten rum.

Mest känt bland dessa borde Arboga riksmöte 1435 vara, vilket traditionellt anses vara Sveriges första riksdag. Engelbrekt Engelbrektsson utsågs på detta riksmöte till rikshövitsman, en titel han behöll fram till han blev mördad.

I modern tid är Arboga framförallt en industriort med teknisk profil, men har drabbats av flera stora industriella nedläggningar, bland annat Volvo Aero och ABB. Bland de större arbetsgivarna märks idag Arboga kommun, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Saab AB.

Götlunda (263 invånare 2023) ligger i Närke strax väster om Arboga och klassas som tätort sedan 1970. Fram till 1974 tillhörde Götlunda Örebro län, då den överfördes till Arboga kommun, och därmed Västmanlands län och Västerås stift. Tätorten Götlunda utvecklades på 1900-talet, kring sockenkyrkan och där två viktiga färdvägar nalkas varandra. Villabebyggelse från 1950-talet dominerar. Närmast söder om kyrkan finns f d

sockenmagasin och sockenstuga, prästgård och arrendatorsboställe. Väster om kyrkan ligger äldreboendet Götgården: Närmast norr om kyrkan finns en F-6 skola med plats för cirka 100 elever, och i anslutning till denna finns ett fritidshem med plats för omkring 50 elever. I Götlunda finns en handelsbod samt ICA-butik i Lunger.

Medåker (213 invånare 2023) ligger strax norr om Arboga och utgörs av kyrkbyn runt Medåkers kyrka. Här finns Medåkers friskola som drivs av Medåkers friskola ekonomiska förening som fick tillstånd att starta friskola i Medåker ht 2021, F-6. Skolan har en tydlig profilering mot Natur och Idrott. I Medåker finns även en förskola och en livaktig idrottsförening som i skrivande stund investerar ca 10 miljoner kronor i en anläggning för mountainbike-cykling.

4.1.3 Namnen

Namnet Arboga (1286 Arbugä) har en genitivform av fornsvenska a, 'å 'samt böjningsformen bugha av bughi, 'båge'. Betydelsen är alltså 'åkrök'.

Namnet Götlunda (1314 Götälundum) kommer troligen från prästgården. Efterleden är plural av lund, 'skogsdunge'. Förleden kan innehålla folkslagsbeteckningen götar.

Namnet Medåker (1347 Midhaker) innehåller förleden mid-, 'mellan-, i mitten befintlig' och efterleden åker. Namnet antas åsyftat en central samlingsplats i häradet.

Namnet Säterbo (1291 'Sæterboherdhe') har efterleden härad, 'bygd' och förleden säter, 'utmarksäng'.

4.1.4 Omvärld

I Arboga är 17,0% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 7,3% vilket är högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 23,5% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 311 845kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 45,8 år vilket är högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Arboga kommun med 1034 anställda. Största privata arbetsgivare är SAAB AB med 425 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

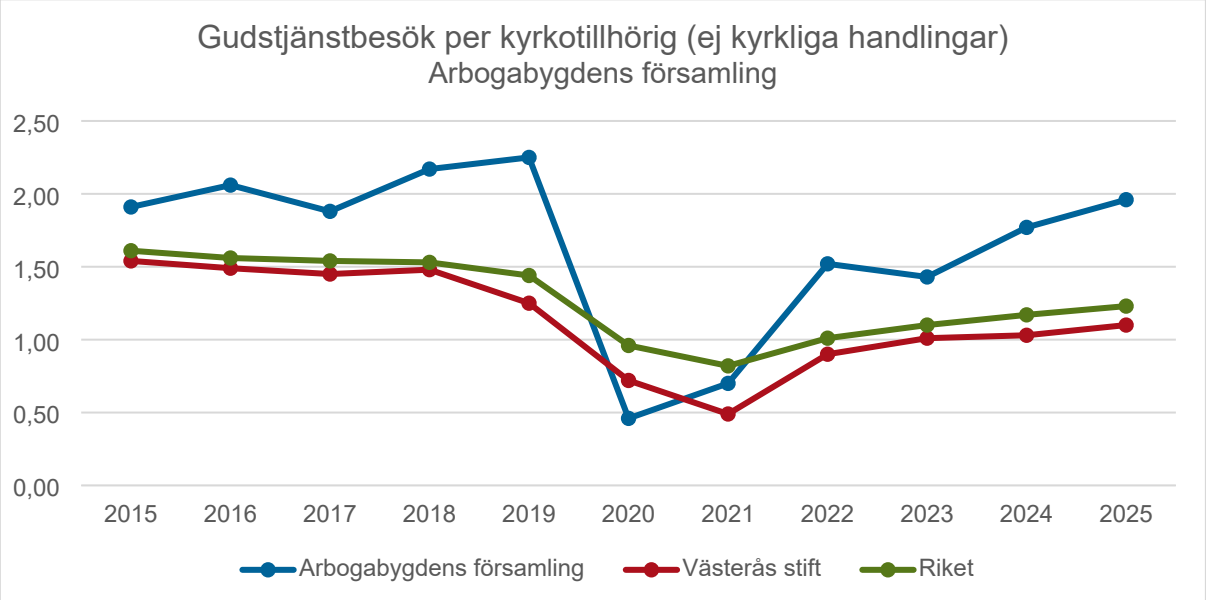
Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 9,5% av barnen i Arboga kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

4.2 Pastoral bärkraft

4.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

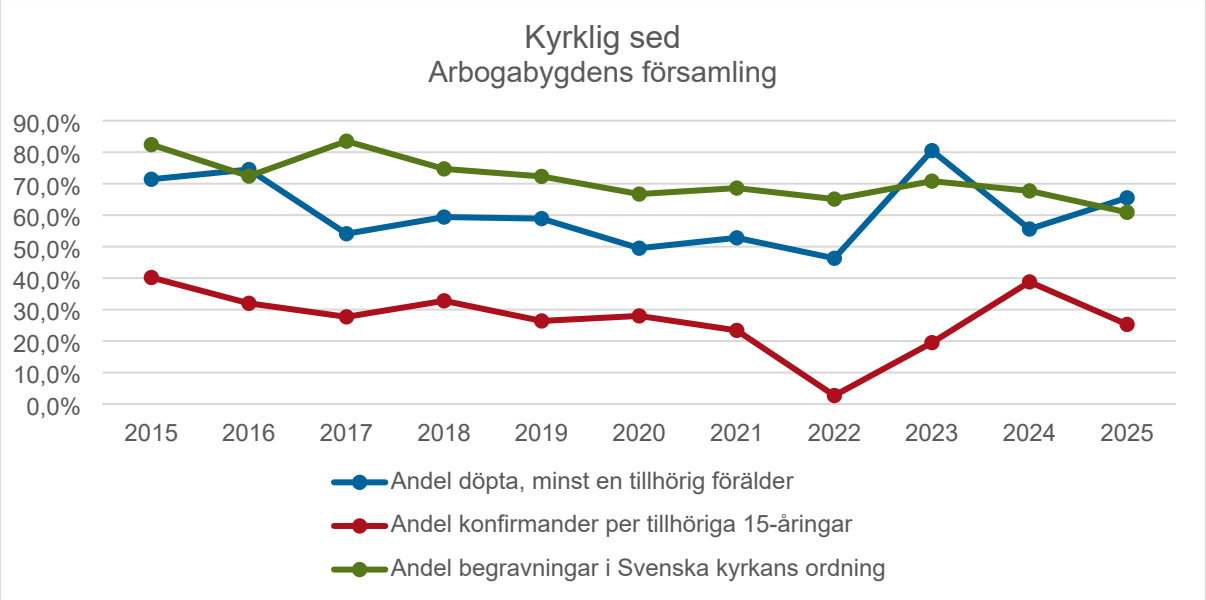
Församlingen skriver i församlingsinstruktionen *”Gudstjänstlivet är församlingens nav. Tillgänglighet och upplevt värde skall göra att gudstjänsterna upplevs som värd sin tid och är fördjupande och utvecklande. Församlingen strävar efter kontinuitet men också mångfald. […] Heliga Trefaldighets kyrka blir ett centrum med söndaglig högmässa eller mässa för små och stora. Vid andra tider och i andra gudstjänstrum sträva vi efter större variation i gudstjänsterna som får komplettera församlingens huvudgudstjänst. […] I efterföljelse av mästaren Jesus Kristus som sade ’låt barnen komma till mig och hindra dem inte’ möjliggör vi för barnen att vara inkluderade i våra gudstjänster. […] Vi öppnar våra gudstjänster särskilt för barn i alla åldrar genom mässa för små och stora, familjegudstjänst och kapp och klang gudstjänster eller andra vardagsgudstjänster.*”

Antalet gudstjänstbesök i församlingen är högre än både i stiftet som helhet och riket samt högst inom utbredningsområdet då det 2025 gjordes 1,96 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade). För 2026 har antalet gudstjänstbesök återhämtat sig till samma nivå som innan pandemin

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder legat på en relativt stabil nivå med en kraftig uppgång 2023. Andelen döpta av de som har minst en tillhörig förälder var 2025 65,5% (Riket 73,2%, stiftet 71,0%)

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig har de senaste åren ökat och var 2025 efter en viss tillbakagång 25,3% (Riket 45,1%, stiftet 37,7%)

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning ligger på en relativt stabil men nivå och är högre än både riket och stiftet, även om trenden är nedåtgående. Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning var 2024 67,7%. (Riket 63,3%, stiftet 63,3%)

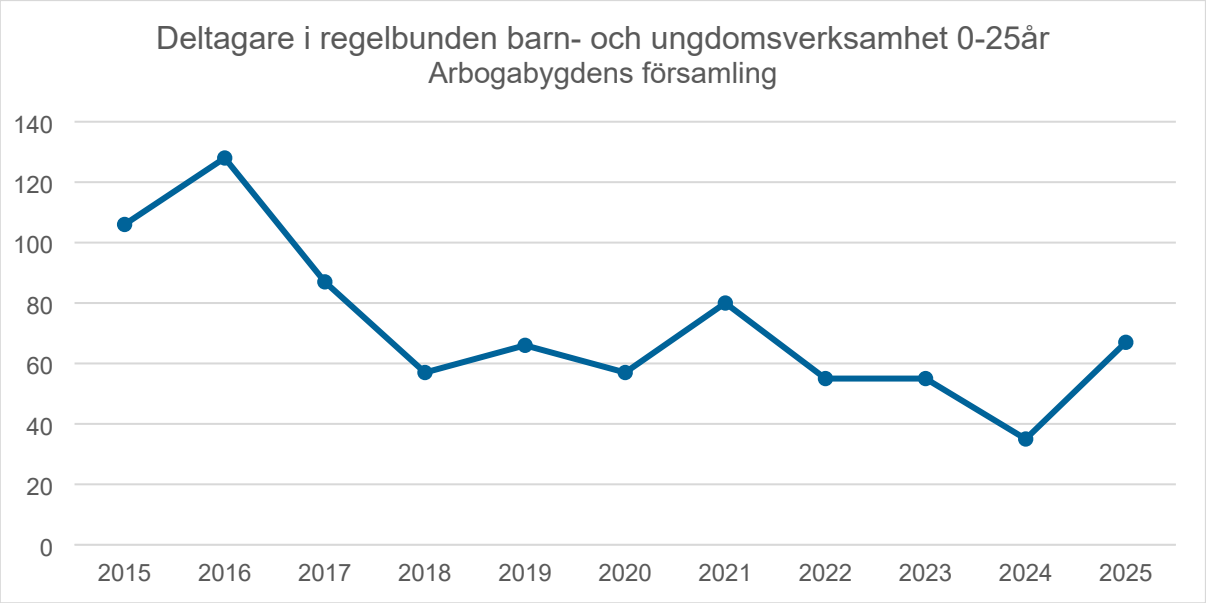
4.2.2 Undervisning

4.2.2.1 Svenska kyrkans Unga

I församlingen finns en lokalavdelning av Svenska kyrkans unga.

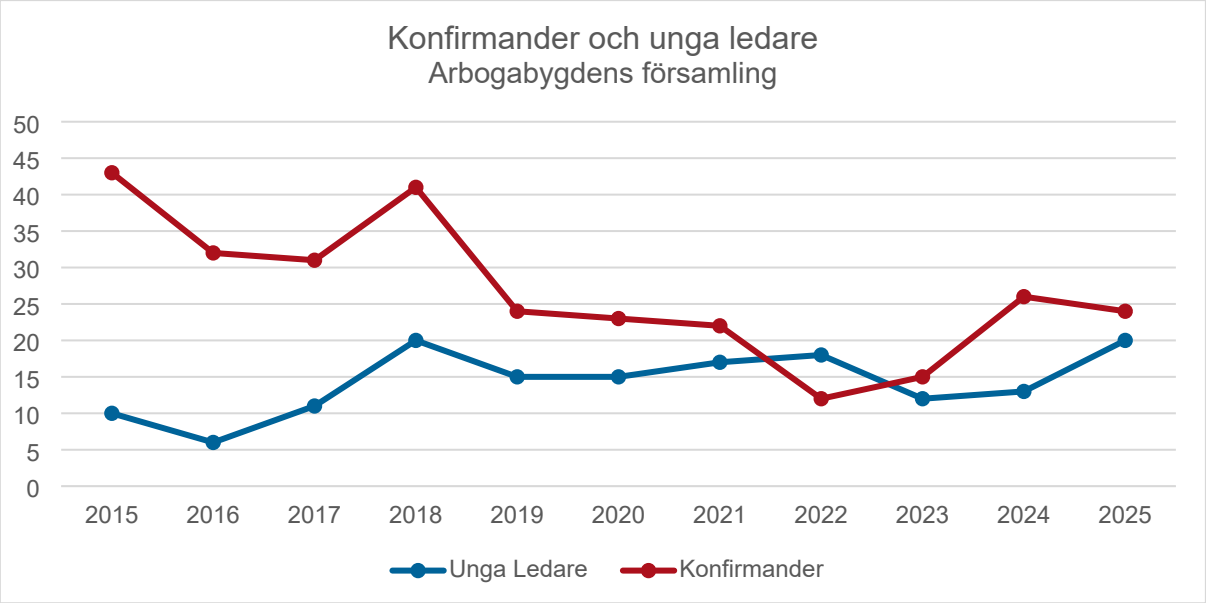
4.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Antalet deltagande i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet har minskat de senaste åren , men efter en uppgång var det 67 barn/ungdomar 2025. Ungdomsarbetet bedrivs genom en lokalavdelning av Svenska kyrkans Unga. Samtidigt har antalet barn och ungdomar som deltar i öppen verksamhet ökat efter pandemin (se under diakoni).

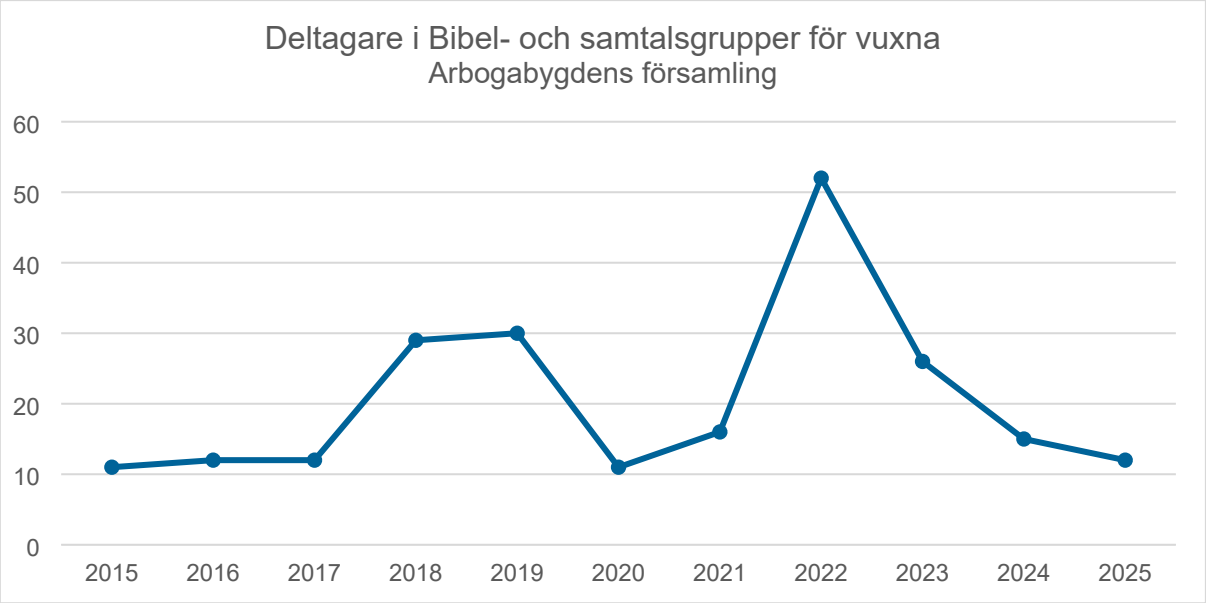
4.2.2.3 Konfirmander

Efter en kraftig nedgång 2022 så har antalet konfirmander återhämtat sig till den numerär som det var 2019-2021. Kullarna är dock betydligt mindre varför 2024 hade den näst högsta andelen konfirmander under perioden 2015-2025 med 38,8% av de tillhöriga 15-åringarna som konfirmerade sig (se diagram under ”Kyrklig sed) och en större kull 2025 ledde till en nedgång i andel. Antalet unga ledare ligger stabilt runt 15 ungdomar.

4.2.2.4 Vuxenundervisning

Församlingen anger i församlingsinstruktionen målet att undervisningen skall vara ett bärande lärande genom livet. De anger också att det finns ett särskilt utvecklingsområde att utveckla det Franciskanska arvet, bl.a. genom studiegrupper och föreläsningar. Enligt församlingens webbplats erbjuds både bibelsamtalsgrupp och ett flertal körer som regelbunden vuxenundervisning. 2025 noterades 12 deltagare i bibelgrupp.

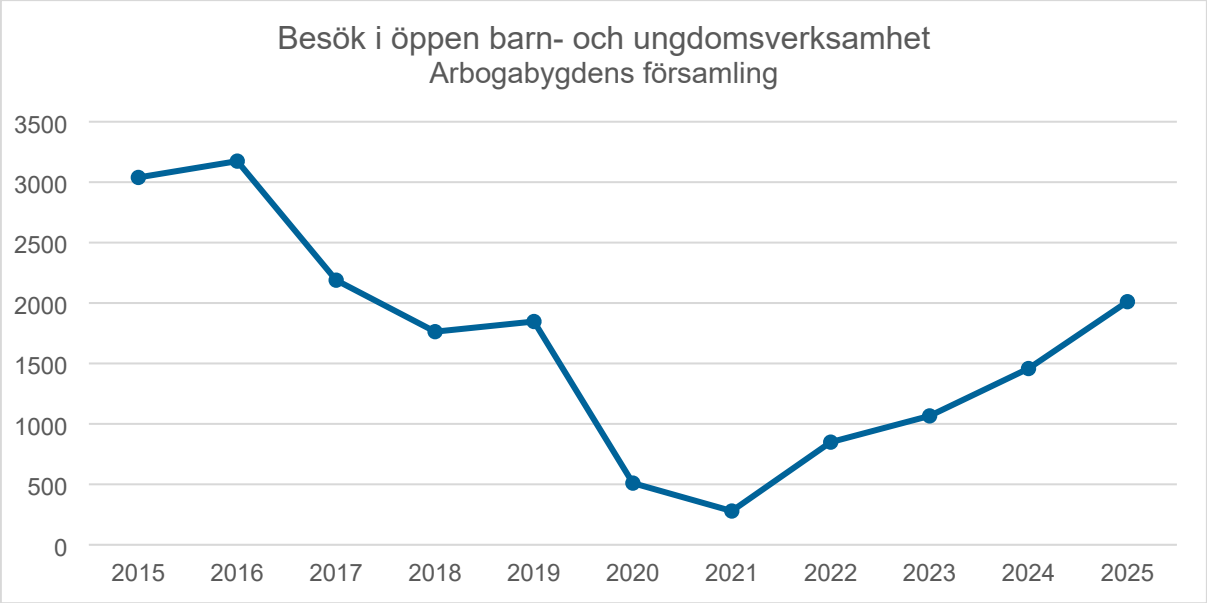

4.2.3 Diakoni

Diakoni anges som ett särskilt utvecklingsområde i församlingsinstruktionen. Som särskilt viktiga mål anges att verka för psykisk hälsa och minskat utanförskap genom ett genomtänkt biståndsarbete och att utveckla öppna mötesplatser.

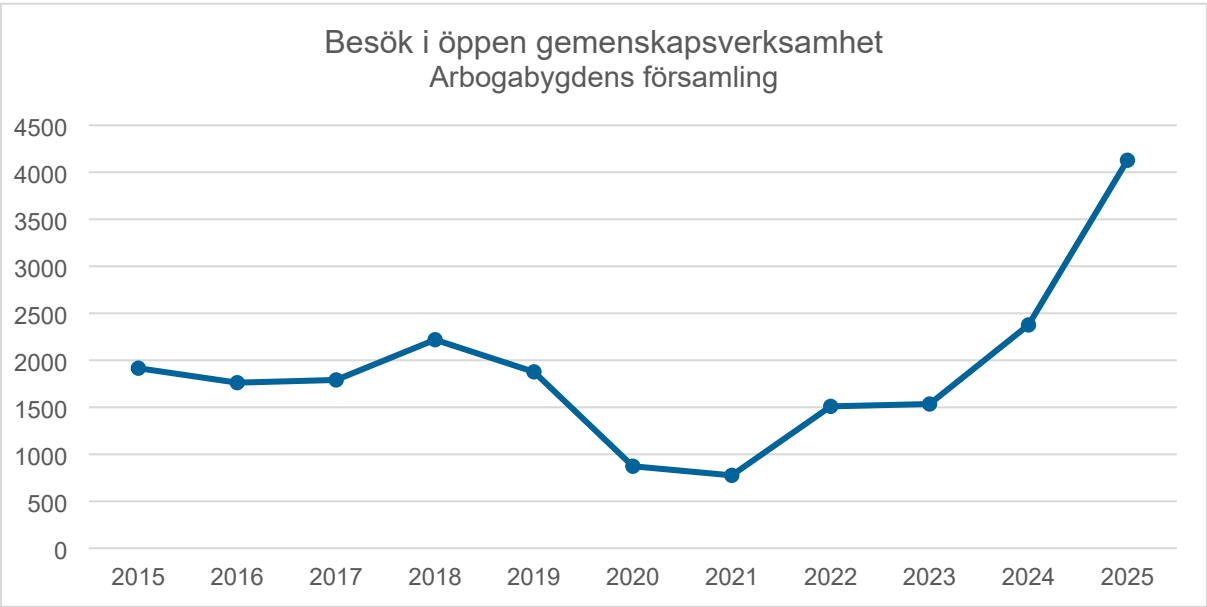
4.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Efter en nedgång fram till pandemin så har antalet besökare i öppen barn- och ungdomsverksamhet ökat de senaste åren. Församlingen bjuder in till bl.a. ”Öppet Kyrkis” för barn 0-6 år och Babycafé för barn 0-2 år. Ett stort arbete i Arbogabygdens församling är också ”Motorkyrkan” som vänder sig till motorintresserad ungdom, fr.a. de som kör/åker A-traktor/EPA. 2025 registrerades 2011 besök.

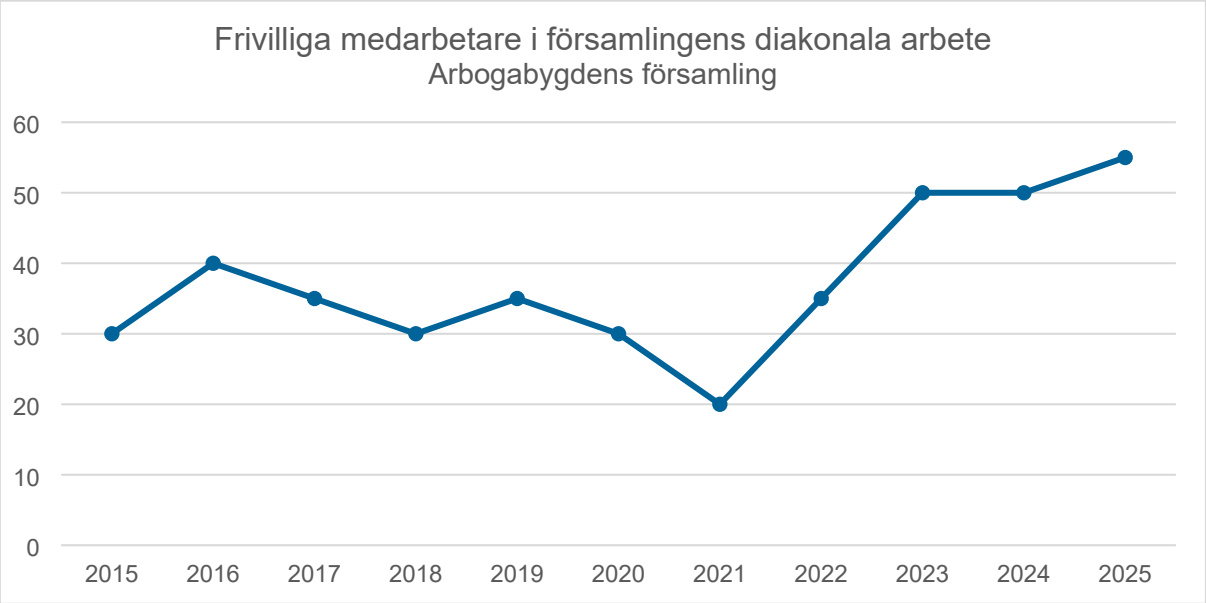
4.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Församlingen erbjuder flera öppna gemenskapsverksamheter för vuxna. Utöver traditionella träffpunkter, sopplunchеr m.m. erbjuds även bland annat Franciskuscafé, ”Kyrkans käk – laga mat i gemenskap” och diakonikören. Antalet besök har ökat markant efter pandemin, framförallt till 2025.

4.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

Antalet ideellt engagerade ledare har de senaste åren ökat i församlingen och för både 2023 och 2024 rapporterades 50 frivilliga ledare i det diakonala arbetet och 2025 ökade det till 55.

4.2.4 Mission

Målet med församlingens missionsarbete är att de med stolthet skall vittna om tron i bön i handling. Viktigt i det arbetet är att våga sig ut från de vanliga trygga miljöerna, och i det arbetet är kommunikationen ett särskilt angett utvecklingsområde i församlingsinstruktionen. Församlingen är också närvarande på lokala evenemang för att kyrkan synlig i samhället, men också för att ”vara en oas där barn och vuxna kan mötas och möta evangeliet”. Genom ACT Svenska kyrkan vill församlingen vara en aktör både lokalt och globalt.

Församlingen avsätter 1% av kyrkoavgiften till ACT Svenska kyrkan genom budgeten.

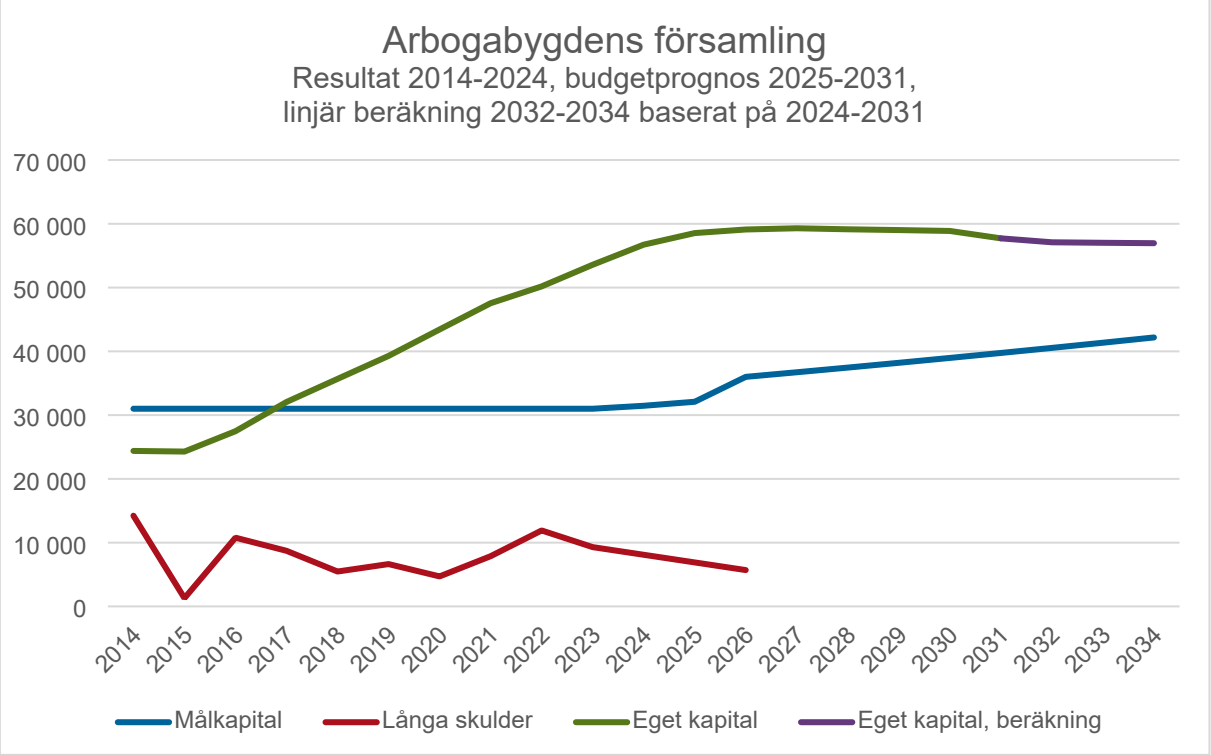
4.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I församlingen finns fyra präster (varav en kyrkoherde), två diakoner, en organist, två kyrkomusiker samt fyra pedagoger anställda. Av pedagogerna är två utbildade

församlingspedagoger och en under utbildning till församlingspedagog. Det finns även en kombinationstjänst kyrkvaktmästare/diakoniassistent.

4.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Arbogabygdens församling är 1,23 kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2024 73% och målkapitalet för 2026 är satt till 36 milj kr (32,094 milj 2025). Målkapitalet räknas upp med 2% per år i enlighet med KRED's riktlinjer.

4.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2031 med ett underskott på totalt -827 tkr för hela perioden.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens kostnader	-53 213	-53 456	-54 626	-55 821	-57 044
Kyrkoavgift	27 486	27 760	28 039	28 786	29 469
Begravningsavgift	19 289	19 675	20 069	20 470	20 880
Ekonomisk utjämning	-745	-727	-680	-674	-664
Gåvor och bidrag	702	717	730	745	760
Utdelning prästlönetillgångar	100	100	100	80	80
Nettoomsättning	1 548	1 579	1 610	1 642	1 675
Övriga intäkter	3 487	3 557	3 628	3 701	3 775
Ränteintäkter och räntekostnader	1 008	989	969	950	930
Årets resultat	563	192	-161	-122	-140
Fritt kapital 31/12 resp år	23 109	22 581	21 686	20 815	19 911

Församlingen har 2023-2025 haft en positiv budgetavvikelse och lämnat ett större överskott än budgeterat.

4.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 19,10% (20,17% 2021).

4.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 25 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 2 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S) och Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK)

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 8 mandat (9 mandat 2022-2025)
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) har 17 mandat (14 mandat 2022-2025)

Mandatperioden 2022-2025 hade även Sverigedemokraterna 2 mandat.

4.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 25 ledamöter vilket är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 8 utsedda ledamöter och 4 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029. Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan har 17 utsedda ledamöter och 8 ersättare och saknar därmed en ersättare.

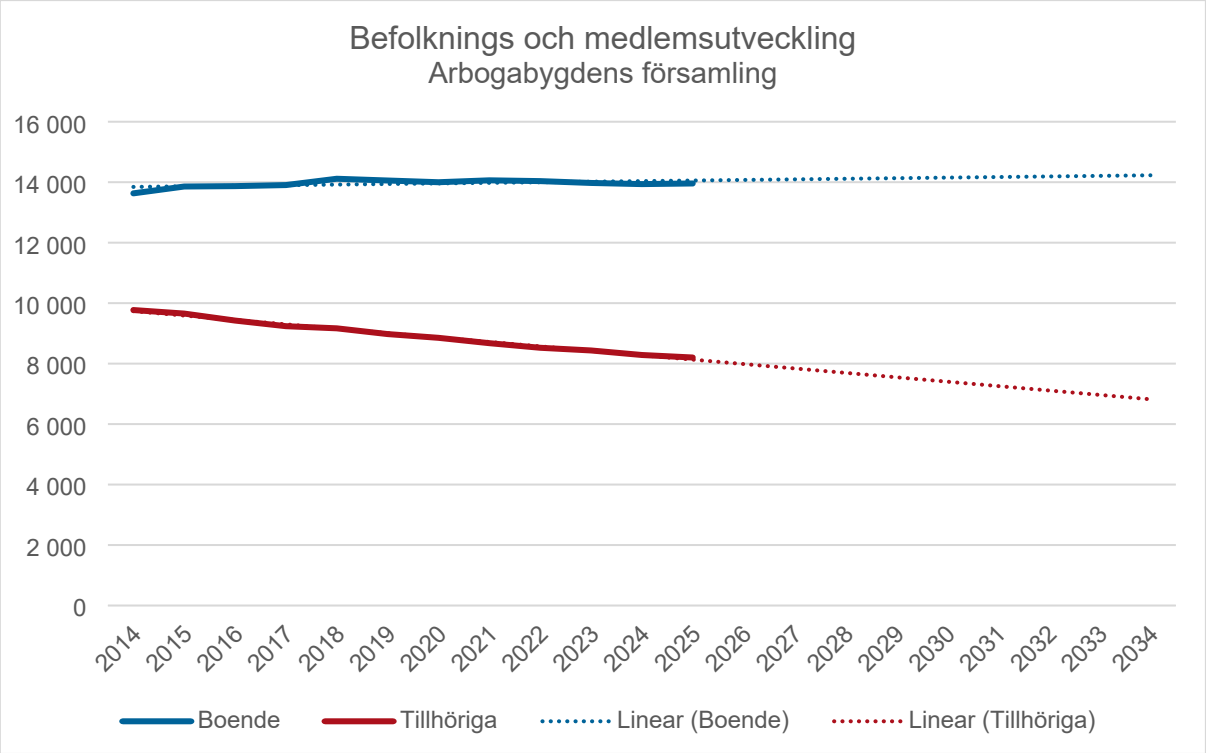
Kyrkorådet i Arbogabygdens församling består av 12 ledamöter jämte kyrkoherden och 6 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 67,7 år och ingen ledamot är under 40 år, endast en ledamot är under 60 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 62,0 år 2026. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

4.5 Organisatorisk bärkraft

4.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Arbogabygdens församling minskar medlemsantalet medan befolkningen är relativt stabil för perioden 2014-2025. År 2025 bodde det 13 958 personer i församlingen varav 8 202 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 58,8% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utflyttning.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Arboga kommun att minska med ca 100 personer, eller ca 0,7% till 2040.

4.5.2 Anställda

I Arbogabygdens församling finns församlingsinstruktionen följande tjänster inrättade:

Församlingsverksamhet

Kyrkoherde 100%
Komminister 300%
Diakon 200%
Diakoniassistent 20%
Kyrkomusiker 300%
Församlingspedagog 400%
Vaktmästare 280%
Husmor 100%
Lokalvårdare 100%
Assistent i församlingsarbete 40%
Ekonomiassistent 100%
Kommunikatör 100%

Förvaltningsassistent 50%
Fastighetschef 20%

Begravningsverksamhet

Kyrkogårdchef 80%
Förvaltningsassistent 50%
Kyrkogårdsmästare 100%
Kyrkogårdsarbetare 400%
Säsongsanställda kyrkogårdsarbetare, 13 x 100% del av året

Vakanser

I skrivande stund är en komminister tjänstledig.

4.5.3 Förvaltning

Församlingen nyttjar Västerås stifts servicebyrå för ekonomi- och lönetjänster.

4.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen bedriver näringsverksamhet i form av att de ordnar minnesstunder.
Församlingen är registrerad för moms och F-skatt

4.5.5 Fastighets- och markinnehav

4.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Församlingen har en lokalförsörjningsplan för perioden 2020-2030. I den konstateras att förbättringar behöver göras vad avser energiåtgång och nyttjande samt att fastighetsbeståndet behöver koncentreras och på sikt minska.

År 2024 hade församlingen 1657 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 2 099tkr per kyrka

4.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Församlingen äger 38 byggnader med en bruksarea på 7318m^2 samt 14 markobjekt om totalt 57ha.

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
ARBOGA BRATTBERGET 2:3	205 453	Skogsbogs begravningsplats
ARBOGA BYRINGE 1:6	1 545	Jordbruksmark, Medåker
ARBOGA GÖTLUNDA KYRKA 1:1	5 104	Götlunda kyrka och gamla kyrkogården
ARBOGA HOLMSÄTTER 1:78	35 047	Götlunda kyrkogård och föramlingshem
ARBOGA HÖJEN 3:16	10 130	Emaus begravningsplats
ARBOGA MEDÅKERS KYRKA 1:1	17 183	Medåkers kyrka, kyrkogård och församlingshem
ARBOGA NÄSTKVARN 2:2	56 001	Gamla begravningsplatsen
ARBOGA PRESTBOLET 4	2 895	Pastorsexpedition
ARBOGA ROSPIGG 8	983	Tredaldighetsgården
ARBOGA SIGILLET 1	2 985	Administrationsbyggnad. Hyresfastighet intill Sankt Nikolaikyrkan
ARBOGA STRÖMSNÄS 1:1	5 022	Ö i Arbogaån intill Gamla begravningsplatsen.
ARBOGA STURESTATDEN 3:11	5 898	Heliga Tredalidighets kyrka och kyrkpark.
ARBOGA STURESTADEN 3:5	6 758	Sankt Nikolaikyrkan
ARBOGA SÄTERBOR 1:15	12 807	Säterbo kyrka och kyrkogård

Enligt Svenska kyrkans fastighetsregister är församlingen ägare till Arboga Sigillet 1. Församlingen är dock varken lagfaren eller taxerad ägare till fastigheten (Källa: Lantmäteriet)

4.5.6 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav finns registrerade.

4.5.7 Kyrkor och församlingshem

4.5.7.1 Heliga Trefaldighets kyrka

Kyrkan byggdes ursprungligen av Franciskanermunkar, som kom vandrandes genom Sverige. Gråbröderna, som de också kallades, bosatte sig i städer som de trodde kunde expandera och där det fanns gott om folk. De var läkekunniga, hjälpte de gamla och sjuka, och lärde även barnen att läsa. Att de kom till Arboga finns nedtecknat i Assisi i Italien. Enligt en äldre ofta anförd uppfattning skulle gråbröderna ha grundat sitt konvent i Arboga 1285.

Kyrkan stod färdig under 1300-talets början. Sedan har kyrkan byggts på och om under århundradena. Under reformationen drevs klosterbröderna iväg från Arboga, och kyrkan tillföll staden.

Många intressanta föremål finns att beskåda, förutom kyrkan i sig. Väggmålningarna på södra sidan är från 1400-talet och är troligen utförda av Magnus Håkansson. Varje valv har ett tema.

Ljuskronorna i mässing, som är bland de största i Sverige, är gåvor till kyrkan. Predikstolen i barockstil är huggen av hovbildhuggare Buchard Precht år 1737. Altartavlan är från 1600-talet. Man kan även se en dopfunt från 1400-talet och en från 1600-talet i kyrkan.

4.5.7.2 Sankt Nicolai kyrka

Kyrkan byggdes på 1100-talet. Tvåhundra år senare byggdes det norra sidoskeppet till, och under följande århundrade tillkom det södra. Koret fick också sitt utseende under denna tid. Det nuvarande mittskeppet är förmodligen kyrkans äldsta del. Flera av utsmyckningarna i kyrkan är från medeltiden bland annat dopfunten och en träskulptur.

Altarskåpet är tillverkat i Tyskland på 1500-talet och har luckor som kan stängas. Ett vackert målat korskrank från 1600-talet finns bevarat i sidoskeppets kapell. Läktarorgel från 1862 av E A Setterqvist. Kororgel från 1970 gjord av Marcusen och son i Danmark.

4.5.7.3 Götlunda kyrka

Götlunda kyrka ligger 12 km väster om Arboga. Kyrkan invigdes efter en genomgripande ombyggnad år 1747 men de äldsta delarna som tornet och vissa stenar i grunden går tillbaka till 1300-talet. Dopfunten är i kalksten och har en inskription som anger att den är tillverkad 1661.

Predikstolen är från 1764 och har ett ljudtak som var den tidens högtalarsystem. Orgeln är tillverkad 1890 av E A Setterqvist, totalt ombyggd 1948 av N Hammarberg.

Orgeln har 2 manualer och 21 stämmor.

4.5.7.4 Medåkers kyrka

Medåkers kyrka ligger 12 km nordväst om Arboga och är en gråstenskyrka från 1200-talet. Den har höga smala spetsbågiga fönster i grupper om tre. Under 1300-talet tillbyggdes sakristian och vapenhuset. Cirka 1490 breddades kyrkan åt norr och välvdes. Den höga, slanka tornspiran tillkom 1652. År 1764 fick kyrkan en ny altaruppsats. I kyrkans torn finns återanvänt medeltida virke i alla våningsplanen. I långhusets taklag finns enstaka bevarade medeltida delar.

I oktober 1887 bestämdes vid kyrkstämmomötet en reparation. Fönstrena skulle huggas upp och nya fönster insättas med större sådana, nytt golv av cement och trä skulle inläggas, nya dörrar skulle anskaffas, bygge av en ny orgelläktare m. m. Predikstolen är från 1627 och har sin originalfärg

kvar. I sidoskeppets dopkapell finns en del av det gamla altaret från 1400-talet. Kyrkan har en läktarorgel av E A Setterqvist 1888. Renoverad och återställd i ursprungsskick med gamla spelbordet 2005.

4.5.7.5 Säterbo kyrka

Kyrkan är enskeppig, med rakt avslutat kor i samma bredd som långhuset, sakristia i norr och torn i väster. Murarna består mest av natursten. Fasadputsen är slät och vitkalkad. Långhuset har brant kopparklätt sadeltak. På tornet kröner en klockformig kopparklädd huv med åttasidig lanternin.

Väggarna inne i kyrkan har putsats och avfärgats i gråvit nyans. Över kyrkorummet täcker ett putsat trätunnvalv och över sakristian ett murat putsat tunnvalv. Utpräglade är altaruppsats och läktare, formade i nyklassicistisk stil.

Säterbo kyrka uppfördes troligen på 1100-talet. Ursprungliga är troligen större delen av långhusets murar. Kyrktornet uppfördes också på medeltiden och kan möjligen ha tillkommit omkring år 1200. En sakristia norr om koret byggdes troligen på 1400-talet. Ett vapenhus vid södra sidan uppfördes samtidigt med sakristian eller något senare. Kyrkans södra ingång sattes igen 1796 och någon gång därefter revs vapenhuset. Även altarpredikstolen är från 1796.

Långhusets taklag med gotiska takstolar kan vara från 1300-1400-tal, medan sakristians bevarade delar är yngre men troligen också medeltida. Sakristian har breddats och höjts men äldre delar av taklaget finns bevarade i norra sidan. I tornet finns timmer med årtalen 1616 och 1662 inskuret.

Från början hade kyrkan bara två små fönster, men från 1632 och framåt blev fönsteröppningarna fler och större. Långhusets norra fönster, med blyinfattade rutor, tillkom på 1700-talet. Södra sidans fönster fick nuvarande utseende 1897-98. Det södra takfönstret togs upp 1771 medan det norra togs upp 1832.

I kyrkan finns ett triumfkrucifix från början av 1200-talet. Orgeln, tillverkad av av E.A. Setterquist & Son i Örebro 1956 har tio stämmer och två manualer.

4.5.7.6 Församlingshem

Trefaldighetsgården är församlingens största församlingshem där många av verksamheterna håller till. Den ligger centralt i Arboga. Församlingshemmet består av ett större samlingsrum där det går att duka till max 75 personer. Rummet kan även avdelas med en skjutvägg. Det finns också ett mindre rum direkt i anslutning till samlingsrummet. I Trefaldighetsgården finns även ett stort, fullt utrustat kök. Trefaldighetsgården är lämplig för minnesstunder, dopfester, konferenser och sammanträden.

Götlunda sockenstuga är ett nyrenoverat församlingshem som lämpar sig mycket bra till minnesstunder och dopfester och rymmer ca 60 personer. Församlingen använder det till bland annat körövningar och träffpunkter.

Klockargården i Medåker invigdes 2007 och rymmer ca 60 personer.

Prostgården i Arboga används för pastorsexpedition och personalutrymmen.

5 Hallstahammar-Kolbäcks församling

Hallstahammar-Kolbäcks församling motsvarar till ytan Hallstahammars kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan daterad 2021-11-16
- Verksamhetsplan och budget 2025 & 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

5.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

I församlingen är landskap generellt sett flackt och låglänt, med höjder som når upp till 60–70 meter över havet. Terrängen sluttar mjukt från de skogklädda moränområdena i norr ner mot den uppodlade lerslätten i söder.

Strömsholmsåsen löper genom kommunen i nord-sydlig riktning och är bäst bevarad strax söder om samt inom och norr om tätorten Hallstahammar. Åsen har dock påverkats kraftigt av täktverksamhet, särskilt mellan Kolbäck och Näs där den i stort sett har bortgrävts.

Parallellt med åsen rinner Kolbäcksån, som har flera oreglerade forssträckor. Sörkvarnsforsen, belägen inom ett naturreservat i tätorten Hallstahammar, utmärker sig med sina nästan naturliga forssträckor, omgivna av vackra ädellövskogspartier och en rik flora. Nära Kolbäcksåns utlopp i Mälaren och intill Strömsholms slott ligger Lagårdssjön, där fågellivet är rikt och lockar till naturskådning.

5.1.1 Församlingen

Hallstahammar-Kolbäcks församling bildades 2014 genom att Hallstahammar-Bergs församling Kolbäck-Säby församling lades samman. Församlingen motsvarar till ytan Hallstahammars kommun.

Bergs församling har medeltida ursprung. Församlingen utgjorde till 1943 ett eget pastorat för att därefter till 2006 vara annexförsamling i pastoratet Hallstahammar och Berg. Församlingen uppgick 2006 i Hallstahammar-Bergs församling

Hallstahammars församling har medeltida ursprung under namnet *Svedvi församling* som 1943 namnändrades till det nuvarande. Församlingen utgjorde till 1943 ett eget pastorat för att därefter till 2006 vara moderförsamling i pastoratet Hallstahammar och Berg. Församlingen uppgick 2006 i Hallstahammar-Bergs församling.

Kolbäcks församling har medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1917 ett eget pastorat. Från 1 maj 1917 till 2006 var församlingen moderförsamling i pastoratet Kolbäck och Säby som mellan 1962 och 1970 även omfattade Rytterne församling. Församlingen uppgick 2006 i Kolbäck-Säby församling.

Säby församling har medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1917 ett eget pastorat. Från 1 maj 1917 till 2006 var församlingen annexförsamling i pastoratet Kolbäck och Säby som mellan 1962 och 1970 även omfattade Rytterne församling. Församlingen uppgick 2006 i Kolbäck-Säby församling.

5.1.2 Tätorter

I församlingen finns tätorterna Hallstahammar, Kolbäck, Strömsholm och Sörstafors.

Hallstahammar består av tre statistiska tätorter enligt SCB's klacificering (Hallstahammar med 10147 invånare, Västra Hallstahammar med 478 invånare och Södra Hallstahammar med 1027 invånare).

Orten är en gammal bruksort med metallindustri som kärna för samhället. Den första smedjan byggdes 1628 i Trångforsområdet. Strömsholms kanal invigdes 1795. Bultfabriks Aktiebolaget grundades 1873. Trångfors kraftstation togs i drift 1899. Hallstahammars AB bildades 1872. AB Kanthal, vilket skulle komma att bli ett av ortens största industriföretag, grundas 1931. Fem år tidigare hade grundaren, Hans von Kantzow, patenterat legeringen vid namn Kanthal – Kant efter Kantzow och hal efter Hallstahammar. 1983 gick Hallstahammars AB samman med Bulten-Kanthal AB varvid Kanthal AB bildades. Kanthal namnändrades 2010 till Sandvik Heating Technology. Sedan 2017 används namnet Kanthal - part of Sandvik Group.

I Hallstahammar finns det högstadieskolan Parkskolan vilken har cirka 350 elever från årskurs 7 till 9. I Hallstahammar finns dessutom Näslundsskolan, Lindboskolan och Nibble skola, samtliga från förskoleklass till årskurs 6.

Kolbäck har 2108 invånare. Här finns metall- och verkstadsindustri. Kolbäcksån flyter genom samhället. Namnet Kolbäck betecknade ursprungligen en närliggande bäck, vars vatten

ansågs vara svart som kol. Bäcken kallas numera ofta Oxelbybäcken och rinner ut i Kolbäcksån vid kyrkbyn.

Historiskt har Kolbäck varit ett skjutsställe med gästgiveri och tingsplats för Snevringe härad. Gästgiveriet finns kvar och drivs än idag som hotell. Tingshuset är idag privatbostad.

I samband med att Strömsholms kanal färdigställdes 1795 blev Kolbäck en omlastningsstation för varor som fördes från norra Bergslagen med båt och jordbruksprodukter från kringliggande byar för vidare transport med båt via Borgåsund ut i Mälaren till Stockholm.

Under 1800-talets sista decennier utvecklades Kolbäck till ett stationssamhälle. Alltjämt är stationshuset ortens självklara mittpunkt. Där passerar även den gamla landsvägen Köping-Västerås, E18:s föregångare och samtidigt samhällets affärsgata. Den betydligt äldre kyrkbyn ligger längre söderut, i det slättlandskapet utmed Kolbäcksån.

I Kolbäck finns det två skolor. Vallbyskolan från förskoleklass upp till årskurs 3 och en högstadieskola, Tunboskolan, från årskurs 4 till årskurs 9.

Strömsholm har 700 invånare och ligger vid Mälarens strand. Här kretsar mycket kring hästsport och här ligger Ridskolan Strömsholm som fram till 1968 var arméns skola för utbildning i ridning och körning. Strax intill låg övningsfältet Utnäslöt.

I slottsparken strax öster om Strömsholms slott som är ett kungligt slott anordnas varje år i juni hopp- och dressyrtävlingar, Nationaldagstävlingarna. På Österängen vid slottet anordnas varje år galopptävlingen Svenskt Grand National. Nationaldagstävlingarnas fälttävlan anordnas på Österängen.

I Strömsholm ligger även Hästsportens folkhögskola. I Strömsholm finns hästsportsgymnasium med riksintag och högskoleutbildning för hippologer.

Strömsholm har en grundskola, från förskoleklass till årskurs 6.

Specialistdjursjukhuset är ett av Sveriges största djursjukhus med ca 150 anställda, däribland specialistveterinärer och forskare.

Sörstafors har 284 invånare och ligger vid Kolbäcksån, cirka 3 km söder om Hallstahammar.

På platsen etablerades en industri i mitten av 1800-talet. Först fanns där benstamp, sågverk och tegelbruk. Ett träsliperi anlades på 1860-talet, från 1870 även ett pappersbruk, som senare blev Sörstafors Pappersbruks AB. Då en sulfitfabrik tillkom 1905 växte produktionen. Nästa expansiva fas kom efter att Surahammars bruk förvärvade anläggningen 1918. Ett större sliperi togs i drift 1926 och ett syrahus byggdes 1932–1933. Senare på 1930-talet förnyades maskinparken. Eftersom pappersbruket blev alltmer exportinriktat kom andra världskriget olägligt. Krigsåren innebar stagnation för Sörstafors, men sedan vände allt. På 1950-talet inföll ännu en storhetstid, den sista. Sedan medförde skärpta miljölagar att en planerad utveckling av driften hejdades. Efter att Billerudkoncernen förvärvade bruket 1961 drogs verksamheten ner, tills den upphörde 1966.

Efter pappersbrukets avveckling flyttade Varnäsföretagen in och etablerade en metallindustri, inriktad på bearbetning av aluminiumkomponenter. Fram till de första åren av 2000-talet var verksamheten betydande, men sedan följde en tvär nedgång i spåren av finanskrisen 2007–2008. Efter konkurs och ägarbyte 2009 inskränktes driften, för att helt läggas ner i februari 2016.

Invid den gamla fabriken finns ett större vattenkraftverk, byggt 1937 för att utvinna elström ur Kolbäcksån.

5.1.3 Namnen

Berg (1330-talet, Biargh) syftar på den höjd (berg) där kyrkan ligger.

Hallstahammar skrevs år 1662 Hallsta hammare. Namnet avsåg det ursprungliga bruket som var en stångjärnshammare, belägen på byn, senare herrgården Hallstas mark. Bynamnet Hallsta består av förledet 'klippa, häll, sten' och efterledet är -sta.

Kolbäck (1335, Kolbæk) kommer från kyrkbyn och syftar på en bäck med mörkt, kolsvart vatten vid byn, eventuellt den nuvarande Oxelbybäcken. Enligt sägnen har Kolbäcken fått sitt namn efter Biskop Kol från Strängnäs som bidrog till Birger Jarls seger i slaget vid Herrevadsbro och som ska ha gett namn till Kolbäcks kyrka

Sockennamnet *Svedvi* (Swædhwi sookn 1352) kan tolkas på olika sätt. En tolkning är att förledet betyder 'svedja, svedjeland' och att efterledet skulle komma av *viþi* 'skog'. En annan tolkning är att efterledet -vi betyder 'helig plats' och att förledet är dunkelt.

Säby (1359, Sæby) kommer från bebyggelsen kring kyrkan och innehåller förleden sæ, 'sjö', som syftar på läget vid sjön Freden. Efterleden är by, 'gård; by'.

5.1.4 Omvärld

I Hallstahammars kommun är 15,6% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 6,9% vilket är något högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 20,2% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 322 036kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 43,4 år vilket är något högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Hallstahammars kommun med 1453 anställda. Största privata arbetsgivare är Kanthal AB med 375 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

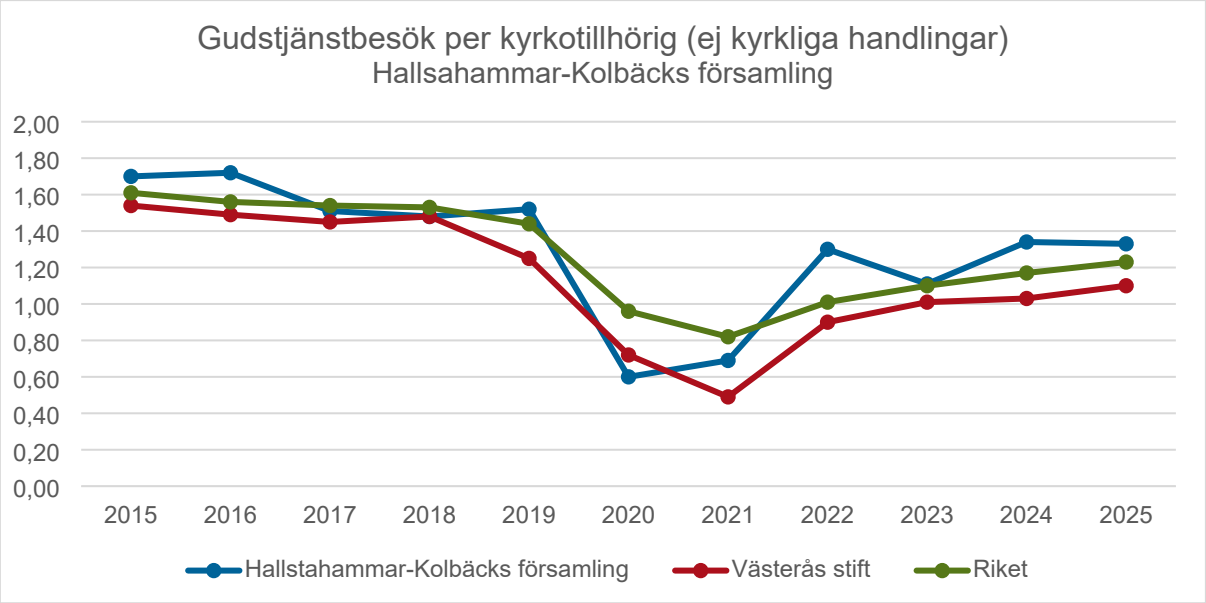
Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 8,5% av barnen i Hallstahammars kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

5.2 Pastoral bärkraft

5.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

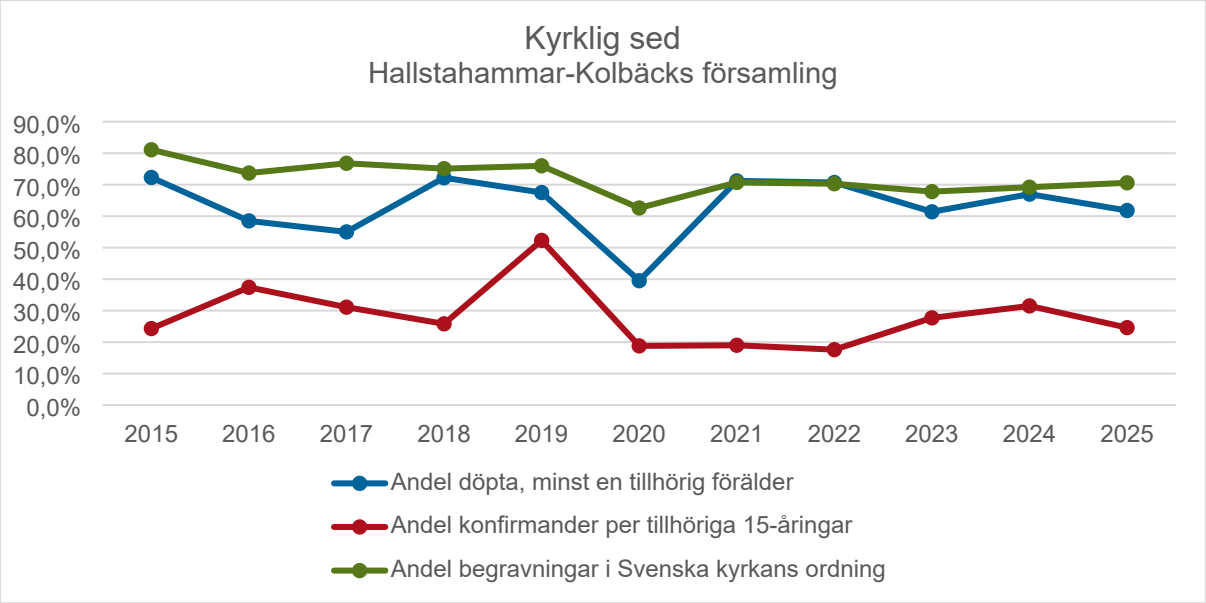
Församlingen skriver i församlingsinstruktionen: *” Gudstjänsten är centrum i församlingens liv. Svenska kyrkan i Hallstahammar-Kolbäck ska fira gudstjänster som öppnar för mötet med Jesus Kristus och som berör människors liv. De ska vara välkomnande och inbjuda till delaktighet. […] Särskild omsorg ska ägnas barn och unga när gudstjänster planeras och firas, liksom samlingen efteråt som ska underlätta familjers planering, inte minst vid vardagsgudstjänsten. […] Varje söndag/helgdag firas huvudgudstjänst i S:t Lars kyrka, huvudsakligen högmässa, med nattvard – följaktligen uppfylls kravet om minst 24 nattvardsgudstjänster per år. Därutöver firas inte sällan ännu en gudstjänst, ofta musikgudstjänst, i en av de andra kyrkorna. Utöver söndagens gudstjänster firas regelbundet sinnesromässa (en fredag/månad), finska gudstjänster (en gång/månad) och flera veckomässor (tre/vecka under terminen, varav en fortsätter varje vecka också under sommar- och jullov) samt vardagsgudstjänster. De flesta församlingsverksamheter innehåller en andakt. Huvudgudstjänsterna, vilka firas i S:t Lars kyrka, sänds i närradion, och tillgängliggörs för dem som inte kan/vill närvara i kyrkan.”*

Antalet gudstjänstbesök i församlingen är högre än både i stiftet som helhet och riket och 2025 gjordes 1,33 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade).

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder legat på en relativt stabil nivå sedan 2018, bortsett från pandemiåret 2020. Andelen döpta av de som har minst en tillhörig förälder var 2025 61,8% (Riket 73,2%, stiftet 71,0%)

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig var 2024 24,6% vilket är lägre än stiftet som helhet (Riket 45,1%, stiftet 32,7%)

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning ligger på en relativt stabil men nivå och är högre än både riket och stiftet, även om trenden är nedåtgående. Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning var 2025 70,6%. (Riket 63,3%, stiftet 63,3%)

5.2.2 Undervisning

I församlingsinstruktionen anges att all undervisning är en väg till dopet eller en dopuppföljning. Lärandet är anpassat efter olika åldrar och behov och en medveten ”trappa” av verksamheter finns för barn och unga.

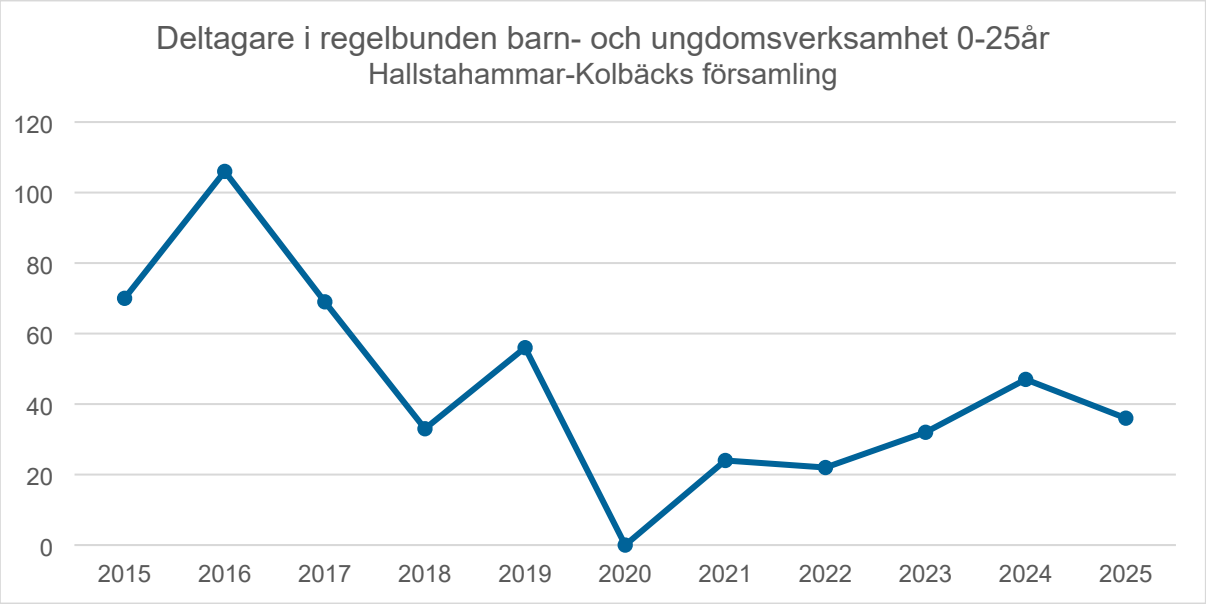
5.2.2.1 Svenska kyrkans unga

I församlingen finns ingen lokalavdelning av Svenska kyrkans unga. En stor andel av de aktiva ungdomarna i ungdomsgruppen återfinns dock i Camelot, Svenska kyrkans ungas stiftsövergripande lokalavdelning med inriktning på rollspel.

5.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

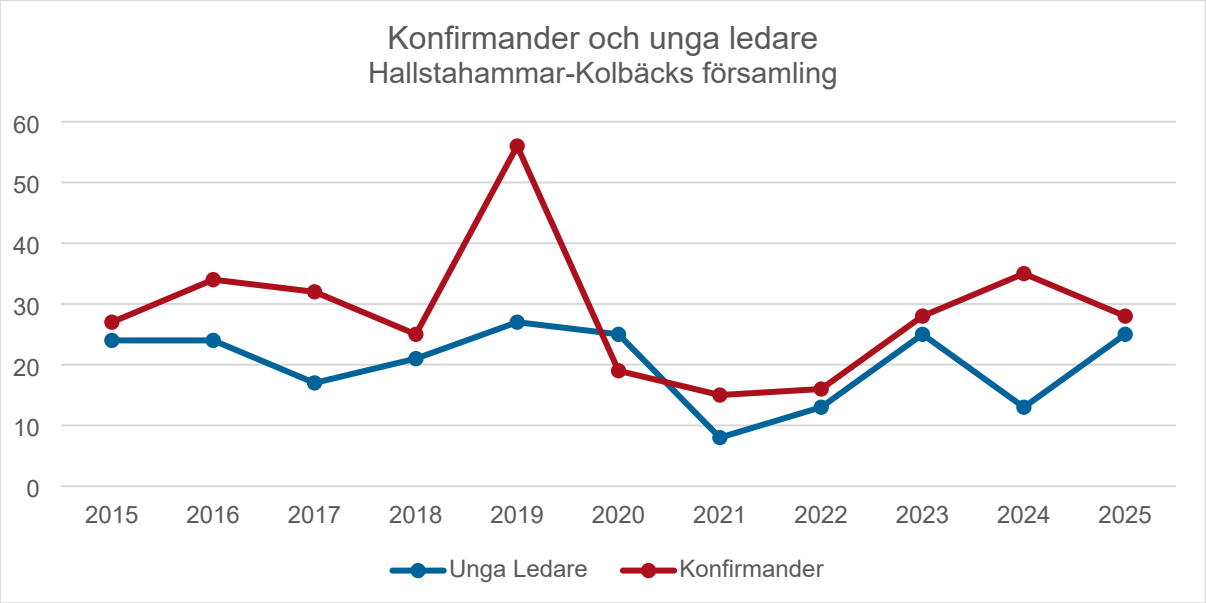
Antalet barn och unga som deltar i regelbunden verksamhet minskade kraftigt i och med pandemin och har därefter återhämtat sig till samma nivå som åren precis innan pandemin. Församlingen erbjuder Tisdagsklubben för åk 4-6 och två olika barnkörer i Kolbäck respektive Hallstahammar. I församlingen finns en ungdomsgrupp. I St Larsgården bedrivs After School och inom skolverksamheten bedrivs *Sång igång* i flera lågstadieskolor liksom bibeläventyret. Församlingen inbjuder också till jul- och påskspel och möter hundratals barn.

I församlingen finns en starkt växande ungdomsgrupp som träffas varje vecka och dessutom deltar aktivt i gudstjänster.

5.2.2.3 Konfirmander

Antalet konfirmander ökade kraftigt precis innan pandemin. De senaste åren har sedan en återhämtning skett och antalet konfirmander var har ökat för varje år sedan 2021. Församlingen erbjuder läsåret 2025-2026 tre olika konfirmandgrupper; Helgkonfirmander, Vardagskonfirmander och Ridkonfirmander (i samarbete med Hallsta Ridklubb). Flera av ridkonfirmanderna tillhör andra församlingar och hamnar därmed inte i församlingens statistik. Församlingen har ett stort antal Unga Ledare/konfirmandassistenter som bidrar i de olika konfirmandgrupperna.

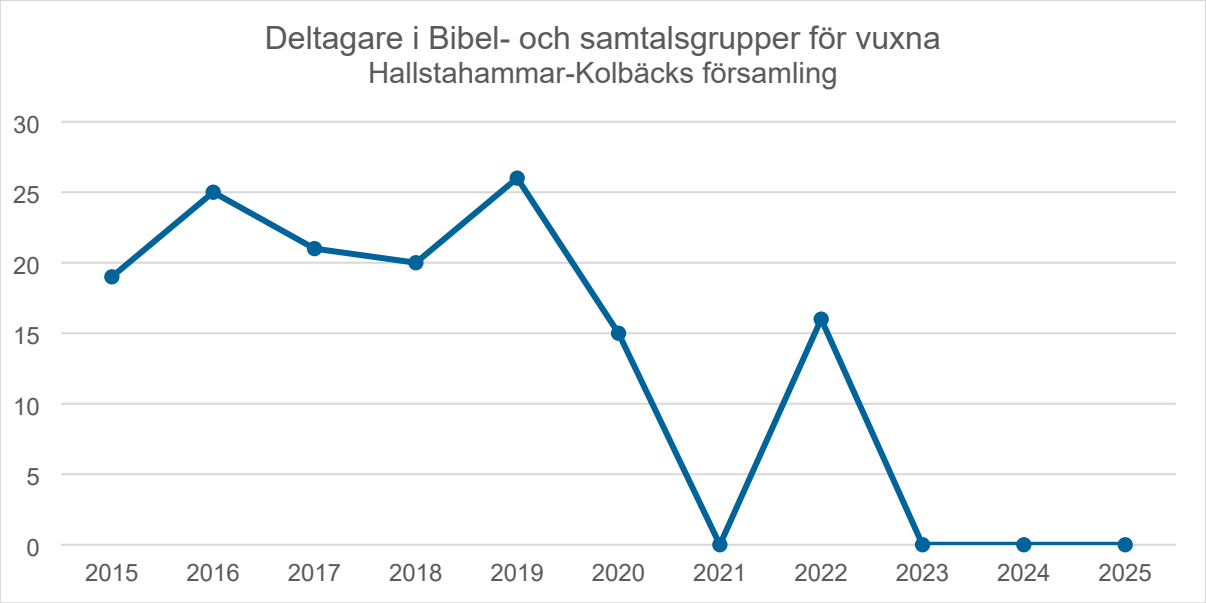
5.2.2.4 Vuxenundervisning

Församlingen har i dagsläget ingen organiserad grupp eller verksamhet för vuxenundervisning. Enlig församlingsinstruktionen och webbplatsen finns dock beredskap att starta sådan om intresse finns.

I församlingen bedrivs samtalsgrupper varje termin, ofta kring en bok såsom tex fasteboken.

Torsdagens morgonmässa präglas av ett uppskattat bibelsamtal med stor delaktighet mellan deltagarna.

De senaste åren har vuxenundervisning lett till fram dop/konfirmation av vuxna.

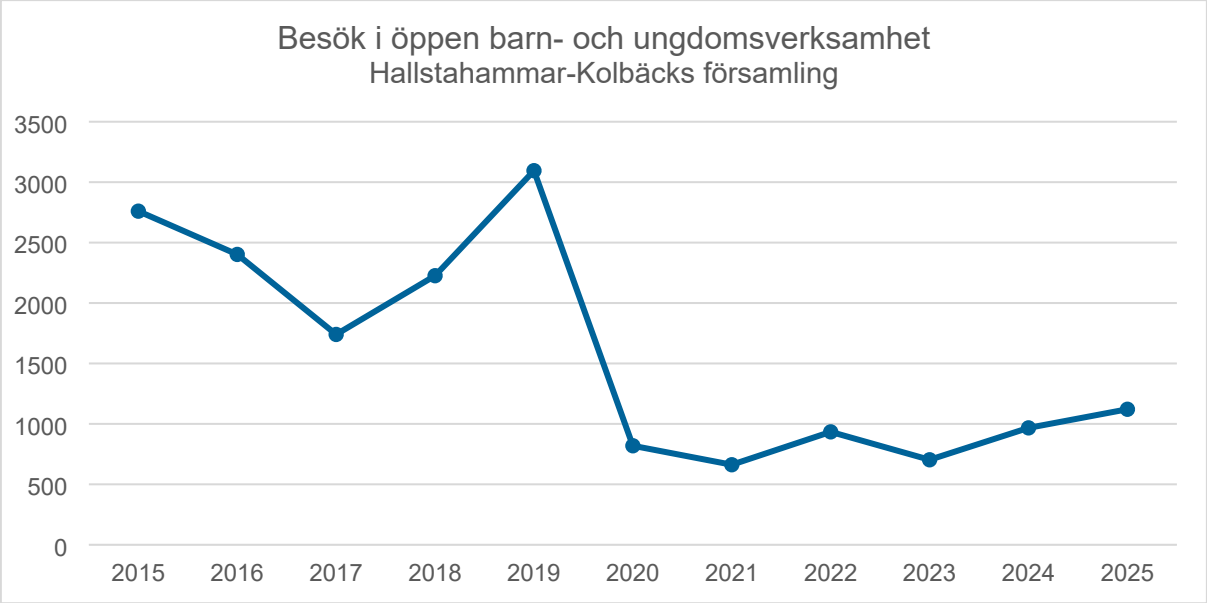

5.2.3 Diakoni

Församlingen anger i församlingsinstruktionen att den präglas av ett diakonalt förhållningssätt vilket leder till att människor söker sig till kyrkor och församlingshem som i största möjliga mån håller öppet. Enligt församlingens webbplats så erbjuds bland annat hembesök, samtal enskilt eller i grupp, födelsedagsuppvaktningar, församlingsutflykter och olika mötesplatser för gemenskap. I församlingen finns även en Väntjänstgrupp samt har två syföreningar i S:t Lars (Hallstahammar) och Berg.

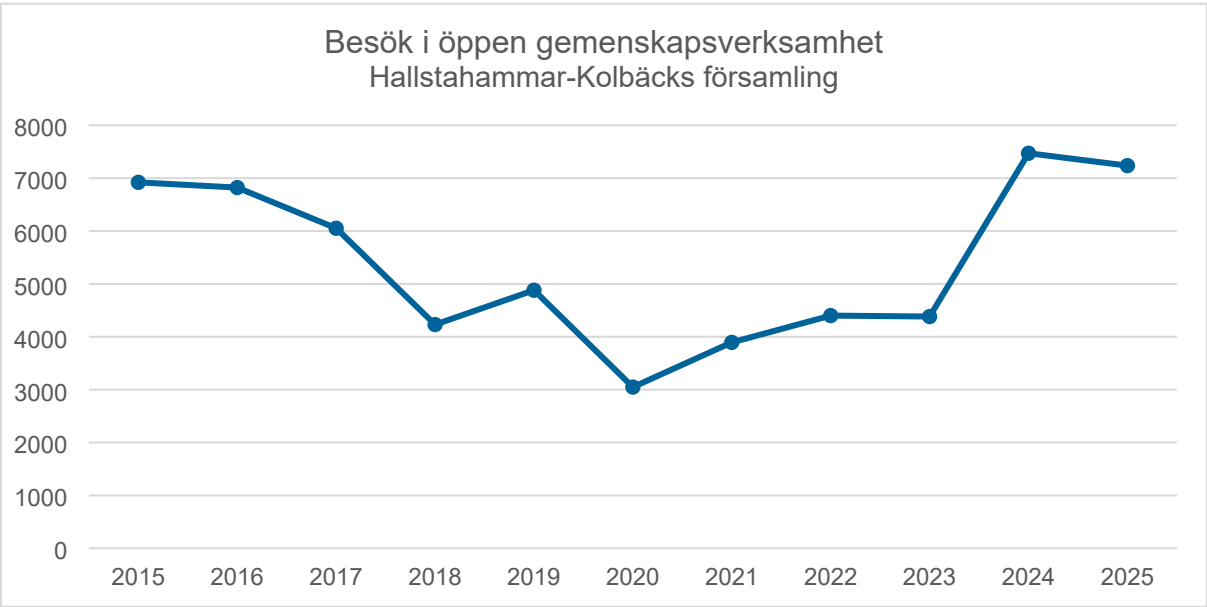
5.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder Babysång samt KomÅLek för barn tillsammans med deras vuxna. Antalet besök har de senaste åren varit relativt stabilt.

5.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

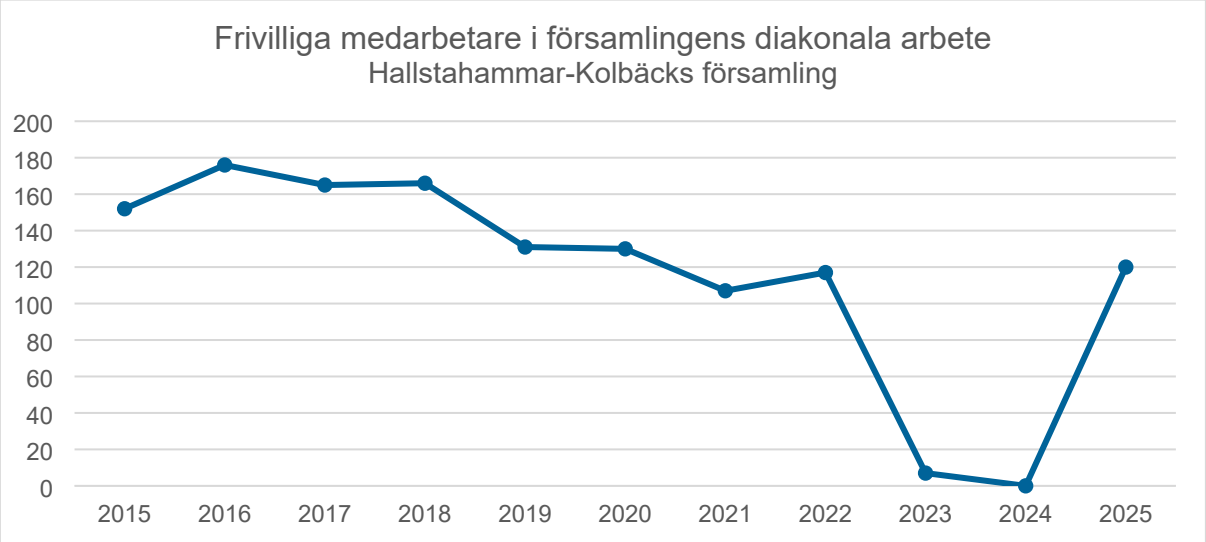
Församlingen erbjuder flera öppna gemenskaper så som Sopplunchen, Öppet Hus samt frukost i samband med morgonmässor. Även inom den finskspråkiga verksamheten erbjuds gruppverksamhet. Antalet besök i öppen gemenskapsverksamhet ökade kraftigt under 2024 och stabiliserade sig på den nivån 2025.

5.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

De ideella krafterna är ett signum för församlingen och en mycket levande del ända sedan St Lars kyrka byggdes på 1950-talet. Församlingen har ideella i väntjänst, i julklappsbutiken, vid sopplunchen, i ungdomsarbetet, vid allhelgonahelgen m.m.

2023 rapporterades ett fåtal frivilliga medarbetere och 2024 inga alls. Enligt uppgift från församlingen beror detta på felrapportering och antalet frivilliga medarbetare har de senaste åren legat runt 120.

5.2.4 Mission

Församlingen medverkar enligt församlingsinstruktionen i bygdens aktiviteter och sammanhang samt insamling till ACT Svenska kyrkan, framför allt vid de stora kampanjerna. Församlingen har också ett väl utbyggt ekumeniskt samarbete.

5.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

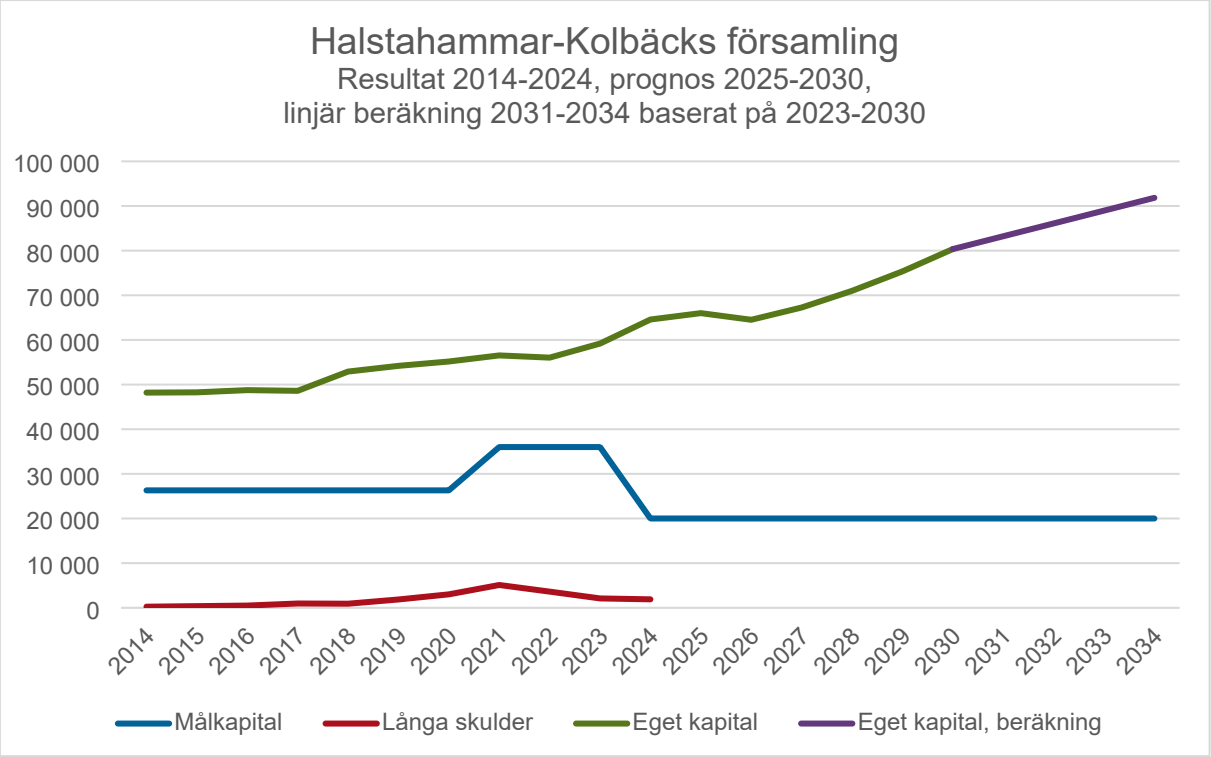
I församlingen finns fyra prästtjänster varav en kyrkoherde samt tillgång till finskspråkig präst som delas med fler församlingar. Det finns även tre diakontjänster, tre utbildade församlingspedagoger och tre musikertjänster varav en organist och två kantorer. I skrivande stund är alla tjänster tillsatta.

5.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Hallstahammar-Kolbäcks församling är 1,04kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2024 87% och målkapitalet 20 milj kr.

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för ekonomitjänster.

År 2024 hade församlingen 1846 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 3 810tkr per kyrka.

5.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2030 med ett överskott på totalt 15 352tkr.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens nettokostnader	-46 313	-39 877	-39 245	-40 418	-39 784
Kyrkoavgift	25 087	25 566	26 056	26 730	27 416
Begravningsavgift	22 677	20 251	20 072	21 216	20 577
Ekonomisk utjämning	-186	-158	-96	-77	-54
Finansiella intäkter	350	400	400	400	400
Avskrivningar	-3 102	-3 400	-3 450	-3 500	-3 550
Årets resultat	-1 487	2 746	3 737	4 351	5 005
Därav extra planerat underhåll	4 375	2 590	1 760	1 120	1 090
Förändring rörelsekapital	-1 024	0	0	0	0
Försäljning placering		0	0	0	0
Amorteringar	-500	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-3 360	-3 240	-486	-611	-250
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	3 102	3 400	3 450	3 500	3 550
Förändring av likvida medel	-3 269	2 906	6 701	7 240	8 305
Likvida medel 31/12 resp år	-1 520	1 386	8 087	15 327	23 632
Fritt kapital 31/12 resp år	44 515	47 261	50 998	55 349	60 354

5.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 13,23% (14,37% 2021).

5.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 25 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 4 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S), Frimodig kyrka (FK), Kyrkans väl i Hallstahammar-Kolbäcks församling (KVHKF) och Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK)

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 15 mandat (15 mandat 2022-2025)
- Frimodig kyrka har 1 mandat (0 mandat 2022-2025)

- Kyrkans väl i Hallstahammar-Kolbäcks församling har 7 mandat (10 mandat 2022-2025)
- Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK) har 2 mandat (0 mandat 2022-2025)

5.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 25 ledamöter vilket är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 15 utsedda ledamöter och 8 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029. Frimodig kyrka har 1 utsedd ledamot och 1 ersättare och saknar därmed en ersättare. Kyrkans väl i Hallstahammar-Kolbäcks församling har 7 utsedda ledamöter och 4 ersättare. Sverigedemokrater i Svenska kyrkan har 2 utsedda ledamöter och 2 utsedda ersättare.

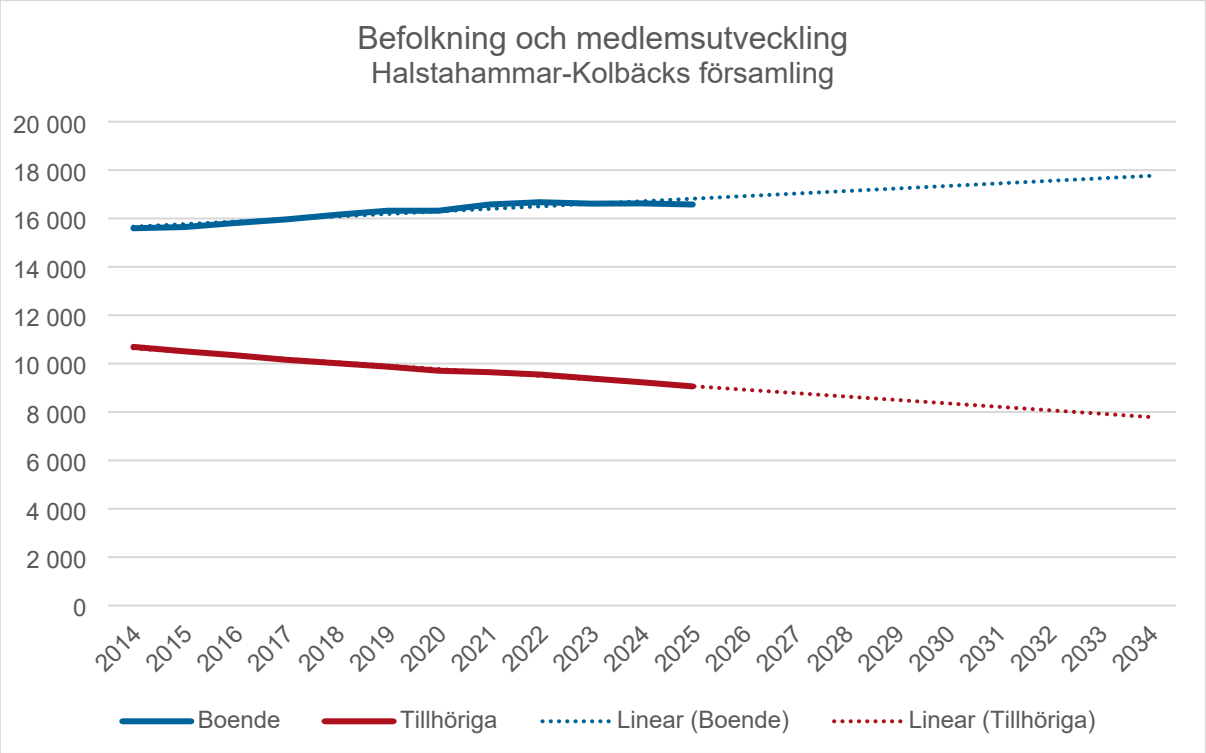
Kyrkorådet i Hallstahammar-Kolbäcks församling består av 12 ledamöter jämte kyrkoherden och 7 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 70,8 år och yngsta ledamot är 44 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 72,3 år 2026 och ingen ersättare är under 65 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

5.5 Organisatorisk bärkraft

5.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Hallstahammar-Kolbäcks församling ökar både befolkningsantalet och medlemsantalet minskar. År 2025 bodde det 16 578 personer i församlingen varav 9 058 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 54,6% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utträden.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Hallstahammars kommun öka från 16 700 år 2023 till 17 200 år 2040, en ökning med 3,0%. Det innebär att det senaste decenniets befolkningsökning kommer att avta något

5.5.2 Anställda

I Hallstahammar-Kolbäcks församling finns enligt församlingsinstruktionen följande tjänster inrättade:

Församlingsverksamhet
Kyrkoherde 100%
Komminister 300% + del av finskspråkig komminister
Diakon 300%
Organist 100%
Kantor 200%
Församlingspedagog 300%
Husmor 200%
Informatör/sekreterare 100%
Ekonomiassistent 75% *(Enligt uppgift från församlingen tillsatt med 50%)*
Kanslist 150%
Fastighetsförvaltare 100% (delas med Sura-Ramnäs och Kungsör)
Vaktmästare 200%

Begravningsverksamhet
Kyrkogårdschef 100%
Kyrkogårdsarbetare 300% samt 10 säsongsanställda.
Begravningsadministratör 100%*(Enligt uppgift från församlingen tillsatt med 150%)*

Vakanser
I skrivande stund är inga tjänster vakanta.

5.5.3 Förvaltning
Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

Församlingen delar en fastighetssamordnare med Kungsörs församling och Sura-Ramnäs församling. Denna är anställd i Hallstahammar-Kolbäcks församling.

5.5.4 Näringsverksamhet
Församlingen bedriver ingen näringsverksamhet. Församlingen är registrerad för moms och F-skatt

5.5.5 Fastighets- och markinnehav

5.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal
Församlingen har en lokalförsörjningsplan för perioden 2022-2031 som fastställts av fullmäktige 2021-11-16. Enligt lokalförsörjningsplanen så har församlingens byggnader överlag en god teknisk status och fungerar väl för verksamheten. Församlingen anger att fastighetskostnaderna behöver minskas och att detta främst skall ske genom energieffektivisering och ökad uthyrning.

Vård- och underhållsplaner finns för samtliga kyrkor och kyrkogårdar.

5.5.5.2 Fastigheter och byggnader
Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
HALLSTAHAMMAR BERGA 4:21	89 698	Svedvi kyrka, klockstapel, Svedvik kapell, Svedvi församlingshem, Klockargården, bårhus, Maskinhall, carport, kyrkogård
HALLSTAHAMMAR BERGS PRÄSTGÅRD 1:6	38 945	Jordbruksmark
HALLSTAHAMMAR BERGS PRÄSTGÅRD 2:1	11 299	Bergs kyrka, Bergs klockstapel, Bårhus, Tiondeboden, personalbyggnad, loge, carport, kyrkogård
HALLSTAHAMMAR KOLBÄCKS KYRKBY 9:1	6 649	Kolbäcks kyrka, del av kyrkogård
HALLSTAHAMMAR KOLBÄCKS-VALLBY 4:1	1 419	Församlingshemmet Duvan
HALLSTAHAMMAR SANKT LARS 4	3 227	S:t Larsgården*
HALLSTAHAMMAR SANKT LARS 5	8 942	S:t Lars kyrka*
HALLSTAHAMMAR SÄBY PRÄRSGÅRD 2:1	34 746	Ekonomibyggnader, del av Säby kyrkogård, jordbruksmark
HALLSTAHAMMAR SÄBY PRÄSTGÅRD 2:2	1 094	Säby församlingsgård
HALLSTAHAMMAR SÄBY PRÄSTGÅRD 3:1	4 011	Säby kyrka, klockstapel, del av kyrkogård
HALLSTAHAMMAR TUNBTUNBO 3O 3:6	24 832	Del av Kolbäcks kyrkogård, personalbyggnad, ekonomibyggnader, jordbruksmark

* I Svenska kyrkans fastighetsregister är Sankt Lars 4 & 5 förväxlade

5.5.6 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav registrerade

5.5.7 Kyrkor och församlingshem

5.5.7.1 S:t Lars kyrka

S:t Lars kyrka är den yngsta av församlingens kyrkor, och invigdes i mars 1955 av biskop Cullberg. Grunden till kyrkan var lagd 1953 och då fanns även klockstapeln, vilken bär två klockor. Kyrkan är ritad av Jan Dahlstedt och rymmer upp till 150 besökare.

Den nuvarande orgeln byggdes 1989 av Walter Thür Orgelbyggen AB, Torshälla. Den har 16 stämmor fördelade på två manualer och pedal.

Kyrkan används frekvent i församlingens verksamhet och används i stort sett hela veckorna. Kyrkan används framförallt till gudstjänster, kyrkliga handlingar och musikverksamhet. S:t Lars kyrka ses som ”huvudkyrka” i församlingen och högmässa firas här varje söndag. Även de finskspråkiga gudstjänsterna (en gång i månaden) är förlagda hit.

5.5.7.2 Bergs kyrka

Bergs kyrka är en av församlingens medeltida kyrkor och är från 1300-talet. Kyrkan är av typen tegelornerad gråstenskyrka och byggnadsstilen är ett mellanting av romansk stil och gotisk stil. Kyrkan är utan torn, har brant tak och den östra gaveln är ornerad med stora kraftiga blinderingar på utsidan. Dopfunten är från 1300-talet och altarskåpen från tiden omkring år 1400. Kyrkan rymmer upp till 200 besökare. Fristående från kyrkan finns klockstapeln. Bredvid kyrkan ligger den så kallade tiondeboden. Tiondeboden används idag till förråd.

Den nuvarande orgeln byggdes 1943 av A Magnussons Orgelbyggeri AB, Göteborg. Orgeln är pneumatisk och har 15 stämmor fördelade på två manualer och pedal.

Kyrkan används mest till kyrkliga handlingar, men stora högtider som påsk och jul erbjuds guds-tjänster och andakter. Musikgudstjänster firas med jämna mellanrum.

5.5.7.3 Kolbäcks kyrka

Kolbäcks kyrka är en av församlingens medeltida kyrkor. Den västra delen av kyrkan har beräknats vara ända från 1100-talet eller början av 1200-talet, och utgör lämningar av en stenkyrka i romansk stil. Tornet avslutas med en lanternin, omgiven av fyra urnor med förgyllda eldslågor, vilka tillkom efter en svår brand 1785. Kyrkorummets senaste stora förnyelse skedde 1940, efter program av arkitekt Bernhard Schill. Då murades nuvarande altare och bänkinredningen fick marmorerade fasader i 1700-talsstil. I norra sidokapellet iordningställdes en dopplats, med nylagt tegelgolv. Kyrkan rymmer upp till 180 besökare.

Den nuvarande orgeln byggdes 1981 av Olof Hammarberg, Göteborg. Orgeln är mekanisk med 21 stämmor fördelade på två manualer och pedal. Fasaden är från 1840 års orgel i empirestil. Denna orgel var ursprungligen byggd 1707 av Johan Niclas Cahman i Ramnäs kyrka, men flyttades år 1840 till Kolbäcks kyrka och byggdes då om.

Kyrkan används mest till kyrkliga handlingar, men vid stora högtider som påsk och jul erbjuds gudstjänster. Musikgudstjänster firas med jämna mellanrum.

5.5.7.4 Svedvi kyrka

Svedvi kyrka är från sent 1200-tal. Den är rektangulär och har spetsigt tak. Ingången finns på sydsidan, genom vapenhuset, och sakristian ligger på nordsidan. Kyrkan rymmer upp till 260 besökare.

Den nuvarande orgeln byggdes 1957 av Emil Hammer Orgelbau, Hannover, Tyskland. Orgeln renoverades 1987 av Walter Thür Orgelbyggen AB, Torshälla. Orgeln har 11 stämmor fördelat på två manualer och pedal.

Kyrkan används mest till kyrkliga handlingar, men vid allhelgona står kyrkan öppen för besökare och används även vid minnesgudstjänst. Musikguds-tjänster firas med jämna mellanrum och kyrkan

5.5.7.5 Säby kyrka

Säby kyrka är församlingens minsta kyrka och byggdes mellan 1290 och 1310 vid stranden av Freden, en vik av Mälaren. Kyrkan byggdes som ett långhus med tunnvalvstak, men utvidgades under 13- och 1400-talen med vapenhus och sakristia. Över långhuset finns 26 medeltida takstolar, som troligen är från 1300-talet. Kyrkan är tornlös, men vägg i vägg ligger klockstapeln, vilken är från 1700-talet. De båda klockorna är från medeltiden. Kyrkan rymmer ca 120 besökare.

Den nuvarande orgeln byggdes 1901 av Thorsell & Erikson, Göteborg och har 10 stämmor fördelade på en manual samt pedal.

Kyrkan används mest till kyrkliga handlingar. Tre veckor varje sommar slår kyrkan upp portarna i egenskap av vägkyrka. Dagligen under denna tid hålls en andakt. Av tradition firas varje år tidig julotta och sommartid firas en gudstjänst i samband med Säbydagen. Musikgudstjänster firas med jämna mellanrum.

Säby kapell som ligger i anslutning till kyrkan var tidigare ett gravkapell, men i beslut fattat av kyrkorådet i Kolbäck-Säby församling togs funktionen gravkapell bort. Idag används kapellet till servering vid allhelgona samt av Säby Hembygdsförening under vägkyrkan, då de visar och säljer sina produkter.

5.5.7.6 Gravkapell

Kolbäcks gravkapell rymmer cirka tolv besökare. I byggnaden finns tre kistkylplatser. Kapellet används som samlingsplats vid urnsättningar.

Ceremonilokalen Misteln ligger i anknytning till Svedvi kyrka/kyrkogård och invigdes efter om- och tillbyggnad i början av 2020. De flesta borgerliga begravningsceremonier förläggs till denna lokal. Vid önskemål kan även kyrkliga begravningsgudstjänster hållas här. I lokalen ryms upp till 60 besökare. Misteln inrymmer även sexton kistkylplatser.

5.5.7.7 Övriga kapell

Skantzenkapellet ligger ovanför den konstgjorda Skantzensjön, vilket tidigare var en arkivbyggnad (slutet av 1700-talet). Kapellet ägs av Strömsholms Kanalbolag. I kapellet finns plats för ca 20 besökare. Kapellet används av församlingen till gudstjänster, mindre dop och vigslar.

Strömsholms slottskapell ligger högst upp i Strömsholms slott, inrett på 1730-talet av Carl Hårleman på uppdrag av drottning Ulrika Eleonora d.y. Till det unika i inredningen hör Daniel Stråhles orgel från 1743 som överlevt i originalskick till idag. Slottskapellet ägs av Kungliga Hovstaterna och rymmer ca 100 besökare. Hallstahammar-Kolbäcks församling ansvarar för de gudstjänster och kyrkliga handlingar som sker där. Specifika återkommande tillfällen är Gustav Adolfs Vesper samt julotta.

5.5.7.8 Församlingshem

S:t Larsgården ligger centralt i Hallstahammars tätort, strax nedanför S:t Lars kyrka. Församlings-hemmet består av flera verksamhetslokaler, anpassade för verk-samhet för barn, unga och vuxna. S:t Larsgården byggdes 1967. Huset har vid ett par tillfällen byggts ut. Här finns även församlingsexpedition och personalutrymmen.

Församlingshemmet DUVAN ligger centralt i samhället Kolbäck. Församlingshemmet består av flera verksamhetslokaler, anpassade för verksamhet för barn, unga och vuxna. I DUVAN finns också en lägenhet, vilken hyrs ut. DUVAN har varit i församlingens ägo sedan 2004, och var dessförinnan Missions-kyrka.

Säby församlingsgård ligger vid Säby kyrka och tanken är att den ska vara en mötesplats för bygdens och församlingens aktiviteter.

Svedvi församlingshem ligger vid Svedvi kyrka och används regelbundet till samlingar efter begravning och dop.

6 Kumla, Tärna och Kila församling

Kumla, Tärna och Kila församling ligger i de södra delarna av Sala kommun i Västmanlands län. Församlingen bildades 1 januari 2025 genom att Kumla församling, Tärna församling och Kila församling som tidigare bildade pastorat lades samman till en församling.

- De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:
- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion, godkänd av kyrkofullmäktige 2023-08-28
- Lokalförsörjningsplan för Kumla, Tärna och Kila Pastorat
- Verksamhetsplan och budget 2025 & 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

6.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Kumla, Tärna och Kila församling ligger i landskapen Västmanland och Uppland. Längs Sagåns och Lillåns dalgångar finns odlade lerslätter, medan resten av församlingen mestadels består av barrskogsklädda moränjordar. Badelundaåsen, som passerar genom västra delen av församlingen vid Salbohed och genom Kumla är täckt av tallhedar.

6.1.1 Församlingen

Kumla församling hade medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1930 ett eget pastorat. Församlingen var sedan 1 maj 1930 moderförsamling i pastoratet Kumla och Tärna som 1962 utökades med Kila och från 2016 med namnet Kumla, Tärna och Kila pastorat.

Den tidigare Kumla församling ligger söder om Sala väster om Sagån och öster om Ranstaån. Socknen är en slättbygd till del öppen till del skogbevuxen. Gravfält från järnåldern finns här. Järnvägslinjen Sala-Oxelösund passerar genom socknen. Denna trafikeras av persontrafik på sträckan Sala-Linköping samt godstrafik. Riksväg 56 passerar församlingen i nord-sydlig riktning och riksväg 70 går genom den norra delen.

Största ort är Ransta.

Tärna församling hade medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1930 ett eget pastorat i Uppsala stift. Församlingen var från 1 maj 1930 annexförsamling i pastoratet Kumla och

Tärna i Västerås stift som 1962 utökades med Kila och från 2016 med namnet Kumla, Tärna och Kila pastorat.

Den tidigare Tärna församling ligger sydost om Sala med Sagån i väster. Socknen är en småkuperad slättbygd.

Den tidigare Tärna församling saknar större orter och domineras av bondgårdar samt mindre byar. Inom Tärna socken ligger bland annat följande byar eller gårdar (från söder): Forsbo, Sonnebo, Gränsbo, Brunnsbo, Sör- och Norr Hovberga, Löt, Tärna kyrkby, Vigelshus, Tärnaby, Tingvastbo, Fastparbo, Skarbolandet, Solbo samt, längst i nordost, Patringbo.

Inom Tärna socken har man funnit ett mindre gravfält, troligen från vikingatiden, liksom en fornborg, belägen i skogen halvannan kilometer öster om Tärna kyrka.

Kila församling hade medeltida ursprung och utgjorde till 1962 ett eget pastorat. Församlingen var från 1962 annexförsamling i pastoratet Kumla, Tärna och Kila och från 2016 med namnet Kumla, Tärna och Kila pastorat.

Den tidigare Kila församling ligger sydväst och väster om Sala kring Badelundaåsen och kring Kilaån i sydost. Församlingen är en slättbygd vid Kilaån och är i övrigt en småkuperad sjörik skogsbygd till del öppen, till del skogbevuxen

Riksväg 56 löper genom församlingens södra del. Länsväg 256 (Sala-Salbohed) korsar församlingens mellersta del. Längst i norr passerar riksväg 70 genom församlingen.

Största ort är Kila kyrkby. Fritidsbebyggelse förekommer bland annat i Ljömsebo vid Ljömsebosjön (73 m ö.h.). Östra delen av kurorten Sätra brunn ligger inom Kila församling. Bland övriga byar kan nämnas (från söder): Lånsta, Kivsta, Grällsta, Tullsta, Ringvalla, Gullvalla samt Jungfrubo. Östanbäcks kloster ligger strax norr om länsväg 256.

Lösfynd och 13 boplatser från stenåldern är funna. Från järnåldern finns några gravar, främst inom två gravfält från vikingatiden. Inom församlingen finns en runsten. Dessutom finns spår efter lågteknisk järnframställning

1 januari 2025 lades församlingarna samman i Kumla, Tärna och Kila församling.

6.1.2 Tätorter

Inom församlingen finns en tätort, Ransta, och delar av en tätort, Sätra Brunn.

Ransta har en landareal på 112 hektar och här bodde det 858 personer år 2023. . I Ransta finns förskola och skola F-6, idrottshall med bibliotek, brandstation, affär med bensinpump, pizzera, tågstation, bygdegård, idrottsplats, elljusspår, cykel- och gångväg till Kumla.

Sätra Brunn har en landareal på 80 hektar och här bodde det 322 personer år 2023. Endast de östra delarna ligger i Kumla, Tärna och Kila församling och de västra delarna ligger i Västerfärnebo-Fläckebo församling.

6.1.3 Namnen

Namnet Kumla (1312 Kumblum) innehåller kummel, '(grav)minnesmärke' syftande på nu försvunna kummel vid kyrkan.

Namnet Tärna (1344 Terna) kommer från kyrkbyn och innehåller tärn, 'tjärn' syftande på en nu försvunnen tjärn vid kyrkan.

Namnet Kila (1312 Kilum) innehåller plural av kil, åsyftande något kilformigt i terrängen.

6.1.4 Omvärld

Följande framställning baseras på Sala kommun år 2024 då statistik saknas för Kumla, Tärna och Kila församling.

I Sala är 15,9% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 5,9% vilket är lägre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 21,1% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 313 967kr (Riket: 342 780kr). Medelåldern är 44,8 år vilket är något högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Sala kommun med 2004 anställda. Största privata arbetsgivare är Metso Sweden AB med 225 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se). Även Salbergaanstlten är en stor arbetsgivare i kommunen.

Inom Kumla, Tärna och Kila församling finns arbetstillfällen inom förskola och skola, Tärna folkhögskola, Sätra Brunn, Tempo och pizzerian i Ransta, samt vid småföretag med olika verksamhet. Församlingen består till stor del av jordbruksbygd så arbetstillfällen finns även på ett antal större gårdar och vid Stall Westholm. Många lantbrukare har även ett arbete utanför gården. Många arbetspendlar till närliggande tätorter som Sala, Enköping och Västerås. Andra pendlar in till församlingen för att arbeta.

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 8,3% av barnen i Sala kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

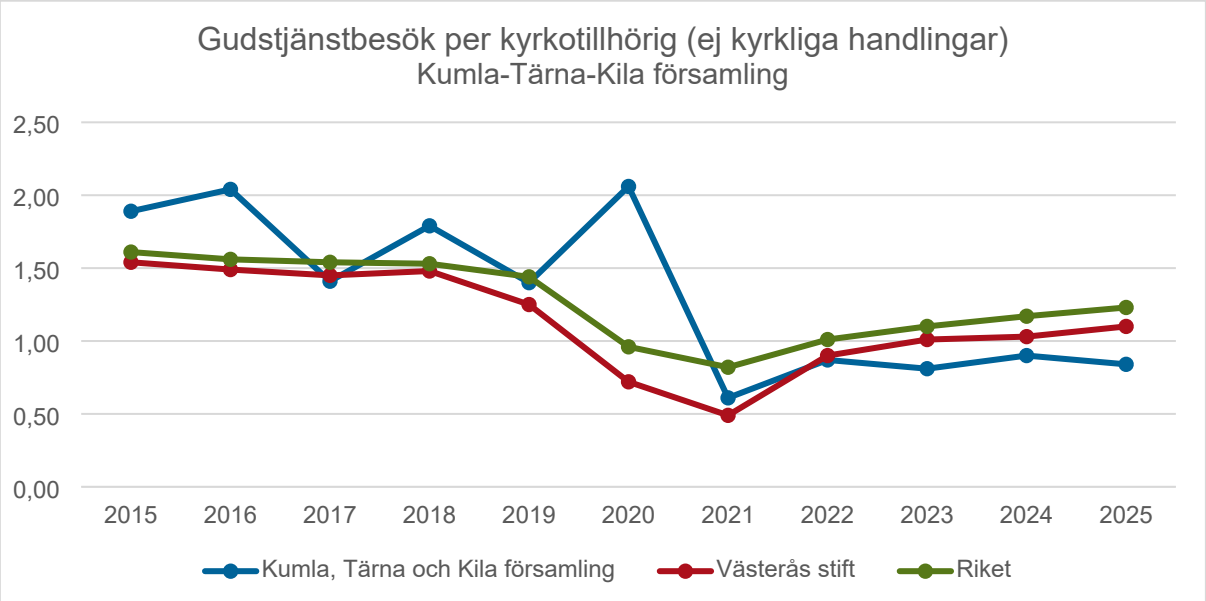
6.2 Pastoral bärkraft

6.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Församlingen skriver i församlingsinstruktionen: *”Svenska kyrkan i Kumla, Tärna och Kila skall erbjuda gudstjänster som är öppna och varma, där alla kan känna sig sedda och välkomna. Gudstjänsten skall visa att andligt och världsligt, himmelskt och mänskligt hör ihop. I mångfalden av gudstjänstformer ges möjlighet till delaktighet och olika uttryckssätt för alla våra sinnen, såsom i sång och musik, drama, bilder och "tecken". Kyrkorummet skall också vara ett rum för stillhet och eftertanke. […]*

Sedan 1 januari 2025, då pastoratet övergick till att bli en församling, firas huvudgudstjänst med nattvard enligt Kyrkoordningens och domkapitlets beslut för en församling.

Antalet gudstjänstbesök i församlingen är lägre än både i stiftet som helhet och riket och 2025 gjordes 0,84 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade) vilket är lägre än både stiftet (1,03) och riket (1,17).

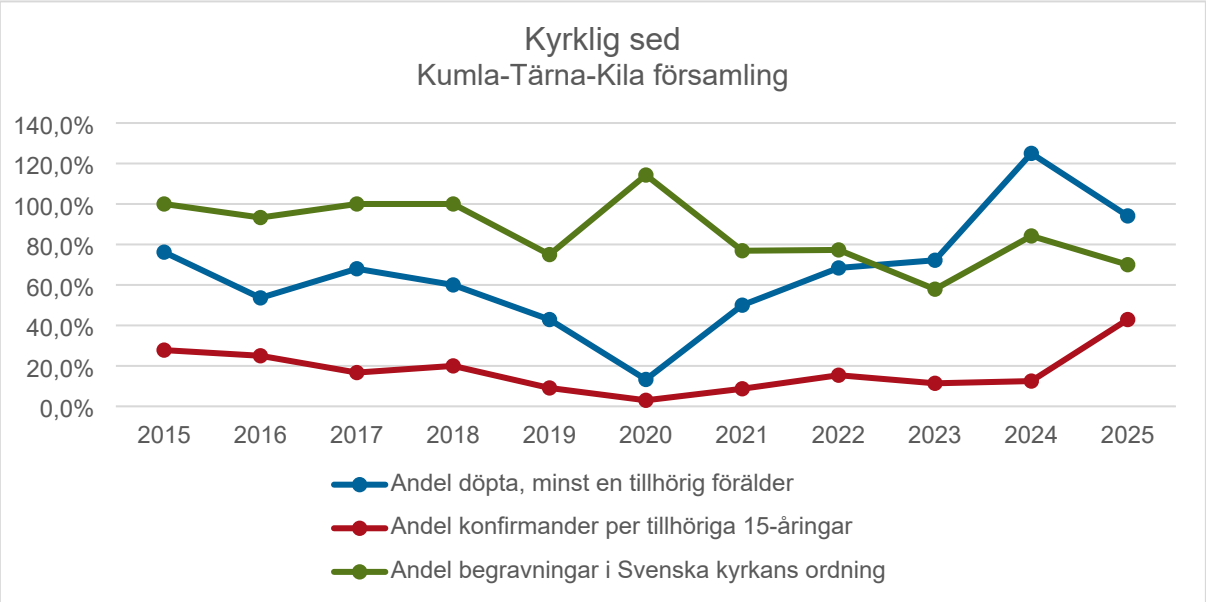

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder varierat stort men ökat efter pandemin. Andelen döpta av de som har minst en tillhörig förälder var 2025 94,1% (Riket 73,2%, stiftet 71,0%)

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig har över tid minskat och var 2025 42,9% (Riket 45,1%, stiftet 32,7%)

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning varierar över åren men ligger generellt över både stiftet och riket. År 2025 begravdes 84,2% av de avlidna i Svenska kyrkans ordning.

Då församlingen är liten och därmed underlaget för kyrkliga handlingar så påverkar varje enskilt dop, konfirmand eller begravning statistiken väldigt mycket. Andelen döpta och begravda ligger flera år på eller över 100% vilket antyder att personer med anknytning till församlingen men som inte bor här väljer att ha dop eller begravning i församlingen.

6.2.2 Undervisning

Församlingen anger som ett utvecklingsområde i församlingsinstruktionen ”Fortsatt utveckling av lärande och undervisning för barn i skolan och församlingens verksamheter”. Detta ska ske genom lyhördhet inför både barnens och skolornas behov samt ett utökat samarbete i personalgruppen. I församlingen finns två skolor; Ransta skola och Kila skola, båda med årskurs F-6. . I samarbete med de båda skolorna i församlingen har det sedan ht

2023 genomförts olika musikprojekt. Temana har varit ”Du är viktig”, ”Känslor” samt Rättvisa. Våren 2026 har även Sång igång genomförts vid båda skolorna. Projekten har avslutats med konserter på skolorna och i en eller flera av kyrkorna.

Kila skola och Tärna folkhögskola bokar in sig på enstaka träffar i Kila respektive Kumla kyrka.

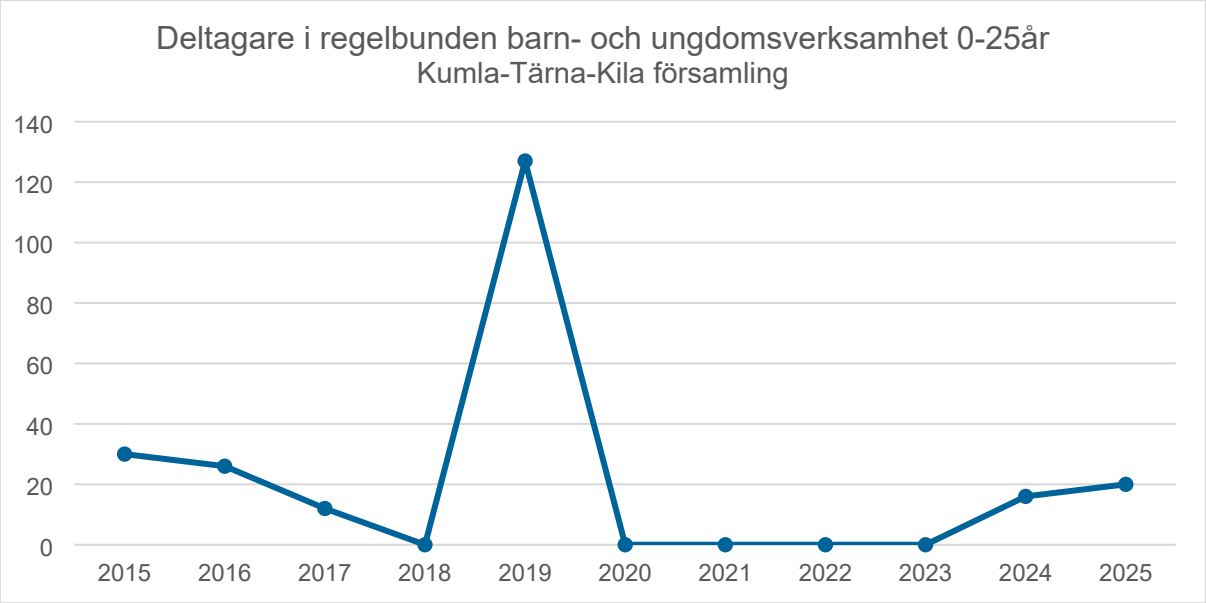
Ett sätt att förstärka dopundervisningen är att inbjuda till dopfester i församlingens kyrkor där dopbarnen med familjer och faddrar samlas för att ta emot dopängeln, fira en enkel gudstjänst och ha fest tillsammans. Dopfesterna kompletterar barnbiblarna som delas ut i samband med dopen. 2025 samlade dopfesterna sammanlagt 40 personer.

I samband med luciagudstjänsten inbjuds församlingens barn i åldern 6 och 7 år, att komma till kyrkan för att få ta emot Bibel för barn.

I församlingsinstruktionen betonar att lärandet sker genom hela livet och att varje människas längtan och nyfikenhet skall tas på allvar.

6.2.2.1 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder Miniorer för åk 1 och 2 samt Juniorer för åk 3 - 6 i Ransta Nästa bygdegård. Miniorerna har samlat i genomsnitt 7 deltagare per gång och Juniorerna 5. Deltagandet ökar långsamt över tid. Församlingen har även en barnkör i projektform inför en årlig Luciagudstjänst med luciatåg, samt dagkollo en vecka på sommarlovet. Under pandemin låg regelbunden verksamhet nere, men under 2022 togs nya tag vilket tyvärr inte framgår av statistiken i ViSA.

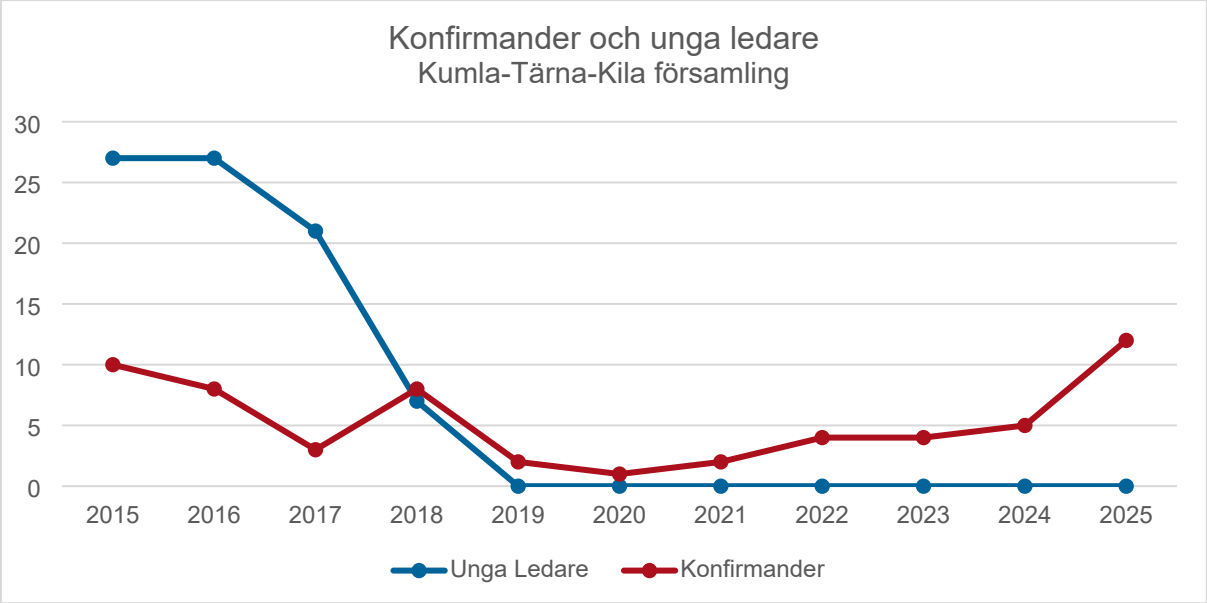

6.2.2.2 Konfirmander

Församlingen har de senaste åren haft en handfull konfirmander. Då församlingen är liten varierar antalet 15-åringar mycket från år till år, vilket påverkar antalet möjliga konfirmander. År 2025 konfirmerades 12 ungdomar, vilket är det högsta antalet under den senaste tio-årsperioden. De flesta deltog i Sala-Norrby-Möklinta pastorats konfirmandverksamhet.

Församlingarna i Sala, Norrby och Möklinta tillsammans med Kumla, Tärna och Kila församling bjuder in till konfirmation med en gemensam inbjudan och viss samverkan sker. I Kumla, Tärna och Kila församling erbjuds en sommarkonfirmandgrupp.

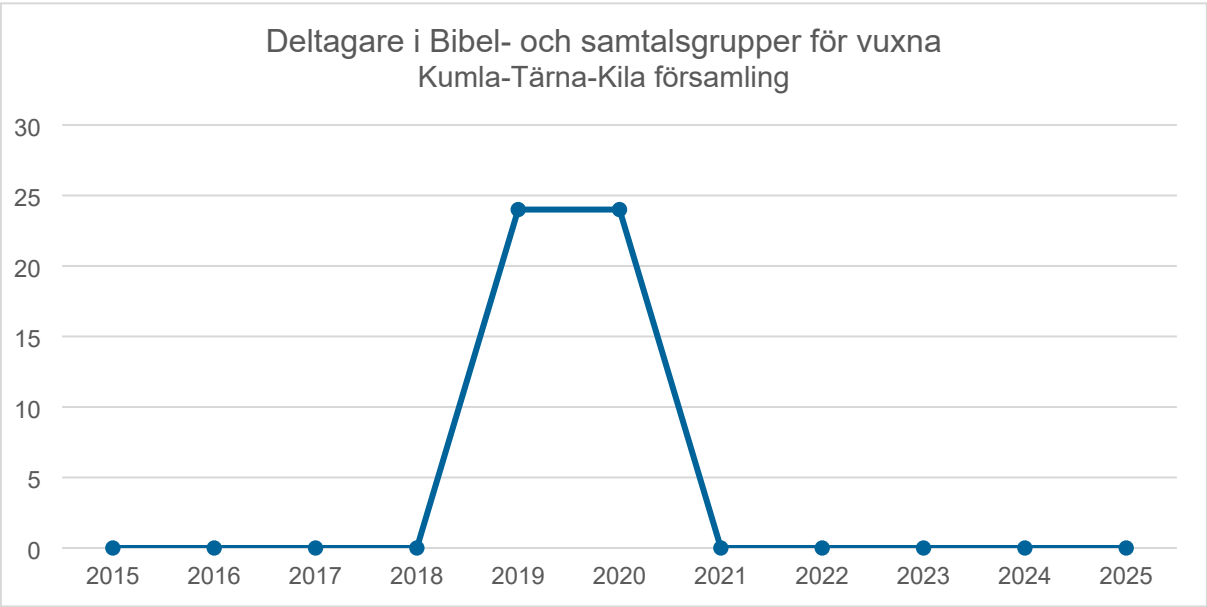
Församlingen har de senaste åren saknat unga ledare i konfirmandverksamheten.

6.2.2.3 Vuxenundervisning

Församlingen erbjuder bibel-/samtalsgrupp men gensvaret från församlingen har hittills varit lågt.

Kumla kyrka har målningar av Albertus Pictor. Under sommaren och vid allahelgona hålls kyrkan öppen med lokala guider.

6.2.3 Diakoni

I församlingsinstruktionen anges att församlingen skall skapa mötesplatser och tid för samtal och gemenskap samt vara en aktiv del av samhället i övrigt. Vidare skriver de att församlingen skall ta initiativ, agera och samverka för att stödja utsatt människor.

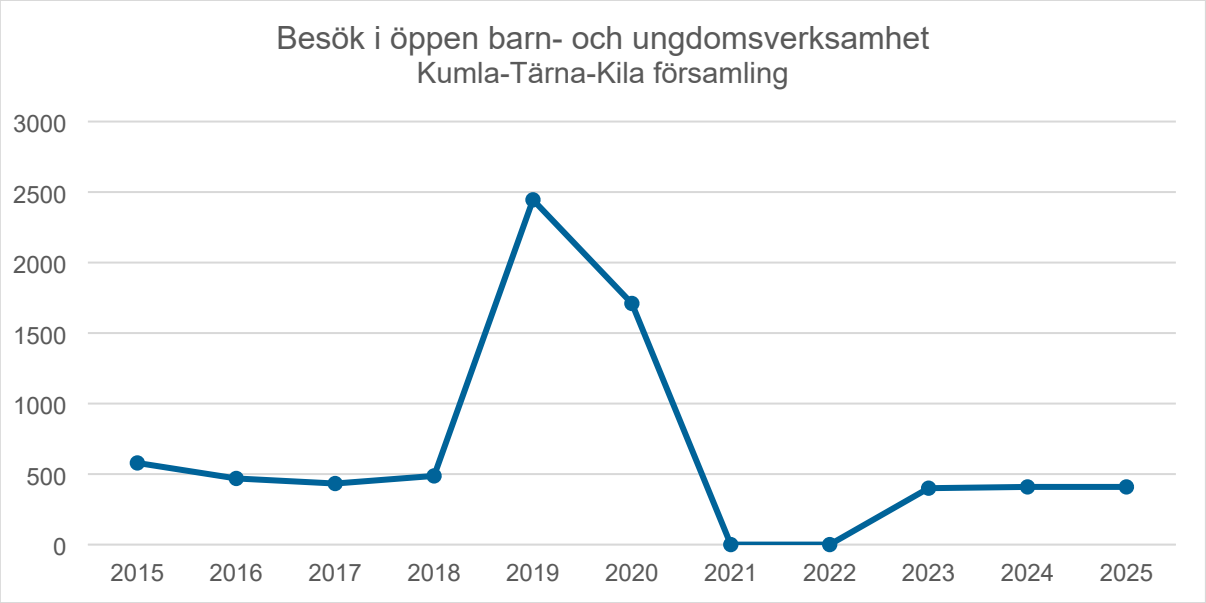
I församlingen finns tre kyrkliga syföreningar; Tärna, Kyrkroten (Kumla) och Ranstaby. På senare år har syföreningarna i Tärna och Kumla haft gemensamma samlingar.

Dagledigkören Sånglust har ett tydligt diakonalt uppdrag. Kören har regelbundna framträdanden på särskilda boenden i hela kommunen. Dessutom är samvaron inom kören diakonal.

6.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen bjuder in till Kyrkis varje vecka för barn från 0 år i vuxens sällskap. Medelantalet deltagare är 8 personer. Vissa söndagar erbjuds även Söndis, en kyrksöndag för alla åldrar i Tärna kyrka.

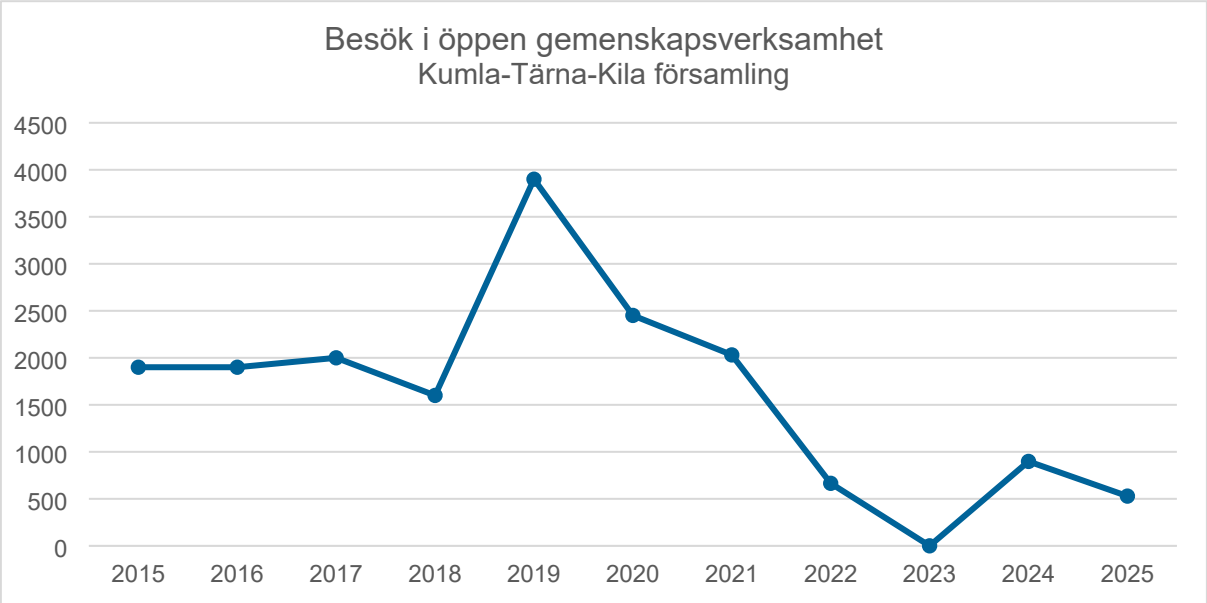
Efter pandemin har verksamheter återstartat vilket inte syns i grafen. 2024 var snittet besökare i barn- och ungdomsverksamheten 16 och det totala antalet besökare 2024 var 409.

6.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Församlingen erbjuder sopplunch respektive Prästgårdscafé en gång i månaden, samt tillfälliga aktiviteter under årets t. ex julgransplundring, påsklunch, adventsfika, jullunch och födelsedagsfest för äldre. Församlingen bjuder även in till sommarträffar med fikagemenskap

För 2023 saknas uppgift för antal deltagare men verksamhet genomfördes i samma omfattning som 2024 då det redovisas 898 besökare och 2025 redovisades 529 besökare.

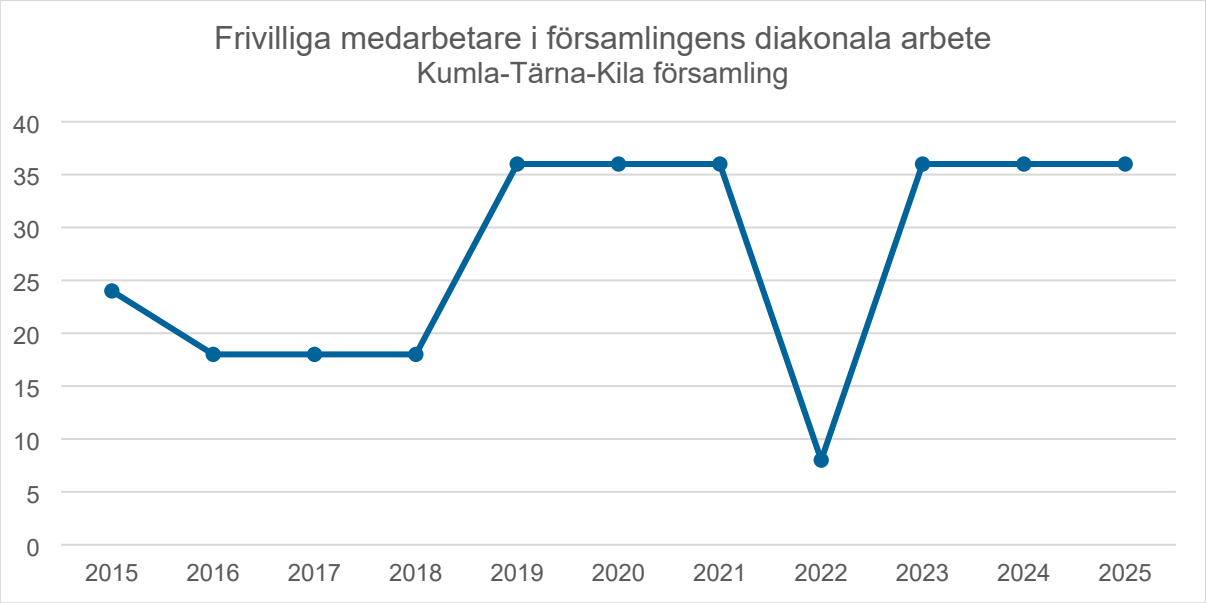
6.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

Församlingen har en stor och aktiv frivilliggrupp. Antalet deltagare i verksamheten ligger på ungefär samma nivå som 2021, inräknat dagledigkören Sånglust och Kyrkolivsgruppens deltagare.

Vid jul delas julblommor ut av ideella. Det är 5-6 personer som hjälps åt att dela ut dem.

Till och med 2025 fanns en årlig församlingsresa som planerades och leddes av två ideella.

Efter att pastoratet upphörde och församlingsråden försvann uppstod behov av en annan form för ideellt engagemang. Kyrkoherden inbjöd till Kyrkolivsgrupp tidigt 2025 och deltagarna har sedan dess ansvarat för bland annat öppen kyrka på sommaren och vid allhelgonahelgen, leda kyrkstigsvandring, ordna adventsfika, baka till verksamheter samt laga mat till kollo och konfirmander.

6.2.4 Mission

Församlingen beskriver i församlingsinstruktionen att den, som en del av den världsvida kyrkan skall skapa förutsättningar för människor att komma till tro och växa i tro.

Genom ACT Svenska kyrkan och SKUT skall församlingen bedriva samverkansarbete.

6.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

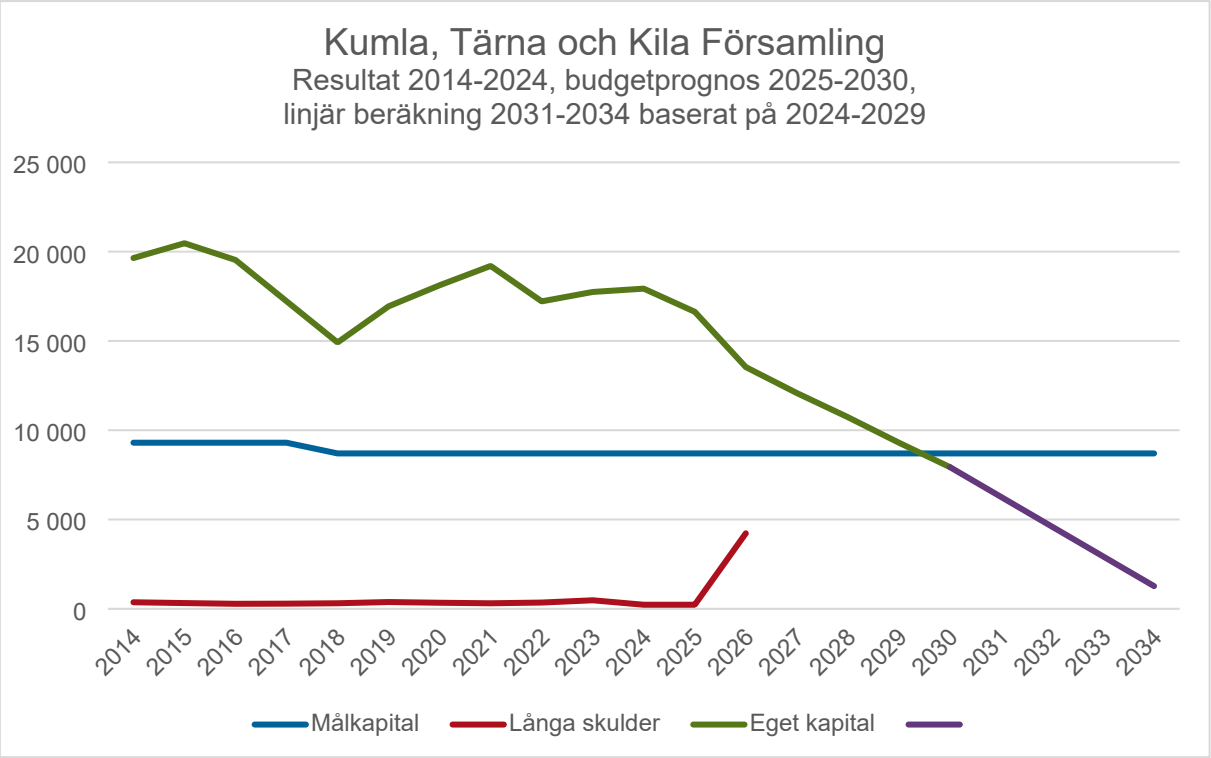
I församlingen finns två heltidsanställda präster (varav en kyrkoherde), en kantor 100%, samt 50% församlingsassistent. En tjänst som kyrkoskrivare bistår såväl församlingsverksamhet som begravningsverksamhet med administrativt stöd. Den tjänsten är besatt till 75%. Resterande del är vakant med belastas med kostnader för timanställda i det diakonala arbetet.

Församlingen saknar inrättade tjänster som diakon, församlingspedagog och organist. För att tillgodose församlingens behov av husmorsfunktion arvoderas en pensionerad husmor för att laga mat till sopplunchen och tillsammans med hela arbetslaget ordna jullunch och påsklunch för ca 80 gäster. En av vaktmästarna har i sin tjänst att baka till prästgårdscaféer samt delar av sommarverksamheten. Detta utförs tillsammans med en timanställd assisten i köket. Resterande uppgifter sköts av ideella.

6.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Kumla, Tärna och Kila är 1,41kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2024 71% och målkapitalet 8,7 milj kr. 2025 budgeterar församlingen med att teckna lån om 4 milj. kr för nybyggnation inom begravningsverksamheten på Tärna kyrkogård.

Enligt budgeten kommer det fria kapitalet understiga noll år 2030.

6.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2030 med ett underskott på totalt -8 701tkr.

Observera att inga kostnader har budgeterats för underhåll 2027-2029 samt att likvida medel understiger 0 år 2029 och det fria kapitalet understiger 0 år 2030.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens nettokostnader	-14 000	-11 667	-11 895	-12 111	-12 315
Kyrkoavgift	7 209	7 435	7 543	7 738	7 937
Begravningsavgift	4 082	3 251	3 466	3 382	3 450
Ekonomisk utjämning	-37	-43	-35	-38	-40
Finansiella intäkter	305	200	200	200	200
Avskrivningar	-477	-470	-470	-450	-450
Årets resultat	-3 098	-1 455	-1 350	-1 429	-1369
Därav extra planerat underhåll	1 407	200	0	0	0
Förändring rörelsekapital	355	0	0	0	0
Nya lån	4 000	0	0	0	0
Amortering	-100	-100	-100	-100	-100
Nettoinvesteringar	-5 245	-750	-400	-400	-400
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	477	470	470	450	450
Förändring av likvida medel	-3 611	-1 835	-1 380	-1 479	-1 419
Likvida medel 31/12 resp år	3 916	2 081	701	-778	-2 197
Fritt kapital 31/12 resp år	4 835	3 380	2 030	601	-768

6.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 19,13% (20,04% 2021).

6.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 15 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 3 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S), Centerpartiet (C) och Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan

Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 3 mandat (4 mandat 2022-2025)

- Centerpartiet har 6 mandat (6 mandat 2022-2025)
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) har 6 mandat (5 mandat 2022-2025)

6.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 15 ledamöter vilket är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 1 utsedd ledamot och 0 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029 och saknar därmed 2 ledamöter och 2 ersättare. Centerpartiet har 6 utsedda ledamöter och 1 ersättare och saknar därmed 2 ersättare. Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan har 5 utsedda ledamöter och 3 utsedda ersättare.

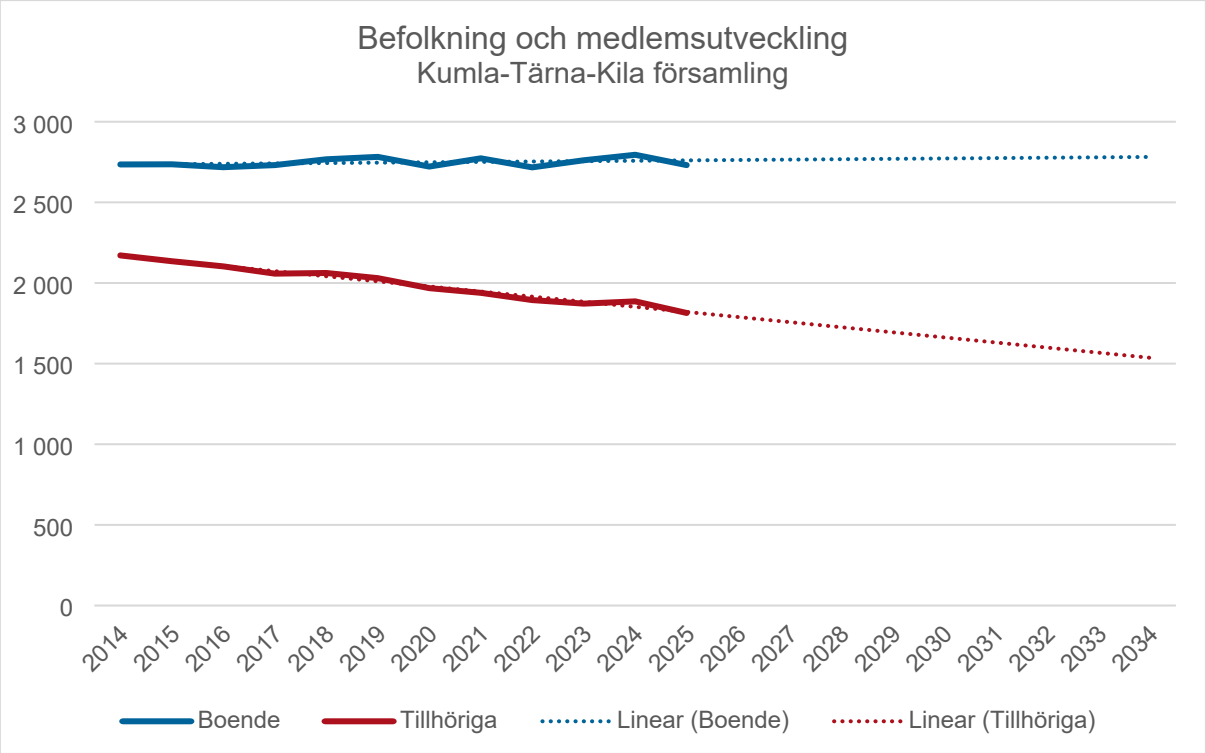
Kyrkorådet i Kumla, Tärna och Kila församling består av 7 ledamöter jämte kyrkoherden och 4 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 56,9 år vilket är lägst inom utredningens område. Yngsta ledamot är 31 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 59,0 år 2026 och ingen ersättare är under 40 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

6.5 Organisatorisk bärkraft

6.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Kumla, Tärna och Kila församling är invånarantalet relativt stabilt medan antalet medlemmar minskar. År 2025 bodde det 2731 personer i församlingen varav 1858 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 66,4% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar har de senaste åren (2020-2024) varit utträden följt av utflyttning

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Sala kommun minska med 2,2% till 2040, från 22 900 till 22 400 personer.

6.5.2 Anställda

Församlingen har enligt församlingsinstruktionen följande tjänster inrättade:

Kyrkoherde 100%
Komminister 100%
Kantor med kommunikationsuppgifter 100%
Församlingsassistent 50%
Kyrkoskrivare 100% (varav 25% vakant sedan flera år)
Kyrkvaktmästare 300%
Kyrkogårdsvaktmästare med fastighetsansvar 100%
Timarvoderade kantorer, körledare och kökspersonal vid behov.

6.5.3 Förvaltning

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

6.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen bedriver ingen näringsverksamhet. Församlingen är registrerad för F-skatt men inte för moms.

6.5.5 Fastighets- och markinnehav

6.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Församlingen har en lokalförsörjningsplan för perioden från 2021 som även innehåller underhållsplan för församlingens fastigheter.

År 2024 hade församlingen 629 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 3 701tkr per kyrka.

I budget för 2026 anges att Kila prästgård omdanas och att församlingsexpedition, arkiv samt personalens lokaliseras dit. Detta möjliggör ett eventuellt avyttrande av byggnader. De byggnader som kan vara aktuella för avyttring är Klockargården och Församlingshuset i Kumla kyrkby. Ytterligare utredning ska ske. En omarbetad lokalförsörjningsplan som beskriver behoven av byggnader över en tioårsperiod antas under året 2026.

6.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Inga fastigheter finns registrerade i Svenska kyrkans fastighetsregister, däremot finns några byggnader registrerade. Ett arbete pågår under 2026 tillsammans med Västerås stift för att uppdatera fastighetsregistret. Församlingen är lagfaren ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
SALA KILA PRÄSTGÅRD 1:25	3 584	Kila prästgård, 340m²
SALA KILA PRÄSTGÅRD 1:26	5 919	Kila kyrka, 460m², del av kyrkogård
SALA KILA KLOCKARBOL 1:1	47 437	Del av Kila kyrkogård, ekonomibyggnader, Kila hembygdsgård, övrig mark
SALA TÄRNA PRÄSTGÅRD 1:20	21 686	Tärna kyrka och kyrkogård, åkermark, ekonomibyggnader.
SALA KUMLA KLOCKARGÅRD 1:12	8 014	Kumla kyrka och kyrkogård
SALA KUMLA KLOCKARGÅRD 1:1	28 209	Hembygdsgård
SALA KUMLA PRÄSTGÅRD 1:34	4 244	Församlingshuset, Klockargården

Församlingen har ansvar för skötseln av Östanbäcks kyrkogård på fastigheten Sala Östanbäck 4:3 som ägs av Stiftelsen Heliga Korset Brödraskap, Östanbäck. I skrivande stund pågår en utredning av ägarförhållandena för fastigheten Sala Östanbäck 4:3.

6.5.6 Kyrkor

Församlingen har tre kyrkor: Kumla kyrka och Kila kyrka i Västmanland samt Tärna kyrka i Uppland. Därutöver firas ytterst sporadiskt gudstjänster och kyrkliga handlingar i den privatägda Brunnskyrkan i Sätra Brunn. Vid Östanbäcks kloster ligger Enhetens kyrka som även den är privatägd. Vid begravningar i Enhetens kyrka tjänstgör musiker och vaktmästare från församlingen. Församlingens musiker tjänstgör även vid den ekumeniska askonsdagsmässan och vid tillfällen då bröderna önskar extern medverkan av musiker.

6.5.6.1 Kumla kyrka

Kumla kyrkan uppfördes av gråsten omkring år 1300 med långhus och en fristående klockstapel. Byggd av ”Salamästaren”, vilken fått uppdraget att grunda och resa en kyrka i Kumla, men också i Kila och Sala.

Under senare delen av 1400-talet ersattes det platta innertaket av trä med stjärnvalv av tegel och försågs med kalkmålningar utförda av Albertus Pictor. Enligt ett visitationsprotokoll från 1630 ägde detta rum år 1482. Takmålningarna har aldrig blivit överkalkade.

Kyrktornet fullbordades 1765. Tornet ersatte den tidigare klockstapeln. I september 1779 byggdes sakristian om då dess gamla valv revs och ersattes med ett plant, panelklätt innertak. Under 1700-talet förstorades även fönstren. Vid fasadrenoveringen 1952 öppnades östra gavelns fönster och i det mellersta sattes en glasmålning av Västeråskonstnären Nils-Aron Berge in. 1960 fick även sidofönstren glasmålningar av samma konstnär.

Kyrkans orgel är bygd 1969 av Jacoby Orgelverkstad AB som byggde en ny orgel med äldre material (Tidigare orglar:1820 PZ Strand, 1902; P. L. Åkerman & Lunds Orgelfabriks AB) Orgeln är mekanisk, har 2 manualer, 22 stämmor och Självständig pedal.

Eftersom Albertus Pictor-målningarna är ett riksintresse fokuseras en stor del av församlingens öppen kyrka till just Kumla kyrka.

6.5.6.2 Tärna kyrka

När den första kyrkan byggdes i Tärna, kan inte fastställas, men närheten till Sagån talar för tidig bebyggelse i orten. Kristendomen anses ha nått dessa trakter under 1000-talet. Antagligen har då en kyrka av trä rests i Tärna.

Om det vanliga utvecklingsmönstret följts har redan på 1100-talet en romansk stenkyrka uppförts med långhus och kor. Denna romanska kyrka ombyggdes i gotisk stil, troligen i början på 1300-talet, till en kvadratisk gråstenskyrka. En tidig medeltida sprättäljd bjälke ligger upplagd på sakristians vind och är troligen från den gamla kyrkobyggnaden.

En rejäl ombyggnad genomfördes åren 1897 - 1898 ett nytt tresidigt kor, nya valv och ett kyrktorn som ersatte den tidigare klockstapeln. I och med denna ombyggnad fick kyrkan en nygotisk stil. I öster är hela takstolar återanvända.

Brudkronan bytte man till sig år 1700 ”uti Sahlberg marknad den 14 februarij”.

Orgeln från 1899 är byggd av E. A. Setterquist & Son, Örebro. Den är mekanisk och har 12 stämmor fördelade på två manualer och självständig pedal.

Under 2025 gavs tillstånd av länsstyrelsen att ta bort två bänkar längst bak i kyrkan. Det möjliggjorde en samlingsplats i kyrkorummet med specialbeställda möbler som bekostades med fondmedel.

6.5.6.3 Kila kyrka

Den ursprungliga stenkyrkan uppfördes av ”Salamästaren” någon gång på 1300-talet och ersatte möjligen en tidigare träkyrka, fragment av en äldre medeltida dopfunt styrker detta. I kyrkans långhus finns fortfarande 21 medeltida takstolar som daterats till 1300-tal.

Kyrkan har renoverats i början på 1500-talet och då tillkom altarskåpet, som är ett svenskt arbete, och en

ny dopfunt gjuten i klockmalm. Kyrktornet byggdes 1780 samtidigt som det medeltida vapenhuset revs. 1798 förlängdes hela kyrkan åt öster då nuvarande kor och sakristia tillkom.

Förändringen är stor från den ursprungliga stenkyrkan. I sin nuvarande form består kyrkan av ett långhus med kyrkport i söder och rakt avslutat kor i öster av samma bredd som långhuset. Öster om koret finns en vidbyggd sakristia med lätt rundade form. Vid långhusets västra kortsida reser sig kyrktornet med ytterligare en ingång. Det sägs att kyrkklockorna i tornet en gång stals från Kila kyrka till Sockenkyrkan.

I ett tidigare skede har predikstolen varit placerad ovanför altaret på den östra väggen. Detta syns på äldre foton och är en för Svenska kyrkan ovanlig placering av predikstol. Sin nuvarande placering har den på den norra väggen.

I kyrkan finns två orglar. Läktarorgeln är byggd av E. A. Setterquist och Son 1893 och ombyggd och utökad 1945 av N. Hammarberg. Idag har orgeln som är pneumatisk 24 stämmor fördelade på 3 manualer och självständig pedal. Kororgeln som är mekanisk är byggd 1995 av O. Hedlund och har 6 stämmor på 1 manual och bihängd pedal.

7 Kungsörs församling

Kungsörs församling motsvarar Kungsörs kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan för 2021-2031, antagen av kyrkofullmäktige 2021-11-03
- Verksamhetsplan och budget 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

7.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Kungsörs församling ligger i Västmanlands län i landskapen Södermanland och Västmanland.

I den öst-västliga riktningen söder om Arbogaån löper en markant berggrundsförkastning genom kommunen. Norr om denna brant breder ett brett och uppodlat lerslättsområde ut sig, som sträcker sig till den inre delen av Mälaren. Här och var i slättlandskapet finns lövskogsklädda åkerholmar. Den nuvarande församlingens område motsvarar socknarna Björskog, Kung Karl, Kungs-Barkarö och Torpa, alla i Åkerbo härad.

7.1.1 Församlingen

Församlingen bildades 2006 genom sammanslagning av Björskogs, Kung Karls, Kungs-Barkarö och Torpa församlingar.

Björskogs församling har medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1922 ett eget pastorat för att därefter till 1962 vara moderförsamling i pastoratet Björskog och Kungs-Barkarö. Från 1962 till 2006 annexförsamling i pastoratet Kung Karl, Torpa, Björskog och Kungs-Barkarö.

Kung Karls församling bildades 9 september 1700 genom en utbrytning ur Torpa församling och var därefter till 1962 i pastorat med Torpa, som annexförsamling till 10 november 1700, därefter som moderförsamling. Den 1 januari 1952 överfördes Kung Karls församling från Västerrekarne kontrakt i Strängnäs stift till Västerås stift. Den 1 april 1952 bestämdes det att församlingen skulle tillhöra Arboga kontrakt. Från 1962 till 2006 moderförsamling i pastoratet Kung Karl, Torpa, Björskog och Kungs-Barkarö.

Kungs-Barkarö församling har medeltida ursprung var till 1867 annexförsamling i pastorat med Köpings stads- och landsförsamlingar. Från 1867 till 1 maj 1922 utgjorde församlingen ett eget pastorat för att därefter till 1962 vara annexförsamling i pastoratet Björskog och Kungs-Barkarö. Från 1962 till 2006 annexförsamling i pastoratet Kung Karl, Torpa, Björskog och Kungs-Barkarö.

Torpa församling har medeltida ursprung. Den 9 september 1700 utbröts Kung Karls församling. Församlingen utgjorde till utbrytningen 1700 ett eget pastorat för att därefter till 1962 vara i pastorat med Kung Karls församling, som moderförsamling till 10 november 1700, därefter som annexförsamling. Den 1 januari 1952 överfördes Torpa församling från Västerrekarne kontrakt i Strängnäs stift till Västerås stift. Den 1 april 1952 bestämdes det att församlingen skulle tillhöra Arboga kontrakt. Från 1962 till 2006 var den annexförsamling i pastoratet Kung Karl, Torpa, Björskog och Kungs-Barkarö.

7.1.2 Tätorter

I församlingen finns två tätorter, Kungsör och Valskog.

Kungsör (6108 invånare 2023) har troligtvis varit permanent bofasta invånare runt 3000–4000 f.Kr, vilket gravfynd tyder på. I slutet av vikingatiden stod ett stort område mellan Arbogaån och Hedströmmen under vatten. När vattnet drog sig undan uppstod det goda betesmarker och de forna öarna bebyggdes med hus.

Gustav Vasa rustade upp Kungsörs gård och utförde omfattande arbeten för att utöka sina åkerarealer. Intresset var stort och han vistades ofta på Kungsör tillsammans med sin familj och sitt hov.

Drottning Kristina (1626-1689) vistades ofta i Kungsör där hon även uppförde en egen ridbana som hon kallade "Rundelborg" men som numera endast kallas för "Drottning Kristinas ridbana". Denna spiral/labyrintliknande ridbana finns fortfarande kvar att beskåda, och är belägen på en höjd bakom "Kungsudden" (Kungsgården).

För Karl XI blev kungsgården i Kungsör en favoritplats. Det var Karl XI:s mening att bebyggelsen skulle omvandlas och byggas ut. Det fördes även långtgående diskussioner och planer på hög nivå om att låta Kungsör bli Sveriges nya huvudstad. Både Gustav Vasa (Gustav I) och Karl XI var förtjusta i Kungsör med dess vackra omgivningar och strategiska läge invid Mälaren. Bygget av Kung Karls Kyrka igångsattes på Karl XI:s tid.

Kungsörs municipalsamhälle inrättades 7 april 1904. Kungsörs köping bildades 1907 genom en utbrytning av municipalsamhället med närområde ur Kung Karls landskommun.

Valskog (692 invånare 2023) är kyrkby i Björskogs socken. Valskog är en järnvägsknut och stationshuset uppfördes 1877 i samband med att Oxelösund–Flen–Västmanlands Järnväg anslöts till järnvägen Arboga–Köping i Valskog, så att Valskog. Persontrafiken upphörde 1996. Valskog är fortfarande den västra ändpunkten för Svealandsbanan där den ansluter till Mälarbanan från Arboga.

7.1.3 Namnen

Björskog (1346 Biornascogh) består av björn och skog och kommer från området där kyrkan uppfördes.

Kung Karl kommer från kyrkan vars bygge beordrades av Karl XI.

Kungs-Barkarö (1347 Berkarnæ) kommer från den äldre kungsgården. Berkarnæ antas ursprungligen vara ett önamn, vilket har bildats av en form av björk och pluralis aværin, 'grusformation' eller 'sandformation'

Torpa (1314 Thorpähäräd) med härad menande bygd. Torp(a) kan komma från en nu försvunnen kyrkby och här ha betydelsen 'betesmark'.

7.1.4 Omvärld

I Kungsörs kommun är 17,2% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 8,6% vilket är högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 20,3% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 318 516kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 44,1 år vilket är något högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Kungsörs kommun med 701 anställda. Största privata arbetsgivare är Gnutti Carlo Sweden AB med 225 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 10,4% av barnen i Kungsörs kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

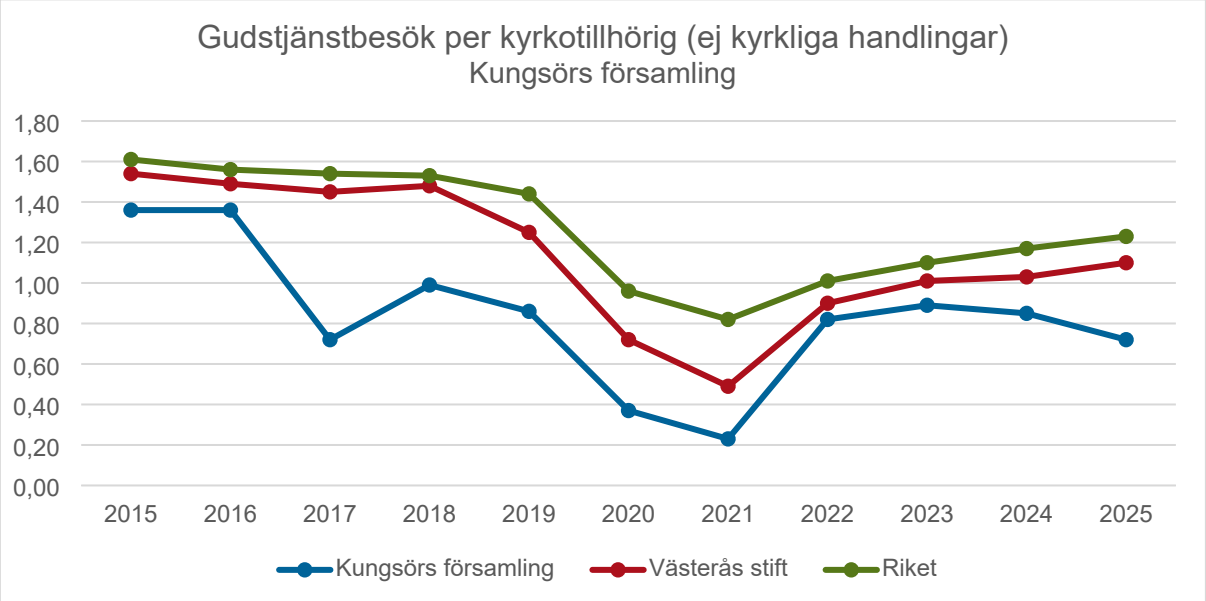
7.2 Pastoral bärkraft

7.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

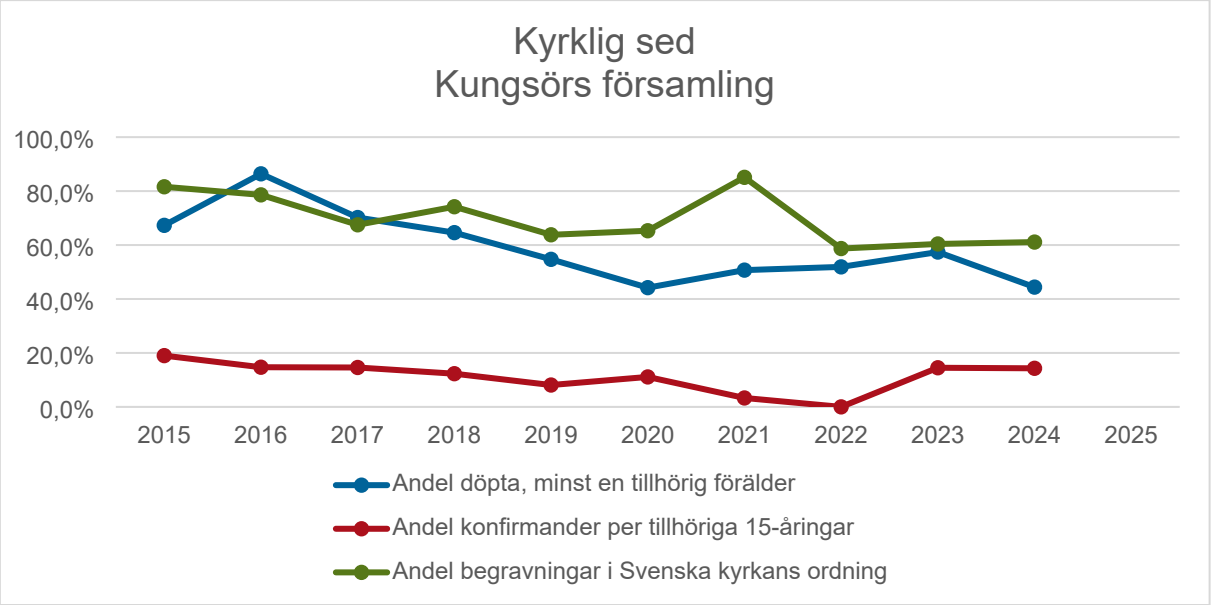
Gudstjänstutveckling anges som ett av fyra utvecklingsområden i församlingsinstruktionen, och då framförallt med fokus på att nå vuxna i arbetsför ålder och barn och unga.

Församlingen skriver i församlingsinstruktionen *”Det är viktigt att det i församlingen firas en mångfald av gudstjänster, musiken är en mycket viktig del i dessa. […] Församlingen firar som regel huvudgudstjänst med nattvard i Kung Karls kyrka enligt domkapitlets beslut 24 ggr/år, samt gudstjänster i våra sockenkyrkor enl. aktuellt schema.”*

Antalet gudstjänstbesök i församlingen är lägre än både i stiftet som helhet och riket och 2025 gjordes 0,72 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade). Antalet gudstjänstbesök ligger på samma nivå som åren precis innan pandemin.

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder år 2025 var 76,9% vilket är högre än både stiftet och riket. (Riket 73,2%, stiftet 71,0%)

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig har efter en nedgång runt pandemin de senaste åren ökat och var 2025 27,3% (Riket 45,1%, stiftet 32,7%).

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning minskar över tid och är lägre än både riket och stiftet. Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning var 2025 56,6%. (Riket 63,3%, stiftet 63,3%)

7.2.2 Undervisning

Församlingen skriver i församlingsinstruktionen ”*All verksamhet har som mål att sprida evangeliet”* vilket ger en missionell ansats i undervisningen i linje stiftets mål *Kristen tro i nästa generation.*

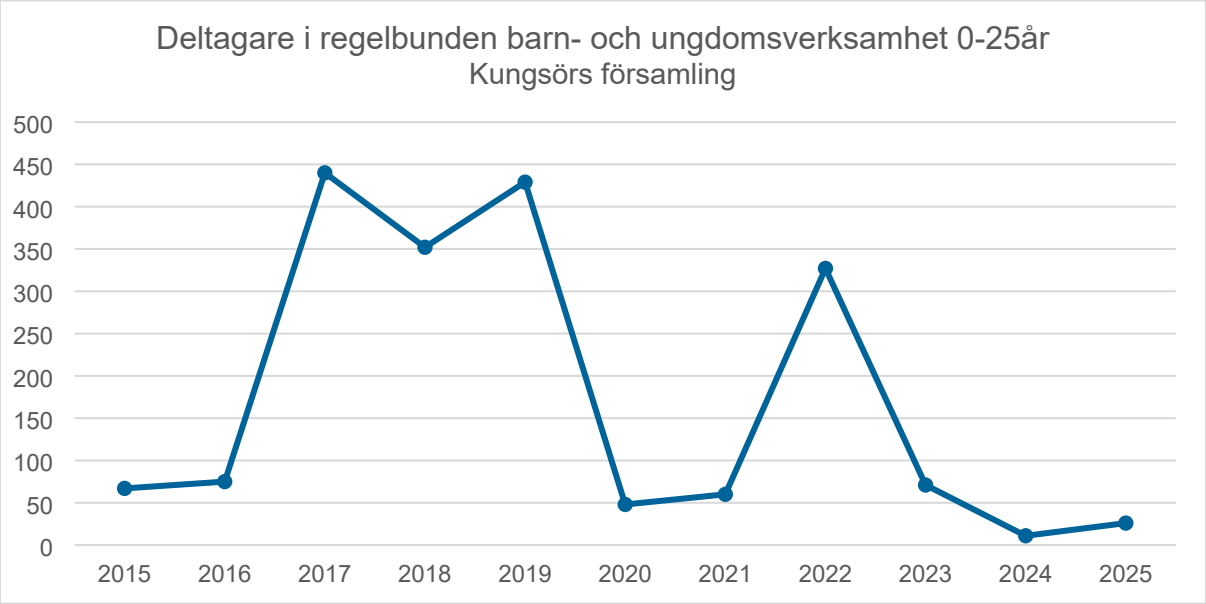
7.2.2.1 Svenska kyrkans Unga

I församlingen har tidigare funnits en lokalavdelning av Svenska kyrkans unga vilken upphörde 2025.

7.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

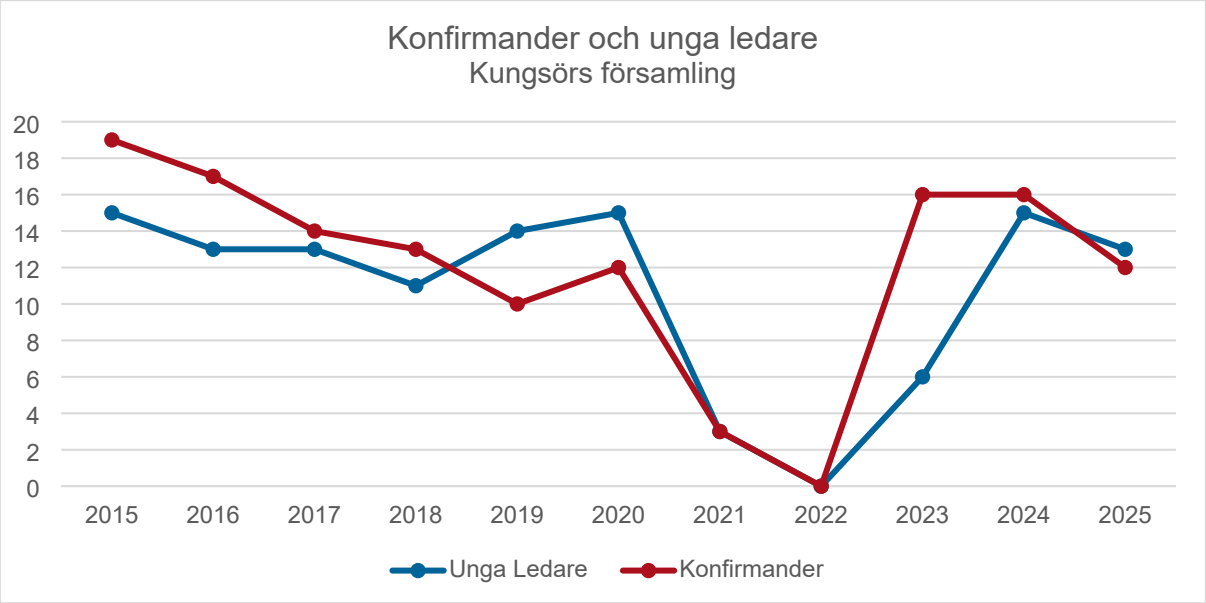
Församlingen erbjuder enligt hemsidan en kör för barn i årskurs 3-6 och 2025 redovisades 26 deltagare i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet. Dessutom anordnas ”After School” på Kristinagården en gång i veckan för barn i årskurs F-6. En Ungdomsgrupp 13-17 år har startat upp under våren 2026. Samverkan mot skola och fritidsgård med julvandring i kyrkan, upplevelsevandring vid påsken på Kristinagården. Samverkansdagar kring etik och moral,

bibeläventyr, grillkvällar för ungdomar tillsammans med polisen. Gemensamma föreläsningar i samverkan med kommunen. Sommarkollo med dagverksamhet anordnas under en vecka.

7.2.2.3 Konfirmander

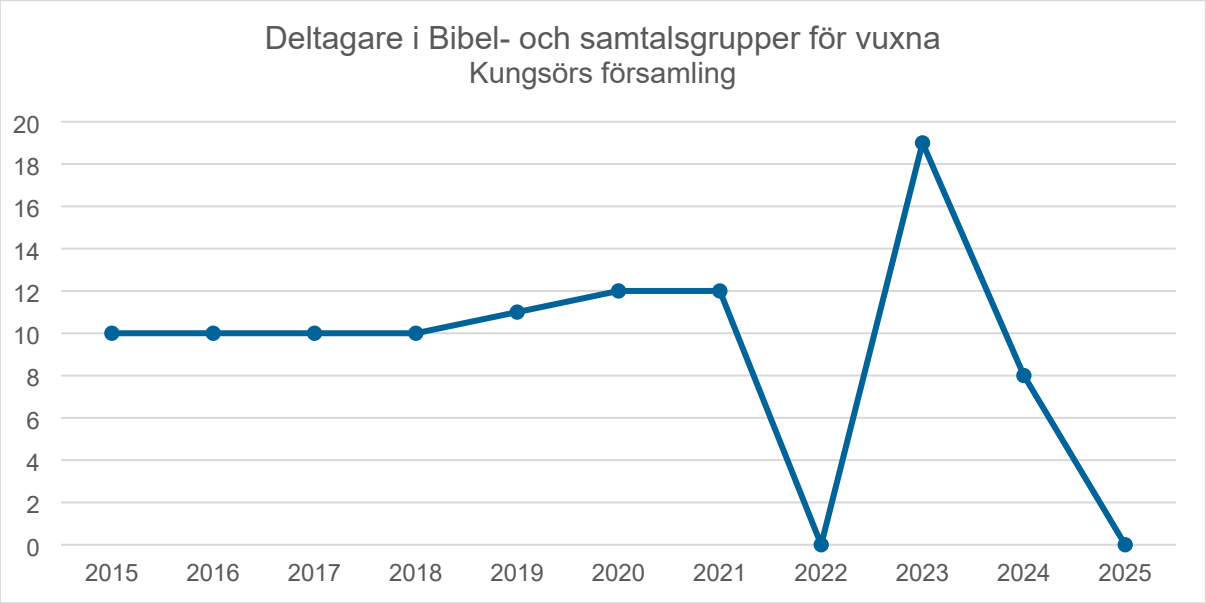
Efter en kraftig nedgång i samband med pandemin har antalet konfirmander och unga ledare återhämtat sig till ungefär samma numerär som innan pandemin. Storleken på kullarna varierar stort från år till år, och under den redovisade perioden har det varit mellan 45 och 77 tillhöriga 15-åringar per år. Församlingen beskriver att de unga ledarna har en viktig roll i konfirmandverksamehten.

7.2.2.4 Vuxenundervisning

Innan pandemin var det ett stabilt antal deltagare i Bibel- och samtalsgrupper för vuxna, och därefter har det varierat stort. Församlingen har jobbat med Bibelsmedjan men denna verksamhet ligger för närvarande vilande på grund av personalbrist på präster. För 2025 redovisas inga deltagare.

Teologiskt samtalsforum erbjuds församlingens medlemmar en gång i månaden med uppehåll under sommaren, aktiviteten är också uppskattad som fortbildning för personalen. Pilgrimsvandringar erbjuds regelbundet, båda korta lokala vandringar och längre vandringar i samverkan med andra församlingar. Pysselkvällar 2 gånger per år når en ny målgrupp vuxna arbetsför ålder.

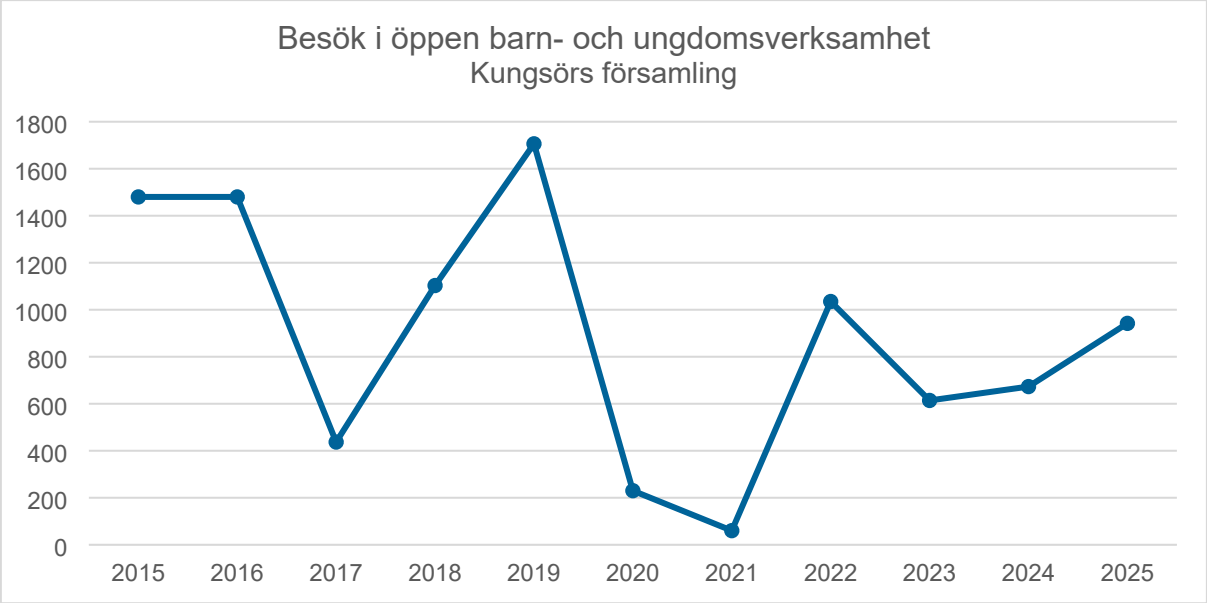

7.2.3 Diakoni

I församlingsinstruktionen anges *Diakoni för del äldsta (80+)* som ett särskilt utvecklingsområde. Församlingen erbjuder bland annat utöver det som redovisas nedan sorgegrupper och andakter på omsorgsboenden. Församlingen deltar regelbundet i samverkan med kommunen vid aktiviteter såsom Kungsörs marknad, Kungsörsdagen vid hamnen, seniormässan och kulturveckan. Det finns även en kyrklig syförening.

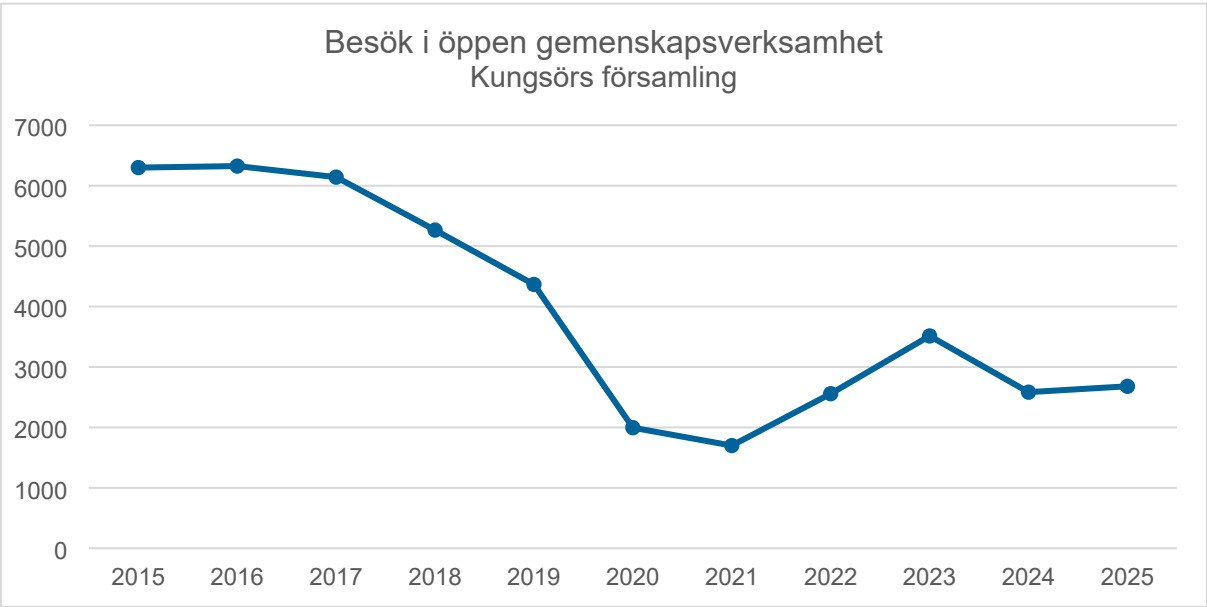
7.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder flera öppna verksamheter. Varje vecka erbjuds Café Kristinagården för alla åldrar samt Babycafé för barn 0-1,5 år med föräldrar. År 2025 redovisades totalt 942 besök i öppen barn- och ungdomsverksamhet.

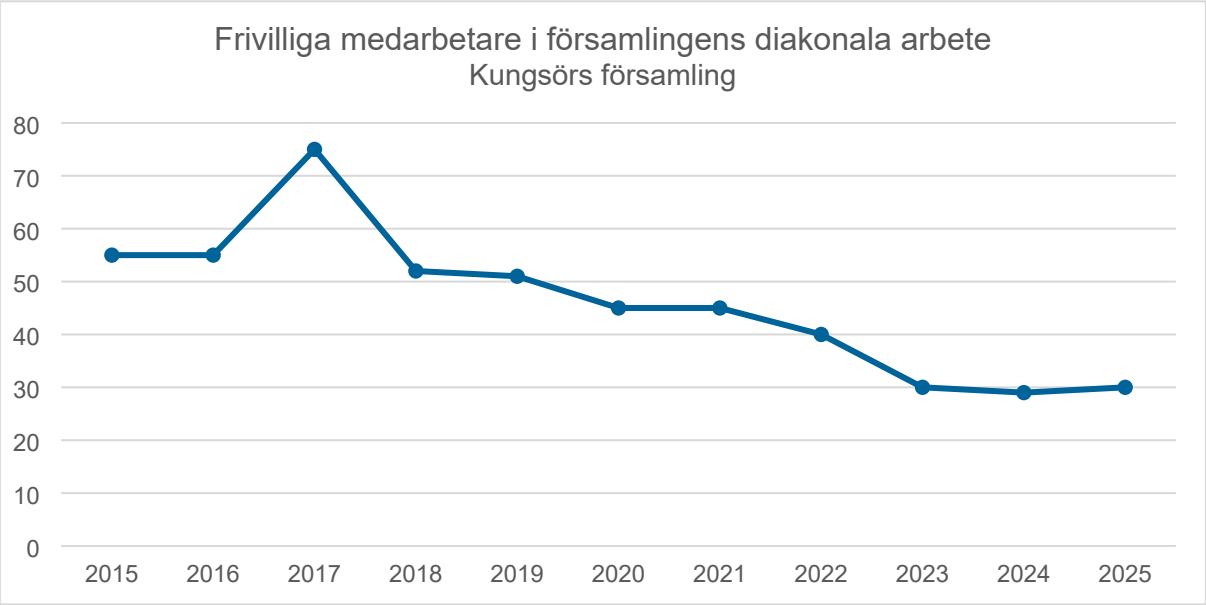
7.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Församlingen erbjuder flera öppna träffar varje vecka. Korsordsträffen och Café Kristinagården erbjuder fika och gemenskap. Tisdagslunch serveras varje vecka och till vissa tillfällen är det föranmälan. Födelsedagsfest för de som fyller jämt fr o m 75 år anordnas årligen. År 2025 redovisade 2681 besök i öppen gemenskapsverksamhet för vuxna.

7.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

Antalet frivilliga medarbetare i den diakonala verksamheten var 2025 30 personer.

7.2.4 Mission

Församlingen skriver i församlingsinstruktionen *”För kyrkans framtid gäller det att församlingen måste fortsätta att synas utanför sina egna lokaler och skapa mötesplatser för människor.”* Kommunikation med de som bor och vistas i fösamlingen anges även som ett särskilt utvecklingsområde i församlingsinstruktionen.

I församlingen finns en internationell grupp som arbetar med insamling till ACT Svenska kyrkan och Fairtrade-frågor.

7.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

Församlingen har enligt församlingsinstruktionen 3 prästtjänster (varav 1 kyrkoherde), 1 organisttjänst, 1 kantorstjänst, 2 församlingspedagogstjänster, 2 församlingsassistenter (varav en 75%) och 1 tjänst som diakoniassistent.

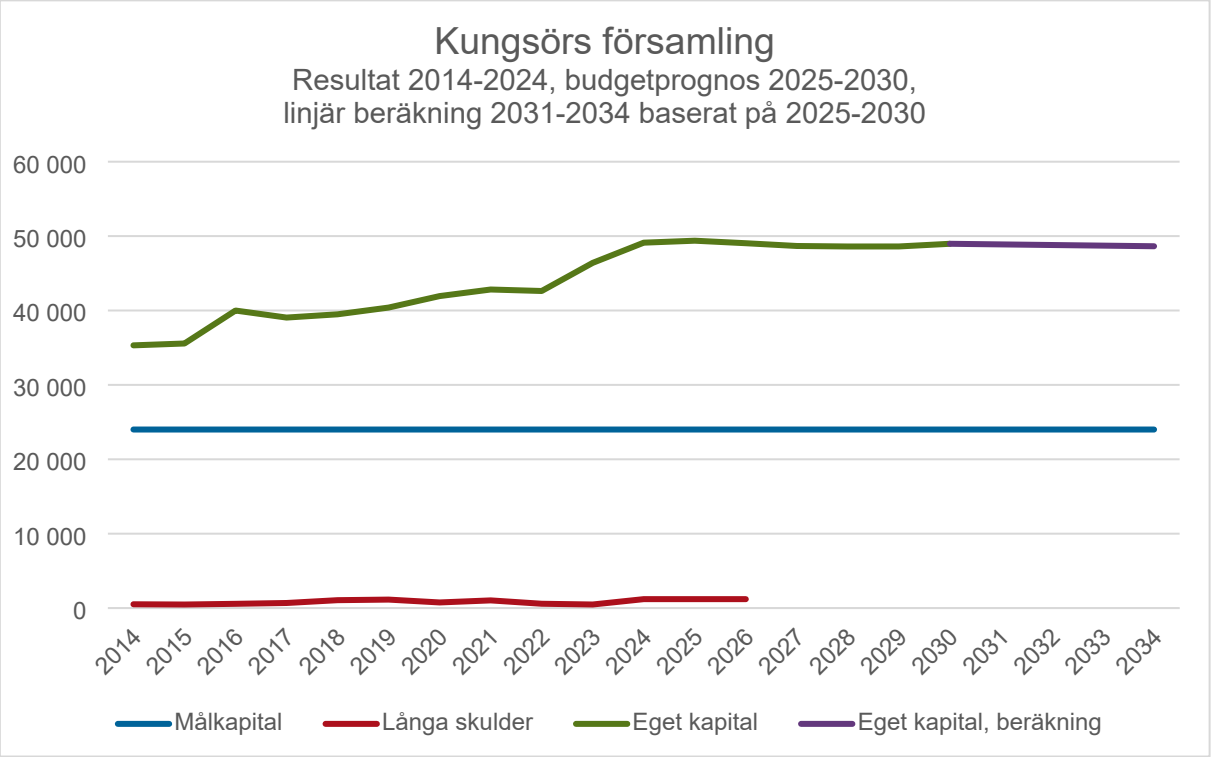
I skrivande stund är båda komministertjänsterna samt organisttjänsten vakanta.

Församlingen saknar inrättad tjänst som diakon.

Båda församlingspedagogstjänsterna är tillsatta med utbildade församlingspedagoger. Den ena församlingspedagogstjänsten är riktad mot vuxenundervisning (ca 25%) och samt delad med arbetsuppgifter på pastorsexpeditionen och arbetsledare mot städ (ca 75%). Musikertjänsterna är tillsatta med en kantor och en församlingsmusiker.

7.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Kungsörs församling är 1,17kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2024 87% och målkapitalet 24 milj kr. Grafen visar bokfört värde och då en stor del av kapitalet är placerat i fonder uppger församlingen att marknadsvärdet är högre.

7.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2025 en flerårsplan fram till 2029 med ett underskott på totalt -414tkr.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens nettokostnader	-22 009	-22 329	-22 825	-23 047	-23 184
Kyrkoavgift	13 808	14 520	14 947	15 285	15 618
Begravningsavgift	8 263	7 823	8 176	8 132	8 291
Ekonomisk utjämning	11	15	36	34	34
Finansiella intäkter	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Avskrivningar	-1 412	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Årets resultat	-339	-371	-67	4	359
Därav extra planerat underhåll	437	530	590	167	50
Förändring rörelsekapital	-816	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-1 850	-600	-1 050	-650	-600
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	1 505	1 400	1 400	1 400	1 400
Förändring av likvida medel	-1 500	429	283	754	1 159
Likvida medel 31/12 resp år	16 771	17 200	17 483	18 237	19 396
Fritt kapital 31/12 resp år	25 041	24 670	24 603	24 607	24 966

7.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 16,69% (16,42% 2021).

7.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 15 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 2 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S) och Centerpartiet (C).

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 7 mandat (6 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet har 8 mandat (9 mandat 2022-2025)

7.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 15 ledamöter vilket är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 7 utsedda ledamöter och 4 utsedda ersättare

för mandatperioden 2026-2029. Centerpartiet har 8 utsedda ledamöter och 3 ersättare och saknar därmed 1 ersättare.

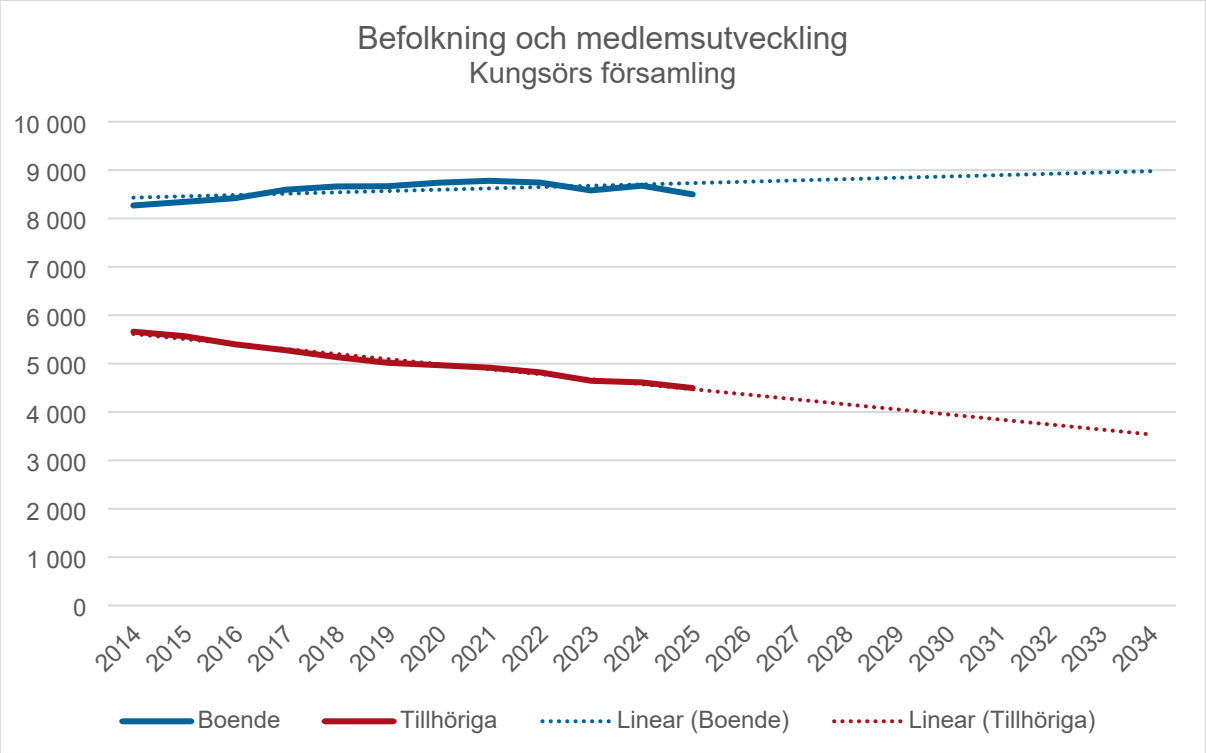
Kyrkorådet i Kungsörs församling består av 7 ledamöter jämte kyrkoherden och 7 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 70,3 år och ingen ledamot är under 67 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 64,7 år 2026 och ingen ersättare är under 47 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

7.5 Organisatorisk bärkraft

7.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Kungsörs församling ökar befolkningstalet något över tid, medans medlemsantalet minskar. År 2025 bodde det 8498 personer i församlingen varav 4494 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 52,9% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utträden.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Kungsörs kommun minska med -1,16% under perioden 2024-2040, eller i reella tal från ca 8600 personer till 8500 personer.

7.5.2 Anställda

I Kungsörs församling finns enligt personalbudget 2026 följande tjänster inrättade:

Församlingsverksamhet
Kyrkoherde 100%
Komminister 150%
Diakoniassistent 100%
Kantor 200%
Kanslist 75%
Lokalvårdare 100%
Husmor 75%
Församlingspedagog 100%
Pedagog 100%
Assistent 200%

Begravningsverksamhet
Kyrkogårdsförman 100%

Vaktmästare 200%
Kyrkogårdsarbetare 100%
Lokalvårdare 75%
Säsongsarbetare 333% (av årsarbetstid)
Sommarungdomar 42% (av årsarbetstid)

Vakanser
I skrivande stund är båda komministertjänsterna vakanta. En organisttjänst är tillsatt med en församlingsmusiker.

7.5.3 Förvaltning
Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

Församlingen delar en fastighetssamordnare med Hallstahammar-Kolbäcks och Sura-Ramnäs församling. Denna är anställd i Hallstahammar-Kolbäcks församling.

7.5.4 Näringsverksamhet
Församlingen drev tidigare begravningsbyrå, Kyrkans begravningsbyrå i Kungsör AB. Denna är såld till Västanfors-Västervåla församling som fortfarande driver verksamhet i Kungsör. Församlingen är registrerad för moms och F-skatt.

7.5.5 Fastighets- och markinnehav

7.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal
Kungsörs församling har en lokalförsörjningsplan för perioden 2021-2031, antagen av kyrkofullmäktige 2021-11-03. I den formuleras ett inriktningsmål att fastighetskostnaderna inte skall överstiga 25% av den totala budgeten (27% 2026) samt att övergå till helt förnybara energikällor.

I lokalförsörjningsplanen diskuteras en försäljning av jordbruksmarken i Valskog (Kungsör Björskogs prästgård 4:1) och församlingshemmet i Kungs Barkarö. Arrendeavtalet för Björskogs prästgård 4:1 har därefter omförhandlats och marken är nu beredskapsmark att snabbt kunna användas för begravningsändamål vid ofred.

År 2024 hade församlingen 1153 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 9 946tkr per kyrka.

7.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet) Uppenbara felaktigheter är markerade med kursiv text.

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
KUNGSÖR BJÖRSKOGS PRÄSTGÅRD 4:1	63 697	Jordbruksmark
KUNGSÖR BJÖRSKOGS PRÄSTGÅRD 4:10 [2]	2 608	Övrig mark
KUNGSÖR BJÖRSKOGS PRÄSTGÅRD 4:8	30 513	Björskogs kyrka och kyrkogård
KUNGSÖR BJÖRSKOGS PRÄSTGÅRD 4:9 [3]	21 585	Övrig mark
KUNGSÖR HIMMELSBERGA 5:11	7 200	Del av Torpa kyrkogård
KUNGSÖR HIMMELSBERGA 8:1	5 399	Torpa kyrka och del av kyrkogård
KUNGSÖR KUNGS BARKARÖ PRÄSTGÅRD 1:2	19 674	Kungs Barkarö kyrka, kyrkogård och församlingshem
KUNGSÖR KUNGS BARKARÖ PRÄSTGÅRD 1:3 [4]	-	Klockstapel
KUNGSÖR KUNGSÖR 5:156	16 302	Kung Karls kyrka, Kristinagården, Gamla kyrkogården
KUNGSÖR KUNGSÖRS SÖDRA 1:138	54 058	Kungsörs kyrkogård, begravningskapell, ekonomibyggnader
KUNGSÖR KUNGSÖRS SÖDRA 1:139 [5]	54 058	Begravningsplats. OBS! Fastigheten finns ej men är upplagd i Svenska kyrkans fastighetsregister.
KUNGSÖR LÅDBERGA 1:48	4 000	Tomtmark/park i Valskog
KUNGSÖR RUDENSKIÖLD 8	410	”Röda stugorna”, begravningsbyrå respektive konferenssal.
KUNGSÖR RUDENSKIÖLD 9 [6]	1 985	

7.5.6 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav registrerade.

[2] Fastigheten är privatägd. I Svenska kyrkans Fastighetsregister anges arealen till 30 513m2 medan Lantmäteriet anger den till 2 608m^2.
[3] Fastigheten är privatägd. I Svenska kyrkans Fastighetsregister anges arealen till 30 513m2 medan Lantmäteriet anger den till 21
[4] Fastigheten är privatägd.
[5] Fastigheten Kungsör Kungsörs Södra 1:139 finns ej.
[6] Fastigheten är privatägd. I Svenska kyrkans Fastighetsregister anges arealen till 410m^2 medan Lantmäteriet anger den till 1982m^2.

DOKUMENT

Utredning av den lokala strukturen i Västmanland, underlag för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kap 8 §

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

7.5.7 Kyrkor

Församlingen har fyra kyrkor och två församlingshem.

7.5.7.1 Björskogs kyrka

Björskogs kyrka är uppförd i etapper mellan åren 1200 och 1807 (har mycket komplicerad byggnadshistoria). Arkitekten är okänd. Byggnadsstilen är nyklassicism, och kyrkan är treskeppig (från början enskeppig), byggd i murverk med putsad fasad

Den första kyrkan på platsen ska ha uppförts omkring 1200. Tornet har det medeltida murverket bevarat nertill och även andra medeltida murar ingår i den nuvarande kyrkan. I kyrkans taklag finns delar som är medeltida, troligen 1400-tal. Tornets bjälkar bedöms vara senmedeltida.

Under slutet av medeltiden utvidgades kyrkan, bland annat blev vapenhuset inbyggt i en större byggnadsvolym.

Tornet byggdes om 1649 med en hög avsmalnande tornspira. Vid ett blixtnedslag 1693 skadades tornspiran och tornmuren, men återuppbyggdes.

En radikal ombyggnad skedde efter ritningar daterade 1797 av Carl Fredrik Sundvall. Kyrkans ombyggnad var klar 1802 och avslutades med att tornet fick en klockvåning dit klockorna flyttades, eftersom klockstapeln hade rivits. Den nuvarande lanterninen tillkom.

Större förändringar har också skett 1905-06 då bland annat fasadernas färgsättning ändrades och bänkkvarter och golv genomgick förändringar samt 1955 då fasaderna fick ett nytt uttryck, tornet byggdes om och bänkar togs bort invändigt för att ordna en dopplats. Den har en dopfuntsfot av granit från 1100-talet.

Den nuvarande pneumatiska orgeln byggdes 1914 av Eskil Lundén, Göteborg. Orgeln har roosewеltlådor och fasaden är från 1737 års orgel. 1957 omdisponerades orgeln av A Magnussons Orgelbyggeri AB, Göteborg. Den har 17 stämmor fördelade på två manualer och pedal.

7.5.7.2 Kung Karls kyrka

På Kungsörs kungsgård residerade ofta Karl XI, som i ett memorial den 19 november 1688 aviserade att en ny kyrkobyggnad i sten skulle uppföras på platsen. Arkitekt Nicodemus Tessin den yngre fick uppdraget att svara för ritningar. Grunden till kyrkan lades sommaren 1690, varefter arbeten i ojämn takt pågick fram till kyrkoinvigningen den 9 september 1700, förrättad av biskop Erik Benzelius.

Kyrkan betalades helt och hållet av Kung Karl XI. Den är i barockstil, korsformig med centralplan och kupol, byggd i murverk av tegel med putsad fasad. Kyrkan är unik på så vis att den är en av mycket få välbevarade kyrkor i världen byggd med en korsformig placering och uppförande där varje utlöpande byggnadsformation/korsdel är placerad i respektive väderstreck Norr-Söder-Väster-Öster.

Under större delen av 1700- och 1800-talen förändrades föga i kyrkans utseende, fram till 1880, då vapenhus avdelades i västra korsarmen. Cirka tio år senare fick kyrkan sina första värmekällor. År 1897, till minnesdagen 200 år av Karl XI:s död, sattes en förgylld krona i koppar på kyrkans lanternin. Åren 1957–1958 skedde en omgestaltning som väsentligen präglar dagens utseende. Många av kyrkans ursprungliga drag gick förlorade vid 1957–1958 års ombyggnad.

Den nuvarande orgeln byggdes 1963 av Grönlunds Orgelbyggeri AB, Gammelstad. Orgeln är mekanisk. Fasaden är samtida med orgeln och därmed togs den tidigare barock-fasaden som anknöt till kyrkans ariktektur bort. Orgeln har 19 stämmor fördelade på två manualer och pedal.

7.5.7.3 Kungs-Barkarö kyrka

Kungs-Barkarö kyrka uppfördes omkring år 1300. Kyrkan uppfördes av gråsten under slutet av 1200-talet. Från början hade kyrkorummet ett innertak av trä, men under senare delen av 1400-talet ersattes trätaket av nuvarande stjärnvalv med halvstensstrålar. Under 1500-talet uppfördes ett vapenhus. Omkring år 1600 tillkom nuvarande

kyrktorn av trä vid västra kortsidan. Någon gång på 1700-talet avlägsnades vapenhuset.

Kyrkan är en av Sveriges minsta kyrkor och rymmer cirka 70 personer.

Den nuvarande orgeln byggdes 1896 av E A Setterquist & Son, Örebro. Orgeln är mekanisk. Fasaden är från 1785 års orgel. Orgeln omdisponerades på 1970-talet och har 6 stämmor på manual och bihängd pedal.

7.5.7.4 Torpa kyrka

Torpa kyrka är en av de äldsta i mellansverige. Enligt vissa forskare uppfördes den under missionstiden som ägde rum mellan omkring 1000-talet fram till slutet av 1100-talet. Torpa kyrka är en av få kyrkor som tycks vara signerad av sin upphovsman. På den ursprungliga sydportalens reliefer finns en runskrift som lyder: "Ödulf gjorde kyrkan". Det nuvarande koret var ursprungligen långhus i den romanska kyrkan. Nuvarande långhus anlades väster om det gamla någon gång på 1300-talet eller 1400-talet.

Väggarna består putsat murverk och har ett sadeltak täckt med järnplåt. Kyrkorummet är tvåskeppigt och har en rak altarvägg.

Över långhuset finns en medeltida takstol bevarad, som dock har påverkats vid valvslagning. Över sakristian, tidigare koret, finns sju medeltida takstolar som utgör ett bra exempel på en tidigmedeltida konstruktion.

Kalkmålningar har tillkommit i flera omgångar. De äldsta är från senare delen av 1100-talet. Andra målningar tillkom på 1480-talet. I triumfbågen finns en målning från 1400-talet som skildrar syndafallet. Här finns även bysantinska målningar.

Den nuvarande orgeln byggdes 1955 av E. A. Setterquist & Son Eftr., Örebro, och är en pneumatisk orgel med 14 stämmor fördelade på två manualer och pedal. Fasaden är från 1893 års orgel.

8 Köpings pastorat

Köpings pastorat består av Malma församling och Köpingsbygdens församling vilka till ytan omfattar Köpings kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan
- Verksamhetsplan och budget 2025
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

8.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

I pastoratets norra delar dominerar barrskog landskapet, med en del myrmark, särskilt i nordvästliga delar där sänkorna finns. Söder om detta område öppnar landskapet upp sig mot Mälaren och består till stor del av uppodlade lerslätter. Här och var finns även mindre områden med ädellövskog. Hedströmmen rinner genom kommunen och dess dalgång är känd för sin rika flora.

8.1.1 Församlingar

Nuvarande *Malma församling* bildades 2010 genom sammanläggning av Västra Skedvi, Kolsva och Himmeta-Bro församlingar. (En äldre församlingsbildning med namnet Malma har funnits)

Köpingsbygdens församling bildades 2010 genom sammanläggning av Odensvi, Köping och Munktorps församlingar

Köpings församling bildades 1920 genom samgående av Köpings landsförsamling och Köpings stadsförsamling och utgjorde därefter ett eget pastorat.

Köpings landsförsamling har medeltida ursprung under namnet *Köpings församling*. 1474 utbröts Köpings stadsförsamling och denna kvarvarande del namnändrades till Köpings landsförsamling. Församlingskyrka var Köpings kyrka.

Köpings stadsförsamling bildades genom utbrytning ur Köpings församling när Köpings stad bildats 1474. Församlingen bildade ett gemensamt pastorat med landsförsamlingen som även bestod av Kungs-Barkarö församling före 1867.

Västra Skedvi församling har medeltida ursprung under namnet Skedvi församling som namnändrades 8 mars 1889. Församlingen utgjorde till 1962 ett eget pastorat för att därefter till 1971 vara annexförsamling i pastoratet Medåker, Himmeta och Västra Skedvi. Från 1971 till 2010 var den annexförsamling i pastoratet Kolsva, Himmeta och Västra Skedvi.

Kolsva församling bildades 1943 genom sammanslagning av Malma församling och Bro församling under namnet Bro-Malma församling som namnändrades till detta den 20 oktober 1950. Den 1 januari 1995 överfördes ett område med 241 personer från Kolsva församling till Himmeta församling, som då bytte namn till Himmeta-Bro församling. Församlingen utgjorde till 1971 ett eget pastorat för att därefter till 2010 vara moderförsamling i pastoratet Kolsva, Himmeta (från 1995 Himmeta-Bro) och Västra Skedvi. Församlingen uppgick 2010 i en återbildad Malma församling.

Himmeta-Bro församling bildades den 1 januari 1995 i samband med att den sydligaste delen av Kolsva församling, en del av den tidigare Bro församling, fördes över till Himmeta församling. *Bro församling* har medeltida ursprung och uppgick 1943 i Bro och Malma församling namnändrad 1950 till Kolsva församling. Församlingen utgjorde ett eget pastorat. *Himmeta församling* har medeltida ursprung och utgjorde till 1 maj 1921 ett eget pastorat för att därefter till 1971 vara annexförsamling i pastoratet Medåker och Himmeta som 1962 utökades med Västra Skedvi församling. Från 1971 till 1995 annexförsamling i pastoratet Kolsva, Himmeta och Västra Skedvi.

Odensvi församling har medeltida ursprung. 1580 utbröts Gunnilbo församling som ingick i Odensvi pastorat till 27 februari 1638. Församlingen utgjorde till 1962 ett eget pastorat för att därefter till 2010 vara annexförsamling i pastoratet Munktorp och Odensvi.

Munktorps församling har medeltida ursprung. Församlingen utgjorde till 1962 ett eget pastorat för att därefter till 2010 vara moderförsamling i pastoratet Munktorp och Odensvi.

8.1.2 Tätorter

I pastoratet finns tre tätorter: Köping, Kolsva och Munktorp.

Köping har varit bebott åtminstone sedan vikingatiden. På medeltiden låg fogdefästet Köpingshus i staden som då utgjorde en handelsplats. Ännu på 1400-talet förekommer namnet *Laglösa kiöping*, vilket torde syfta på att handelsplatsen inte hade några privilegier.

Stadens äldsta kyrka torde ha varit en kyrka tillägnad Sankt Olof, vilken låg vid nuvarande Mullgatan. Kyrkan förefaller ha varit i dåligt skick i början av 1400-talet och fick då förfalla och revs på 1440-talet. Efter att den nuvarande Köpings kyrka härjades av brand 1437, fick den efter återuppförandet en storlek tillräcklig att räcka både för lands- och stadsförsamlingen.

De äldsta kända stadsrättigheterna utfärdades av Sten Sture den äldre i Örebro den 19 januari 1474, då herr Sten var riksföreståndare. Dessa stadsrättigheter bekräftades 1529 av Gustav Vasa. Köping var dock av ringa betydelse jämfört med Västerås och Arboga.

År 1866 öppnades järnvägslinjen Köping-Uttersberg, som senare kom att utvecklas till Köping-Uttersberg-Riddarhyttans Järnväg. Därmed blev Köping en viktig utskeppningshamn för järnet från Bergslagen. Köpings hamn är idag Sveriges näst största insjöhamn.

Det moderna köping har mycket präglats av en omfattande tillverkningsindustri genom företag som Köpings mekaniska verkstad, Volvo, GKN, Sandvik AB och Yara.

Kolsva är en bruksort med anor från 1540-talet. Från mitten av 1800-talet expanderade verksamheten kraftigt med stålgjutgods som specialitet. År 1893 bildades Kohlswa Jernverks AB. Skandinaviska Banken övertog samtliga aktier i bolaget 1927 efter några år av ekonomiska problem. År 1985 valde den dåvarande ägaren Gränges att dela upp verksamheten inom företaget. Kohlswa Jernverk upphörde därvid att existera under detta namn, men fortsatte som flera mindre enheter.

Munktorp växte fram som kyrkby i Munktorps socken. En engelsk munk, Sankt David, lär vara upphovet till namnet Munktorp. Denne munk blev senare skyddshelgon och Västmanlands apostel för Västerås stift. Sankt David anses vara den första missionären i Västmanland, där han slog sig ner i Munktorp någon gång på 1000-talet och byggde den första kyrkan, och eventuellt ett kloster. Han lär ha avlidit den 25 juni 1082, vilket också är den dag då han firas. Han räknas också som Västerås första biskop.

Enligt en legend fanns det ett kloster i Munktorp och många tror att munken Erik, som var av svensk börd och vandrade omkring och predikade kristendom och blev bragt om livet av hedningarna i Flottsund, kom från kommuniteten i Munktorp. Eriks död torde ha inträffat

under senare delen av 1000-talet. Klostrets historia bör ha varit förhållandevis kort. Inga medeltida urkunder, förutom legenden om David, nämner något om klostret i Munktorp. En i närheten belägen källa heter än idag Sankt Davids källa och utpekas som platsen för Davids dopverksamhet. Den äldsta delen av Munktorps kyrka – tornet med sin vapenhusliknande utbyggnad åt väster – kallas Davidskyrkan och uppges vara byggd av abboten.

I mirakelsamlingar över David berättas hur han släckte eldsvådor, botade sinnessjuka, räddade ett barn som fallit ned i en brunn och hur han fick ett annat barn som svalt en nål att hosta upp den. Ryktet om Sankt David var så grundmurat att biskop Birger Magnusson 1463 begärde att få överföra hans ben till Västerås domkyrka, som saknade reliker av en helig man. En uppgift från 1542 säger att hans kranium och en arm har förflyttats från Munktorp.

Vid Munktorps kyrka börjar en tillfartsled till Romboleden. Leden är en gammal pilgrimsled mellan och Köping och Trondheim (Nidaros).

I modern tid präglas näringslivet i Munktorp av flera träindustrier.

8.1.3 Namnen

Namnet Bro (1338 *Bro*) kommer troligen från prästgården och innehåller *bro*. Bron kan avse en bro över Hedströmmen eller alternativt en vägbank över en sankmark.

Namnet Himmeta (1346 *Himittum*) innehåller efterleden *ätt*, 'trakt' och förleden tros innehålla *him*, 'skimrande, ljus'. Detta kunde då syfta på den öppna bygden väster om kyrkan.

Kolsva (1391 *Kolswadh*). Enligt traditionen skall Kolsva vara en förvrängning av *Karls vad* då Karl XI skall ha vadat över Hedströmmen här. Ortnamnet är dock betydligt äldre.

Namnet Köping (1120 *Kaupinga* och år 1300 *Køpung*) står för handelsplats (köping). Ett område strax söder om staden bar namnet *Laghlysakypung* (Laglösaköping) där senare Köpingshus uppfördes, troligen då området låg utanför själva staden

Namnet *Malma* (1331 *Malmum*) kommer från kyrkplatsen och innehåller plural av *malm*, 'sand, grus; sandig eller grusig mark'. Kyrkan ligger på Köpingsåsen.

Namnet *Munktorp* (1313, Munkkathorp) kommer från den gamla kyrkbyn, nu prästgården. Efterleden är *thorp* här i dess ursprungliga betydelse 'inhägnad'. Förleden *munk* har lagt till i särskiljande syfte.

Namnet *Odensvi* (1351 Odhinswi) kommer från kyrbyn och innehåller gudanamnet *Oden* samt *vi* 'helig plats, offerplats'

Namnet *Skedvi* (1338 Skædhwi) innehåller oklart förled och efterleden *vi* 'helig plats'. *Västra* tillkom 8 mars 1889, men hade använts även innan dess.

8.1.4 Omvärld

I Köping är 15,2% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 11,7% och arbetslösheten är 8,6% vilket är något högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 19,8% jämfört med 33,7% i riket. Medianinkomsten är 317 639kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 44,1 år vilket är högre än riket som är 41,9 år. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Största arbetsgivare är Köpings kommun med 2488 anställda. Största privata arbetsgivare är Volvo Powertrain AB med 1425 anställda. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 12,6% av barnen i Köpings kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

8.2 Pastoral bärkraft

8.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Pastoratet skriver i sin församlingsinstruktion:

”I pastoratet finns det åtta kyrkor varav Brukskyrkan och Köpings kyrka är de mest livfulla. Huvudgudstjänst firas i båda dessa kyrkor varje söndag och de flesta kyrkliga helgdagar. Dessutom firas ytterligare en huvudgudstjänst i någon av de andra kyrkorna (eller sommartid utomhus eller vintertid i församlingshemmen) varje söndag.”

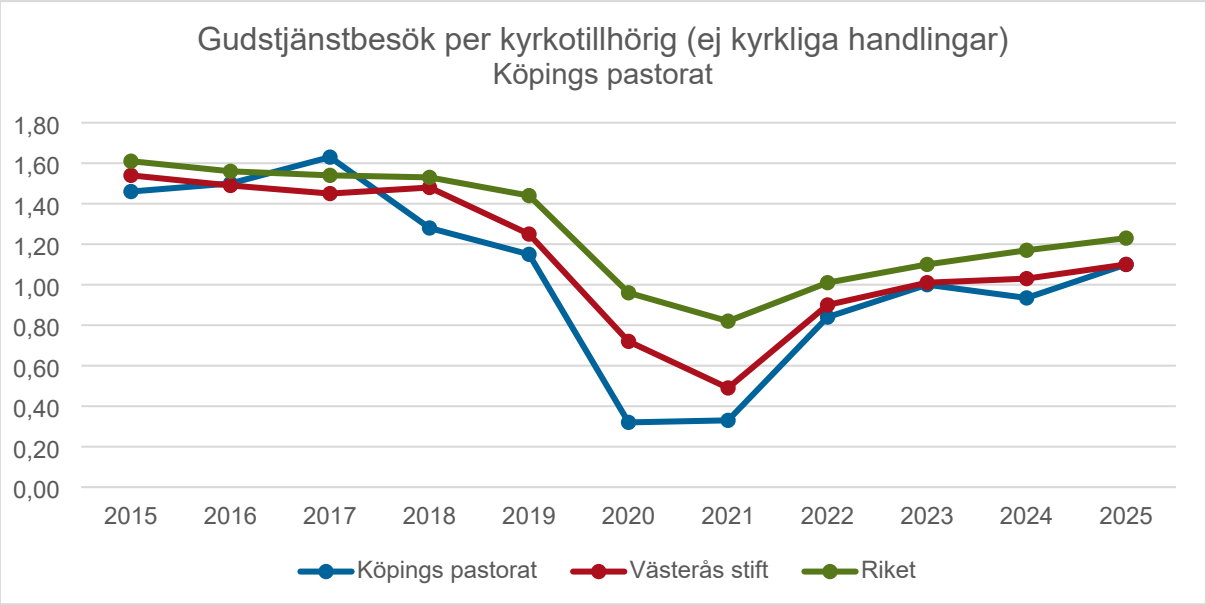
I pastoratet firas drygt 160 huvudgudstjänster varav knappt hälften firas som mässa. Mässa firas huvudsakligen i Köpings kyrka men ca 20 mässor per år firas på andra platser.

Utöver detta firas olika temagudstjänster som Memory-gudstjänst för de minsta, Klapp- och Klanggudstjänster, familjegudstjänster, musikgudstjänster, kvällsmässor, gudstjänster på finska och sinnesrogudstjänster. Dessutom hålls ca 200 andakter årligen, de flesta på äldreboenden.

Pastoratet anger i församlingsinstruktionen en vilja att utveckla gudstjänstlivet men konstaterar att personalsituationen med långvarig brist på präster inte möjliggör detta.

Kyrkliga handlingar erbjuds året runt i valfri kyrka.

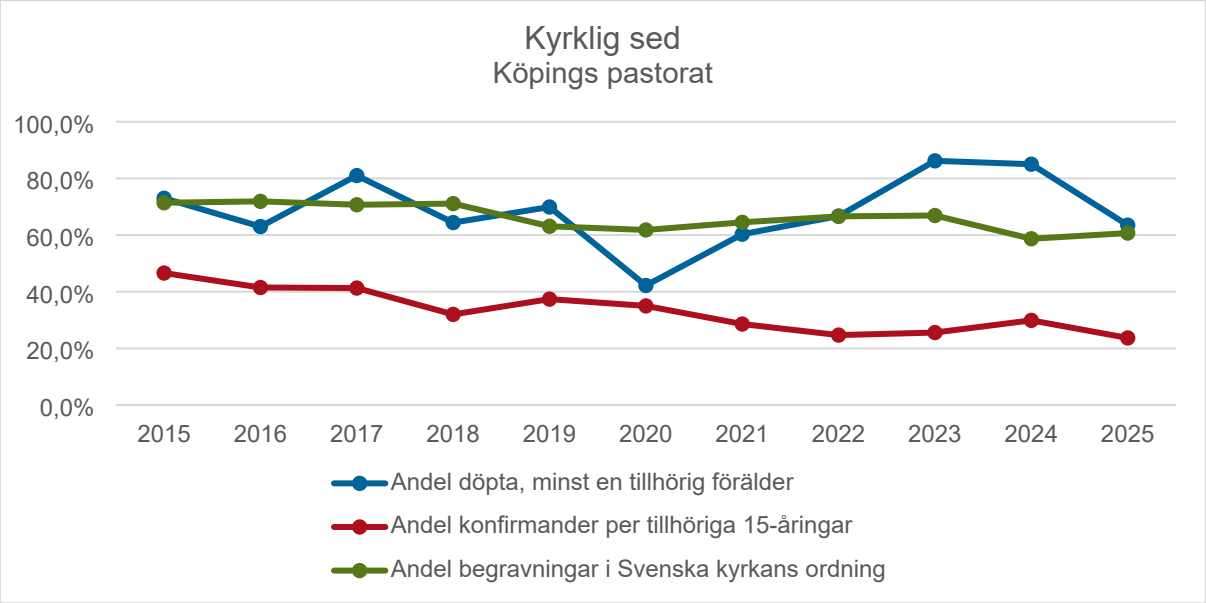
Antalet gudstjänstbesök per tillhörig följer i stort sett samma nivå som stiftet som helhet, vilket är något lägre än riket. 2025 gjordes 1,10 gudstjänstbesök per tillhörig (Stiftet: 1,10, Riket: 1,23)

Den kyrkliga seden visar att antalet tillhöriga som döper sina barn ökat under perioden 2015-2024 men följts av en nedgång och 2025 döptes 63,5% av barnen där minst en förälder är tillhörig (2015: 73,0%, 2024: 85,0%).

Under samma period har antalet tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig minskat från 46,6% år 2015 till 23,7% år 2025.

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning har minskat under perioden från 71,4% år 2015 till 60,7% år 2025 vilket är under snittet för stiftet (63,3%) och riket (63,3%).

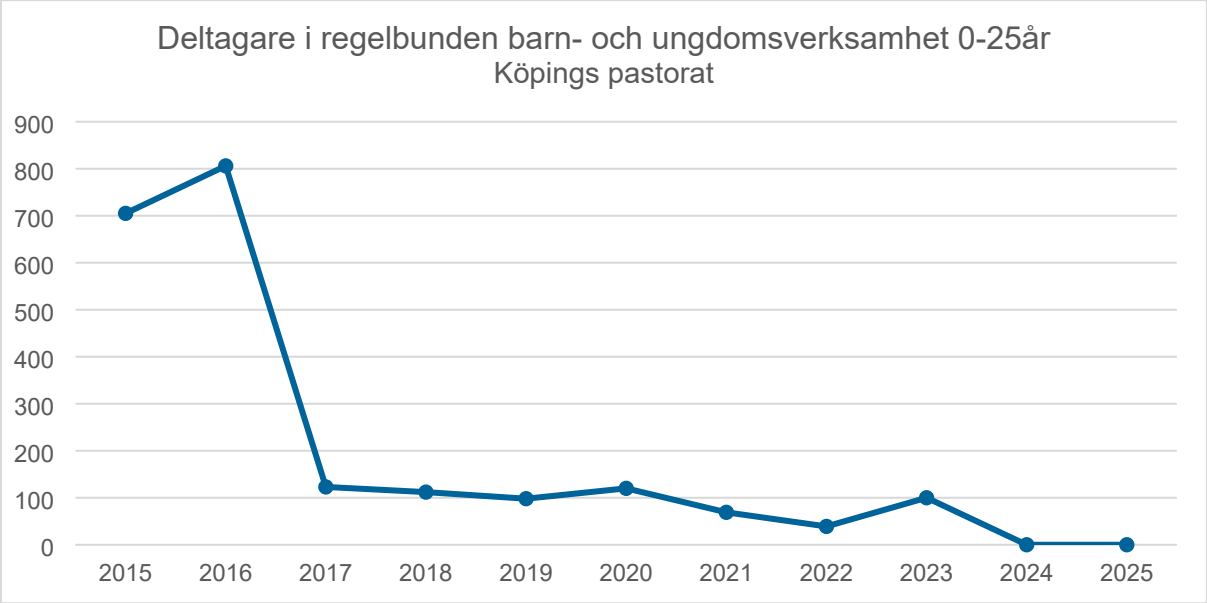

8.2.2 Undervisning

Pastoratet anger som ett av utvecklingsområdena i församlingsinstruktionen ”Kristet självförtroende”. De skriver ”Eftersom aktiva troende är viktig för att normalisera kirsteindomen i samhället är det viktigt att pastoratet utvecklar kontinuitet i undervisningen; från baby till pensionär men också från ’vet ingenting om kyrkan’ till reflekterad och mogen tro”. De konstaterar att de erbjuder många verksamheter utifrån diakonala behov eller särskilda intressen som körsång, men att de behöver stärka gemenskaper där människor kan fördjupa sin tro.

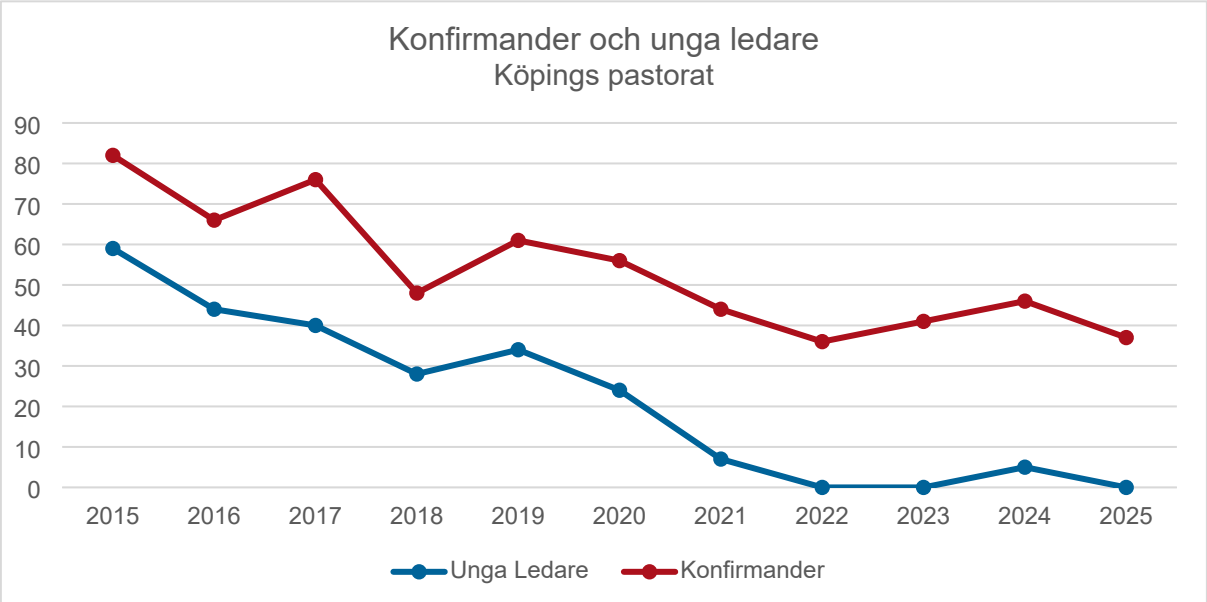
8.2.2.1 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Pastoratet erbjuder enligt hemsidan två barnkörer i Köping respektive Kolsva. Pastoratet ordnar dessutom sommarkollo under tre veckor på sommaren där barn i åk 1-6 under en vecka varje dag får åka buss från Köping till Malmön för aktiviteter. För 2024 och 2025 redovisas dock noll deltagare i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet.

8.2.2.2 Konfirmander

Antalet konfirmander och unga ledare har sedan 2015 minskat men en uppgång har skett de senaste åren efter bottennoteringen 2022. Pastoratet redovisar 37 konfirmander och inga unga ledare 2025, vilket är 23,7% av de kyrkotillhöriga 15-åringarna.

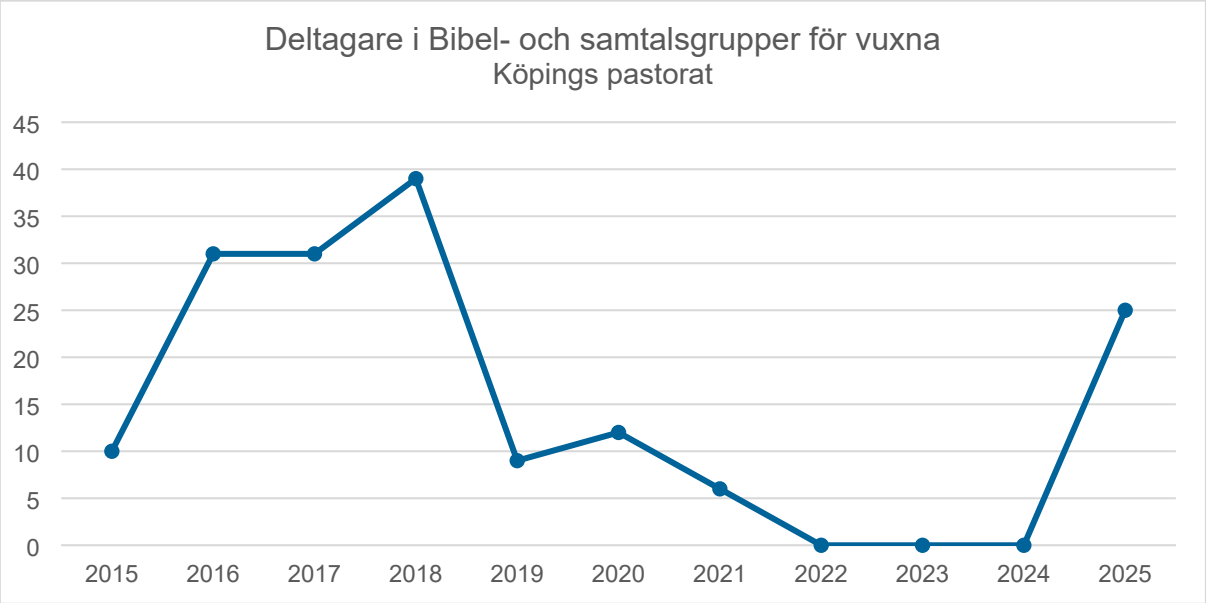
8.2.2.3 Vuxenundervisning

Pastoratet redovisade 2022-2024 noll deltagare i Bibel- och samtalsgrupper för vuxna.

Vid samtal med personalen framkommer det att det tidigare funnits bibelstudiegrupp men att denna lagts ner på grund av personalbrist (prästbrist). För 2025 redovisades 25 deltagare.

Enligt församlingsinstruktionen erbjuds 13 olika körer varav 2 är barnkörer.

Församlingskåren beskrivs i församlingsinstruktionen som en resurs vad gäller vuxenundervisning då de bjuder in till föredrag m.m. Deltagande i detta kräver dock medlemskap i församlingskåren vilket kan vara ett stort steg för den som är nyfiken på kristen tro.

8.2.3 Diakoni

I församlingsinstruktionen konstateras att det diakonala arbetet är stort. De ser att behovet av gemenskapsfrämjande aktiviteter är stort bland människor som befinner sig utanför arbetslivet. Detta gäller såväl barn och unga och äldre samt människor som står utanför arbetsmarknaden av olika anledningar. Pastoratet har en vision om att öka antalet ideella som håller i dessa aktiviteter för att kunna hålla dem igång trots bristande personalresurser.

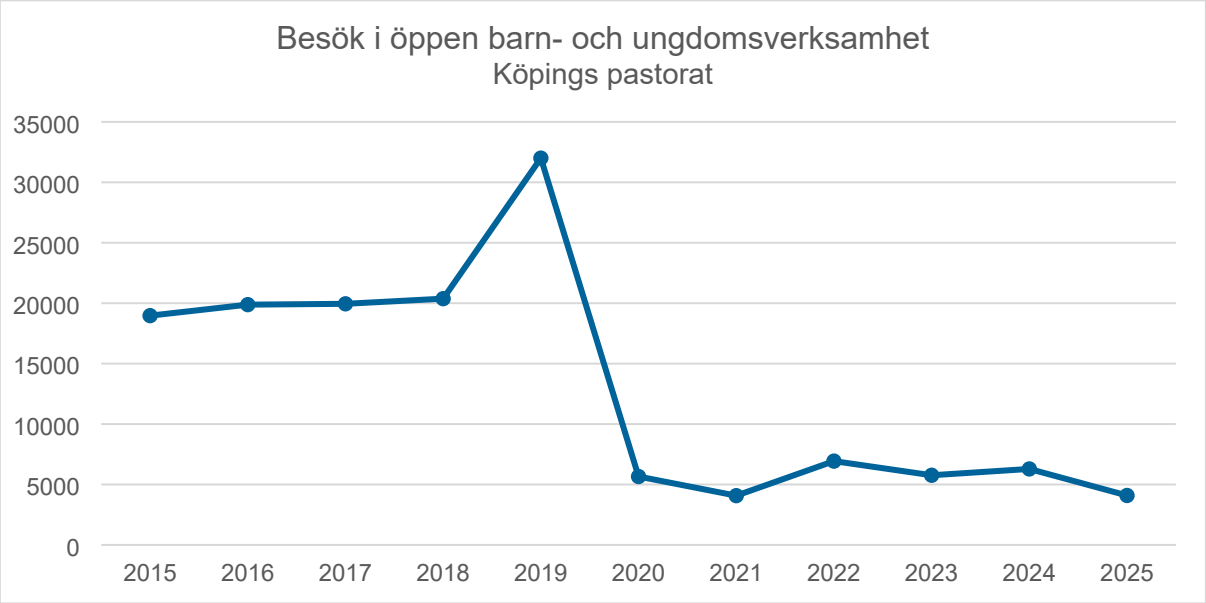
Ett utvecklingsområde som anges i församlingsinstruktionen är ”Psykisk hälsa bland unga” vilket bör beaktas inte minst på de mötesplatser som finns för barn, unga och unga vuxna.

Pastoratet är en stor bidragsgivare till Hela Människan som arbetar för de mest utsatta och bidrar även med personalresurser.

8.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25 år

Pastoratet har en omfattande barnverksamhet och sådan erbjuds i Köping Kolsva, Munktorps, Bro, Odensvi och Västra Skedvi. I princip all barnverksamhet är av typen öppen barnverksamhet som påminner om ett fritids där barnen kan komma när det passar.

På S:t Olofsgården i Köping finns Ungdomsgården Oasen samt MiniOasen för åk 1-6.I Brukskyrkan i Kolsva ordnas Ungdomscafé varje vecka. HBTQ-kvällar ordnas ca 1 gång per månad. En kraftig nedgång skedde under pandemin, och antalet besök ligger därefter på ca ¼ av antalet besökare innan.

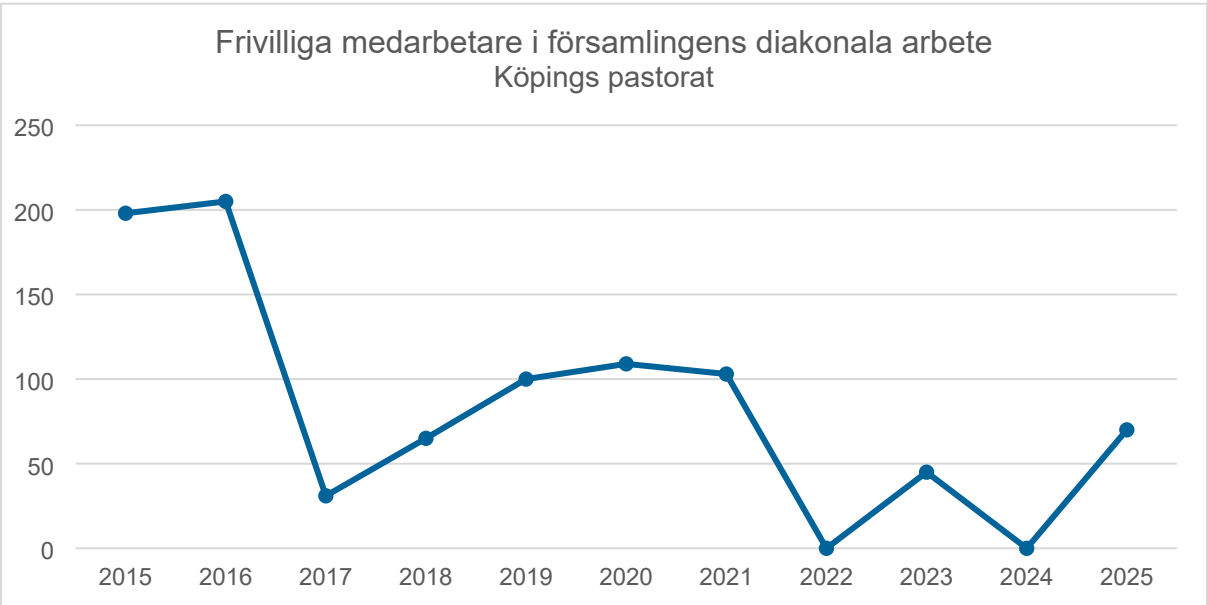
8.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

För vuxna finns fem arbetskretsar/syföreningar. Dessutom finns öppna caféer i Köping, Kolsva och Himmeta. Av statistiken framgår att en nedgång i antalet besökare skedde under pandemin, men antalet besökare har därefter återhämtat sig till samma nivå som innan pandemin.

8.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

Pastoratet anger i församlingsinstruktionen att de önskar öka antalet ideella som håller i öppen gemenskapsverksamhet. Trots detta har rapporterar församlingen ett minskat antal frivilliga medarbetare inom diakonin de senaste åren och för 2022 och 2024 rapporteras noll frivilliga medarbetare inom diakonin och för 2025 redovisades 70 frivilliga medarbetare.

8.2.4 Mission

Pastoratet skriver i församlingsinstruktionen att väldigt många av pastoratets verksamheter är så kallade lågtröskelverksamheter och därför utmärkta missionsvägar. I samklang med det som ovan beskrivs under vuxenundervisning om att stärka det kristna självförtroendet lyfter de även fram vänskapsmission då många människor är sökande men saknar en enkel och trygg väg in i kyrkan.

I pastoratet finns en internationell grupp som sköter internationella boden på S:t Olovsgården med rättvise- och KRAV-märkta varor, arbetar med fasteinsamlingen till ACT Svenska kyrkan, ordnar påsklunch och julmarknad. Pastoratets syföreningar/arbetskretsar arbetar även de med insamling till ACT Svenska kyrkan.

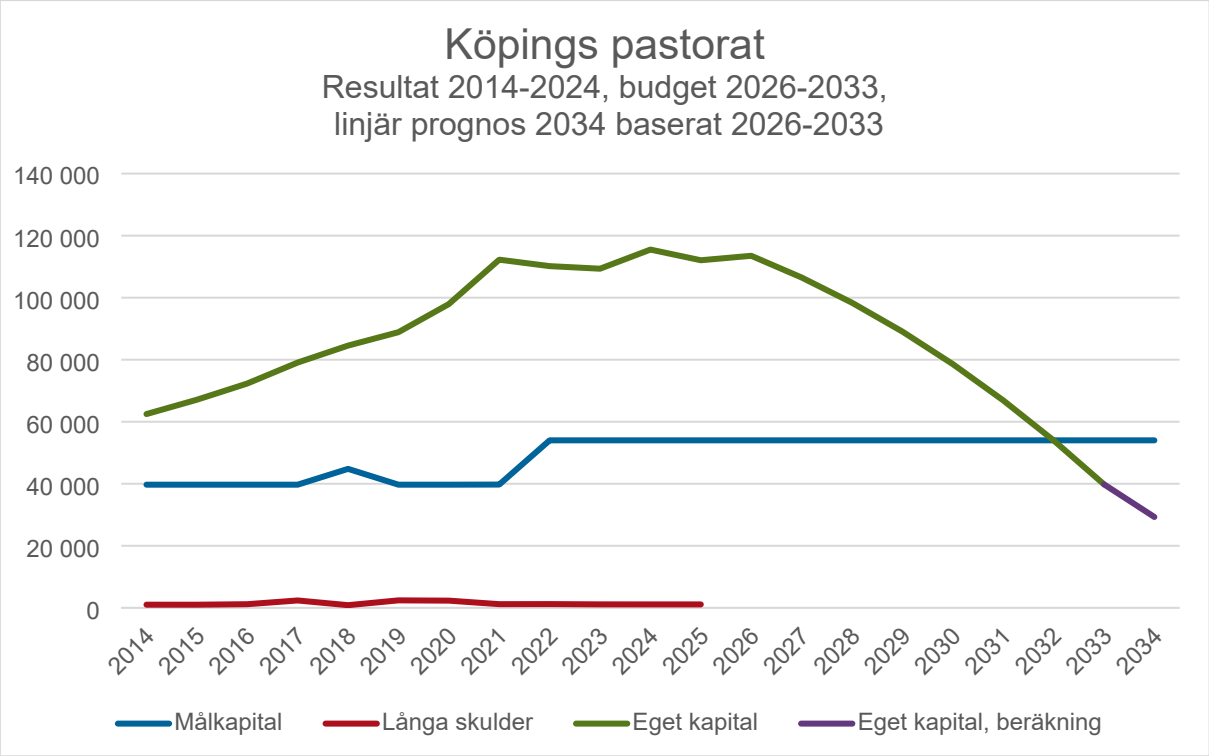
8.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I mötet med personal och förtroendevalda lyfts möjligheten att rekrytera kompetent personal fram som en av de största utmaningarna. Detta gäller inte minst de kyrkliga profilyrkena.

Pastoratet har en långvarig brist på präster, och i dagsläget saknas både ordinarie kyrkoherde och tre komministrar. I pastoratet finns nio personer som arbetar med undervisning (församlingspedagog, pedagog, barntimmeledare) varav en är utbildad församlingspedagog.

8.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Köpings pastorat är 0,97kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2023 88% och målkapitalet är satt till 54000tkr och räknas inte upp årligen enligt KRED rekommendationer.

Köpings pastorat
Resultat 2014-2024, budget 2026-2033,
linjär prognos 2034 baserat 2026-2033
140 000
120 000
100 000
80 000
60 000
40 000
20 000
0
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
Målkapital
Långa skulder
Eget kapital
Eget kapital, beräkning

8.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Pastoratet presenterarar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2033 med ett underskott på totalt -78 097tkr. Enligt budgeten beräknas det fria kapitalet vara förbrukat under 2032.

(TKR)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Intäkter								
Kyrkoavgift	34 967	34 350	34 441	34 533	34 625	34 718	34 810	34 903
Begravningsavgift	15 573	15 680	15 994	16 314	16 640	16 973	17 312	17 659
Ekonomisk utjämning	-621	-620	-620	-620	-620	-620	-620	-620
Övriga intäkter	4 429	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Summa intäkter	54 149	53 010	53 415	53 827	54 245	54 670	55 103	55 542
Kostnader								
Personalkostnader	33 878	34 555	35 246	35 591	36 670	37 404	38 152	38 915
Kostnader begr. verks.	16 754	17 089	15 994	16 314	16 640	16 973	17 312	14 419
Kostnader förs. verks.	44 525	44 811	41 874	46 199	48 737	48 947	50 058	51 195
Summa kostnader	61 279	62 505	63 755	65 030	66 330	67 657	69 010	70 390
Finansnetto	2 700	2 500	2 200	1 900	1 600	1 300	1 000	700
Resultat	-4 430	-6 995	-8 140	-9 303	-10 485	-11 687	-12 908	-14 149
Målkapital	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000
Fritt kapital	59 499	52 504	44 364	35 062	24 575	12 890	-18	-14 167
Summa eget kapital	113 499	106 504	98 364	89 062	78 576	66 890	53 982	39 833

8.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 13,86% (14,86% 2021).

8.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 35 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 4 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S), Centerpartiet (C), Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan samt Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK)

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 12 mandat (13 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet har 5 mandat (5 mandat 2022-2025)
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) har 15 mandat (17 mandat 2022-2025)
- Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK) har 3 mandat (0 mandat 2022-2025)

8.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 35 ledamöter. Minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ är 25.

Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 12 utsedda ledamöter och 6 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029. Centerpartiet har 5 utsedda ledamöter och 3 ersättare. Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan har 15 utsedda ledamöter och 2 utsedda ersättare, de saknar därmed 6 ersättare. Sverigedemokrater i Svenska kyrkan har 1 utsedd ledamot och saknar därmed 2 ledamöter och 2 ersättare.

Kyrkorådet i Köpings pastorat består av 14 ledamöter jämte kyrkoherden och 4 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 69,4 år och ingen ledamot är under 55 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 63,3 år 2026 och ingen ersättare är under 56 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

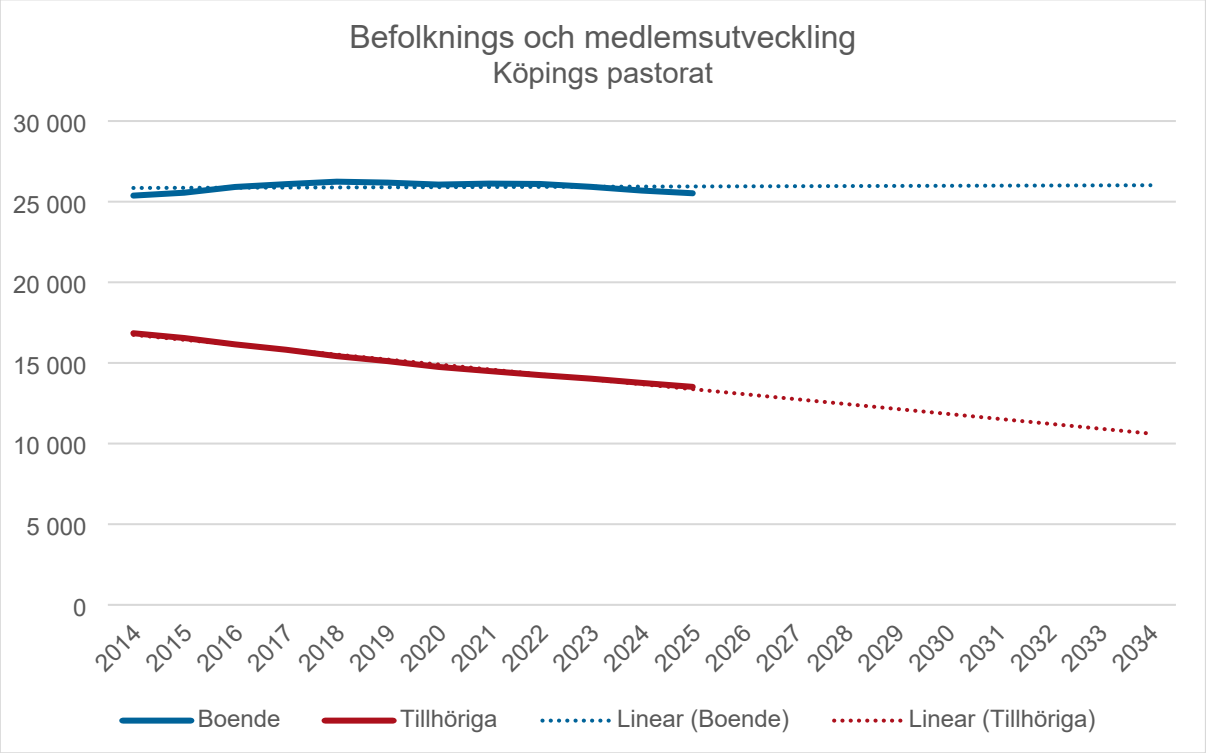
8.5 Organisatorisk bärkraft

8.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Köpings pastorat har befolkningsmängden de senaste 10 åren varit relativt stabil de senaste 10 åren. År 2025 bodde det 25521 personer i församlingen varav 13 516 tillhörde

Svenska kyrkan vilket innebär att 53,0% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling.

Enligt SCB's rapport "Den framtida befolkningen i Sverige 2024-2040" kommer befolkningen i Köpings kommun sjunka med 3,85% från 26 000 personer år 2023 till 25 000 personer år 2040. Samtidigt ökar andelen personer 70+ år från 18,9% till 22,8% och andelen 0-24 år minskar från 27,7% till 25,1%.

8.5.2 Anställda

Köpings pastorat har totalt 64 tjänster inklusive säsongsanställda enligt församlingsinstruktionen. Dessa är fördelade enligt följande:

- 1 Kyrkoherde, totalt 100%
- 7 Komministrar, totalt 700%, varav en finsktalande med bidrag från stiftet.
- 3 Diakoner, totalt 300%, varav en 50% i sjukhuskyrkan
- 3 Församlingspedagoger, totalt 300%
- 1 Organist, totalt 100%
- 4 Kantorer, totalt 400%
- 2 Diakoniassistenter, totalt 100%
- 3 Barnledare på timme
- 4 Församlingsassistenter barn och ungdom, totalt 400%
- 3 Enhetschefer, totalt 300%
- 1 Informatör, totalt 100%
- 5 Administrativa assistenter, totalt 470%
- 8 Servicepersonal, totalt 680%

Begravningsverksamhet:

- 1 Kyrkogårdschef, totalt 100%
- 1 Handläggare, totalt 100%
- 5 Kyrkogårdsarbetare, totalt 500%
- 11 Säsongsanställda kyrkogårdsarbetare, totalt 825%

I skrivande stund (2026-01-07) är enligt Kyrksam följande tjänster vakanta:

- 2 Enhetschefer
- 3 Komministrar

Fyra diakoner finns anställda på tre tjänster.

8.5.3 Förvaltning

Pastoratet har egen anställd personal som sköter den ekonomiska förvaltningen.

8.5.4 Näringsverksamhet

Pastoratet bedriver ingen näringsverksamhet. Pastoratet är registrerat för moms och F-skatt.

8.5.5 Fastighets- och markinnehav

8.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Församlingen har en antagen lokalförsörjningsplan från 2022. I den konstateras att det sett till verksamhetens lokalbehov finns en överkapacitet i kategorin övriga verksamhetslokaler. En rekommendation är därför att utreda möjligheten att anpassa kyrkorna för fler/annan verksamhet. Inga sådana åtgärder har vidtagits.

I lokalförsörjningsplanen anges också att Malma församlingshem skall säljas då kontraktet med hyresgästen löper ut.

År 2024 hade församlingen 1720 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 13 113tkr per kyrka.

8.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Pastoratet äger enligt Svenska kyrkans fastighetsregister följande fastigheter. Flera fastighetsbeteckningar är felaktigt inskrivna i fastighetsregistret och arealuppgift saknas.

I fastighetsregistret anges att Sankt Olovsgården ligger på fastigheten Köping Balder 14. Denna tycks dock ha lagts samman med grannfastigheten Köping Balder 8 då Balder 14 inte finns kvar och Sankt Olofsgården enligt Lantmäteriets kartor ligger på Balder 8.

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL	ANVÄNDING/BYGGNADER
KÖPING BALDER 8	Ca 4500m²	Sankt Olovsgården, 1530,3m² Kyrkorådets kansli, 416,9m² Garage 112,8 m²
KÖPING INNERSTADEN 1:31	Ca 1,6ha	Köpings kyrka, 1560,6 m² Kyrkogård
KÖPING BYJORDEN 1:3	Ca 5,3ha	Sankt Johanneskapellet 415,4m², Verkstad 471,9 m², Förrådsbyggnad 191,4 m², Förrådsbyggnad 257,3 m², Skärmtak 62,0 m²
KÖPING BRO PRÄSTGÅRD 1:1	Ca 2,0ha	Bro Församlingsgård 149,1 m², Förrådsbyggnad 82,9 m²
KÖPING BRO PRÄSTGÅRD 1:4	Ca 5950m²	Bro kyrka 369,1 m², Bårhus 25,5 m²,
KÖPING STICKLINGE 11:1	Ca 9400 m²	Himmeta kyrka 246,6 m², Personalbyggnad 92,2 m², Bårhus 25,4 m², Kyrkogård
KÖPING VÄG 1:6	Ca 650 m²	Himmeta församlingshem 185,0m²,
KÖPING ÖSTER KOLSVA 7:1	Ca 1450m²	Brukskyrkan 723,2 m², Förrådsbyggnad 7,5 m²
KÖPING MALMA PRÄSTGÅRD 1:6	Ca 4,7ha	Malma kyrkogård Personalbyggnad 28,0 m², Förrådsbyggnad 41,6 m², Förrådsbyggnad 71,6 m², Förrådsbyggnad 76,9 m²
KÖPING MALMA PRÄSTGÅRD 1:7	Ca 3500 m²	Malma kyrka 436,6 m², Bårhus 29,0 m²
KÖPING MALMA PRÄSTGÅRD 1:9	Ca 3300 m²	Församlingshem/Bostadshus 189,2m²
KÖPING MUNKTORPS KLOCKARBORD 1:1	Ca 1,9ha	Kallförråd 94,2 m², Församlingsförråd 59,8 m²
KÖPING MUNKTORPS KLOCKARBORD 1:2	Ca 1800 m²	Klockargården (Församlingshem) 365,1m²
KÖPING MUNKTORPS PRÄSTGÅRD 1:71	Ca 2,1ha	Munktorps kyrka 1255,8 m², Bårhus 35,1 m², Kyrkogård
KÖPING MUNKTORPS PRÄSTGÅRD 1:73	Ca 2200 m²	Pumphus, okänd area.
KÖPING ODENSVI PRÄSTGÅRD 3:7	Ca 1,5ha	Odensvi kyrka 756,7 m², Ekonomibyggnad 64,4 m², Bårhus 23,5 m²

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL	ANVÄNDING/BYGGNADER
KÖPING ODENSVI PRÄSTGÅRD 3:10	Ca 1,3ha	Dybecksgården (Församlingshem) 360,2 m², Visthusbod 76,6 m², Loft 32,2 m², Dansbana
KÖPING SKEDVI PRÄSTGÅRD 1:19	Ca 4ha	Församlingshem 129,9 m², Kyrkogård
KÖPING SKEDVI PRÄSTGÅRD 1:19	Ca 6450 m²	Västra Skedvi kyrka 534,6 m², Förrådsbyggnad 100,8 m²,

8.5.5.3 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav

8.5.6 Kyrkor och kapell

8.5.6.1 Bro kyrka

Kyrkan som tillhör Malma församling ligger ca 5 km väster om Köpings centrum och består av ett långhus med tresidigt kor i öster och torn i väster. Norr om koret finns en vidbyggd sakristia.

Den ursprungliga kyrkan med torn uppfördes på 1200-talet. Sakristian uppfördes något senare, möjligen omkring år 1300. Nuvarande tresidiga kor kan vara ursprungligt eller möjligen tillbyggt på 1400-talet. Under senare delen av 1400-talet försågs kyrkorummet med nuvarande tre stjärnvalv. Samtidigt byggdes ett vapenhus i söder som numera är rivet. 1635 försågs tornet med en hög, spetsig tornspira. Den 29 maj 1723 slog blixten ner i tornspiran som brann upp tillsammans med långhusets yttertak. Dessa återuppbyggdes samma år. Åren 1841–1842 revs den medeltida sakristian och ersattes med en ny. Tornets klockvåning tillkom 1853 efter en ritning av Johan Fredrik Åbom.

Av brandskyddsskäl får endast 30 personer vistas i kyrkan då utrymningsvägarna är för smala.

Församlingshemmet på platsen uppfördes under 1980-talet på samma plats som tidigare rivna prästgård.

8.5.6.2 Himmeta kyrka

Himmeta kyrka ligger ca 8 km väster om Köpings centrum och tillhör Malma församling.

Kyrkogården är anlagd på ett långsträckt höjdparti och har formen av en långsträckt rektangel med kortsidorna i öst och väst. Huvudingången i norr är en stiglucka från 1909, rekonstruerad med medeltida förebild.

Den ursprungliga kyrkan uppfördes på 1200-talet och fick en sakristia tillbyggd på 1300-talet. Under senare delen av 1400-talet fick kyrkorummet sina nuvarande stjärnvalv. I taklaget finns återanvänt medeltida virke, men inga hela bevarade medeltida takstolar. De medeltida delarna är sprättäljda. Bland annat finns bevarad taktro som kan vara från 1200-talet. Åren 1768-1772 förlängdes kyrkan åt öster och nuvarande kor tillkom. Samtidigt blev ytterväggarna spritputsade och gulmålade. Nuvarande tornspira sattes upp 1892.

I sin nuvarande form består kyrkan av ett rektangulärt långhus med tresidigt avslutat kor i öster och kyrktorn i väster. Vid norra sidan finns en vidbyggd sakristia. Kyrkobyggnaden är byggd av gråsten, med tegel i dörr- och fönsteröppningar. Taken är belagda med falsad plåt. Tornets spira är belagd med kopparplåt.

Kyrkorummet har tre stjärnvalv och ett kupolvalv ovanför koret. Inredningssnickeriernas färgsättning förnyades 1954, då även det medeltida altarskåpet åter placerades i kyrkorummet.

Det intilliggande församlingshemmet är byggt 1912.

8.5.6.3 Kolsva brukskyrka

Kyrkobyggnaden som tillhör Malma församling uppfördes 1939 som församlingshem och invigdes 31 mars 1940 av domprost Ernst Enocksson. År 1961 byggdes gudstjänstlokalen om och en sakristia tillkom. Den 12 november 1961 återinvigdes kyrkan av biskop John Cullberg. År 1990 genomfördes en ombyggnad då bland annat ny huvudentré tillkom, kapprummet byggdes om, och nuvarande orgel med 10 stämmor tillkom. Även ny predikstol och nytt altare skaffades in. Åren 2006-2007 gjordes en utbyggnad så att hela församlingskansliet kunde få plats i brukskyrkans lokaler. Samtidigt utökades församlingssalen och personalutrymmen. Tidigare var församlingskansliet inrymt i en prästgård.

Kyrkobyggnaden har ett brant valmat tak som är klätt med skiffer och ytterväggar klädda med rödmålad stående träpanel.

Väster om byggnadskomplexet finns en fristående klockstapel av trä med öppen konstruktion. Stapeln är uppförd i december 1973. I stapeln hänger kyrkklockor gjutna 1948 vid Kohlswa Jernverks AB.

8.5.6.4 Köpings kyrka

Köpings kyrka ligger på en höjd i Köpings tätort och tillhör Köpingsbygdens församling. Kyrkan är den fjärde i ordningen på platsen. Efter att tidigare kyrka, kallad Jämmertuna kyrka, på platsen brandhärjats och revs, uppfördes någon gång under 1400-talet en ny kyrka som idag är nuvarande Köpings kyrka.

Köpings kyrka är treskeppig, med utvändiga strävpelare och tresidigt kor samt ett västtorn infogat i långhuset. Murverket består av lokalt tillverkat tegel. I fönsteröppningarna som är rundbågiga sitter bågar av svartmålat gjutjärn. Portalerna i norr, väster och söder har oljade ekdörrar. Fasaderna är slätputsade, avfärgade med vit cementfärg. Långhuset har ett koppartäckt säteritak, tornet en kopparklädd spira i barockstil.

Kyrkorummet är treskeppigt, åtskilt av åtta fyrsidiga murpelare, täckt med sammanlagt 15 vitkalkade kryssvalv. Kalkmålningar förekommer sparsamt. På väggarna pryder epitafier från 1600- och 1700-talen. I golven ligger kalkstensplattor, delvis huggna ur gamla gravhällar. Bänkinredningen från 1880 har gavlar och skärmar i nygotik. Predikstolen från 1729 är ljusgrå med förgyllda sniderier. Centralt i koret är ett medeltida altarskåp, med mittparti där helgonen Olof, Maria och Ursula är avbildade, samt flyglar och fotställning. Altaret från 1734 är murat. Framförvarande femsidig altarring är samtida med bänkinredningen.

Vid slutet av 1600-talet genomfördes en stor om- och tillbyggnad då ett nytt tresidigt kor byggdes. Långhuset fick portar mitt på norra och södra sidorna och fönstren förstorades. Ritningarna till denna ombyggnad upprättades 1687 av Nicodemus Tessin d.y. 1706 invigdes den ombyggda kyrkan. Tornets övre del med spira uppfördes 1734–1741. 1935 täcktes torntaket med kopparplåt.

Vid renoveringen år 1974 iordningsställdes ett Mariakapell i kyrkans nordvästra hörn.

Romboleden är Nordens längsta pilgrimsled med 103 mil. Den startar vid Köpings kyrka och går till Nidaros (Trondheim). Tillfartsleder finns från Arboga och Munktorp.

8.5.6.5 Malma kyrka

Malma kyrka är placerad på en höjd och ligger strax utanför Köpings tätort, ca 4,5 km nordväst om centrum och tillhör Malma församling.

Det finns olika teorier om när Malma kyrka uppfördes. Fasadernas tegelornamentik, strävpelarna och korets tresidiga avslutning är typiska för senmedeltiden, troligen 1400-talets slut. Kyrkans äldsta inventarier, en dopfunt, är från 1300-talet och antaganden har gjorts att även kyrkan är från denna tid.

I långhuset finns senmedeltida takstolar av två typer. Taklaget är kompletterat med yngre takstolar mellan de äldre. Inga medeltida virkesdelar finns i sakristia eller klockstapel. Taklagets utseende bekräftar teorin om att kyrkan uppfördes under 1400-talet. Delarna som är äldst, i vapenhuset, bekräftar teorin om kyrkans äldre ursprung.[1]

Ett kyrktorn av trä vid västra gaveln tillkom 1730.

Kyrkorummet har två stjärnvalv och ett halvvalv över koret. Takvalven har målningar.

8.5.6.6 Munktorps kyrka

Munktorps kyrka tillhör Köpingsbygdens församling och består egentligen av två sammanbyggda kyrkor. Ursprungliga kyrkan kallas Davidskyrkan och uppfördes enligt gamla uppgifter omkring år 1055. Kyrkans upphovsman är ”Västmanlands apostel“, den engelske abboten David som avled 1082. Konsthistoriker menar att Davidskyrkan har tydliga engelska drag och påminner om samma kyrkotyp som Gamla Uppsala domkyrka och kyrkoruiner i Sigtuna. Munkarna stannade kvar i Munktorp som blev Västmanlands kyrkliga centrum. I närheten av kyrkan finns Sankt Davids källa där han enligt traditionen förrättade dop. Kvarlevorna av David lades i ett skrin som begravdes i kyrkan. På 1400-talet flyttades relikerna till Västerås domkyrka.

En annan teori om Davidskyrkans tillkomst är att den varit en förhall som tidigt byggdes framför kyrkans huvudingång. Vid en inventering av vinden kunde inga tydliga spår identifieras för att tydliggöra historiken kring Davidskyrkan. Taklaget är ombyggt och delarna omplockade men de äldsta delarna uppskattas vara senmedeltida, eventuellt 1500-tal.

Ursprungskyrkan var en östtornskyrka bestående av ett litet långhus och torn ovanför koret. På 1200-talet tillbyggdes ett enskeppigt långhus väster om tornet, i praktiken en ny kyrka. På 1500-talet tillkom sidoskeppen och kyrkan omdanades till en treskeppig basilika. Äldre takstolar finns bevarade och är påbyggda, eventuellt är de från denna fas. Fullt utbyggd blev kyrkan 70 meter lång. 1986 lät man av praktiska skäl vända kyrkorummet så att Davidskyrkans altare låg åt väster.

Det kraftiga fästningslika tornet är oproportionerligt stort i förhållande till det ursprungliga långhuset. Troligen har tornet under senare tid blivit påbyggt. Numera kröns tornet av en lanternin. I kyrkorummet finns en så kallad ambo som är en öppning i en pelare och kan användas som talarstol vid läsning av bibeltexter under gudstjänst.

Prästgården och skolan dominerar i kyrkbyns miljö.

8.5.6.7 Odensvi kyrka

Cirka 10 km norr om Köping i Kölstaåns dalgång ligger Odensvi kyrka som tillhör Köpingsbygdens församling. Mariakapellet härstammar från den medeltida kyrkan.

Odensvi kyrka har ett långhus med kor i ett rundat utsprång i öster, samt västtorn. På norra sidan finns ett sidokapell vidbyggt. Långhusets fasader är slätputsade medan tornets är spritputsade, med hörn och muröppningar markerade av slätputsade band. Fönsteröppningarna som är rundbågiga har fönster av svartmålat gjutjärn och munblåsta rutor. Långhuset har ett säteritak täckt med svartmålad järnplåt. Tornet har en koppartäckt huv och panelklädd lanternin.

En tidigare kyrka från 1200-talet ödelades i en brand 20 april 1776. Nuvarande kyrka uppfördes åren 1776-1777 då norra muren och sakristian från gamla kyrkan återanvändes. 16 november 1777 ägde invigningen rum. Kyrkan har en stomme av sten och består av ett rektangulärt långhus med smalare halvrunt kor i öster och kyrktorn i väster. Vid långhusets norra sida finns en vidbyggd sakristia. Kyrkorummet täcks av ett trätunnvalv. En ombyggnad genomfördes 1885 efter anvisningar av arkitekt Ferdinand Boberg då cementgolv göts överallt utom i sakristian. En öppen bänkinredning sattes in. Vid en omgestaltning 1949-1950 efter program av arkitekt Bernhard Schill ersattes den öppna bänkinredningen av nuvarande slutna. Elektrisk uppvärmning installerades samtidigt.

Dybecksgården, den före detta prästgården och nuvarande församlingshem, är dominerande i bebyggelsen. Den är uppkallad efter Rickard Dybeck som bl.a. skrev Sveriges nationalsång ”Du gamla, du fria” och som föddes på gården år 1811. Dybecksgården används utöver av församlingen även av Odensvi hembygdsföreningen.

8.5.6.8 Västra Skedvi kyrka

Västra Skedvi kyrka som tillhör Malma församling ligger cirka 20 km nordväst om Köping och uppfördes 1806-1810 efter ritningar av arkitekt Per Wilhelm Palmroth. Detta efter att tidigare kyrka som låg ett par hundra meter ifrån nuvarande plats rivits. Den ursprungliga kyrkan byggdes i sten under 1580-talet, som i sin tur hade ersatt en tidigare medeltidskyrka.

Kyrkan ligger på en höjd och består av rektangulärt långhus med kor i öster och torn i väster. Öster om koret finns en vidbyggd sakristia. Byggnaden har en stomme av gråsten med tegel i dörr- och fönsteröppningar. Kyrkorummet har vitputsade väggar och ett vitputsat tunnvalv.

Bebyggelsen och dess tomter i området ligger nära vägen, och den sockengemensamma bebyggelsen ligger samlad kring kyrkogården som är belägen på andra sidan vägen från kyrkan sett.

8.5.6.9 S:t Johanneskapellet

Kapellet är ett begravningskapell som ligger i Köpings tätort på kapellkyrkogården. Kapellet används för både begravningar i Svenska kyrkans ordning och begravning i annan ordning.

9 Norberg-Karbennings församling

Norberg-Karbennings församling omfattar till ytan Norbergs kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan
- Verksamhetsplan och budget 2025
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

9.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Landskapet är kuperat och rikt på sjöar och våtmarker. Huvudsakligen täcks församlingens yta av morän bevuxen med skog. Berggrunden har stora inslag av malmförande leptiter. Det har funnits gruvdrift i området sedan medeltiden. Tidigare fanns rikets äldsta masugn, med driftstart 1150, vid Lapphyttan, 8 kilometer sydöst om tätorten Norberg. Numer finns en rekonstruktion, Nya Lapphyttan, invid Norbergs hembygdsmuseum. I början av 2020-talet var samtliga gruvor nedlagda, i stället präglades det lokala näringslivet av småföretagsverksamhet.

9.1.1 Församlingen

Nuvarande Norberg-Karbennings församling bildades 2010 genom en sammanläggning av Norbergs församling och Karbennings församling.

Norbergs församling har medeltida ursprung. Senast 1661 utbröts Västanfors församling.

Församlingen var till 1811 i pastorat med Västanfors församling och utgjorde därefter ett eget pastorat. Från 2000 till 2010 moderförsamling i pastoratet Norberg och Karbenning.

Karbennings församling bildades 1686 genom en utbrytning ur Västerfärnebo församling som den därefter till 1816 ingick i pastorat med. Från 1816 till 1850 var församlingen annexförsamling i pastoratet Västervåla och Karbenning, för att därefter till 1962 utgöra ett eget pastorat. Från 1962 till och med 1999 annexförsamling i pastoratet Västerfärnebo, Fläckebo och Karbenning, för att därefter till 2010 vara annexförsamling i pastoratet Norberg och Karbenning.

9.1.2 Tätorter

År 2020 bodde 78,9 procent av kommunens invånare i någon av kommunens tätorter, vilket var lägre än motsvarande siffra för riket där genomsnittet var 87,6 procent. Vid Statistiska centralbyråns tätortsavgränsning 2020 fanns det en tätort i Norbergs kommun: Norberg med 4 387 invånare år 2023.

Landsbygdsbebyggelsen i kommunen är huvudsakligen samlad runt centralorten samt längs Norbergsåns och Svartåns dalgångar samt vid de större sjöarna och vattendragen där hyttor och smedjor tidigare legat.

9.1.3 Namnen

Namnet *Karbenning* (1481 *Karinäböning*) kommer från en hytta öster om kyrkan. Namnet innehåller kvinnonamnet *Karin* och *benning*, '(hytt)byggnad'.

Namnet *Norberg* (1303 *Norobergh*) innehåller efterleden *berg*, 'bergslag' och är ett bygdenamn. Förleden innehåller troligen ett ånamn, *Nora*, nu Norbergsån, som avvattnar sjön *Noren*. Sjönamnet innehåller *nor*, 'smalt vattendrag som förenar två vattenpartier' som syftar på ån mellan sjöarna Noren och Kalven.

9.1.4 Omvärld

I Norbergs kommun är 17,6% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 7,9% vilket är högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 17,3% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 304 904kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 47,0 år vilket är högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Sala kommun med 459 anställda. Största privata arbetsgivare är AB Karl Hedin Sågverk med 75 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 12,7% av barnen i Norbergs kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

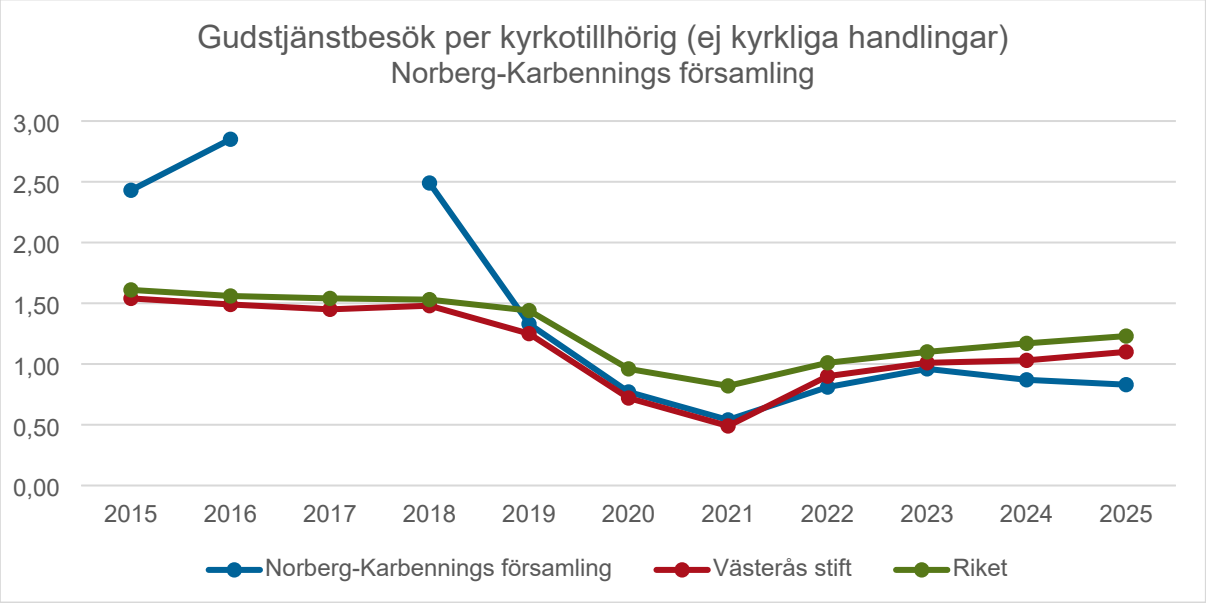
9.2 Pastoral bärkraft

9.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

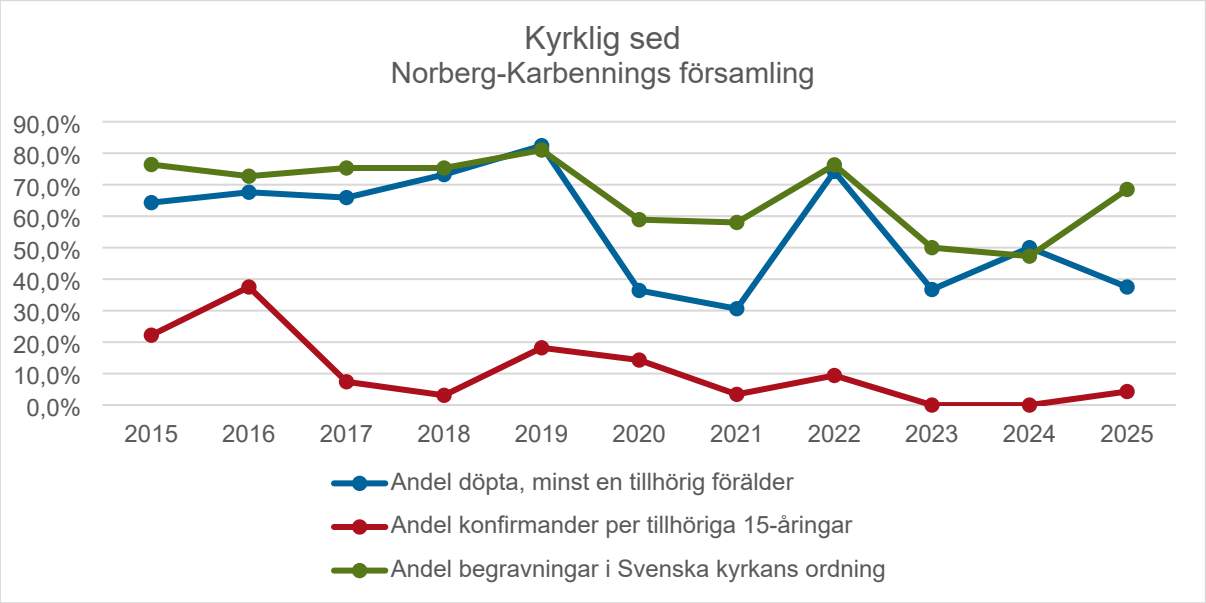
Pastoratet skriver i sin församlingsinstruktion: *”Huvudgudstjänst firas varje söndag och varje kyrklig helgdag. Under sommarmånaderna firas också friluftsgudstjänst på olik platser i församlingen. Under året firas huvudgudstjänst med mässa minst 3 av fyra söndagar, och*

utöver det familje-, musik- och temagudstjänster. Arbetet med gudstjänsterna ska prioriteras, personellt och ekonomiskt, ses långsiktig och med ett tydligt barn- och ungdomsperspektiv. […] Dop och vigsel kan erbjudas på annan plats än i kyrka och kapell. […] Regelbundet hålls även gudstjänster och sångstunder på äldreboenden i församlingen."

De flesta gudstjänster firas enligt församlingsinstruktionen i Norbergs kyrka medan de flesta musikgudstjänsterna samt sommarkvällsmusiken sker i Karbennings kyrka.

Antalet gudstjänstbesök per tillhörig följer i stort sett samma nivå som stiftet som helhet, vilket är något lägre än riket, med en nedgång 2024-2025. 2025 gjordes 0,83 gudstjänstbesök per tillhörig (Stiftet: 1,10, Riket: 1,23) Uppgift saknas för 2017. Fram till 2018 låg Norberg-Karbennings församling högt i statistiken över gudstjänstbesök. En närmare kontroll av statistiken visar att detta härrör från musikgudstjänster som lockade väldigt många besökare.

Den kyrkliga seden visar att antalet tillhöriga som döper sina barn varierat under perioden 2015-2025 och 2025 döptes 37,5% av barnen där minst en förälder är tillhörig (2015: 64,3%). Trenden är nedåtgående.

Under samma period har antalet tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig minskat från 22,2% till inga konfirmander 2023-2024 och en ungdom som valde att konfirmera sig 2025. Denna ungdom konfirmerades i annan församling då Norberg-Karlbennings församling de senaste åren inte haft några konfirmandgrupper Vid visitationen 2025 uppmanade domprosten församlingen att söka samarbete med angränsande församlingar kring konfirmation.

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning har minskat under perioden från 76,4% år 2015 till 68,5% år 2025 vilket är över snittet för stiftet (63,3%) och riket (63,3%).

9.2.2 Undervisning

Församlingen anger ungdomsarbete som ett prioriterat utvecklingsområde i församlingsinstruktionen. Församlingen försöker hitta nya vägar genom att t.ex. erbjuda tjejgrupp och samverka med skolan, kulturskolan och fritidsgården.

I enlighet med församlingsinstruktionen sker undervisningen för barn och unga i flera steg enligt en uttänkt ”trappa”. I församlingsinstruktionen skrivs att ”*undervisning för vuxna sker i*

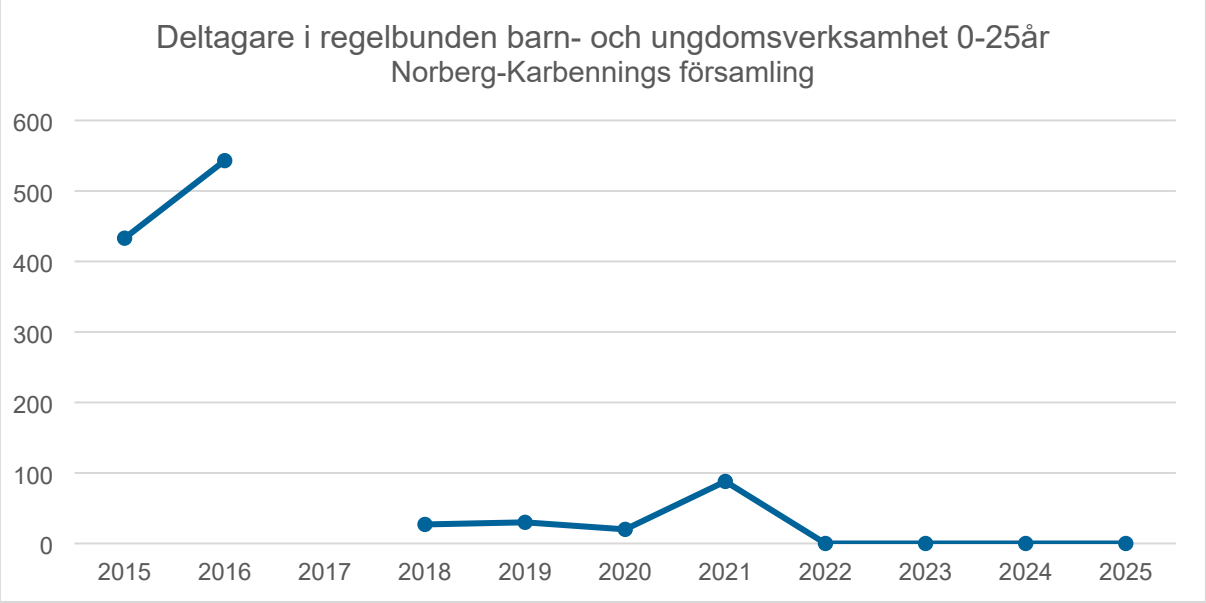
handling, enskilda samtal och samtalsgrupper med olika fokusområden, i gudstjänster samt undervisning av konvertiter vid behov".

9.2.2.1 Svenska kyrkans unga

I församlingen finns ingen lokalavdelning av Svenska kyrkans unga. Det har tidigare funnits en lokalavdelning.

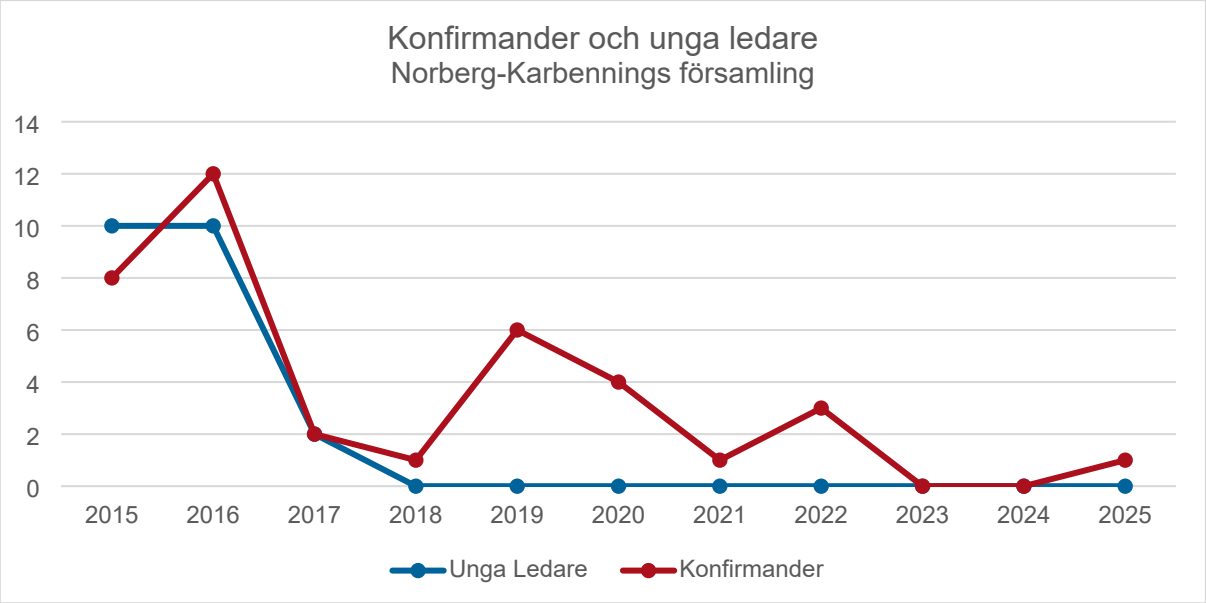
9.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder enligt hemsidan Miniorer (åk 1-3), Juniorer (åk 4-5) och Maxiorer (åk 6-7). Under 2022-2025 redovisas inga deltagare i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet.

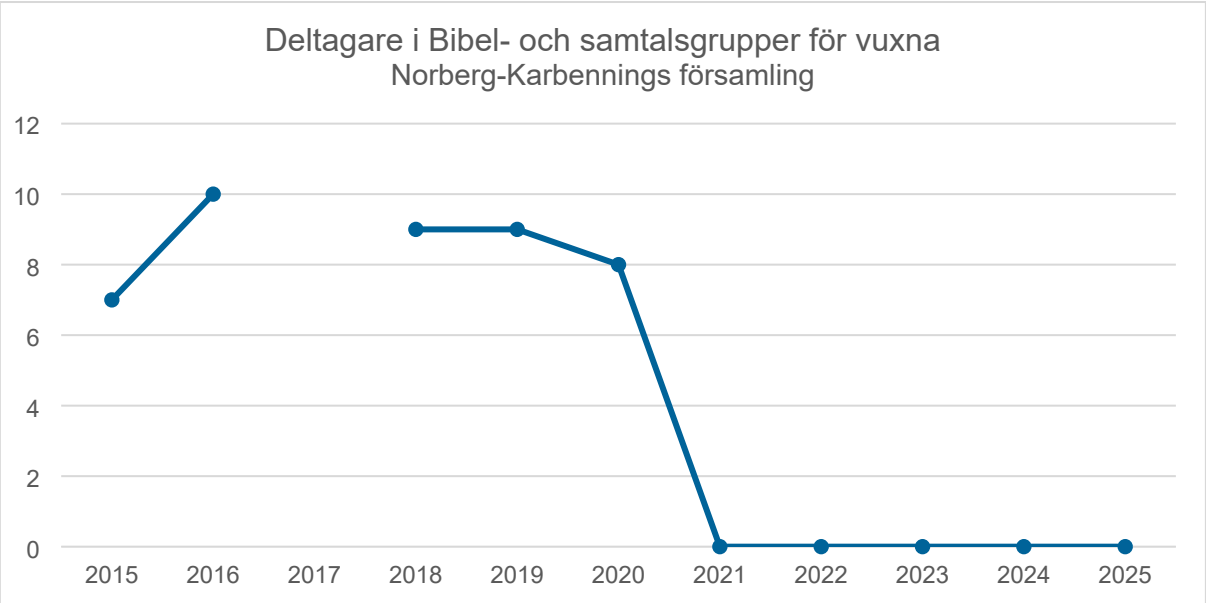
9.2.2.3 Konfirmander

Antalet konfirmander och unga ledare har sedan 2015 varit få och minskande. Sedan 2023 har inga konfirmander funnits i församlingen men 2025 valde en ungdom att konfirmera sig i annan församling.

9.2.2.4 Vuxenundervisning

Församlingen har tidigare haft en grupp för Bibelsamtal. I januari 2026 ligger en inbjudan på hemsidan för hösten 2019 och inga deltagare har redovisats efter 2020.

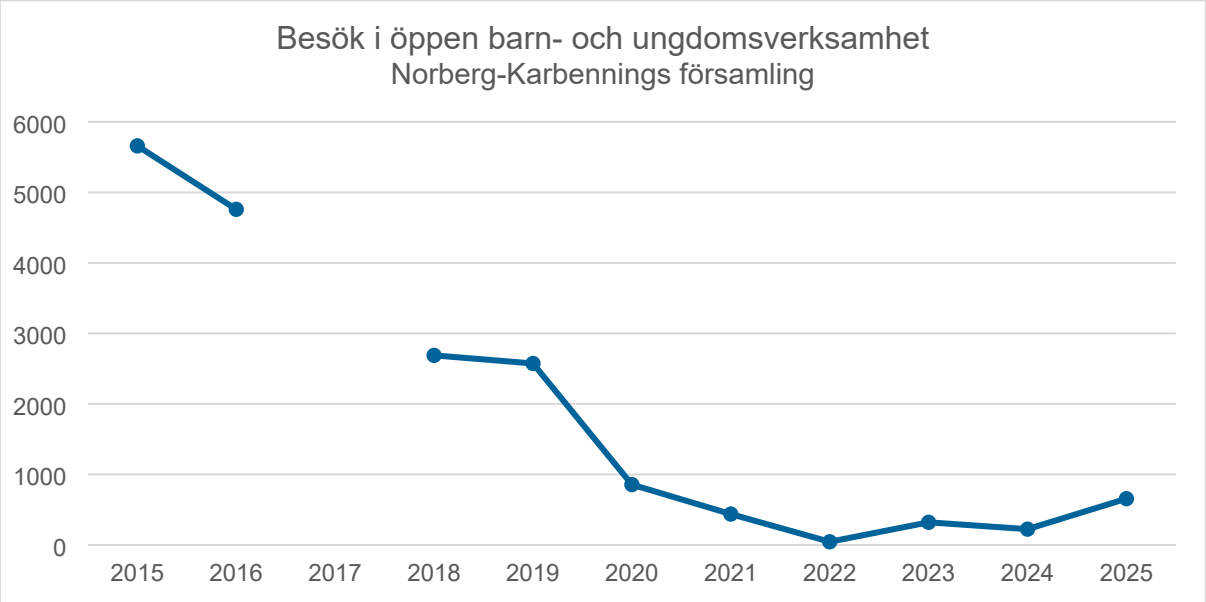

9.2.3 Diakoni

I församlingsinstruktionen står det att *”församlingens diakonala verksamhet ska vara öppen, utåtriktad och samverka med sociala myndigheter, grannförsamlingar och andra organisationer.”* Församlingen erbjuder flera diakonalt präglade mötesplatser för olika åldrar.

9.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0–25 år

Församlingen bjuder in till Öppen förskola (0-5år) och Babycafé (0-12 månader) på familjecentralen LärKan som drivs tillsammans med kommunen och regionen. Församlingen samverkar även med kommunen på ungdomsgården UnKan.

Församlingen hade tidigare ett väldigt omfattande flyktingarbete vilket genererade stora mängder besök. År 2024 redovisades 656 besök.

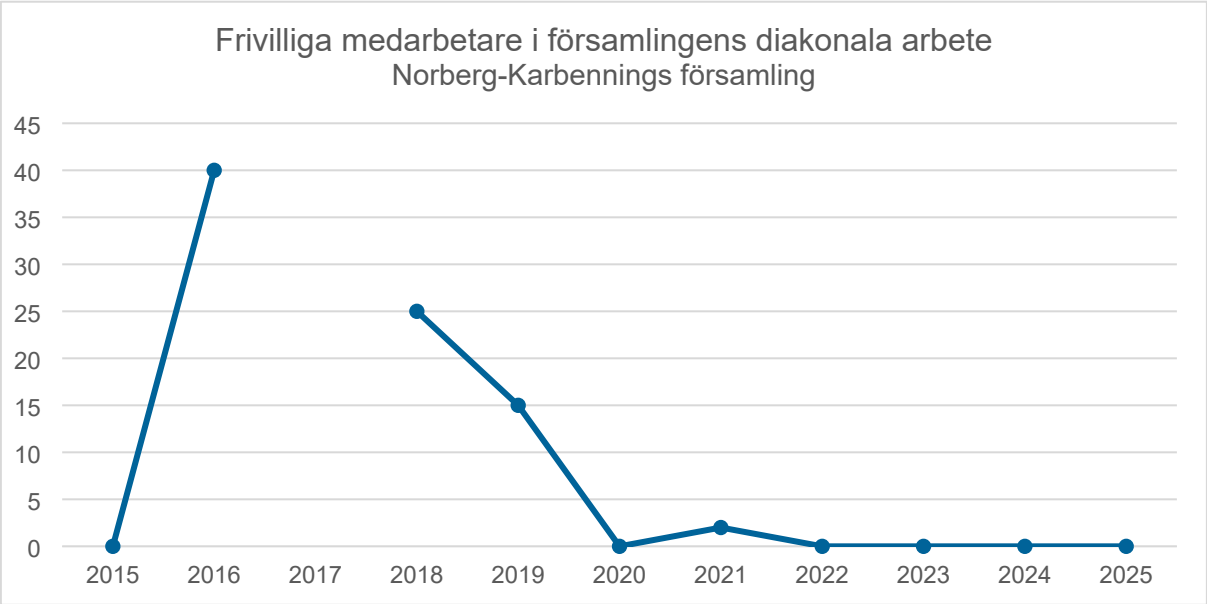
9.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Mariakretsen, som beskrivs som ”en annorlunda syförening” är en mötesplats för dagledigа. Efter en nedgång fram till pandemin har deltagandet ökat och 2025 redovisades 930 besök. Även för öppen gemenskapsverksamhet får det stora flyktingarbetet ett tydligt genomslag i den historiska statistiken fram till 2020.

9.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

Församlingen redovisar för 2022-2025 inga frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet.

9.2.4 Mission

Församlingen anger ”synlighet på byn” som ett prioriterat utvecklingsområde i församlingsinstruktionen. Dit räknas bland annat att finnas med på populära evenemang i kommunen. Församlingen vill också bedriva insamlingsarbete till ACT Svenska kyrkan.

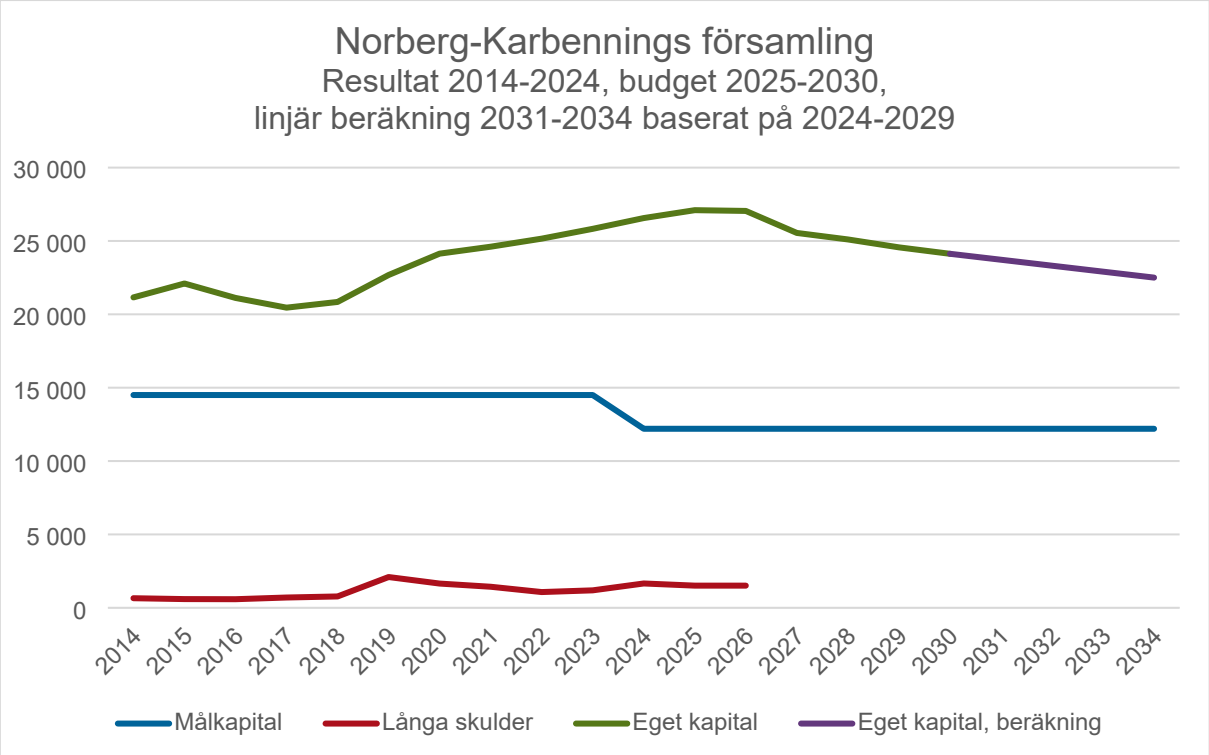
9.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I församlingen finns inom profilyrkena två prästtjänster (varav en kyrkoherde), en kantorstjänst och en tjänst som församlingspedagog där nuvarande innehavaren är utbildad församlingspedagog. Församlingen har ingen diakontjänst inrättad.

Vidare finns en diakoniassistent, en förskolelärare, en barnskötare samt en husmor.

9.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Köpings pastorat är 1,31kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2023 83% och målkapitalet är satt till 12 200tkr.

9.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Pastoratet presenterarar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2030 med ett underskott på totalt -2 973tkr.

	Budget 2026	**Prognos 2027**	**Prognos 2028**	**Prognos 2029**	**Prognos 2030**
Verksamhetens nettokostnader	-19 132	-20 473	-18 282	-18 884	-18 955
Kyrkoavgift	10 787	10 759	10 523	10 628	10 733
Begravningsavgift	8 858	9 762	8219	8 524	8 543
Ekonomisk utjämning	-209	-162	-103	-57	-10
Finansiella intäkter	270	200	200	200	200
Avskrivningar	-1 111	-1 100	-1 000	-950	-950
Årets resultat	-538	-1 014	-443	-539	-439
Därav extra planerat underhåll	655	900	55	7	0
Förändring rörelsekapital	-1 002	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-2 950	-1 500	0	0	0
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	1 111	1 100	1000	950	950
Förändring av likvida medel	-3 378	-1 414	557	411	511
Likvida medel 31/12 resp år	13 140	11 725	12 283	12 694	13 205
Fritt kapital 31/12 resp år	14 361	13 347	12 904	12 365	11 926

9.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 17,12% (18,20% 2021).

9.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 15 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 3 nomineringsgrupper mandat: Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (S), Centerpartiet (C) och Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 9 mandat (7 mandat 2022-2025)
- Församlingsfolket i Norberg-Karbennings församling har 6 mandat (0 mandat 2022-2025)

Mandatperioden 2022-2025 hade nomineringsgruppen Norbergs framtid i Norberg-Karbennings församling (NfiNKF) 8 mandat.

9.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 15 ledamöter vilket är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 9 utsedda ledamöter och 5 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029. Församlingsfolket i Norberg-Karbennings församling har 6 utsedda ledamöter och 3 ersättare.

Kyrkorådet i Norberg-Karbennings församling består av 8 ledamöter jämte kyrkoherden och 5 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 59,9 år och den yngsta ledamoten är 25 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 59,2 år 2026 och den yngsta ersättaren är 34 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

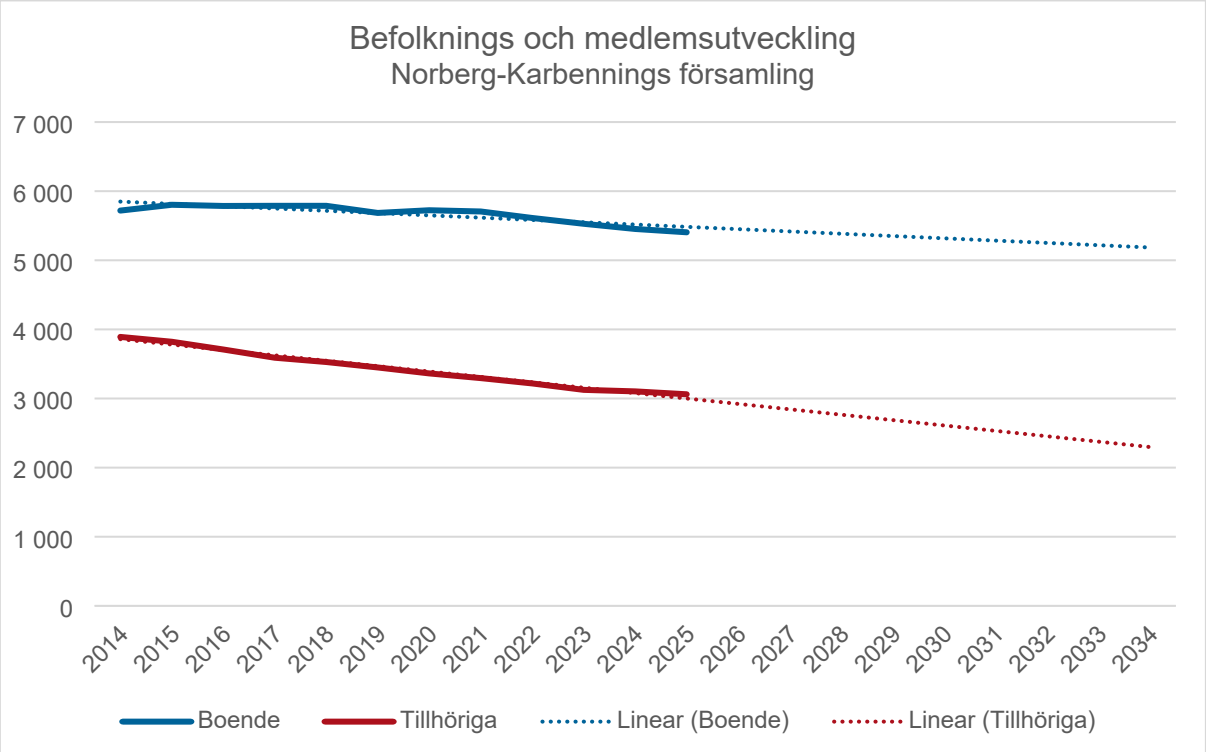
9.5 Organisatorisk bärkraft

9.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Norberg-Karbennings församling minskar både antalet boende och antalet tillhöriga. År 2025 bodde det 5405 personer i församlingen varav 3061 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 56,6% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utträden.

Enligt SCB’s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024-2040” kommer befolkningen i Norbergs kommun sjunka med 5,45% från 5500 personer år 2023 till 5200

personer år 2040. Samtidigt ökar andelen personer 70+ år från 22,0% till 25,0% och andelen 0-24 år minskar från 24,9% till 23,1%.

9.5.2 Anställda

Norberg-Karbennings församling har totalt 17 tjänster samt 3-4 säsongsanställda enligt församlingsinstruktionen. Dessa är fördelade enligt följande:

- 1 Kyrkoherde
- 1 Komminister
- 1 Diakoniassistent
- 1 Kantor
- 1 Församlingspedagog
- 1 Förskolelärare
- 1 Barnledare
- 1 Administratör på församlingsexpeditionen
- 1 Husmor
- 1 Kyrkvaktmästare
- 1 Kyrkogårdsarbetare/administratör i begravningsverksamheten

- 5 Kyrkogårdsarbetare

Vikarierande musiker tas in vid behov.

9.5.3 Förvaltning

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

Församlingen delar en fastighetssamordnare med Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling.

9.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen driver ingen näringsverksamhet. Församlingen är registrerad för moms och F-skatt.

9.5.5 Fastighets- och markinnehav

9.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Församlingen saknar lokalförsörjningsplan.

År 2024 hade församlingen 1552 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 8 299tkr per kyrka

9.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Pastoratet äger enligt Svenska kyrkans fastighetsregister följande fastigheter. Kursiverade fastigheter ägs ej av församlingen men församlingen har byggnader på ofri grund på dessa fastigheter.

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL M²	ANVÄNDING/BYGGNADER
NORBERG KARBENNINGBY S:5 [7]	3 353	Karbennings gamla kyrkogård, Klockstapel (samfällighet), f.d. gruvområde.
NORBERG NORBERGS KLOCKARGÅRD 1:1 [8]	42 608	Del av östra kyrkogården, f.d. gruvområde.
NORBERG NORBERGSBY 12:73	2 861	Del av östra kyrkogården, f.d. kyrkogårdsexpeditionen 68m².
NORBERG NORBERGSBY 12:76 [9]	3 080	Kyrkogårdsexpeditionen. Ekonomibyggnad 327m² på ofri grund
NORBERG NORBERGSBY 17:6	720	Mariagården 642,6m²
NORBERG NORBERGSBY 21:2 [10]	29 612	Förrådsbyggnad, jordkällare, f.d. gruvområde.
NORBERG NORBERGSBY 21:5	13 656	Mellankyrkogården, likvagnsbod, f.d. förrådsbyggnad
NORBERG NORBERGSBY 21:6	1 000	Övrig mark (väg)
NORBERG NORBERGSBY 6:9		Del av östra kyrkogården, Annakapellet
NORBERG NORBERGSBY 77:1	4 162	Norbergs kyrka, kyrktomt
NORBERG ÅSBY 1:6	28 282	Karbennings kyrka, kyrkogård, sockenstugan, ekonomibyggnader jordbruksmark
NORBERG NORBERGSBY 76:1	560	Kyrktomt Norbergs kyrka
NORBERG NORBERGSBY 3:10	470	Kyrktomt Norbergs kyrka
NORBERG NORBERGSBY 12:72	3 456	Del av Östra kyrkogården
NORBERG NORBERGSBY 12:47	3 460	Del av Östra kyrkogården
NORBERG NORBERGSBY 12:7	315	Del av Östra kyrkogården
NORBERG NORBERGSBY 6:60	4 991	Del av Östra kyrkogården
NORBERG NORBERGSBY 6:74 [11]	3 955	Ekonomibyggnader Östra Kyrkogården på ofri grund.

[7] Klockstapeln står på ofri grund på en samfällighet. Varken Norbergs-Karbennings församling eller Prästlönetillgångarna är delägare i samfälligheten.
[8] Karbennings hembygdsförening är lagfaren ägare till fastigheten Norberg Klockargård 1:1 genom Gåva 2021-12-21, de har sedan lämnat den i gåva 2025-10-29 till församlingen.
[9] Lagfaren ägare till fastigheten är Norberg kommun. Byggnader på ofri grund.
[10] Lagfaren ägare till fastigheten är Prästlönetillgångarna. Byggnader på ofri grund..
[11] Lagfaren ägare till fastigheten är Norbergs kommun. Byggnader på ofri grund

I samband med att fastigheter överlåtits till Karbennings hembygdsförening har misstag begåtts vilket gjort att felaktigt ägarskap registrerats hos Lantmäteriet. Detta arbetar församlingen och hembygdsföreningen i skrivande stund med att rätta till.

9.5.5.3 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav registrerade.

9.5.6 Kyrkor, kapell och lokaler

9.5.6.1 Norbergs kyrka

Kyrkan byggdes troligen vid slutet av 1300-talet. Det har troligen funnits en kyrka eller kapell även tidigare. Under senare delen av 1400-talet försågs innertaket med stjärnvalv. Tornet tillkom 1697 och ersatte en tidigare klockstapel. Kyrkan eldhärjades 1608 och 1727. Vid den senare eldsvådan förstördes alla medeltida inventarier och tornet skadades. En ombyggnad genomfördes 1902 - 1904 då kyrkan förlängdes åt öster och försågs med ett nytt kor. Korfönstret med en glasmålning föreställande Kristi uppståndelse tillkom då. Tornet murades på och försågs med tornspira och blev 60 meter högt.

Mycket av kyrkans utseende idag härstammar från restaureringen 1904 då kyrkans valv och väggar dekorerades i jugendstil. Runt hela kyrkan löper en palmettbård och korvalvets kappor är målade med änglar och liljor. Bågen till koret är fylld med vita rosor och symbolerna för de fyra evangelisterna. Fönsternischerna är prydda med rosor.

Nuvarande orgel på 36 stämmor och två manualer är byggd 1982 av Thür orgelbyggeri. Delar av orgeln bygger på en Strandorgel från 1842. Fasaden från denna har behållits.

9.5.6.2 Karbennings kyrka

Karbennings nuvarande kyrka invigdes första söndagen i Advent 1845. Den ersatte då en gammal träkyrka som troligen byggdes 1654 och låg i Karbenningsby omkring två kilometer öster om nuvarande kyrkplats. Den gamla kyrkan revs ett par år efter att den nya invigts och de delar som kunde säljas auktionerades bort vilket har gjort att delar av gamla kyrkan finns kvar på olika gårdar i bygden. 1839 började man att bygga på den nya kyrkan efter att ha pratat om det av och till sedan 1796.

Första söndagen i Advent 1845 invigdes högtidligen den nya kyrkan. Den var helt i tidens smak i sin nyklassiska stil och byggd helt i sten.

Predikstolen till den nya kyrkan ritades av O.L. Dahlman, Västerås 1845 och placerades över altaret i stället för en altartavla. Vid en restaurering 1903 flyttades predikstolen till norra väggen från sin gamla placering mitt över altaret och en ny altartavla föreställande Kristi uppståndelse målad av Olle Hjortzberg införskaffades.

Senaste renoveringen skedde 1983 då väggar och inredningen målades på nytt och kyrkorummet kortades genom att två små rum inreddes längst bak i kyrkan under orgelläktaren.

Den nuvarande läktarorgeln med 24 stämmor fördelade på två manualer och pedal byggdes 1946 av A. Magnussons Orgelbyggeri AB. Flera av stämmorna härrör från den förra orgeln som var byggd 1885. En ny kororgel invigdes år 2000

9.5.6.3 Norbergs gravkapell / Annakapellet

Norbergs gravkapell är en vacker arkitektonisk intressant byggnad på Östra kyrkogården. Gravkapellet ritades av arkitekten Ferdinand Boberg som räknas som en av Sveriges främste arkitekter. Flera typiska element från Bobergs arkitektur - som fönster och spira - syns utifrån. Gravkapellet har hög takresning och yttre former

som i någon mån påminner om en medeltida kyrka. Gravkapellet invigdes år 1904.

Gravkapellet har en tegelfasad med tegel från det lokala Livsdal tegelbruk, teglet har en ljus röd färg som är typiskt för just det tegelbruket. Det står färgmässigt mot det branta och nästan svarta taket med skifferplattor från Grythytte Skifferverk. Invärtes är golv och väggytor klädda med Kolmårdsmarmor.

9.5.6.4 Församlingshem

Församlingshemmet Mariagården ligger centralt i Norberg invid Norbergs kyrka. Här finns pastorsexpedition och verksamhetslokaler.

10 Sala-Norrby-Möklinta pastorat

Sala-Norrby-Möklinta pastorat ligger i de nordöstra delarna av Sala kommun i Västmanlands län. Pastoratet, som tidigare var en kyrklig samfällighet, bildades 1 januari 2014.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan daterad 2021-09-30
- Verksamhetsplan och budget 2025
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik), allabolag.se (Årsredovisningar för församlingens bolag)

10.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Sala-Norrby-Möklinta pastorat ligger i landskapen Västmanland och Uppland.

Berggrunden i Sala kommun domineras av graniter, men i närheten av centralorten finns ett betydande område med dolomitrik marmor. Detta har skapat gynnsamma förhållanden för en kalkkrävande flora, inklusive majviva och flera arter av orkidéer. längs Sagåns och Lillåns dalgångar finns odlade lerslätter, medan resten av pastoratet mestadels består av barrskogsklädda moränjordar.

Kommunen är också känd för sin rikedom på sjöar, där vissa av dem uppdämdes under 1500- och 1600-talen för att förse Sala gruva med vatten.

10.1.1 Tätorter

I pastoratet finns två tätorter: Sala och Möklinta.

Sala hade 13 702 invånare 2023. Större delen av Sala tätort är belägen inom landskapet Västmanland, medan området kring Norrby kyrka på östra sidan om Sagån är beläget i Uppland. I trakten av Sala sockenkyrka har gravar som daterats till 900-1000-talet påträfats och i sockenkyrkans södra vägg finns en runsten daterad till omkring år 1100.

Anläggandet av Sala skedde i samband med inledningen av bergsbrytningen i Sala silvergruva. Gruvan, som ligger i Salberget, grundades under 1500-talet. Sala var

ursprungligen kyrkby i Sala socken och bildade 1624 Sala stad, utbruten ur socknen då orten fick stadsprivilegier av Gustav II Adolf. I samband med erhållandet av stadsprivilegierna flyttades staden till sitt nuvarande läge. Den huvudsakliga sysselsättningen i Sala har därefter varit jordbruk och bergsbruk. Sala silvergruva var under lång tid en av Sveriges viktigaste inkomstkällor.

Trots att gruvan sedan länge är tagen ur bruk är den en mycket stor tillgång för staden, då den i dag är en stor turistattraktion med många besökare.

Möklinta hade 320 invånare 2023. Tätorten är kyrkbyn i Möklinta socken i Västmanland, belägen drygt 20 kilometer norr om tätorten Sala. Lösfynd och ungefär 15 boplatser från stenåldern är funna. Från järnåldern finns tre gravfält och två runristningar. Socknen har odlingsbygd vid vattendragen och sjöarna och är i övrigt en moss- och sjörik kuperad skogsbygd.

Socknen gränsar i norr till Dalälven och By socken. Där finns en gammal färjeled, där Hovnäs färja går över Dalälven. Dalfolkets vandringsväg Dalkarlsvägen mellan Dalarna och Stockholm, använd redan på 1500-talet, passerade här Möklinta.

10.1.2 Församlingarna

Sala församling har medeltida ursprung. Ur en äldre församling med detta namn utbröts denna församling 15 april 1624 benämnd Sala stadsförsamling och kvarvarande del fick namnet Sala landsförsamling. Stadsförsamlingen var sedan till 1879 moderförsamling i ett gemensamt pastorat. Från 1879 till 1962 utgjorde de två församlingarna egna pastorat. 1962 gick de två församlingarna samman under namnet Sala församling som därefter var moderförsamling i pastoratet Sala och Norrby som senast från 1998 även omfattade Möklinta församling

Norrby församling har medeltida ursprung och utgjorde till 1962 ett eget pastorat. Från 1962 är församlingen annexförsamling i pastoratet Sala och Norrby som senare utökades med Möklinta församling. Den 1 januari 1952 överfördes Norrby församling från Fjärdhundra kontrakt i Uppsala stift till Sala kontrakt i Västerås stift.

Möklinta församling har medeltida ursprung och har till senast 1998 utgjort ett eget pastorat, för att därefter vara annexförsamling i pastoratet Sala, Norrby och Möklinta.

10.1.3 Namnen

Namnet *Sala* (1355 *Salum*) kommer från kyrkbyn och innehåller plural av *sal*, 'hus med ett rum, bod'.

Namnet *Norrby* (1345 *Norby*) kommer från prästgården och innehåller *norr* och *by*, 'gård; by'. Strax söder om kyrkbyn ligger Sörby.

Namnet *Möklinta* (1339 *Myclittum*) innehåller i efterleden plural av *löt*, 'betesmark'. Förleden innehåller troligen ett äldre namn på Storsjön vid kyrkan, *Mykle* bildat av *mykil*, 'stor'. Namnet skulle då syfta på sluttningarna mot Storsjön vid kyrkan.

10.1.4 Omvärld

Sala har en lång historia som bruksområde, med rötter som sträcker sig tillbaka till 1400-talet, exemplifierat av Sala silvergruva. Idag präglas näringslivet främst av små och medelstora företag, många inom jord- och skogsbruk. Inom gruvnäringen återfinns företag som Metso Sweden AB, som tillverkar maskiner för mineralberedning och godspumpar. Den offentliga sektorn är också betydande och står för över hälften av alla arbetstillfällen i kommunen. År 2007 öppnade anstalten Salberga med 294 platser i säkerhetsklass 1, samt häkte med 150 platser.

Sala är genomkorsat av flera viktiga transportförbindelser. Järnvägen Stockholm-Borlänge, med anslutande järnväg till Västerås, utgör en central del av kommunens transportnät. Utöver järnvägslinjerna löper även riksvägarna 67 och 70 genom kommunen

Följande framställning baseras på Sala kommun år 2024 då statistik saknas för Sala-Norrby-Möklinta pastorat.

I Sala är 15,9% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 5,9% vilket är lägre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 21,1% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 313 967kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 44,8 år vilket är något högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Sala kommun med 2004 anställda. Största privata arbetsgivare är Metso Sweden AB med 225 anställda. (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

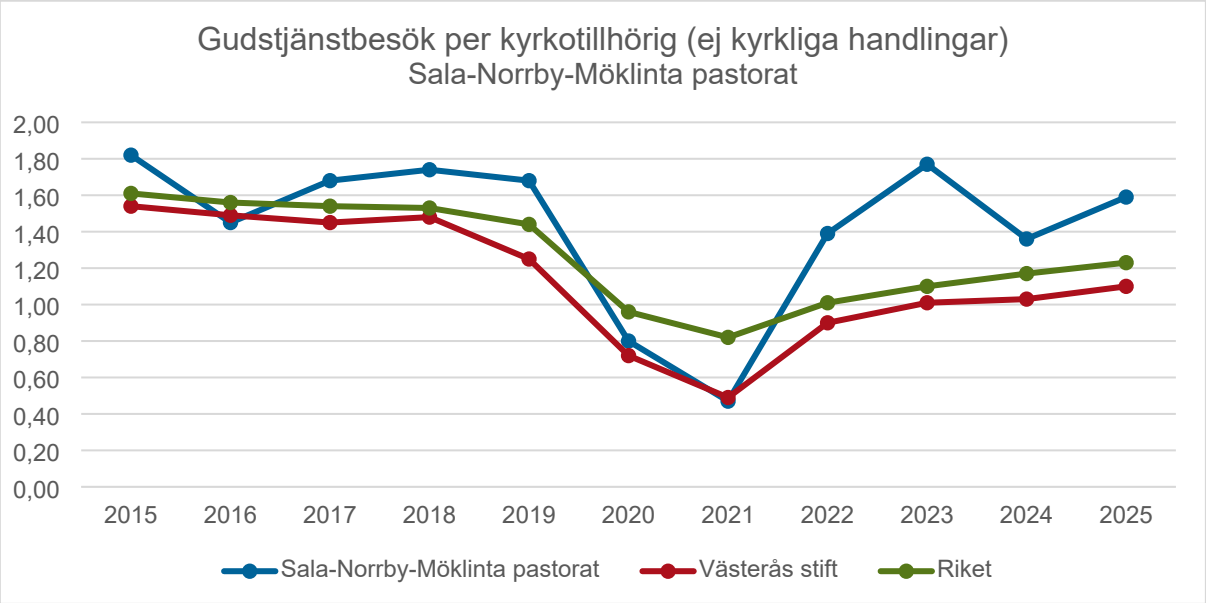
Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 8,3% av barnen i Sala kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

10.2 Pastoral bärkraft

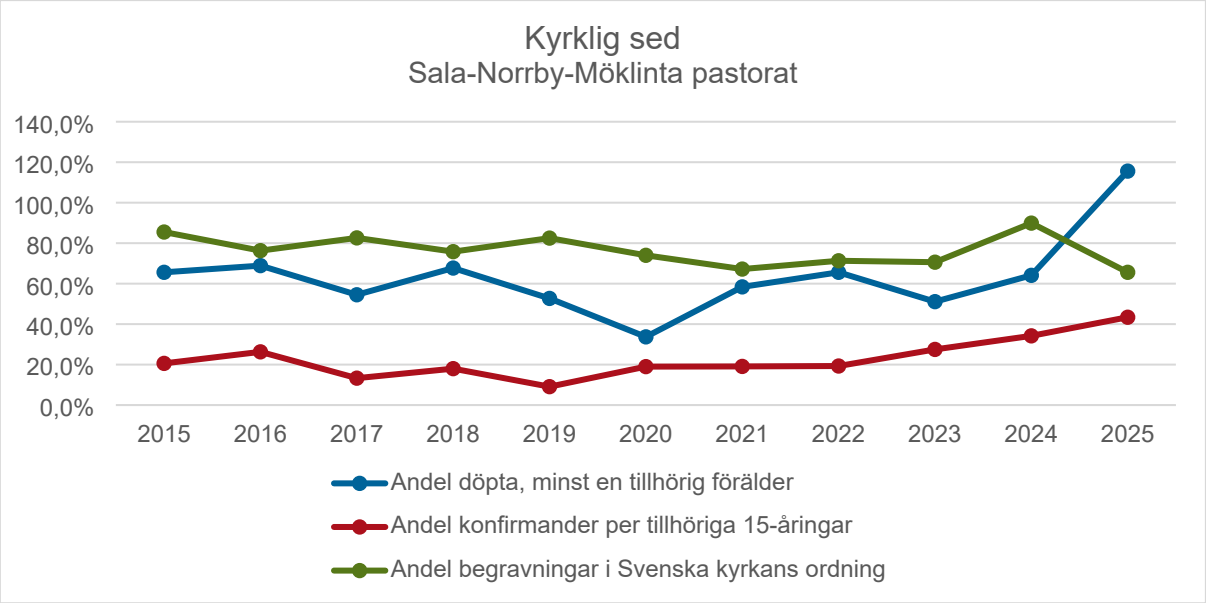
10.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Huvudgudstjänst firas i någon av pastoratets kyrkor varje söndag och kyrklig helgdag. Naven för gudstjänstlivet är Kristine kyrka, där flertalet gudstjänster firas, och Möklinta kyrka. Norrby kyrka och Sockenkyrkan används fr.a. för kyrkliga handlingar. Gudstjänsterna i Möklinta sker ofta i ekumenisk samverkan med Möklinta missionskyrka (Equmeniakyrkan).

Gudstjänstdeltagandet per kyrkotillhörig är något högre än genomsnittet och 2025 redovisades 1,59 gudstjänstbesök per tillhörig.

Den kyrkliga seden är sedan 2015 stabil i församlingen. Antalet konfirmander har varierat men trenden är uppåtgående. Andelen barn som döps har under perioden varit relativt stabil, bortsett från pandemiåret 2020, med en tydlig uppgång 2025 till 115,6%. Denna siffra härrör troligtvis från att ett stort antal konfirmander döps i förhållande till antalet födda barn. Andelen som begravs i Svenska kyrkan ordning har över tid varit nedåtgående, men 2024 skedde en kraftig ökning och den högsta andelen för perioden noterades då 89,9% av de avlidna begravdes i Svenska kyrkans ordning. Detta återgick sedan 2025 till 65,6% vilket är i nivå med tidigare år.

10.2.2 Undervisning

10.2.2.1 Svenska kyrkans Unga

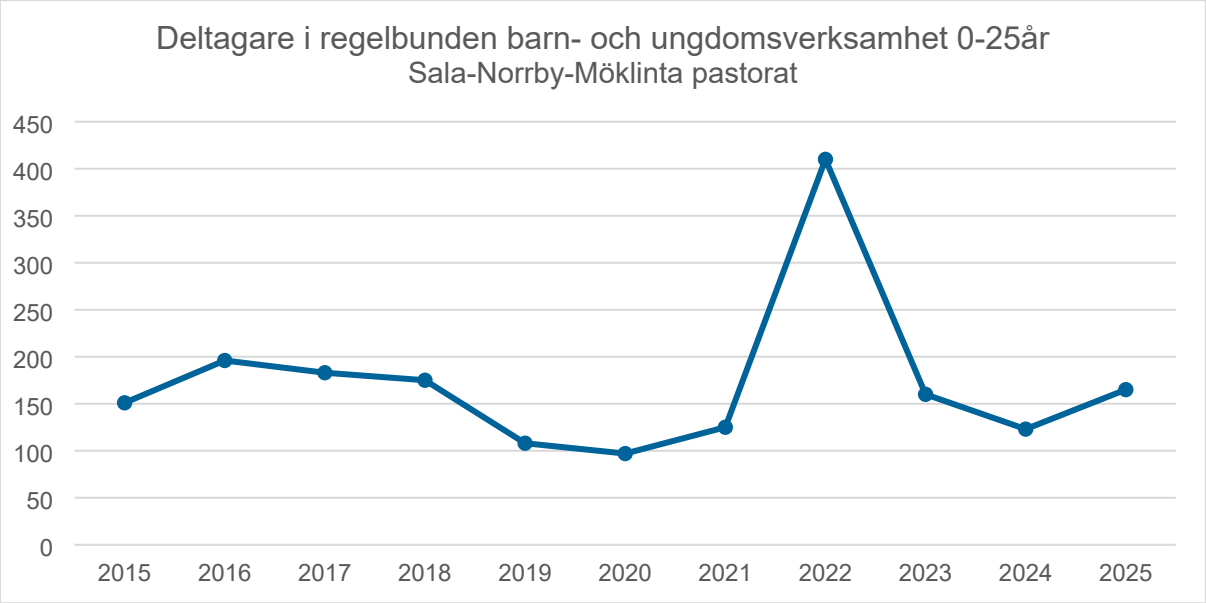
I pastoratet finns en lokalavdelning av Svenska kyrkans unga.

10.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25 år

Församlingen erbjuder för de minsta Rytmiken för barn 0-2 år respektive 2-5 år samt BabyMassage 3-10 månader.

För ungdomar 16-23 år som är lediga på dagtid erbjuds samtalsgrupp ”meningen med mig” i samverkan med Ungdomsmottagningen och Sala kommun.

År 2025 redovisade 165 deltagare i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet.

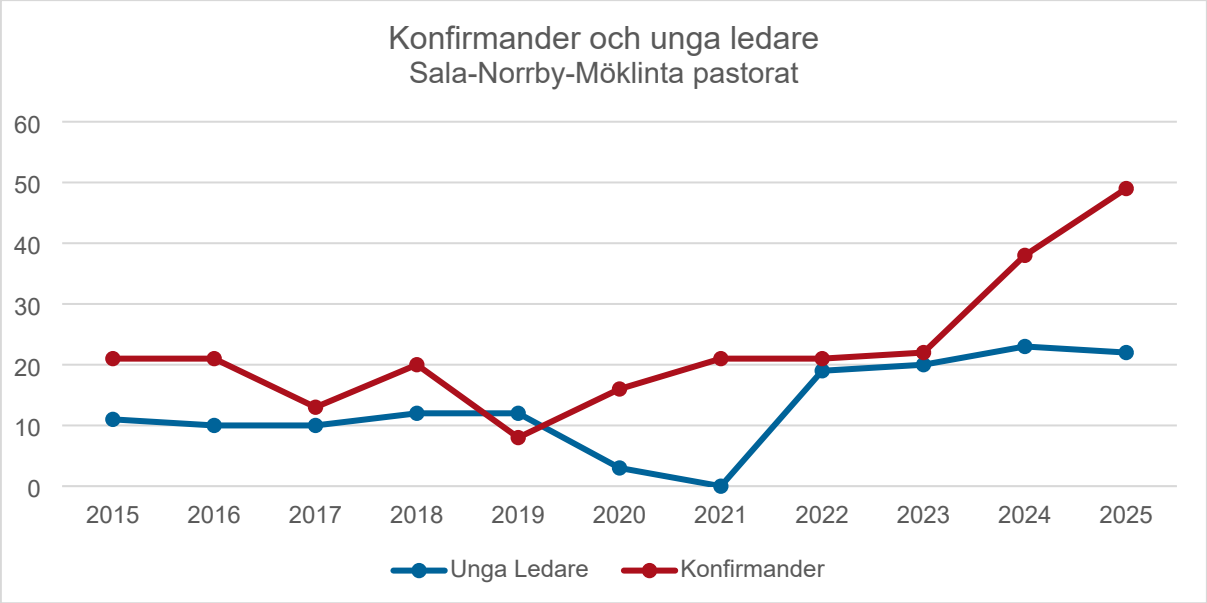

10.2.2.3 Förskola och skola

Församlingen erbjuder ett stort antal aktiviteter för förskolor och skolor så som upplevelsevandringar, studiebesök, undervisning m.m. mål är gemensamt att bidra till att barn och unga utvecklar sina förmågor, stimuleras till lärande och på så sätt växer som människor. Alla elever kan delta och undervisning sker utifrån skolans läroplan.

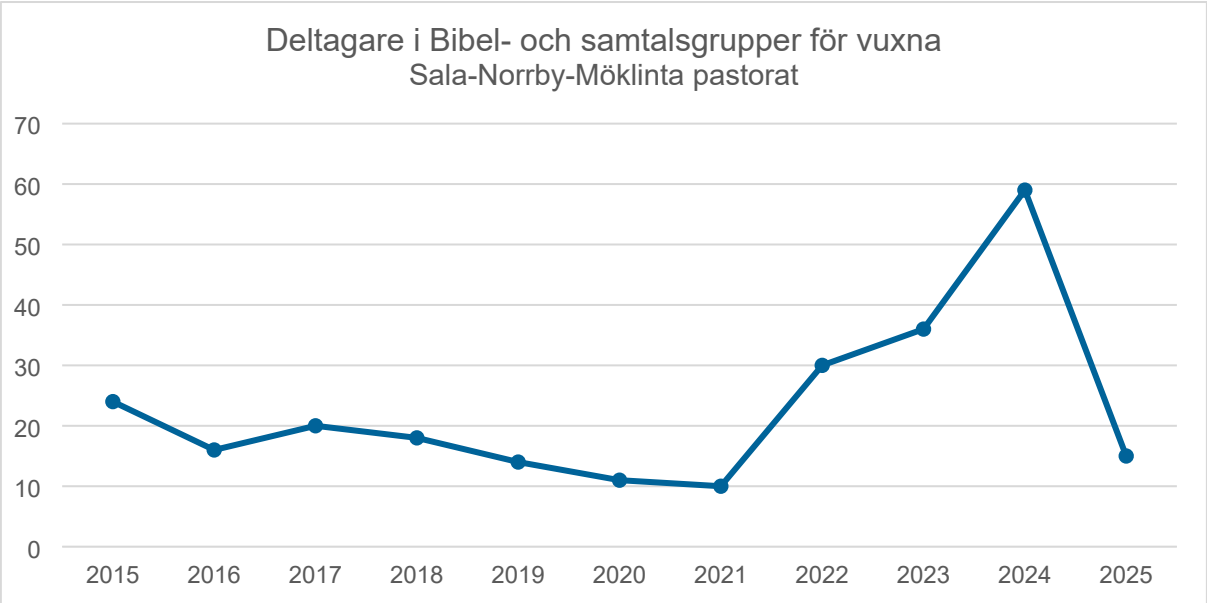
10.2.2.4 Konfirmander

Församlingen erbjuder två konfirmandgrupper varje år och under läsåret 2025-2026 ses de på lördagar. Den ena gruppen åker på skidläger till Idre Fjäll och den andra på ett allmänt läger. Antalet konfirmander har de senaste åren varit tydligt ökande.

10.2.2.5 Vuxenundervisning

Församlingen erbjuder sorgegrupper samt tre syföreningar, en i varje församling. 2025 redovisades 15 deltagare.

10.2.3 Diakoni

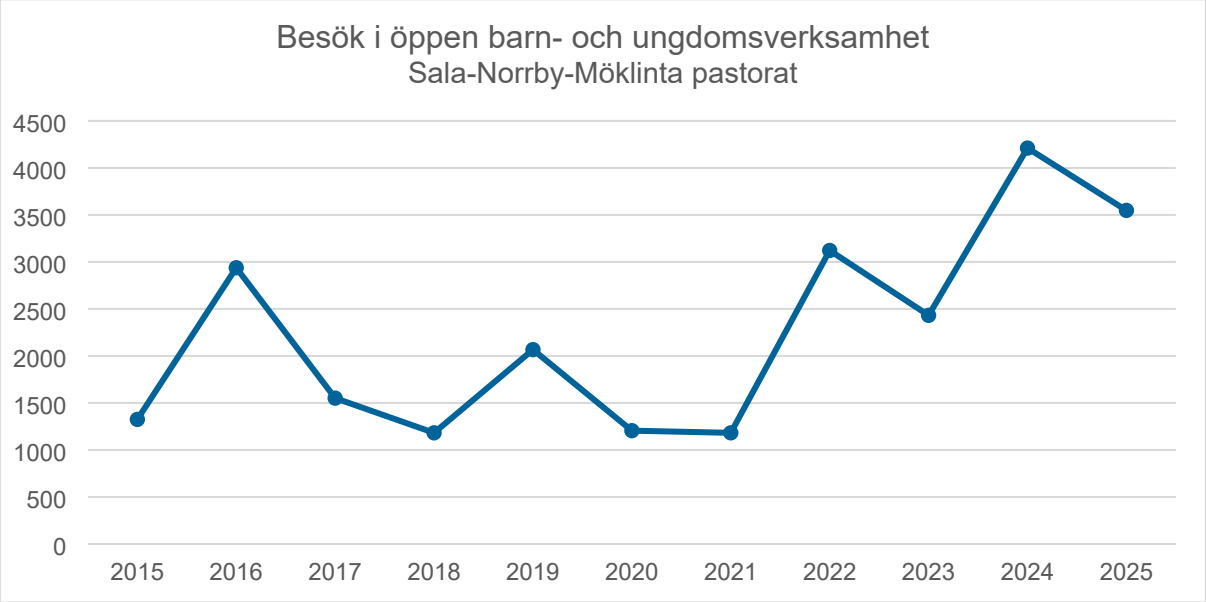
Församlingen driver Mary-verksamhet och tar emot människor som just nu står långt ifrån arbetsmarknaden för arbetsträning.

Tillsammans med andra kyrkor i Sala bedriver församlingen besöksverksamhet på anstalten Salberga samt häktet Salberga.

10.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen har enligt hemsidan After School på Mikaelsgården i Sala och Öppet hus i Prästgården i Möklinta. På Mikaelsgården finns även den öppna verksamheten Fröet som har öppet för familjer med barn i förskoleåldern vid tre tillfällen i veckan.

För de äldre ungdomarna erbjuds ungdomskvällar på Mikaelsgården en kväll i veckan.

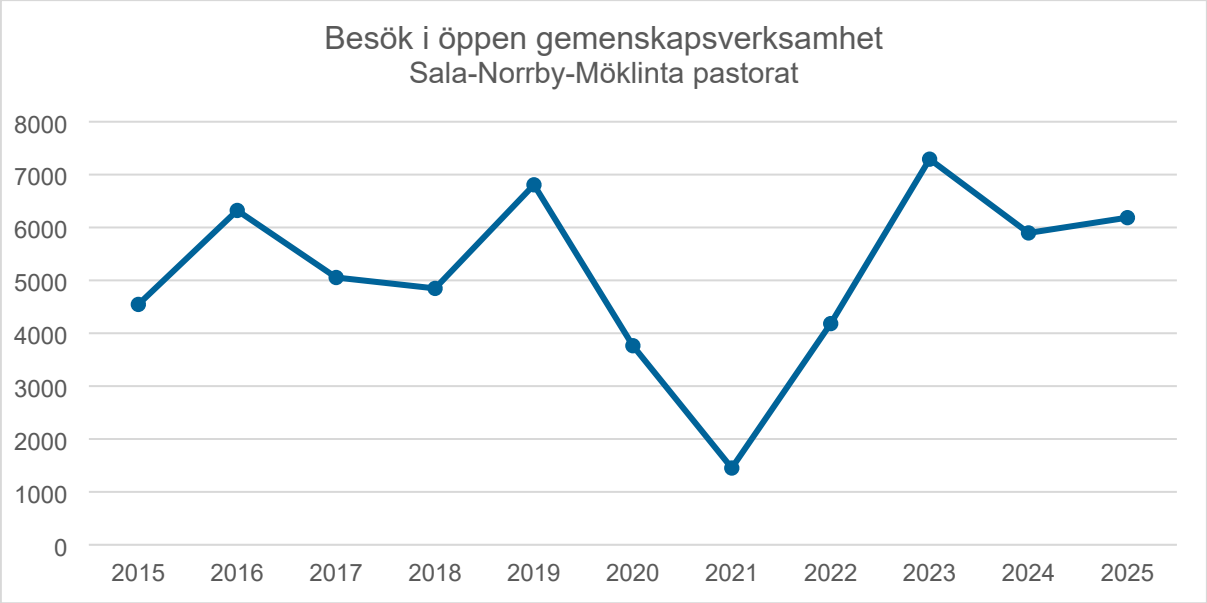

10.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet

Enligt hemsidan så erbjuder församlingen flera olika diakonala verksamheter för alla åldrar. För vuxna erbjuds bland annat caféer, sopplunchar och tillsammansodling.

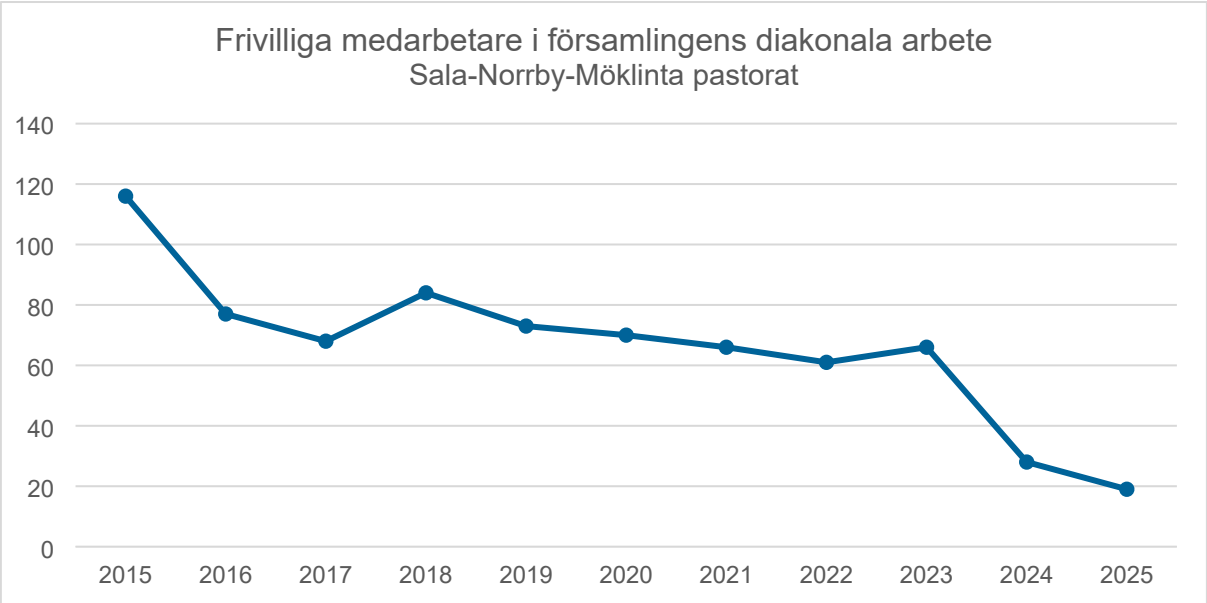
Det finns även en finsk grupp i församlingen som träffas ungefär en gång per månad.

För år 2025 redovisas 6186 besök i öppen gemenskapsverksamhet.

10.2.3.3 Frivilliga medarbetare inom diakonin

År 2025 fanns 19 ideella medarbetare inom församlingens diakonala arbete, vilket är en tydlig nedgång under de senaste två åren.

10.2.4 Mission

I pastoratet finns tre internationella grupper, en i respektive församling. De ordnar olika aktiviteter för att samla in pengar till ACT, inte minst under de stora insamlingsperioderna inför jul och under fastan.

Församlingen budgeterar 1% av kyrkoavgiften till ACT Svenska kyrkan.

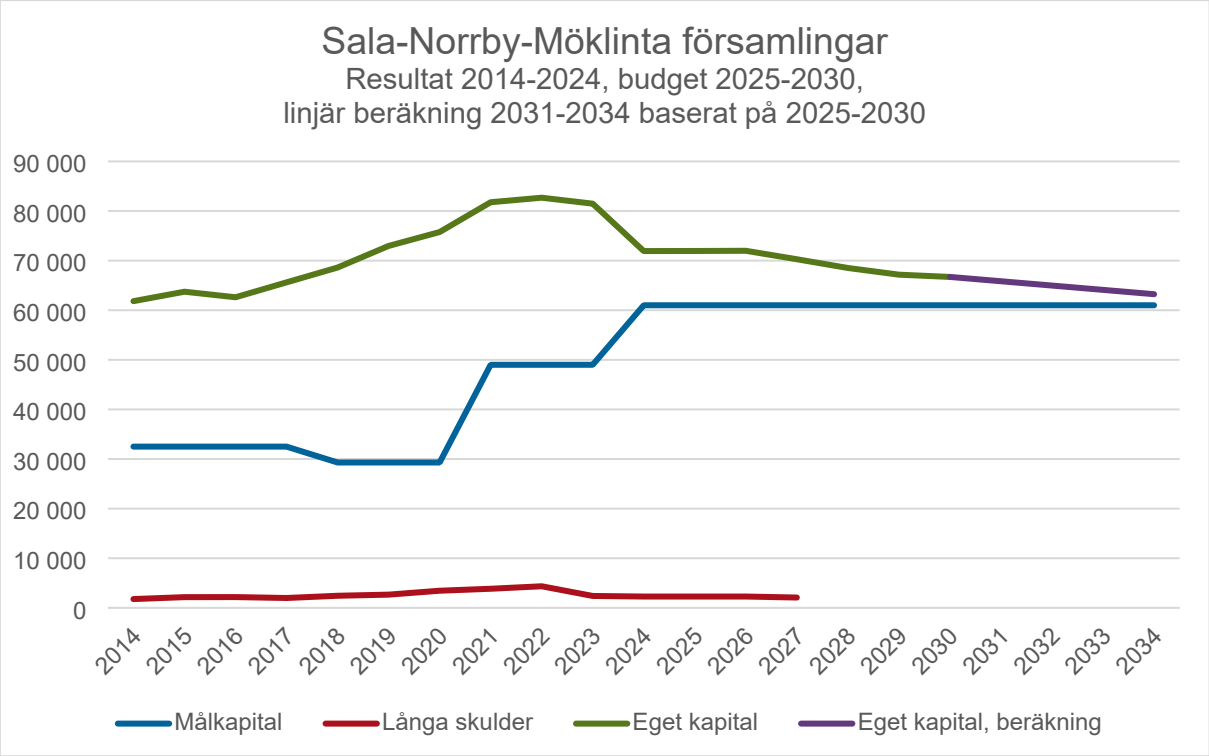
10.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I pastoratet finns sju präster anställda (varav en kyrkoherde), två diakoner, en församlingspedagog, en organist samt två kantorer. Nuvarande innehavare av tjänsten som församlingspedagog saknar församlingspedagogsutbildning. Utöver detta finns en förskolelärare, två församlingsassistenter, två fritidsledare samt en körledare.

10.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Sala-Norrby-Möklinta pastorat år 2026 är 0,95kr exkl. stiftsavgift. Målkapitalet 2025 är satt till 61 000tkr

Soliditeten var 2024 86% och målkapitalet för 2026 är satt till 61 milj. kr.

Sala-Norrby-Möklinta församlingar
Resultat 2014-2024, budget 2025-2030,
linjär beräkning 2031-2034 baserat på 2025-2030
90 000
80 000
70 000
60 000
50 000
40 000
30 000
20 000
10 000
0
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
Målkapital
Långa skulder
Eget kapital
Eget kapital, beräkning

10.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan till och med 2030. Resultatet för hela perioden 2025-2027 beräknas till -1 574tkr.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens nettokostnader	-42 084	-42 500	-43 031	-43 624	-43 678
Kyrkoavgift	24 768	24 900	25 172	25 673	26 180
Begravningsavgift	16 830	16 173	16 351	16 775	17 186
Ekonomisk utjämning	-515	-429	-304	-223	-136
Finansiella intäkter	3 100	3 000	3 000	3 000	3 000
Avskrivningar	-2 058	- 300	-2 400	-2 400	-2 400
Årets resultat	41	-1 707	-1 762	-1 348	-398
Därav extra planerat underhåll	770	1 411	1 265	590	50
Förändring rörelsekapital	-338	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-980	-4 060	-5 700	-5 000	-1 500
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	2 058	2 300	2 400	2 400	2 400
Förändring av likvida medel	781	333	-262	-1 348	202
Likvida medel 31/12 resp år	4 104	4 437	4 176	2 927	3 130
Fritt kapital 31/12 resp år	10 985	9 278	7 517	6 168	5 771

10.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 18,34% (18,82% 2021).

10.4.1 Nomineringsgrupper

Kyrkofullmäktige består av 31 ledamöter. I kyrkovalet 2025 erhöll 3 nomineringsgrupper mandat:

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 13 mandat (14 mandat 2022-2025)
- Borgerlig kristen samverkan har 2 mandat (3 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet har 8 mandat (10 mandat 2022-2025)
- Frimodig kyrka har 5 mandat (4 mandat 2022-2025)
- Sverigedemokrater i Svenska kyrkan har 3 mandat (0 mandat 2022-2025)

10.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 31 ledamöter. Minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ är 25. Arbetarepartiet – Socialdemokraterna har 13 utsedda ledamöter och 7 utsedda ersättare för mandatperioden 2026-2029. Borgerlig kristen samverkan har 2 utsedda ledamöter och 2 utsedda ersättare. Centerpartiet har 8 utsedda ledamöter och utsedd 1 ersättare och saknar därmed 3 ersättare. Frimodig kyrka har 5 utsedda ledamöter och 1 ersättare och saknar därmed 2 ersättare. Sverigedemokrater i Svenska kyrkan har 3 utsedda ledamöter och 1 utsedda ersättare och saknar därmed 1 ersättare.

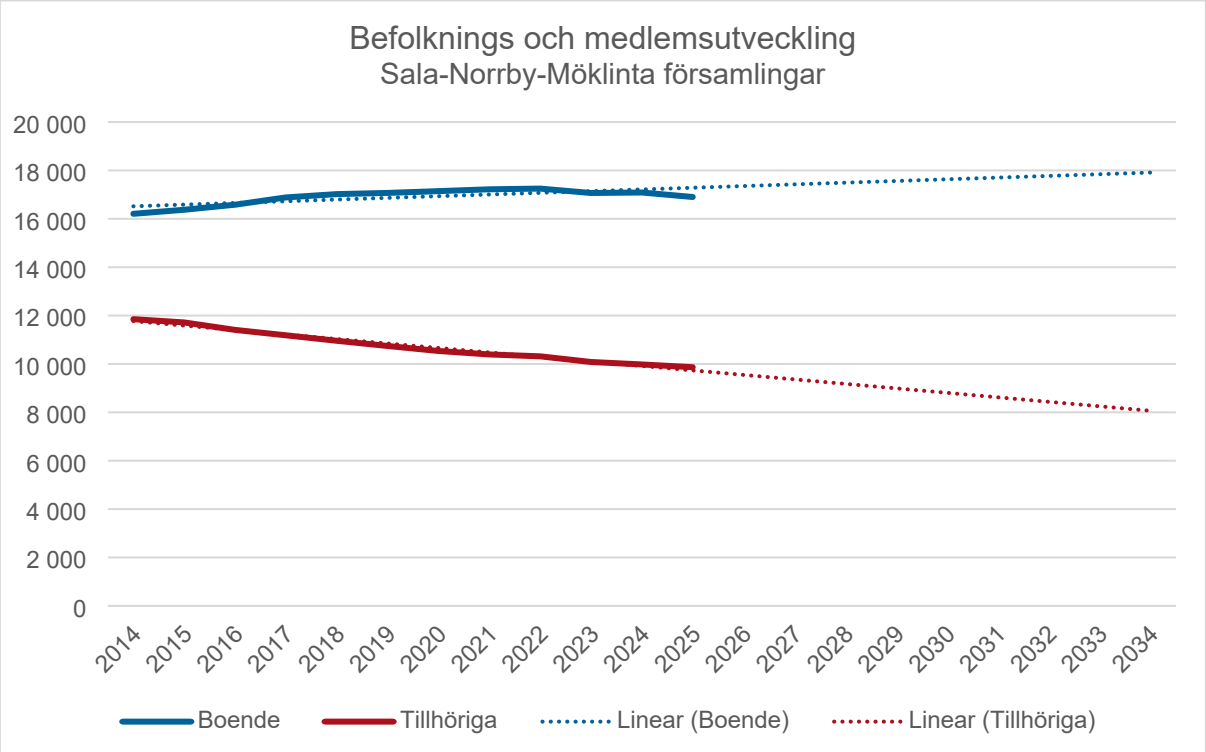
Kyrkorådet i Sala-Norrby-Möklinta pastorat består av 11 ledamöter jämte kyrkoherden och 5 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 63,5 år och den yngsta ledamoten är 24 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 63,2 år och den yngsta ersättaren är 46 år 2026. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

10.5 Organisatorisk bärkraft

10.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

Sala-Norrby-Möklinta pastorat hade 2025 total 16 902 invånare varav 9 865 tillhörde Svenska kyrkan, vilket motsvarar 58,4%. De senaste tio åren har antalet invånare ökat, medan antalet tillhöriga minskar. Den största anledningen till minskningen är generationsväxling, följt av utträden.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Sala kommun minska med 2,2% till 2040, från 22 900 till 22 400 personer.

10.5.2 Anställda

I Sala-Norrby-Möklinta pastorat finns det enligt församlingsinstruktionen 36 heltidstjänster, varav 22,25 i församlingsverksamheten och 13,75 i begravningsverksamheten på helårsbasis. De fördelas som följer:

Församlingsverksamhet

- 1 Kyrkoherde
- 6 Komministrar
- 1 Försteorganist
- 3 Kantorer
- 2,25 Diakoner
- 2 Församlingspedagog
- 1 Projektledare
- 1 Fritidsledare
- 1 Förskolelärare
- 1 Assistent i församlingsverksamheten
- 1 Husmor
- 3 Administratörer
- 1 Informatör/Kommunikatör

Begravningsverksamhet

- 1 Kyrkogårds och fastighetschef
- 1 Arbetsledare
- 7,75 Vaktmästare och kyrkogårdsarbetare
- 3 Säsongsanställda (6 halvårstjänster)

10.5.3 Förvaltning

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

10.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen är registrerad för moms och F-Skatt och bedriver cateringverksamhet

10.5.5 Fastighets- och markinnehav

10.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Pastoratet saknar upprättad lokalförsörjningsplan.

År 2024 hade församlingen 2495 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 14 108tkr per kyrka.

10.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
SALA GÄSTGIVAREN 14	899	Parkeringsplats Södra Esplanaden/Nya kyrkogården
SALA KRISTINA 4:238	Arealuppgift saknas	Kristina kyrka (692m²) och kyrkogård
SALA KYRKAN 5	2 659	Mikaelsgården
SALA KYRKAN 6	1 318	Parkering Mikaelsgården
SALA MÖKLINTA KLOCKARGÅRD 1:1	57 088	Skogsmark, Kommunens återvinningscentral
SALA MÖKLINTA PRÄSTGÅRD 1:63	3 025	Möklinta prästgård (470m²), garage (60,3m²)
SALA MÖKLINTA PRÄSTGÅRD 5:1	42 052	Möklinta kyrka (325,5m²), kyrkogård och ekonomibyggnader
SALA NORRBY KLOCKARGÅRD 1:3	37 993	Norrby kyrka (390m²) och kyrkogård
SALA NORRBY PRÄSTGÅRD 1:2	16 304	Klockargården (447m²), garage (38m²), Personalbyggnad (104m²)
SALA NYA KYRKOGÅRDEN 1	Arealuppgift saknas	Nya kyrkogården, Gravkapellet (113m²), Stillhetens kapell (68m²), Klockstapel, Ekonomibyggnader (totalt 619m²), skogsmark
SALA NÄSSELBO 1:19	956 920	Skogsmark[12]
SALA KLOCKARGÅRD 1:2	23 131	Sala Sockenkyrka (404m²) och kyrkogård, Klockstapel (81m²), Kyrkstallar (185 + 73m²), förråd/uthus (26m²)
SALA SILVERGRUVAN 1:47	4 290	Silvergruvans begravningsplats
SALA SOCKENKYRKAN 1	4 986	Sockenkyrkans församlingshem (358m²), personalbyggnad (114m²)
SALA ÖSTANHEDE 1:1[13]	-	Förrådsbyggnad (Lada) på ofri grund

[12] Fastigheten Sala Nässelbo ägs av Möklinta församling som förvärvade den genom en gåva 1951-10-14
[13] Fastigheten Sala Östanhede 1:1 ägs av Prästlönetillgångarna.

10.5.6 Kyrkor, kapell och församlingshem

10.5.6.1 Kristina kyrka

I centrala Sala ligger Kristina kyrka och gamla kyrkogården med få aktiva gravplatser och parkkaraktär. Vid Kristina kyrka ligger församlingshemmet Mikaelsgården med expedition och arbetsplatser. En majoritet av vardagsverksamheterna sker i Mikaelsgården. Kristina kyrka är centralt placerad i staden och granne med Salas två högstadieskolor där pastoratets samtliga konfirmander går i skolan. Kristina kyrka är en central plats i stadens kör-, musik och konstliv.

Kyrkan byggdes 1635–1641 som en följd av att Sala fick stadsrättigheter år 1624. Detta innebar att församlingsborna inte längre fick plats i Sala sockenkyrka (landskyrka) respektive Norrby kyrka i vilka de tidigare hade samlats för att fira gudstjänster. Det är okänt vem som varit arkitekt eller byggmästare för kyrkan. År 1641 slogs valv i kyrkan. Invigning av kyrkan ägde rum den 18 december 1641 (fjärde advent).

Kyrkobygget var en djärv satsning av ett hundratal borgare i den nygrundade staden. Kyrkan fick namn efter drottning Kristina. Från 1600-talets konstnärliga utsmyckning finns nu enbart sandstensportalerna i norr och söder kvar.

Kyrkan har ett imponerande yttre med ett mäktigt torn med blinderingar, typiska för stormaktstiden. En hög spira fanns på taket före branden år 1736, när såväl kyrkan som stora delar av Sala stad brann ned. Kyrkan återuppbyggdes snabbt och stod färdig 1739. En ny tornhuv fanns på plats 1749. Den tros vara ritatd av Lars Larsson Steinholz, som var konstmästare vid Sala silvergruva.

Den nuvarande orgeln byggdes 1969 av Emil Hammer Orgelbau, Hannover, Tyskland. Orgeln har mekanisk traktur och elektrisk registratur. Den har även fria kombinationer. Orgelfasaden är bevarad från 1758 års orgel.

10.5.6.2 Möklinta kyrka

Möklinta församling med kyrka och församlingshemmet Prästgården är kyrkan mitt i byn och spelar en viktig roll i den lokala gemenskapen. Möklinta kyrka ligger på en höjd, kan ses på

långt håll och är granne med skolan (F-6). Det geografiska avståndet till Sala gör att Möklinta delvis utgör ett eget pastoralt område i gudstjänst- och församlingsliv. Under sommaren firas friluftsgudstjänster och det finns samarbete kring gudstjänster med Equmenia.

Kyrkan uppfördes omkring år 1470 och föregicks troligen av en kyrka från 1200-talet. I kyrkans norra del ligger det så kallade Mariakoret, tidigare även kallat *kuren*, där Möklintas lokalhelgon *Den helige smeden* anses ligga begravd. I koret står också dopfunten från 1948, liksom värdeskåpet där bland annat ett exemplar av Gustav Vasas bibel från 1541 förvaras. En skulptur föreställande jungfru Maria med Jesusbarnet är från 1400-talet och sitter på korets norra vägg.

Nuvarande klockstapel, som ligger sydöst om kyrkan, byggdes 1690 och innehåller tre klockor. Den fick efter förstärkning och ombyggnad sitt nuvarande utseende 1828. Ursprungligen hade kyrkan en takryttare, som förstördes vid ett blixtnedslag 1634. Den första klockstapeln på platsen ska ha uppförts år 1510, men vid en inventering av den nuvarande klockstapelns konstruktion upptäcktes återanvända virkesdelar som bedöms vara från en 1300-talsklockstapel.

Den nuvarande orgeln byggdes 1936 av A. Magnussons Orgelbyggeri AB, Göteborg. Den är pneumatisk med fria och fasta kombinationer. Orgeln omdisponerades 1949 av samma firma och har 23 stämmor fördelade på två manualer och pedal.

10.5.6.3 Norrby kyrka

Norrby kyrka och församlingshemmet Klockargården ligger i utkanten av Sala. Runt Klockargården finns parkmiljö och odlingar. Miljön används i verksamheten för återhämtning och arbetsträning, men även för odling av altarblommor och matproduktion. Klockargården utvecklas till ett diakonalt center för grupper, retreater och skapande verksamhet. Norrby kyrka är ofta önskad vid kyrkliga handlingar, har fin akustik och en orgel av hög kvalité väl lämpad för

musikarrangemang. Även Norrby kyrka har en kyrkogård. I Klockargården förrättas borgerliga begravningar.

Norrby kyrka har medeltida ursprung men har blivit ombyggd till sin nuvarande form vid slutet av 1800-talet. Kyrkobyggnaden har en stomme av sten och består av ett rektangulärt långhus som är indelat i tre skepp.

I samband med en grundlig restaurering 1960 gjordes en arkeologisk undersökning därvid kunde man klarlägga kyrkans byggnadshistoria. Ursprungligen hade kyrkan ett ordinärt långhus med ett smalare, rakslutet kor. På vanlig plats fanns en sakristia, men den var sekundärt tillfogad, dvs inte ursprunglig. Man fann en enkel grund till en äldre sakristia, möjligen av trä. Detta ger en antydan om att hela kyrkan varit byggd av trä i ett äldre skede, då det är onaturligt att en stenkyrka har en sakristia av trä, däremot finns det exempel på motsatsen. I botten fanns ett vältrampat jordgolv och ovanpå detta ett brandlager varför slutsatsen kan dras att hela kyrkan brunnit. Därefter har den medeltida stenkyrkan byggts då valvpilastrarnas fundament låg ovanpå brandlagret. Vid den arkeologiska undersökningen kunde man också konstatera att kyrkan haft en västportal med omfattning av medeltida tegel. Även detta tyder på att kyrkan är senmedeltida då västportaler inte förekommer i en sockenkyrka under äldre medeltid.

Den nuvarande orgeln är byggd 1887 av E A Setterquist & Son. Den har femton stämmor fördelat på två manualer och pedal. Församlingen hade vissa planer på förnyelse av orgeln 1969 och begärde därför ett utlåtande. Riksantikvarieämbetet har givit ett utlåtande om denna orgel 1970 där det bl.a. står: ”Klangligt är orgeln ett tidstypiskt romantiskt instrument, som trots den modernisering av dispositionen som skett ännu i huvudsak bevarar sin ursprungliga karaktär och som väl lämpar sig för det stora kyrkorummet. - Trots den ombyggnad som företagits måste orgeln anses äga ett sådant musikaliskt och kulturhistoriskt värde, att det får anses önskvärt att den bibehålles och iståndsättes. Med hänsyn till orgelns höga tekniska kvalitet är förutsättningarna härför mycket gynnsamma”. Orgeln renoverades i början av 1980-talet

10.5.6.4 Sala Sockenkyrka

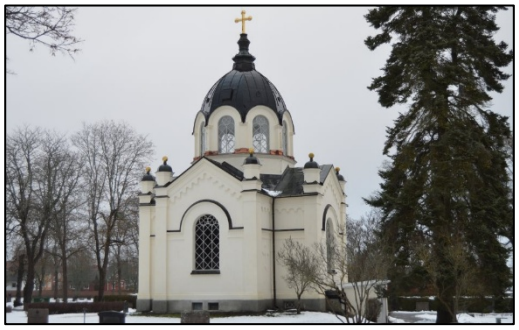
Den medeltida Sockenkyrkan används vid högtider och är ofta önskad för kyrkliga handlingar.

Kyrkan uppfördes omkring år 1300 och bestod då av ett långhus med ett smalare kor i öster. Under 1460-talet försågs kyrkorummet med tre stjärnvalv av tegel och vapenhuset försågs med ett kryssvalv av tegel. Strax därefter bemålades de nya valven av Albertus Pictor. Målningarnas motiv är delvis ovanliga och består bl. a. av bilder som har identifierats några av den Yttersta domens femton förebud. Målningarna kalkades över på 1700-talet, men frilades vid en renovering 1931. En korsarm vid långhusets norra sida tillkom 1756. 1761 uppfördes nuvarande sakristia norr om koret. I kyrkans sydvästra hörn finns en runsten inmurad.

Nuvarande orgel är tillverkad av E A Setterquist & Son i Örebro och installerad vid ombyggnaden 1889-1890. Den har 8 stämmor med manual och bihangspedal.

10.5.6.5 Begravningskapell

Nya Kyrkogården från 1889 är placerad i Sala tätort och används av alla församlingarna. Där finns två kapell, Gravkapellet (rymmer ca 35-40 personer) och det mindre Stillhetens kapell (rymmer högst 8 personer). Gravkapellet används ej vintertid. Utbyggnad planeras av Stillhetens kapell.

10.5.6.6 Övriga Fastigheter och byggnader

I pastoratet finns fyra församlingshem. *Mikaelsgården* ligger centralt i Sala invid Kristina kyrka och här bedrivs den mesta verksamheten och personalen har sina kontor här.

Övriga församlingshem är *Möklinta prästgård* där det också bedrivs verksamhet i veckorna. *Norrby Klockargård* är framförallt ett diakonalt center och här finns Mary-verksamheten med arbetsträning. *Sockenkyrkans församlingshem* planeras att byggas om till förskola.

10.5.6.7 Övriga markinnehav

Gruvkyrkogården är placerad på gruvområdet vid Sala Silvergruva.

11 Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling

Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling omfattar till ytan Skinnskattebergs kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Utkast till Lokalförsörjningsplan
- Verksamhetsplan och budget 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

11.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

11.1.1 Församlingen

Församlingen ligger kring övre Hedströmmen och Malingsboåsen och Köpingsåsen och är en kuperad skogsbygd med flertalet sjöar. Nuvarande församling motsvarar Skinnskattebergs kommun till ytan. Runt 700 f.Kr. började de människor som fanns i området att utvinna järn ur den ”Röda Jorden" runt Riddarhyttan i de västliga delarna av församlingen. Arkeologiska lösfynd från stenåldern är kända samt rester efter några blästerugnar och slagg från äldre järnåldern. Från historisk tid finns omkring 30 hyttruiner och en mängd gruvhål.

Under början av 1800-talet lades grunden för de omfattande brukskomplex som växte fram i församlingen. Här finns stora bruk som t.ex. Färna, Riddarhyttan, Skinnskatteberg, Uttersberg, Karmansbo och Bernshammar, vilka alla idag är nedlagda. Då byggdes också järnvägen genom församlingen i form av Krylbobanan från Frövi till Krylbo och Köping-Uttersberg-Riddarhyttan Järnväg (KURJ). Den senare lades ned 1966–68 medan Krylbobanan trafikeras av både gods- och persontrafik.

Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling bildades 2006.

Skinnskattebergs församling har medeltida ursprung och utgjorde fram till 2006 ett eget pastorat.

Heds församling bildades 1593 genom en utbrytning ur Malma församling och ingick i dess pastorat till 1620 (på försök) /1648 för att därefter till 1962 utgöra ett eget pastorat. Från 1962 till 2006 var Hed moderförsamling i pastoratet Hed och Gunnilbo.

Gunnilbo församling bildades omkring 1580 genom en utbrytning ur Odensvi socken. 1962 bildade församlingen pastorat med Heds församling som 2006 lades samman till Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling.

11.1.2 Tätorter

I församlingen finns två tätorter, Skinnskatteberg och Riddarhyttan.

I Skinnskatteberg bodde det 2236 personer år 2023. Samhället, som ligger 55 kilometer nordväst om Västerås, är ett gammalt centrum för gruv- och järnhantering. Skinnskattebergs bergslag omnämns tidigast i mitten av 1300-talet. Sedan järnhanteringen lades ned i början av 1900-talet dominerades näringslivet länge av träindustri. Efter stora nedläggningar och rationaliseringar av träindustrin har fläkttillverkaren Systemair tagit över som den största arbetsgivaren. I Skinnskattebergs herrgård bedriver Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) utbildning av skogsmästare, Skogsmästarskolan.

I Riddarhyttan bodde det 297 personer år 2023. Runt 700 f.Kr. började de människor som fanns i området att utvinna järn ur den ”Röda Jorden". Man har funnit rester av otaliga blästerugnar för järnutvinning, och deras ålder har kunnat fastställas med C14-metoden. Den nuvarande bygden härrör dock främst från medeltiden. Från och med denna tid började brytningen av både järn- och kopparmalm i Riddarhyttan och dess omgivningar, det har hittats ett flertal hyttor och hamrar. Från 1700-talet har även skogsbruk bedrivits. Efter att den sista gruvan lades ned år 1979 är orten numera främst bostads- och serviceort.

11.1.3 Namnen

Namnet *Gunnilbo* (1403 *Gunillabodhom*) kommer från kyrkbyn. Förleden är kvinnonamnet Gunhild och efterleden är plural av bod.

Namnet *Hed* (1351 *Heed*) innehåller *hed*, 'torr, tallbevuxen mark' syftande på Köpingsåsen som går från Malma till Skinnskatteberg.

Ortnamnet *Riddarhyttan* (1437 *gambla riddarehytthen*) består av ”hytta” och ”riddare” 'riddare', 'ryttare', 'soldat', det senare troligtvis använt som tillnamn. Tidigt kom gruvdriften här att bedrivas i kronans regi.

Namnet *Skinnskatteberg* (1360 *Skynzekkeberge*) kommer från ett berg invid kyrkan som liknats vid en skinnsäck. Namnet har tolkats som 'berget (bergslaget) som betalar skatt i skinn'.

11.1.4 Omvärld

I Skinnskatteberg är 15,2% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 11,7% och arbetslösheten är 7,0% vilket är något högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 18,4% jämfört med 33,7% i riket. Medianinkomsten är 295 721kr (Riket: 342 780kr). Medelåldern är 47,1 år vilket är markant högre än riket som är 41,9 år. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Största arbetsgivare är Systemair Sverige AB med 425 anställda. Skinnskattebergs kommun har 375 anställda. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Största arbetsgivare är Systemair Sverige AB med 425 anställda. Skinnskattebergs kommun har 375 anställda. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se).

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 11,7% av barnen i Skinnskattebergs kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

Skinnskattebergs kommun är finskt förvaltningsområde.

11.2 Pastoral bärkraft

11.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

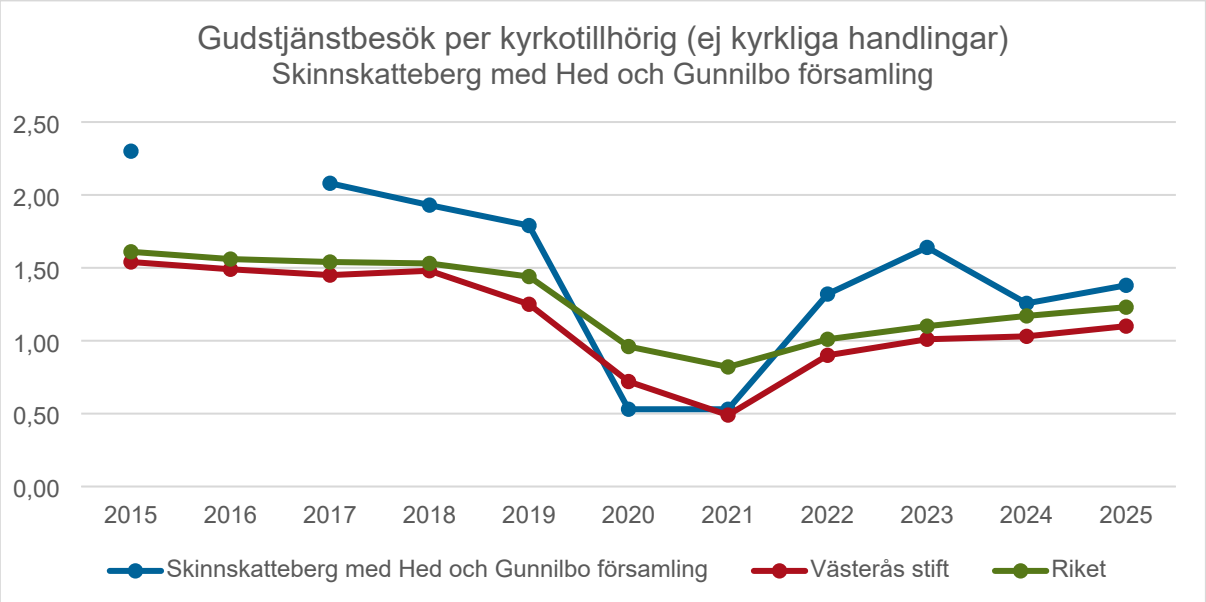
Gudstjänstutveckling anges som ett av tre utvecklingsområden i församlingen. Det finns en ambition att utveckla gudtjänstfirande så att delaktigheten ökar och flera sinnen används. Detta gäller både församlingens huvudgudstjänst och Gudstjänst för små och stora.

Församlingen firar huvudgudstjänst varje söndag, varav minst 24 högmässor/mässor per år. Under vinterhalvåret (efter alla helgonahelgen till skärtorsdag) firas gudstjänsterna i S:t Davidsgården i Skinnskatteberg och i Hedgården på grund av de höga uppvärmningskostnaderna för kyrkorna. Kyrkliga handlingar erbjuds dock i Skinnskattebergs och Heds kyrkor året runt. Gunnilbo kyrka används endast sommartid.

Gudstjänst för små och stora firas en gång per månad och gudstjänst på kommunens två äldreboenden firas varannan vecka. Under sommarmånaderna firas ett flertal friluftsgudstjänster.

Finskspråkig gudstjänst firas en gång per månad.

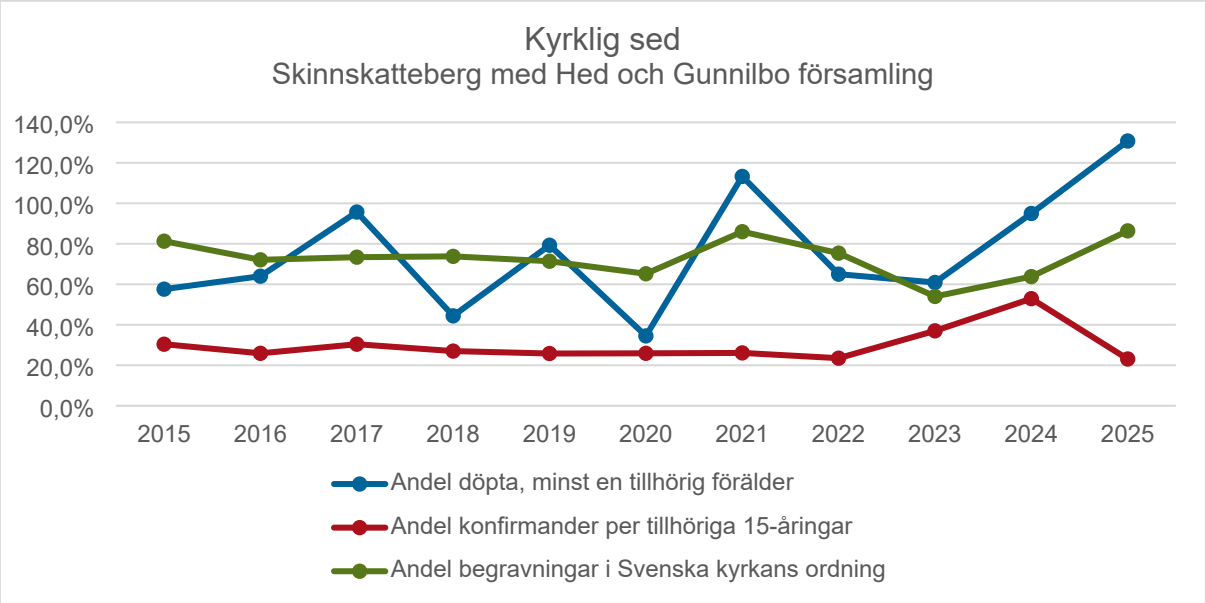
Antalet gudstjänstbesök i församlingen är högre än både i stiftet som helhet och riket och 2025 gjordes 1,38 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade).

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder varierar stort från år till år. Då församlingen är liten och antalet barn som föds varje år därmed är relativt få, så ger varje enskilt barn stort utslag i statistiken. ”Fördröjningseffekten” av att barn föds år ett och döps år två påverkar också statistiken i större utsträckning än i en stor församling där antalet födda är ett mer konstant flöde. Detta, i kombination med att föräldrar från andra församlingar låter döpa sina barn i församlingens kyrkor, leder till att dopfrekvensen vissa år är över 100%. Ytterligare en anledning till att dopfrekvensen går över 100% kan vara att konfirmander döps och nyckeltalet beräknas som samtliga dop i relation till antalet födda.

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig är relativt stabil. I Församlingsinstruktionen anges under utvecklingsområdet ”Stärka barnverksamheten” att

församlingen vill ”fortsätta det goda arbete som görs för och med församlingens unga i konfirmandgrupper, unga ledare och rekrytering till konfirmation”. De senaste åren har det skett en uppgång i andelen unga som väljer att konfirmera sig.

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning varierar från år till år, men tendensen är att den minskar över tid. År 2024 låg andelen begravningar (63,8%) något under snittet för stiftet (66,0%) och riket (65,0%), medan det 2025 låg över (86,4%).

11.2.2 Undervisning

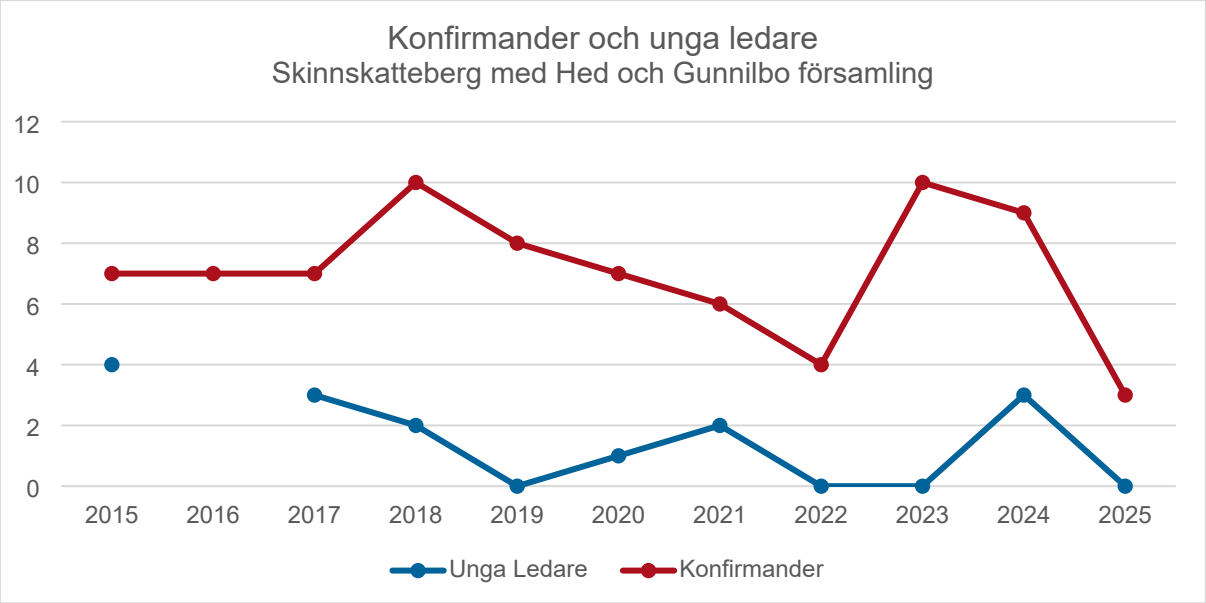
11.2.2.1 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen redovisar för perioden 2015–2024 inga deltagare i denna verksamhetstyp

11.2.2.2 Konfirmander

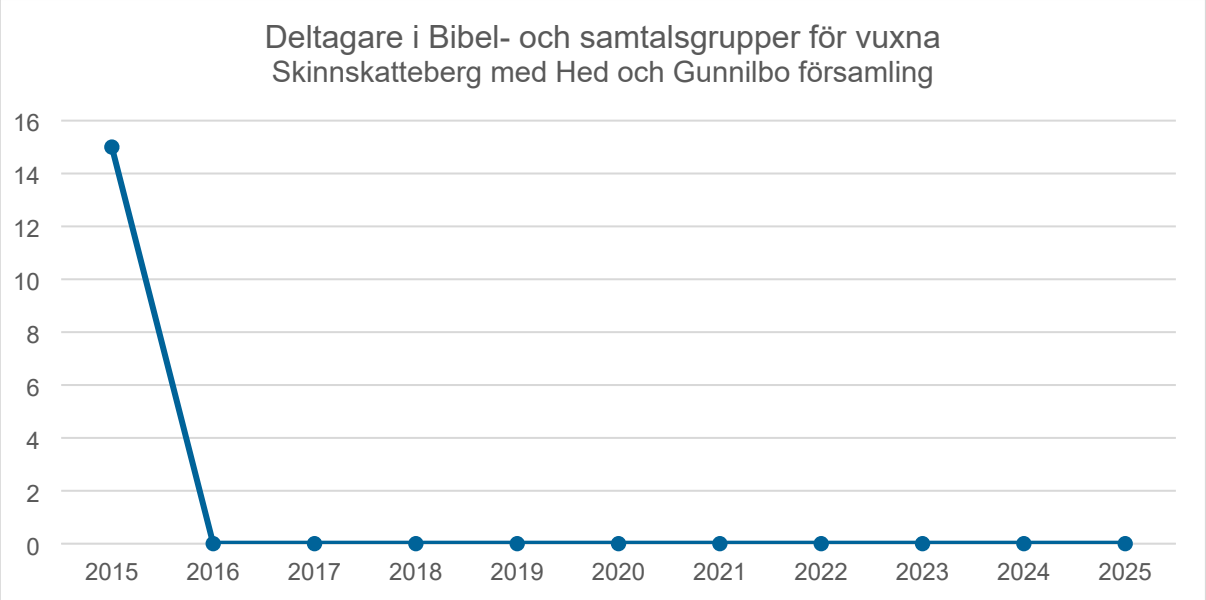
Som tidigare skrivits är andelen konfirmander av tillhöriga 15-åringar relativt stabil med en tydlig uppgång de senaste åren. Denna uppgång avspeglas dock inte tydligt i antalet konfirmander. Församlingen redovisar ett fåtal konfirmander per år, mellan 4–10. I en så pass liten församling varierar antalet möjliga konfirmander stort från år till år (mellan 17–37 tillhöriga 15-åringar), varför också antalet konfirmander varierar och därmed andelen.

Församlingen redovisar för perioden ett fåtal unga ledare, mellan 0-4 per år.

11.2.2.3 Vuxenundervisning

Församlingen redovisade 15 deltagare i Bibel- och samtalsgrupper 2015. Därefter redovisas noll deltagare.

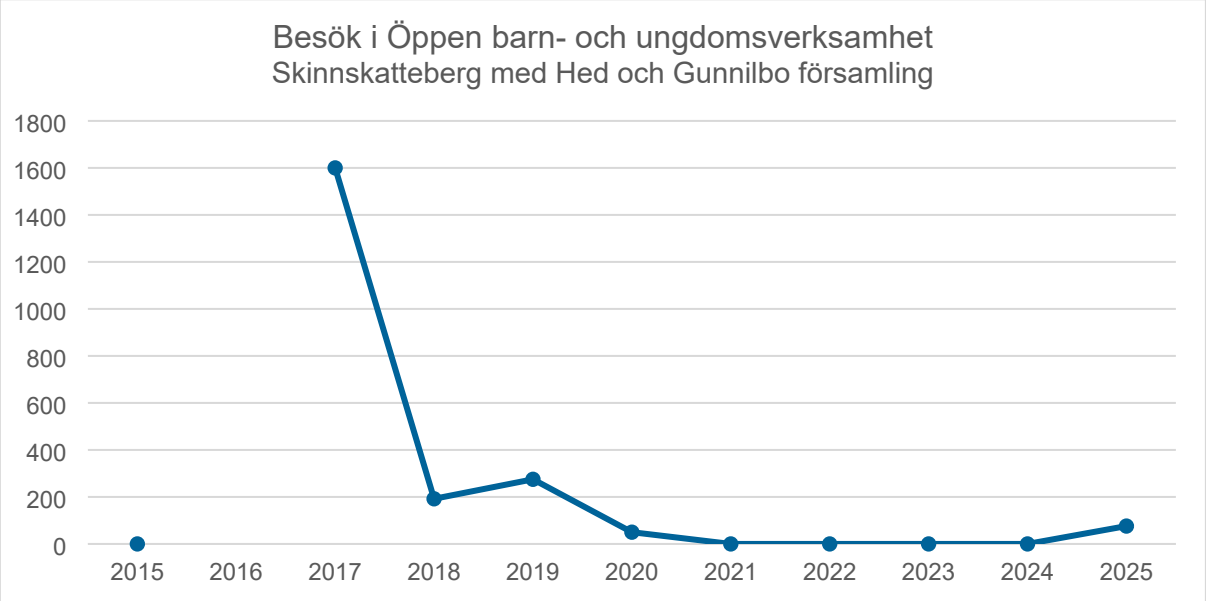
11.2.3 Diakoni

Församlingen anger i Församlingsinstruktionen att det är en viktig del av den diakonala uppgiften att bereda plats för barn och unga. De ser att barnens utsatthet är stor och som tidigare nämnts lever 12,5% av barnen i församlingen i ekonomiskt utsatta hushåll.

11.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0–25år

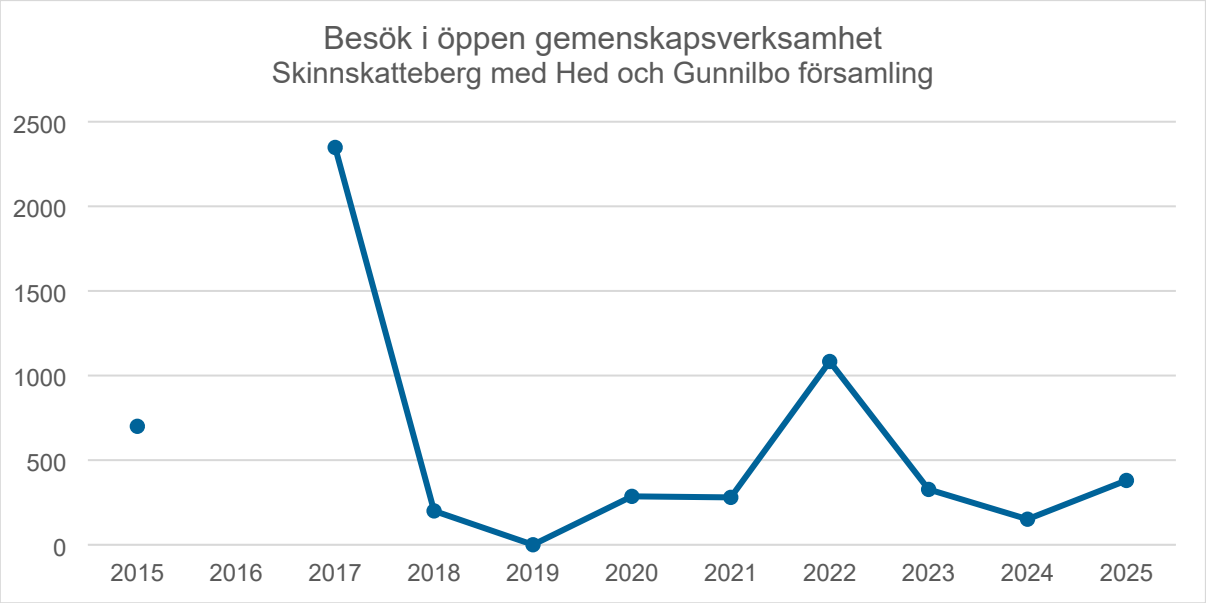
Församlingen redovisar ett stort antal deltagare 2017 då många flyktingar vistades i församlingen (ingen statistik är rapporterad för 2016). Därefter har deltagandet klingat av och 2021–2024 var det noll och 2025 totalt 76 besök.

Av församlingens hemsida och i mötet med församlingens medarbetare framgår dock att församlingen har verksamhet på Familjecentralen ”Stacken” som drivs i regionens lokaler i anslutning till vårdcentralen. Stacken är ett samarbete mellan Svenska kyrkan, Skinnskattebergs kommun och Region Västmanland.

11.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

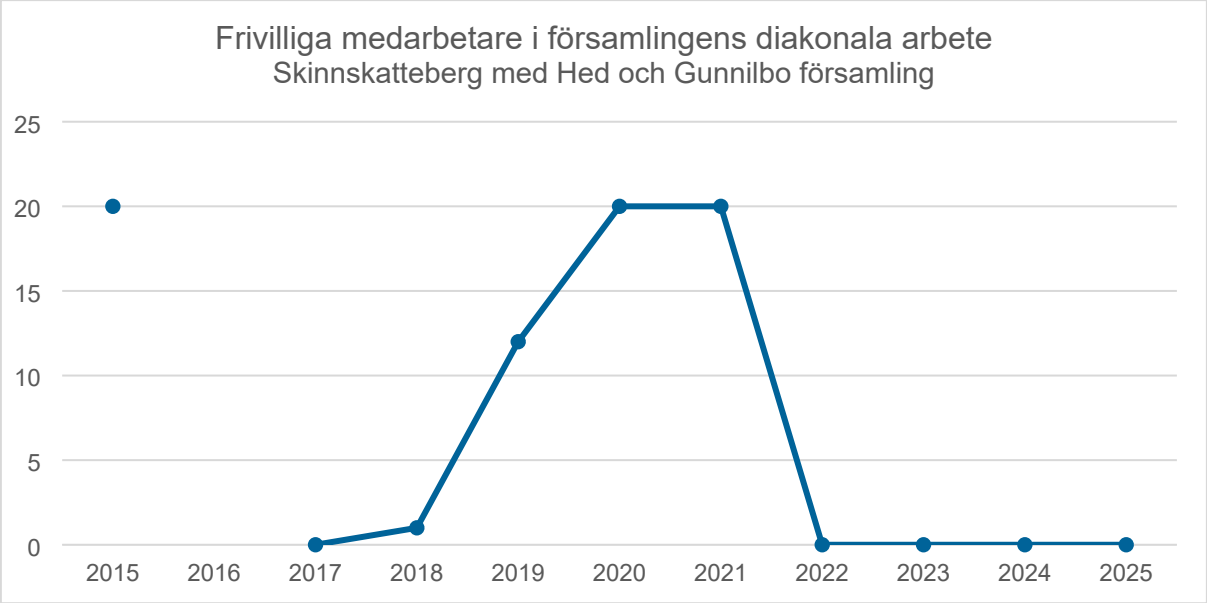
Församlingen erbjuder flera öppna gemenskapsverksamheter, till exempel ”Korsdraget” och sopplunch. Under flyktingvågen fram till 2017 lockade språkcafé med mera ett stort antal deltagare. Därefter har antalet deltagare gått ner och församlingen redovisar 2025 totalt 380 deltagare.

11.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

De senaste åren redovisar församlingen inga frivilliga medarbetare i församlingens diakonala verksamhet. Enligt församlingens hemsida och i mötet med medarbetare och kyrkoråd framkommer dock att det finns en Frivilliggrupp som bistår med praktiska sysslor och även ordnar insamling till bland annat ACT samt en grupp som gör Babypaket.

I Skinnskatteberg håller frivilliga i mötesplatsen Korsdraget som erbjuder fika och underhållning varje vecka.

11.2.4 Mission

Församlingen skriver i Församlingsinstruktionen att de ”genom öppenhet, kommunikation och glädje skapar en välkomnande och inspirerande miljö dit människor vill komma för att bli en del av gemenskapen”. Vidare anger de att de vill stärka samarbetet med andra lokala aktörer såsom företag och organisationer samt kommun/region. Församlingen konstaterar också att de behöver utveckla både intern och extern kommunikation.

Utöver Internationella gruppen finns i Hed en kyrklig syförening och i Skinnskatteberg finns Frivilliggruppen som alla tre regelbundet ordnar olika insamlingar till bland annat ACT Svenska kyrkan.

11.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

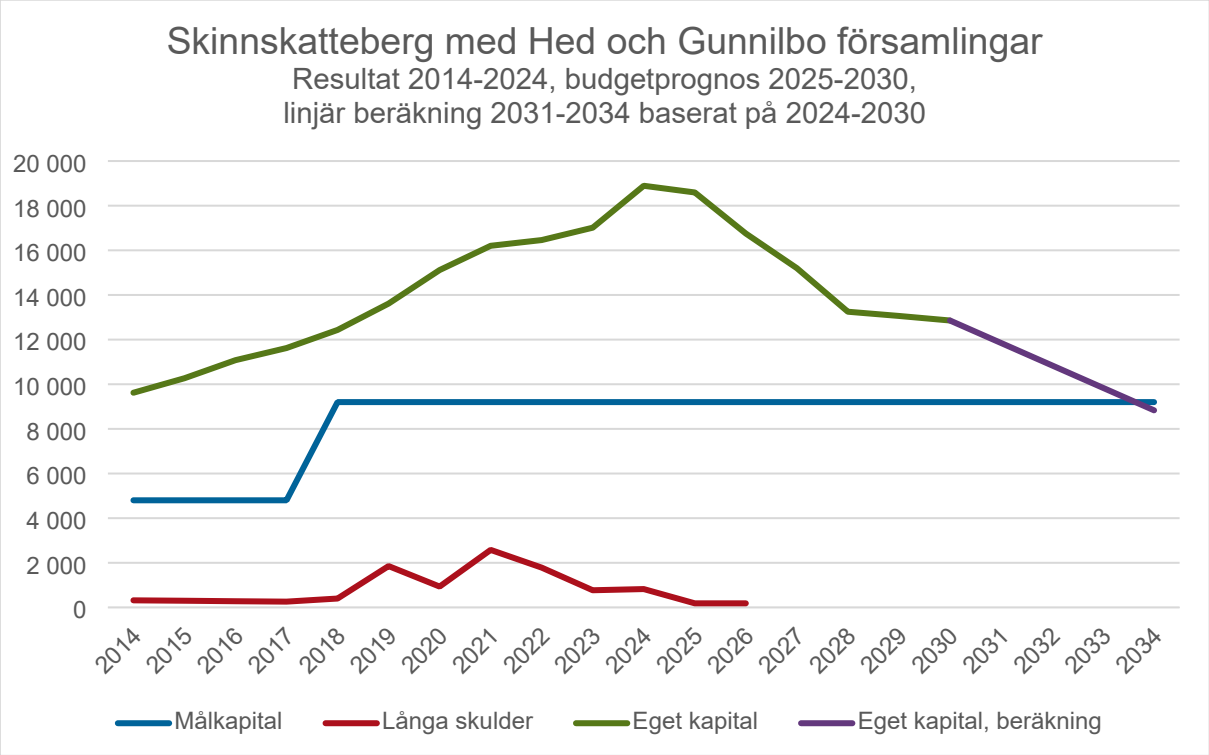
I mötet med personal och förtroendevalda lyfts möjligheten att rekrytera kompetent personal fram som en av de största utmaningarna. Detta gäller inte minst de kyrkliga profilyrkena.

Församlingen saknar inrättad tjänst som församlingspedagog. Tjänsterna som komminister och diakon är i skrivande stund vakanta.

Musikertjänsterna är tillsatta med en organist och en kantor.

11.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling är 1,25kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2024 78% och målkapitalet 9,2 milj kr.

11.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2025 en flerårsplan fram till 2029 med ett underskott på totalt -6 290tkr.

	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens nettokostnader	-14 284	-14 735	-14 702	-13 161	-13 300
Kyrkoavgift	7 605	7 496	7 544	7 612	7 680
Begravningsavgift	4 505	4 943	4 782	4 803	4 746
Ekonomisk utjämning	601	634	748	857	970
Finansiella intäkter	250	250	175	200	200
Avskrivningar	-517	-500	-500	-500	-500
Årets resultat	-1 840	-1 552	-1 953	-189	-204
Därav extra planerat underhåll	998	1 343	1 805	750	75
Förändring rörelsekapital	-639	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-435	-240	-100	0	0
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	517	500	500	500	500
Förändring av likvida medel	-2 397	-1 292	-1 553	311	296
Likvida medel 31/12 resp år	11 683	10 571	9 019	9 330	9 626
Fritt kapital 31/12 resp år	7 553	6 001	4 049	3 860	3 656

11.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 16,09% (352 giltiga röster) (17,99% 2021)

11.4.1 Nomineringsgrupper

I kyrkovalet 2025 erhöll tre nomineringsgrupper mandat:

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (s) har 7 mandat (7 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet (c) har 1 mandat (1 mandat 2022-2025)
- Hembygdens kyrka i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling (HKSHG) har 7 mandat (6 mandat 2022-2025)

Mandatperioden 2022-2025 hade även Sverigedemokraterna 1 mandat.

11.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 15 ledamöter vilket även är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§.

Arbetarepartiet - Socialdemokraterna har 7 valda ledamöter och 4 ersättare. Hembygdens kyrka i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling har 7 valda ledamöter och 4 ersättare. Centerpartiet har 1 vald ledamot och 1 ersättare och saknar därmed 1 ersättare.

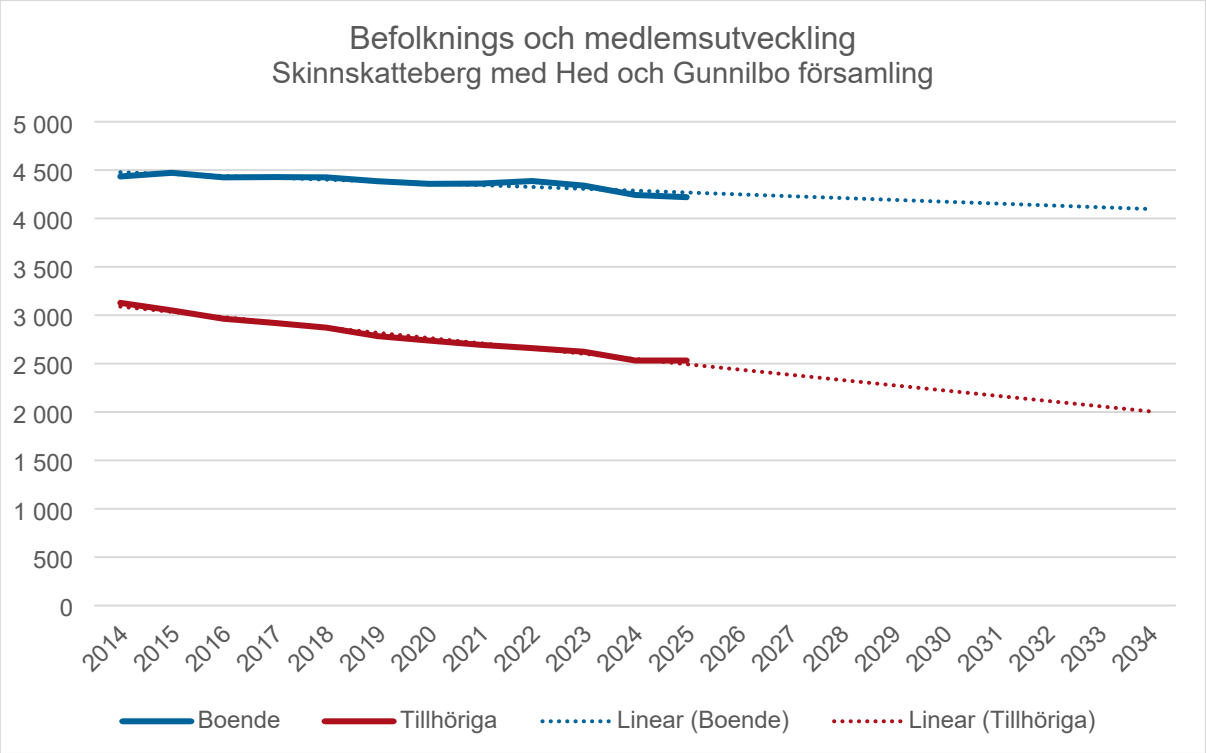
Kyrkorådet i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling består av 7 ledamöter jämte kyrkoherden och 5 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 75,7 år och ingen ledamot är under 65 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 82,0 år 2026 och ingen ersättare är under 75 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

11.5 Organisatorisk bärkraft

11.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling minskar både befolkningsantalet och medlemsantalet. År 2025 bodde det 4220 personer i församlingen varav 2532 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 60,0% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utflyttning.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Skinnskattebergs kommun sjunka med 2,33% från 4300 personer år 2023 till 4200 personer år 2040. Samtidigt ökar andelen personer 70+ år från 23,5% till 26,0% och andelen 0–24 år minskar från 23,7% till 21,3%.

11.5.2 Anställda

I Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling finns församlingsinstruktionen följande tjänster inrättade:

- Kyrkoherde 100%
- Komminister 100%
- Diakon 100%
- Kantor 2x100%
- Kyrkoassistent 75%
- Informatör 50%
- Husmor 75%
- Kyrkogårdschef 100%
- Vaktmästare 3x100%
- Administratör inom begravningsverksamheten 50%
- Säsongsanställda, 2 personer, totalt 150%
- Sommarungdomar 2x3x5 veckor

I skrivande stund är diakontjänsten vakant.

11.5.3 Förvaltning

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

Församlingen delar en fastighetssamordnare med Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling.

11.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen driver ingen näringsverksamhet. Församlingen är registrerad för moms och F-skatt.

11.5.5 Fastighets- och markinnehav

11.5.5.1 Lokalförsörjningsplan, Vård- och Underhållsplaner samt nyckeltal

Församlingen saknar antagen Lokalförsörjningsplan. Utredarna har tagit del av ett utkast.

År 2024 hade församlingen 844 tillhöriga per kyrka och ett disponibelt kapital på 4 552tkr per kyrka.

11.5.5.2 Fastigheter och byggnader

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
SKINNSKATTEBERG BRICKEBO 1:7	8 113	Heds kyrka 742,0m², Norra koret 24,2 m², Södra koret 30,0 m², Källsorteringshus 2,0 m², Kyrktomt
SKINNSKATTEBERG BRICKEBO 1:8	42 054	Museum och vaktmästeri 327,0 m², Garage 49,8 m², Härbre 25,5 m², Härbre 24,9 m²
SKINNSKATTEBERG HEDEN 1:12	2 855	Hedgården 231,7 m², Uthus 46 m²
SKINNSKATTEBERG GUNNILBO KLOCKARJORD 1:1	8 770	Parkeringsplats samt obebyggd tomtmark i anslutning Gunnilbo kyrka.
SKINNSKATTEBERG GUNNILBOBY 5:1	9 081	Gunnilbo kyrka 571 m², Uthus/förråd 76,4 m², Färna Bockhammar gravkor 36 m², Gunnilbo begravningskapell 20,3 m², Kyrkogård
SKINNSKATTEBERG PRÄSTGÅRDEN 1:143	52 628	S:t Davidsgården församlingshem 420m², Pastorsexpedition 376 m², Vaktmästarförråd 41 m², Södra Begravningsområdet (kyrkogård)
SKINNSKATTEBERG PRÄSTGÅRDEN 1:149	25 429	Skinnskattebergs kyrka 1150,0 m², Brunboden (förråd) 96,1 m², Bisättningshus 35,2 m², Hising-Heikenskjölds gravkor 29,1 m², Olssons gravkor 13,4 m², Norra Begravningsområdet (kyrkogård)
SKINNSKATTEBERG PRÄSTGÅRDEN 1:153	1 481	Prästgården 280 m²
SKINNSKATTEBERG PRÄSTGÅRDEN 1:58	1 485	Mark vid gamla prästgården (Bergslagsvägen 11)
SKINNSKATTEBERG SAMFÄLLDIGHET 1:61	-	Pumphus och bevattningsanläggning som står på fastigheten Skinnskatteberg Prästgården 1:61 vilken ägs av Skinnskattebergs kommun.

Enligt uppgift har försök gjorts att sälja fastigheten Skinnskatteberg Prästgården 1:153 utan framgång. På fastigheten finns ett bostadshus som utgör flygel till församlingshemmet.

11.5.5.3 Övriga markinnehav

Skinnskatteberg Prästgården 1:58 är ett markinnehav i anslutning till gamla prästgården. Marken utgörs huvudsakligen av en grusplan.

11.5.6 Kyrkor

11.5.6.1 Skinnskattebergs kyrka

Skinnskattebergs kyrka ligger på en höjd som kallas Kyrkberget. På platsen har funnits två föregångare, den första ett kapell byggd i trä omkring 1490, alternativt 1540 (visitationsprotokollens uppgifter skiljer sig). Sedan Skinnskatteberg bildat egen socken byggdes en större träkyrka 1579. I mitten av 1800-talet var den i dåligt skick, dessutom för liten för den växande folkmängden. Vid sockenstämma i oktober 1853 bestämdes att en ny kyrka skulle byggas. Den regionalt verksamme arkitekten Pehr Johan Ekman fick uppdraget.

Grunden till Skinnskattebergs nuvarande kyrka lades år 1858, varefter murning pågick till hösten 1863. Följande år täcktes yttertaken med engelskt skiffer. Kyrkans arkitekt Per Johan Ekman kombinerade ett historiserande formspråk med moderna byggmetoder. Kyrkorummets stjärnvalv med trästomme var en innovation. Invigningen skedde midsommardagen 24 juni 1866 av biskop Christian Eric Fahlcrantz.

Den senaste stora omgestaltningen skedde 1972, efter handlingar upprättade av arkitekt Claes Laurent. På nylagda kalkstensgolv byggdes dagens fristående, murade altare och en flyttbar altarring. En altartavla borttogs. Bakomvarande korfönster, som varit igensatt, togs åter upp och rutor med glas färgat i blå och rosa nyanser. Följaktligen avfärgades valven svagt rosa och väggarna svagt blå. Senaste utvändiga renoveringen genomfördes 1991.

Kyrkorummet täcks av putsade stjärnvalv, med stommar av trä. Ursprungligt golv av sexkantigt tegel ligger i mitt- och sidogångar, liksom i långhusets främre del. Uppe på västra läktaren finns en Setterquist-orgel från 1866.

Den geografiska platsen där kyrkan är belägen och den omgivande gamla bruksmiljön ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården.

Skinnskattebergs kyrka är i behov av renovering av fasaden vilket tas upp i budgeten för 2025-2027 till en total kostnad av 14617tkr. Församlingen söker Kyrkoantikvarisk ersättning och Kyrkounderhållsbidrag för merparten av kostanden. I planen finns även med renovering av fönster 2028 till en total kostnad av 1000tkr.

11.5.6.2 Heds kyrka

Det första kapellet i Hed uppfördes av trä 1593. Åren 1685-1687 uppfördes en korsformad träkyrka uppe på Hedåsen i söder som ersatte det ursprungliga kapellet. Nuvarande stenkyrka började uppföras 1789 och invigdes ofullbordad 18 oktober samma år. Kyrktornet restes åren 1791-1792 och försågs med en spetsig, kopparklädd spira.

1905 genomfördes en grundlig restaurering där bland annat nya bänkar i mahogny, nytt golv, centralvärmeledning och ljusa gladare målningar tillfördes.

Vid ett åsknedslag 17 juni 1828 förstördes den höga tornspiran tillsammans med klockvåningen. Vid återuppbyggnaden 1830-1831 tillkom nuvarande tornspira som är lägre. 1905 genomgick kyrkan en stor inre förnyelse efter program av arkitekt Rudolf Arborelius. Kyrkorummets golv byttes ut och den gamla slutna bänkinredningen kasserades och ersattes med öppen bänkinredning. Nästa stora renovering genomfördes 1949-1950 efter handlingar av arkitekt Sven A. Söderholm med syfte att återskapa 1790-talets kyrkorum. Sluten bänkinredning sattes då åter in.

Inga större underhållsåtgärder finns planerade de närmaste åren.

11.5.6.3 Gunnilbo kyrka

Kyrkan ligger inbäddad i åkrar, ängar och fält intill Gunnilboån. Kyrkogårdens gamla lindar ger en parkliknande känsla.

År 1612 gav Gustaf II Adolf tillstånd att bygga en kyrka i Gunnilbo by. Dessförinnan berättar traditionen att här funnits en sal "där Gudsordet kunde förkunnas".

Efterhand ansågs kyrkan för liten och då beslöts att en ny kyrka skulle uppföras på samma plats där den gamla låg. 1665 blev den helt färdigbyggd.

På en sockenstämma 1794 beslöts att en ny kyrka skulle uppföras. Detta dröjde dock och nuvarande kyrka uppfördes åren 1825-1835, efter ritningar av Olof Sjöström. Byggmästare Sundin från Hedesunda ledde bygget. Den 4 oktober 1835 invigdes kyrkan.

Kyrkan omfattar långhus med kor i öster, rundad sakristia utanpå östra gaveln, samt västtorn. Väggarna består av gråsten och tegel. Fasaderna är spritputsade och har putsbrukets naturligt gråbruna färg, jämte vita, slätputsade band runt muröppningar och i hörn. Kyrkorummet täcks av ett putsat tunnvalv av spänd väv.

En ombyggnad genomfördes åren 1885-1886 efter handlingar av arkitekt Gustaf Petterson. Kyrkorummets ursprungliga trägolv och bänkar avlägsnades. Istället göts ett cementgolv på vilket öppna bänkrader ställdes. Vid en inre renovering 1920-1921 försågs korväggen med en frescomålning av Olle Hjortzberg.

Vid en renovering 1965-1966 revs betonggolvet och nya undergolv göts. Ovanpå mittgång och kor lades kalksten. Tidigare öppen bänkinredning ersattes med nuvarande sluten bänkinredning. På 60-talet pågick en livlig debatt om altarets freskomålning av Olle Hjortzberg. En del var kritiska till Kristusgestaltens naturtroget återgivna nakenhet, andra tyckte att den var för dyster. Detta ledde till att altaret fick ett ändrat uttryck vid renoveringen

1965-1966, genom att en rödflammig himmel bakom den korsfäste överströks med en neutral, vit färg.

Kyrkan är för närvarande kallställd och används endast sommartid.

En mindre fasadrenovering planeras 2026 och konservering av träskulpturer 2027.

12 Sura-Ramnäs församling

Sura-Ramnäs församling omfattar till ytan Surahammars kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Lokalförsörjningsplan daterad 2022-04-26
- Verksamhetsplan och budget 2026
- Material från visitation 2023
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

Församlingen saknar utfärdad församlingsinstruktion för perioden 2022 och framåt. Enligt beslut i domkapitlet har församlingen beviljats dispens och den tidigare församlingsinstruktionen gäller tills ny upprättas.

12.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

12.1.1 Församlingen

Ramnäs församling har medeltida ursprung. Församlingen var till 1 maj 1920 moderförsamling i pastoratet Ramnäs och Sura.

Sura församling har medeltida ursprung. Församlingen var till 1 maj 1920 annexförsamling i pastoratet Ramnäs och Sura.

2014 bildades Sura-Ramnäs församling genom att Ramnäs och Sura församlingar lades samman till en församling.

12.1.2 Tätorter

I församlingen finns tre tätorter; Surahammar, Ramnäs och Virsbo.

I *Surahammar* bodde det 6316 personer 2023. Under Gustav Vasas regering fanns i Surahammar en hammare. Man vet dock inte när driften startade, men det måste ha varit före år 1561. År 1637 uppfördes en hammare med två härdar av Axel Oxenstierna på den plats där det nuvarande bruket ligger. År 1866 började järnvägshjul och axlar att tillverkas och har sedan dess varit en viktig del av produktionen.

Mot slutet av 1800-talet minskade försäljningen av järnvägsmateriel. Brukets dotterbolag *Vagnfabriks-Aktiebolaget i Södertälge* (Vabis) sökte därför efter nya produkter att sälja. Den nyanställde ingenjören Gustaf Erikson skickades på studieresa till Europa och tillbaka i Surahammar byggde han Sveriges första förbränningsmotordrivna bil, vilket var en egen konstruktion med fotogenmotor. Vabis första bil till försäljning kom ut på marknaden år 1901.

I Surahammar finns förskola och grundskola för skolår F – 9 samt fritidshem. Det finns även anpassad grundskola för skolår 1-9.

I *Ramnäs* bodde det 1185 personer 2023. Redan år 1590 anlades den första stångjärnshammaren vid Kolbäcksån av Katarina Stenbock, som fått området i änkepension efter maken kung Gustav Vasa. Hammaren fick därför namnet Kungshammaren. Tackjärnet fick man från olika hyttor belägna uppströms. I en före detta arbetarbostad har hembygdsföreningen sina lokaler med bland annat en inredd arbetarbostad och ett skolmuseum från ca 1900.

I Ramnäs finns förskola och grundskola för skolår 1 – 6 samt fritidshem.

I *Virsbo* (ibland stavat Wirsbo) bodde det 1263 personer 2023. Virsbo omtalas först under namnet Hwirtzboda i slutet av 1500-talet. Bruket anlades 1620 då Johan de la Gardie fick tillstånd att bygga en hammare vid Virsboströmmen. Vid bruket fanns 1920 en kraftstation, styckebruk för projektiltillverkning, manufaktursmedja, mekanisk verkstad, ångsåg med två ramar, kant-, klyv- och stålverk samt en hyvel- och snickerifabrik. Tillverkningen utgjordes av projektiler, järnvägskoppel, skruvbromsar, hejare och manufaktursmiden samt sågade och hyvlade trävaror. I Virsbo finns förskola och grundskola för skolår 1 – 6 samt fritidshem.

12.1.3 Namnen

Namnet *Ramnäs* (1384 *Rampnes*) kommer troligen från kyrkbyn. Förleden innehåller antingen *ramn*, 'korp' eller möjligen *ramm*, 'fuktig äng, sankmark'. Efterleden *näs* syftar på ett sådant i sjön Gnien.

Namnet *Sura* (1305 *Surum*) kommer från kyrkbyn nu uppdelad Västsura och Östsura. Namnet innehåller sannolikt *sur* syftande på de båda sjöarna Västersjön och Östersjön med sanka stränder.

12.1.4 Omvärld

Församlingen skriver i sin lokalförsörjningsplan:

”Sura-Ramnäs församling har samma gränser som Surahammars kommun och består av de tre orterna Surahammar, Ramnäs och Virsbo. Närheten till Västerås och Fagersta gör att många pendlar såväl ut som in i kommunen. Församlingen kyrkor är populära vigselkyrkor och ett flertal människor, icke församlingsbor, söker sig till Sura-Ramnäs församling för att gifta sig.

Befolkningen i Surahammars kommun har under en längre tid legat kring 10 000, med en befolkningsökning på 0,5%. I tätorterna Ramnäs och Virsbo bor ca 1 300 personer/ort och där har befolkningen minskat med knappt 15% de senaste tio åren. Det ser inte ut att byggas i någon nämnvärd utsträckning och relativt få bostäder är till salu. Utbyggnaden av äldreomsorgen i Sura och Virsbo kan leda till att omsättning på bostadsmarknaden kan öka något. Det är ofta familjer med små barn som flyttar in nr hus säljs. En stor del av befolkningen är äldre, i ålderskategorin 65+.
Kommunen är finskt förvaltningsområdet och har ett rikt föreningsliv och goda möjligheter till friluftsliv.”

I Surahammar är 12.9% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är något högre än riksmedel som är 11,7% och arbetslösheten är 6,2% vilket är lägre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 17,4% jämfört med 33,7% i riket. Medianinkomsten är 326 245kr (Riket: 342 780kr). Medelåldern är 44,5 år vilket är högre än riket som är 41,9 år. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Största arbetsgivare är Surahammars kommun med 766 anställda. Största privata arbetsgivare är Uponor AB med 325 anställda. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 6,3% av barnen i Surahammars kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

Surahammars kommun är finskt förvaltningsområde.

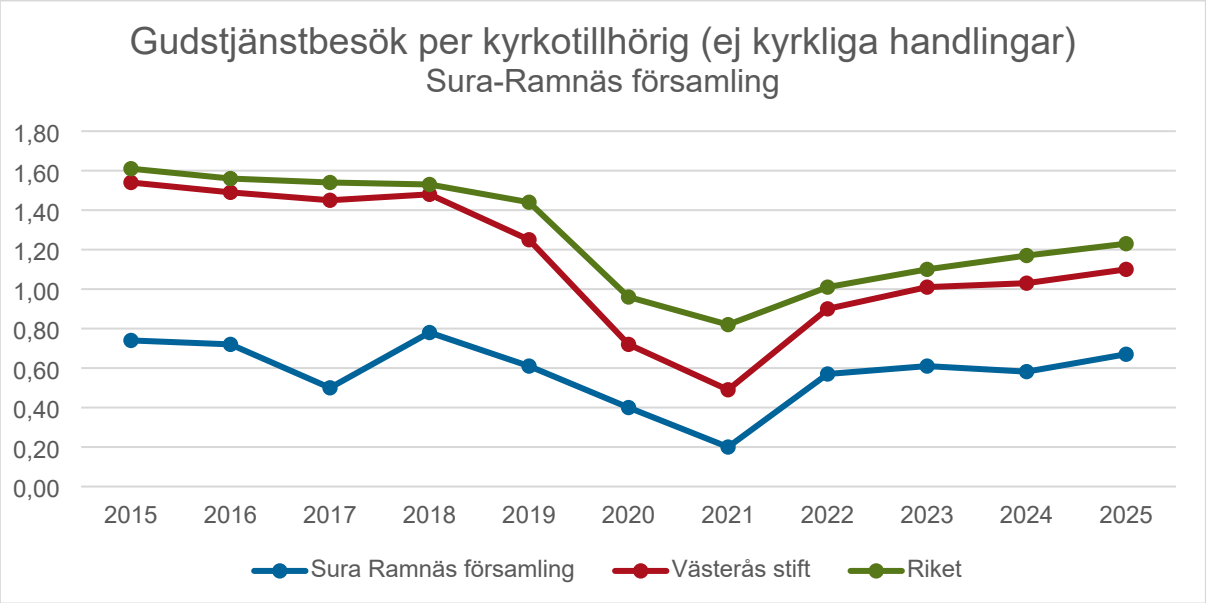
12.2 Pastoral bärkraft

12.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Gudstjänster firas i någon av församlingens kyrkor eller Källmoragården varje söndag och kyrklig helgdag. Vanligtvis firas huvudgudstjänsten i Ramnäs kyrka eller Källmoragården. Mässa firas minst två gånger per månad. Veckomässa firas varannan vecka i Källmoragårdens kyrksal.

Regelbundet firas även gudstjänst/mässa på finska.

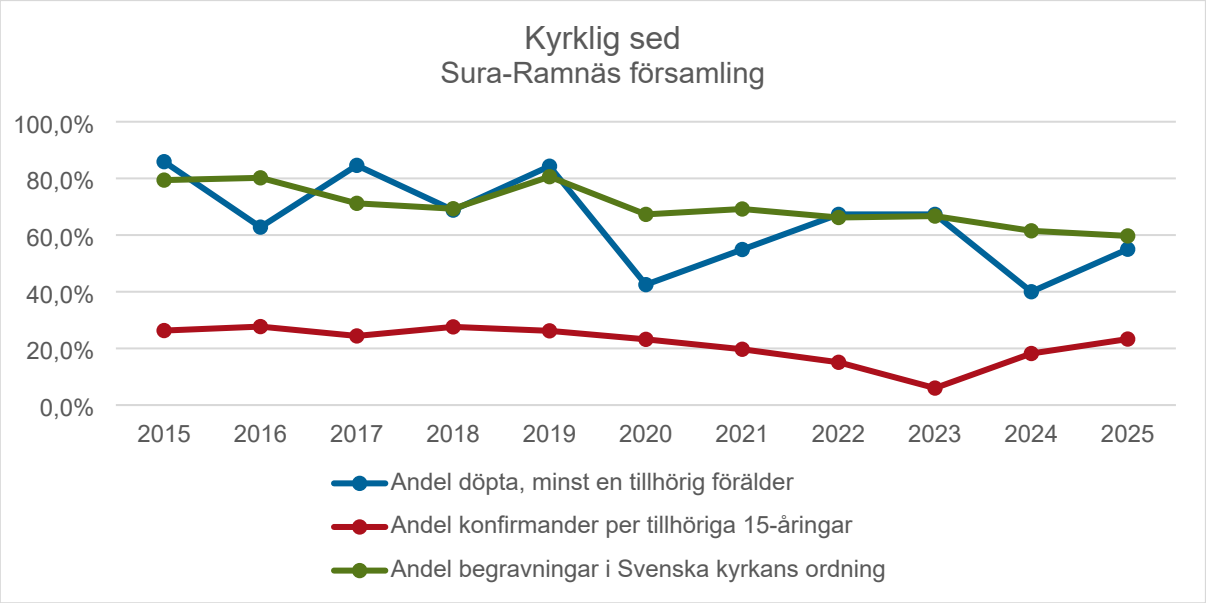
Antalet gudstjänstbesök är lägre än stiftet och riket. I genomsnitt gjordes 0,67 gudstjänstbesök per kyrkotillhörig 2025.

Den kyrkliga seden visar att antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder varierar stort från år till år. Tendensen är dock nedåtgående och 2025 döptes 55,0% av barnen som har minst en tillhörig förälder.

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig är låg och över tid, men efter en långvarig nedgång har det ökat något 2024 och 2025. År 2025 konfirmerades 23,3% av de tillhöriga 15-åringarna.

Även vad gäller begravningar så är tendensen att en allt mindre andel av begravningarna sker i Svenska kyrkans ordning och 2025 skedde 59,7% av begravningarna i församlingen enligt Svenska kyrkans ordning.

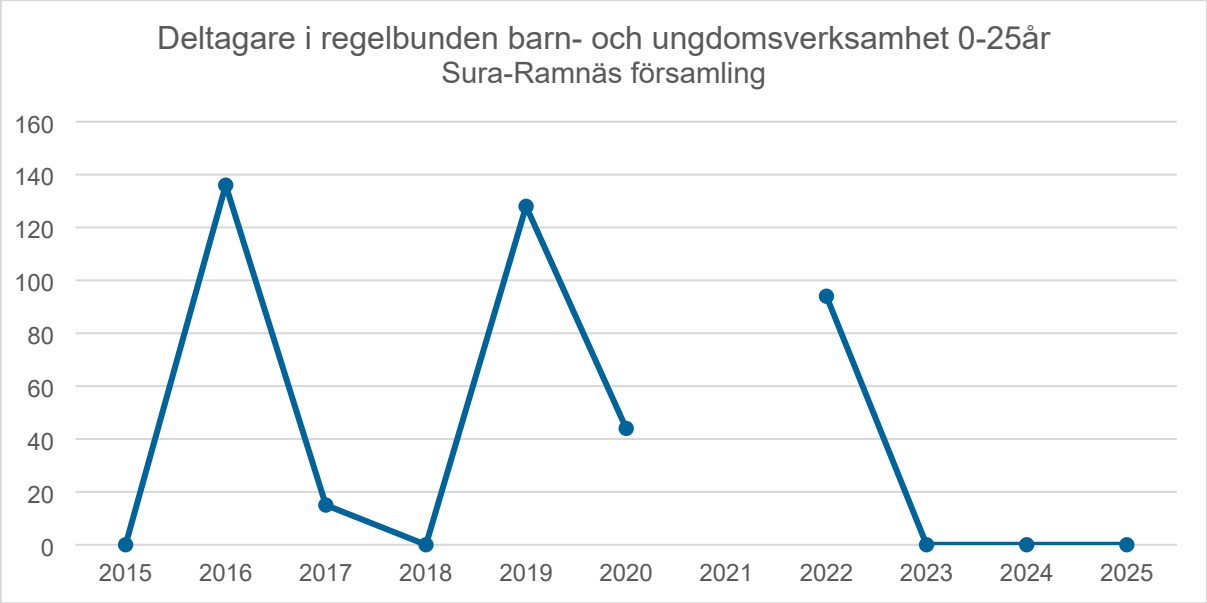
12.2.2 Undervisning

12.2.2.1 Svenska kyrkans Unga

I församlingen finns en lokalavdelning av Svenska kyrkans unga.

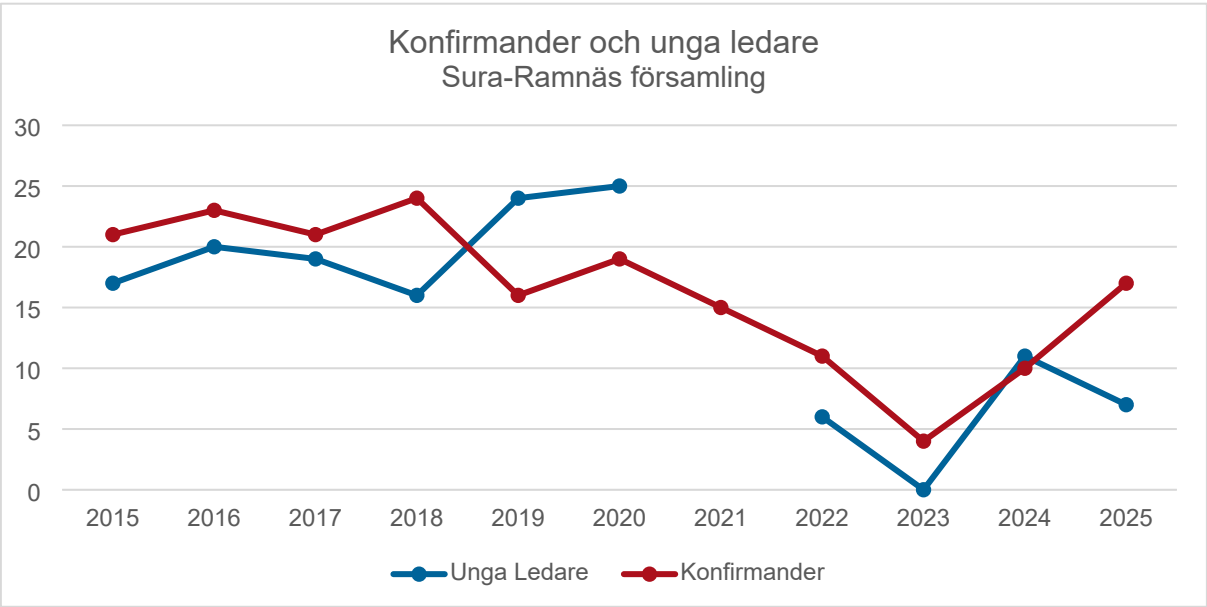
12.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen redovisar inga deltagare regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 2023-2025. (*Not:* 2021 saknas redovisning). Dock erbjuds församlingen tre barnkörer; två i Virsbo och en i Surahammar. Ungdomskören och Sura Glada barnkör är vilande på grund av personalbrist då en organisttjänst är vakant.

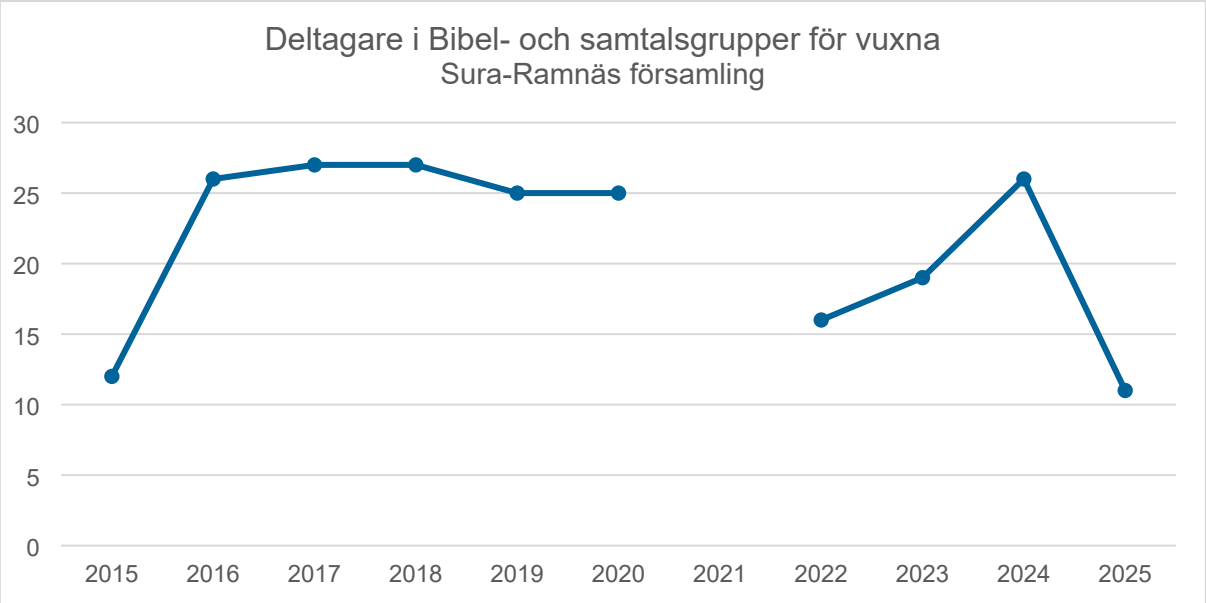
12.2.2.3 Konfirmander och unga ledare

Som tidigare skrivits är andelen tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig låg. I reella tal har antalet konfirmander halverats på 10 år från 2015-2024. Även antalet Unga Ledare har minskat över tid, dock syns en uppgång för både konfirmander och unga ledare 2024 och uppgången har fortsatt för unga ledare 2025 medan antalet konfirmander minskar.

12.2.2.4 Vuxenundervisning

I Surahammar finns både Källmoragruppen som är en bokcirkel/samtalsgrupp och regelbundna bibelsamtal varannan vecka. Där erbjuds också två körer i form av Cevirakören och Diakonikören.

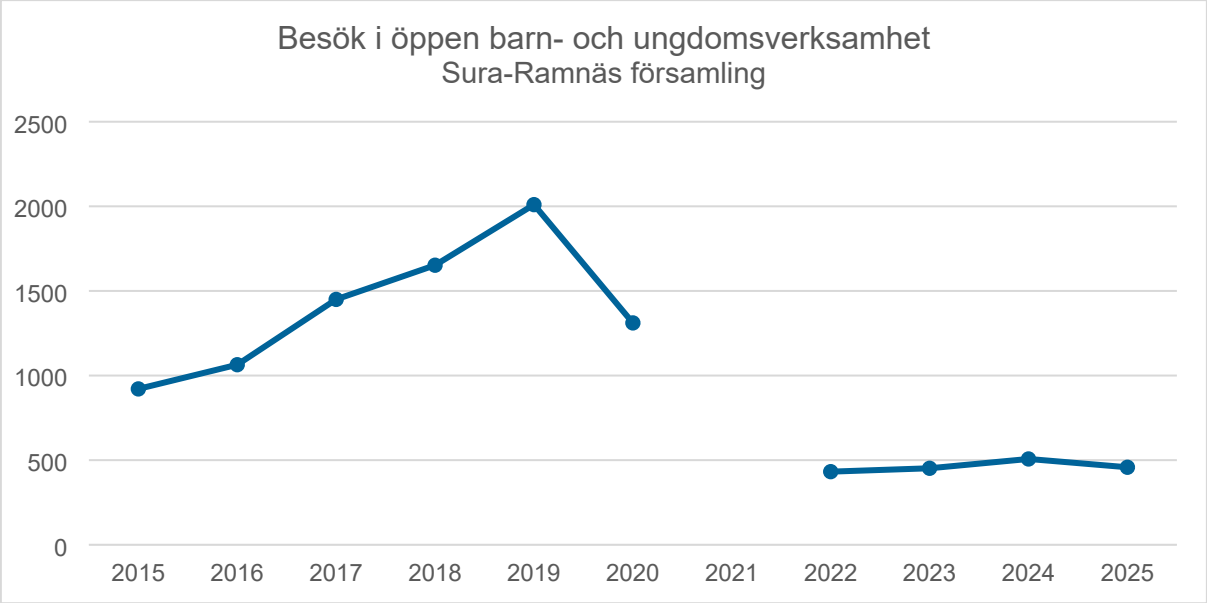

12.2.3 Diakoni

Församlingen har en vikarierande diakon anställd.

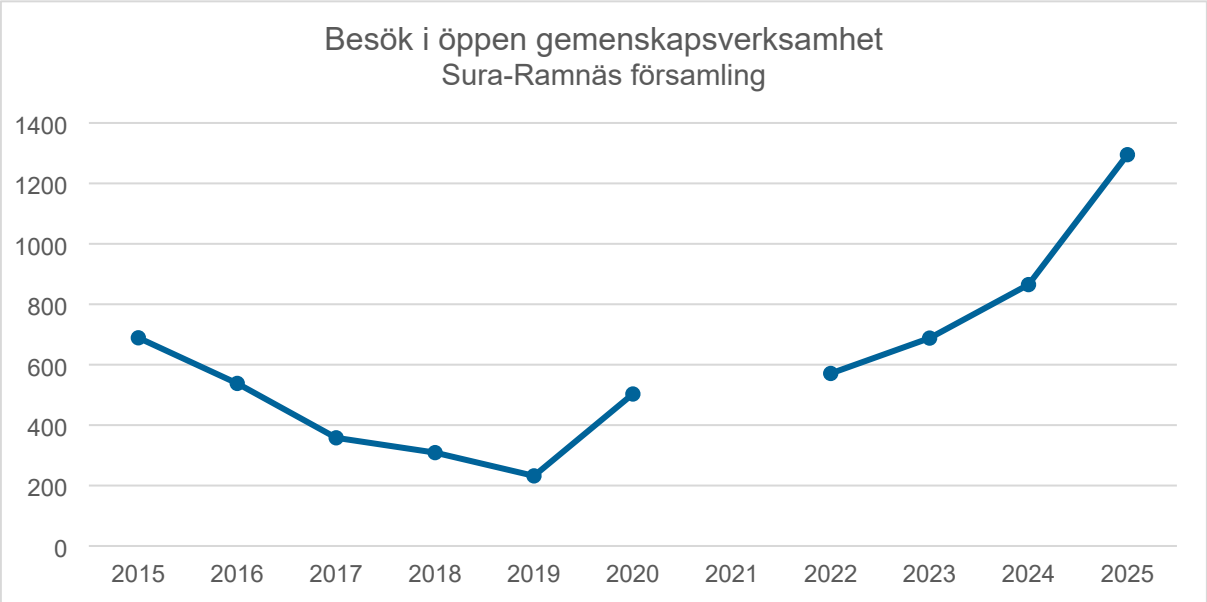
12.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år.

Församlingen erbjuder Babysång för barn 0-18 månader och Barnrytmik för barn 0-5år. Antalet deltagare har sedan 2022 varit stabilt runt 500 besökare per år. (*Not:* Uppgift saknas för 2021). Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet redovisas under 12.2.2.

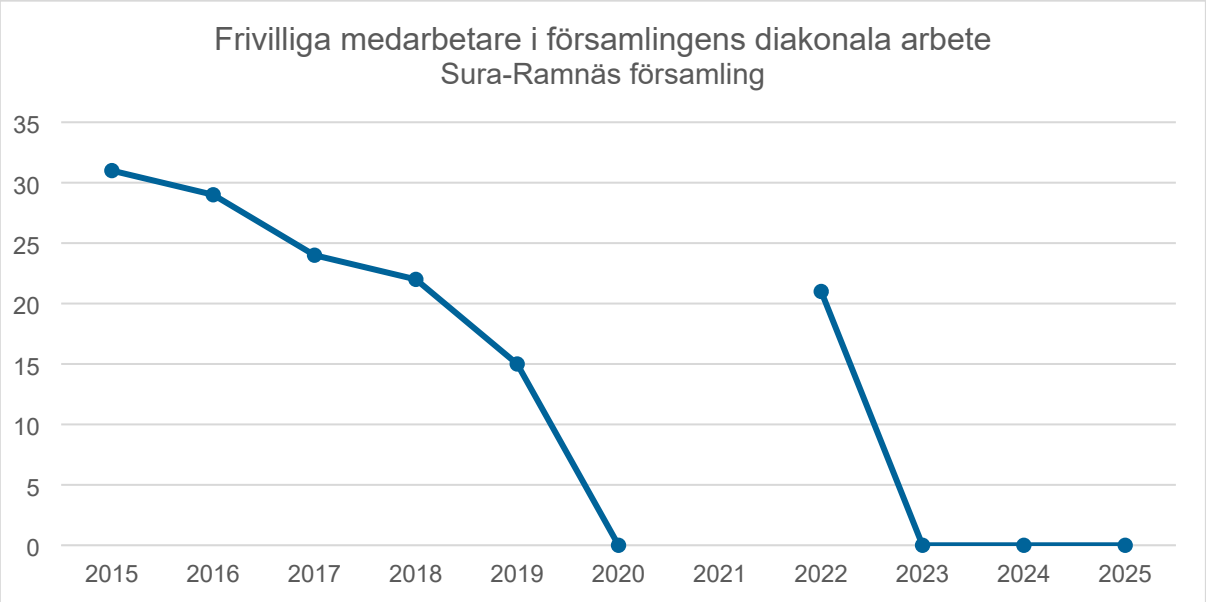
12.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Församlingen erbjuder flera öppna gemenskapsverksamheter, t.ex. Caféträffar, Sopplunch, Svenska kyrkans Seniorer och Finska församlingsgruppen. Antalet besök i dessa gick ner fram till pandemin men sedan ökat succesivt. (*Not:* Uppgift saknas för 2021)

12.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

För år 2023 till 2025 redovisar församlingen inga frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet. (*Not:* Uppgift saknas för 2021)

12.2.4 Mission

Utredarna har inte funnit någon information om internationell grupp eller någon annan grupp som arbetar t.ex. med insamling till ACT Svenska kyrkan.

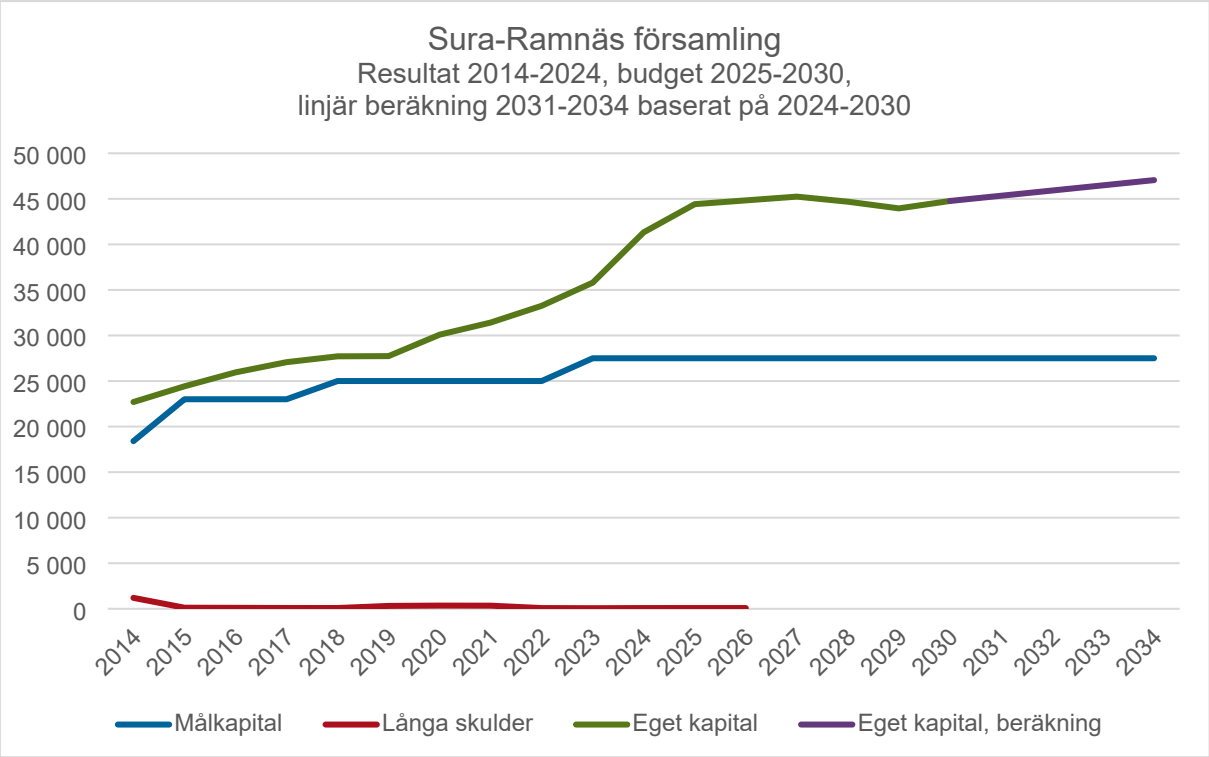
12.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I skrivande stund är en komministertjänst vakant. Denna är tillsatt på ca 50% med vikarierande församlingspedagog. Församlingen har en utbildad församlingspedagog. En diakontjänst är efter beslut i kyrkorådet vakantsatt.

I samtal med personal och förtroendevalda framför båda grupperna att det är svårt att rekrytera personal inte minst till de kyrkliga profilyrkena. Att arbetslaget är litet lyfts också som något samtidigt positivt och negativt. Positivt då man lär känna varandra och negativt då det del är känsligt för vakanser och frånvaro, dels att det är svårt att ha kompetens inom alla områden, t.ex. arbetsmiljö- och personalfrågor, och dels att det generellt är en utmaning att vara ett litet arbetslag.

12.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Sura-Ramnäs församling är 1,10kr exkl stiftsavgift. Soliditeten var 2024 92%. Målkapitalet är satt till 27 500tkr. Beräknat eget kapital vid utgången av 2026 är 44 800tkr.

12.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i Budget 2026 en prognos fram till 2030 med ett sammanlagt överskott på totalt 2 761tkr. Kyrkoavgiften 2026 är 1,10kr plus stiftsavgift.

(TKR)	Budget 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030
Verksamhetens intäkter					
Kyrkoavgift	15 333	15 835	16 407	16 847	17 297
Begravningsavgift	7 834	7 933	7 412	7 497	7 686
Ekonomisk utjämning	44	-34	-95	-186	-270
Avkastning från prästlönetillg.	50	50	50	50	50
Erhållna bidrag	203	207	212	216	221
Nettoomsättning	1 977	2 018	2 058	2 100	2 142
Övriga verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Verksamhetens intäkter	25 441	26 009	26 044	26 524	27 126
Verksamhetens kostnader					
Övriga externa kostnader	-9 002	-9 280	-8 487	-8 245	-8 309
Personalkostnader	-15 461	-15 925	-16 403	-16 895	-17 401
Av och nedskrivningar	-1 530	-15 925	-16 403	-16 895	-17 401
Verksamhetens kostnader	-25 993	-26 777	-26 529	-26 891	-27 476
Verksamhetsresultat	-552	-768	-485	-367	-350
Finansiella poster					
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	698	680	714	750	787
Övriga ränteintäkter & likn.	270	334	331	354	380
Övriga räntekostnader & likn	-3	-3	-3	-3	-3
Resultat efter finansiella poster	413	243	557	734	814
Skatter	0	0	0	0	0
Årets resultat	413	243	557	734	814

12.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 13,58%, totalt 625 giltiga röster (13,21% 2021)

12.4.1 Nomineringsgrupper

I kyrkovalet 2025 erhöll fyra nomineringsgrupper mandat:

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (s) har 8 mandat (11 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet (c) har 2 mandat (2 mandat 2022-2025)
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) har 7 mandat (9 mandat 2022-2025)
- Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK) har 2 mandat (Sverigedemokraterna (SD) hade 3 mandat 2022-2025).

12.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 19 ledamöter (2022-2025 var det 25 ledamöter). Minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ är 15.

Socialdemokraterna har 11 valda ledamöter och 6 ersättare. Centerpartiet har 2 valda ledamöter och 1 ersättare och saknar därmed 1 ersättare. POSK har 7 valda ledamöter och 4 ersättare. Sverigedemokrater i Svenska kyrkan har 2 valda ledamöter och 2 valda ersättare.

Kyrkorådet i Sura-Ramnäs församling består av 8 ledamöter jämte kyrkoherden och 2 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 66,3 år 2026 och ingen ledamot är under 48 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 49,5 år 2026 (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

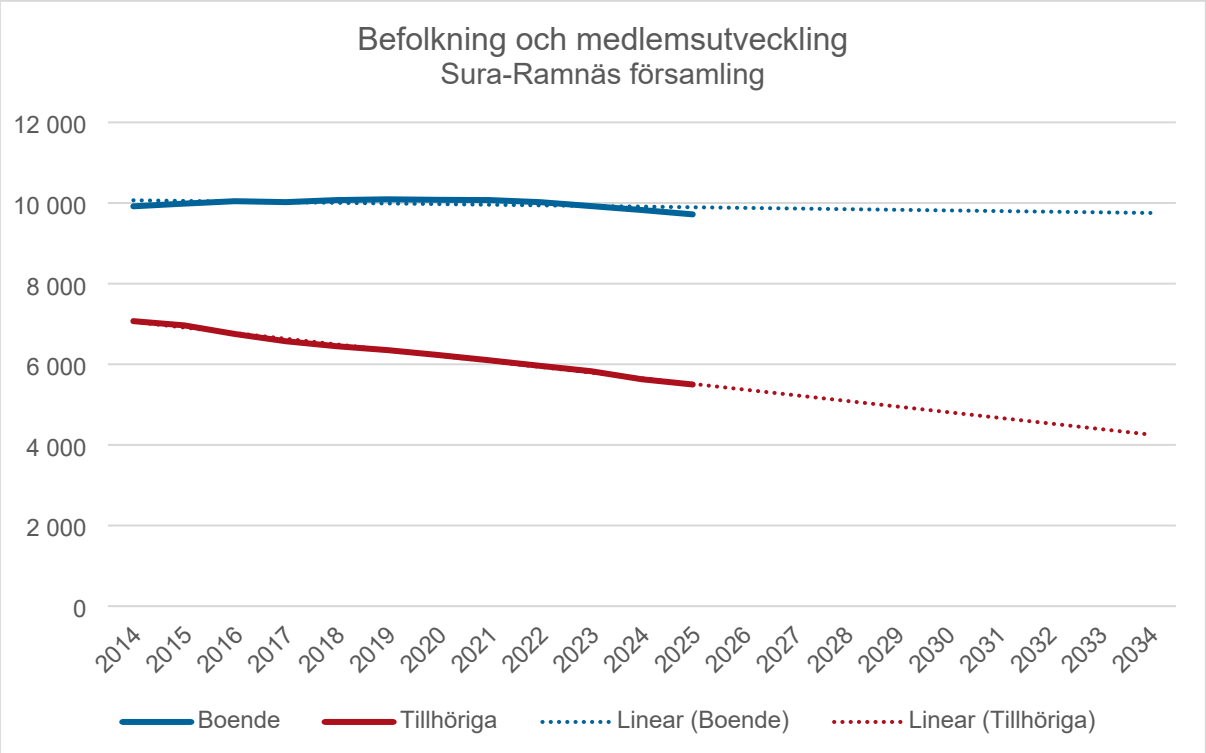
12.5 Organisatorisk bärkraft

12.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Sura-Ramnäs församling är befolkningen relativt konstant runt 10000 personer medan medlemstalet minskar. År 2025 bodde det 9718 personer i församlingen varav 5498 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 56,6% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling.

Enligt SCB’s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024-2040” kommer befolkningen i Surahammars kommun sjunka med 2,02% från 9 900 personer år 2023 till

9 700 personer år 2040. Samtidigt ökar andelen personer 70+ år från 1895% till 20,7% och andelen 0-24 år minskar från 26,9% till 26,1%. Åldersfördelningen är således relativt oförändrad.

12.5.2 Anställda

Sura-Ramnäs församling saknar utfärdad församlingsinstruktion som fastställer antalet tjänster i församlingen. Enligt budget 2025 finns följande tjänster inrättade:

- Kyrkoherde 100%
- Komminister 200%
- Organist 100%
- Kantor 100%
- Diakon 200%
- Diakon projekt tom 2026-05-31 58%
- Församlingspedagog 200%
- Lagbas, kyrkogård 100%
- Vaktmästare 300%
- Kyrkogårdsarbetare 100%

- Kyrkogårdsarbetare säsong 7 månader, 2 x 60%
- Kyrkokamrer 100%
- Administratör 200%
- Församlingshemsvärd/vaktmästare 100%

I skrivande stund (2025-04-14) är följande tjänster vakanta:

- Komminister 100%

12.5.3 Förvaltning

Församlingen har egen anställd personal som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Församlingen delar en fastighetssamordnare med Kungsörs församling och Hallstahammar-Kolbäcks församling. Denna är anställd i Hallstahammar-Kolbäcks församling.

12.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen bedriver ingen näringsverksamhet men är registrerad för moms men ej för F-skatt.

12.5.5 Fastighets- och markinnehav

Församlingen har en antagen lokalförsörjningsplan för perioden fram till 2030 som är fastställd av kyrkofullmäktige 2022-04-26. Av planen framgår att församlingen inte har för avsikt att förändra sitt fastighetsbestånd men att ett arbete pågår för att utveckla Ramnäs kyrka så att den kan nyttjas på fler sätt, t.ex. för olika former av barn- och konfirmandverksamhet

12.5.5.1 Fastigheter och byggnader

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet)

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL (M²)	ANVÄNDNING
SURAHAMMAR RAMNÄS PRÄSTGÅRD 1:62	40 420	Ramnäs KYRKOGÅRD MED omgivande mark. Bårhus 27m2, garage 73m2 och personalybbgnad 231,9m2
SURAHAMMAR RAMNÄS PRÄSTGÅRD 1:63	6 805	Ramnäs prästgård (Skolbyggnad) 459,1m2, Tioendebod 70m2
SURAHAMMAR RAMNÄS PRÄSTGÅRD 2:1	4 610	Kyrktomt. Ramnäs kyrka 626m2
SURAHAMMAR SURAHAMMAR 10:471	7 592	Källmoragården 870,2m2
SURAHAMMAR VIRSBO 2:3	14 171	Virsbo kyrka 285,2m2 och kyrkogård. Garage 72m2, Bårhus 25,9m2
SURAHAMMAR VÄSTSTURA 10:1	72 743	Sura kyrka 1026,9m2, kyrkogård, Garage 134m2, förråd 7,8m2, personalbyggnad 133,1m2, pumphus 26m2.
SURAHAMMAR VÄSTSURA 29:1	3 100	Sura gamla kyrka
SURAHAMMAR SURA KLOCKARGÅRD 1:1	ca 4 200	Parkering m.m. (Denna fastighet finns ej med i Svenska kyrkans fastighetsregister, men tillhör församlingen enligt Lantmäteriet FDS.)

12.5.6 Kyrkor

12.5.6.1 Ramnäs kyrka

Ramnäs kyrka byggdes som en liten enskeppig stenkyrka utan kor, sakristia och sidoskepp på tidigt 1400-tal, av Ramnäs bönder. Under 1600 och 1700-talet utvidgades kyrkan för att 1792 få sin nuvarande utformning.

Kyrkan har cirka 120 platser riktade rakt fram mot altaret. Det finns ytterligare 125 platser på vardera sida i de norra och södra sidoskeppen. I kyrkan får max 450 personer vistas.

Kyrkan värms med bergvärme.

12.5.6.2 Sura kyrka

Sura kyrka är vackert belägen på åsen intill Strömsholms kanal. Kyrkan uppfördes i nyromantisk stil 1890-1892, efter ritningar av arkitekt Gustaf Pettersson.

I slutet av 1860-talet väckte prosten i Ramnäs, Carl Jacob Borelius, frågan om en restaurering och utbyggnad av kyrkan i Surahammar. Anledningen var dels att den gamla kyrkan från 1671 var i dåligt skick och dels att befolkningen hade ökat, tack vare att bruket hade expanderat och att området Lisjö hade tillkommit till församlingen. Kyrkan hade helt enkelt blivit för liten. Men på grund av dålig ekonomi så bordlades frågan.

År 1887 föreslog arkitekten Gustaf Pettersson att man i stället borde bygga en helt ny kyrka och att den borde placeras på åsens högsta punkt strax intill den gamla.

Sommaren 1890 lades grunden till kyrkan av Henrik Johanson, Jobsbo, och 21 augusti 1892 invigde biskop Gottfrid Billing den nya kyrkan.

År 1935 genomfördes en renovering och ombyggnad av kyrkan. Kyrkan vitmålades och det invändiga taket gjordes om till valvtak. 22 december återinvigdes kyrkan av biskop Einar Billing.

Vid kyrkans 50-årsjubileum, 1942, skänkte Surahammars bruk medel för kyrkans prydning. Detta gjorde att planerade målningar i kyrkan kunde påbörjas. Man engagerade surahammarskonstnären Nils Aron Berge, som var välkänd för sina religiösa bilder och kyrkmålningar. Nu fick han göra sitt allra största verk på hemmaplan. Arbetet tog 12 år att göra och var färdigt 1956.

Den tidstypiska kormålningen är unik i sitt slag. Den innehåller flera hundra figurer, flera i naturlig storlek. Här finns flera bibliska berättelser men Berge har även målat ortsbor, bruket och man känner även igen den dåvarande biskopen i Västerås John Cullberg. Kort efter verkets fullbordan avled Nils Aron Berge i en trafikolycka.

Kororgeln installerades 1980 och stora orgeln 1983.

Kyrkan värms med bergvärme.

12.5.6.3 Virsbo kyrka

Virsbo kyrka byggdes 1935-1936 av ägaren till Wirsbo Bruk, Herman Lagercrantz. Kyrkan skapades av byggherren, exteriören tillsammans med Erik Hahr och interiören i barock av Lars Johan Lehming.

De konstnärliga utsmyckningarna av väggar och tak har utförts av konstnären Axel Hörlin. I Virsbo kyrka finns det 108 sittplatser.

Av lokalförsörjningsplanen framgår det att uppvärmningskostnaderna är höga då kyrkan värms med direktverkande el.

12.5.6.4 Övriga byggnader

Källmoragården ligger i centrala Surahammar och inrymmer kyrksal, församlingslokaler samt kontor och personalutrymmen. Här bedrivs merparten av församlingens verksamhet och personalen utgår härifrån.

Ramnäs prästgård hyrs i dagsläget ut och nyttjas som skola. Hyresintäkten uppgår till 920tkr årligen.

Ramnäs klockargård. 70% av ytan hyrs ut och nyttjas som skola. Hyresintäkt 332 tkr som räknas upp med index.

12.5.6.5 Övriga markinnehav

Inga övriga markinnehav finns registrerade.

13 Västanfors–Västervåla församling

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Material från biskopsvisitation (Visitationsprotokoll, Visitationstal, anteckningar från uppföljning efter visitationen)
- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Lokalförsörjningsplan daterad 2021-09-30
- Verksamhetsplan och budget 2026
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik), allabolag.se (Årsredovisningar för församlingens bolag)

13.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Församlingen ligger i Bergslagens malmregion och har en berggrund av sura vulkaniska bergarter som har genomgått veckning och omvandling. Vid berggrundens bildning avsattes även järnmalmer. Tidigare fanns flera gruvor i detta område. Geografin präglas av smala dalgångar i samma riktning som järnmalmsfältet. Vid Kolbäcksån och sjön Aspen finns stråk med sediment och öppen kulturmark, medan området i övrigt huvudsakligen är skogklätt med morän eller myrmark.

Fagerstas historia fram till 1900-talet är starkt förknippad med järn- och ståltillverkning. Näringslivet i kommunen är koncentrerat till centralorten, som fram till mitten av 1980-talet var en bruksort dominerad av en stor arbetsgivare. Efter att Fagersta AB upphörde som koncern 1984, togs dess produktion över av flera stålföretag.

13.1.1 Församlingen

Västanfors socken bildades senast 1661 genom en utbrytning ur Norbergs socken. 1642 byggdes en kyrka strax söder om nuvarande kyrka vid Kolbäcksån. Innan dess fanns ett kapell i Brandbo där präster från Norberg firade gudstjänst regelbundet. På denna plats finns fortfarande en ruin och en klockstapel där det firas gudstjänst vid något tillfälle under sommaren.

1941 överfördes Ulvsbo från Söderbärke socken i Dalarna till Västanfors socken och Västmanlands län.

Vid kommunreformen 1862 övergick socknens ansvar för de kyrkliga frågorna till Västanfors församling och för de borgerliga frågorna till Västanfors landskommun. Landskommunens ombildades 1944 till Fagersta stad som 1971 ombildades till Fagersta kommun.

Västervåla socken har medeltida ursprung. Namnet var inledningsvis Våla socken som från början av 1700-talet och definitivt 1909 namnändrades till det nuvarande.

Vid kommunreformen 1862 övergick socknens ansvar för de kyrkliga frågorna till Västervåla församling och för de borgerliga frågorna till Västervåla landskommun. Landskommunens inkorporerades 1952 i Ramnäs landskommun som 1963 uppgick i Surahammars landskommun varur denna del utbröts 1967 och uppgick i Fagersta stad som 1971 ombildades till Fagersta kommun.

1962 bildade Västanfors och Västervåla församlingar tillsammans ett pastorat. Sedan 2006 utgör de tillsammans Västanfors-Västervåla församling.

13.1.2 Tätorter

I församlingen finns två tätorter, Fagersta och Hedkärra.

I Fagersta bodde det 11 771 personer år 2023. Fagersta var tidigare ett utpräglat brukssamhälle och är fortfarande en betydande industristad. En stor del av näringslivet är uppbyggt kring företag som har sitt ursprung i det gamla bruket, Fagersta Bruks AB.

I Hedkärra bodde det 203 personer år 2023. Hedkärra är ett samhälle ca 8 km väster om Fagersta centrum.

13.1.3 Namnen

Namnet *Västanfors* avsåg ursprungligen en hytta (1486 *Westhan fors*) syftar på hyttan läge väster om en fors i Kolbäcksån.

Namnet *Västervåla* (1371, *Walbo*, *Valum*) innehåller *vål*, 'vindfälle, röjningsbråte', möjligen dock ett sjönamn *Vali*, 'sjön med risvasarna'.

13.1.4 Omvärld

Västanfors-Västervåla församling motsvarar till ytan Fagersta kommun. Bygden är starkt präglad av järnframställningen som har förekommit sedan 600-talet. Fagerstas historia fram till 1900-talet är starkt förknippad med järn- och ståltillverkning. Näringslivet i kommunen är koncentrerat till centralorten, som fram till mitten av 1980-talet var en bruksort dominerad av

en stor arbetsgivare. Efter att Fagersta AB upphörde som koncern 1984, togs dess produktion över av flera stålföretag. Kommunen hade en starkt negativ befolkningsutveckling 1970-2005 men har efter det ökat något för att de senaste åren åter minska.

I Fagersta är 18,6% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är sjätte högsta i Sverige (riksmedel 11,7%) och arbetslösheten är 10,2% vilket är högre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 16,8% jämfört med 33,7% i riket. Medianinkomsten är 310 444kr (riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 43,6 år vilket är högre än riket som är 41,9 år. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Största arbetsgivare är Fagersta kommun med 1238 anställda. Största privata arbetsgivare är SECO Tools AB med 1125 anställda. (Avser 2023. Källa: Ekonomifakta.se)

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 18,0% av barnen i Fagersta kommun i ekonomiskt utsatta hushåll (Rikssnitt 12,9%) vilket är högst andel inom utredningsområdet.

13.2 Pastoral bärkraft

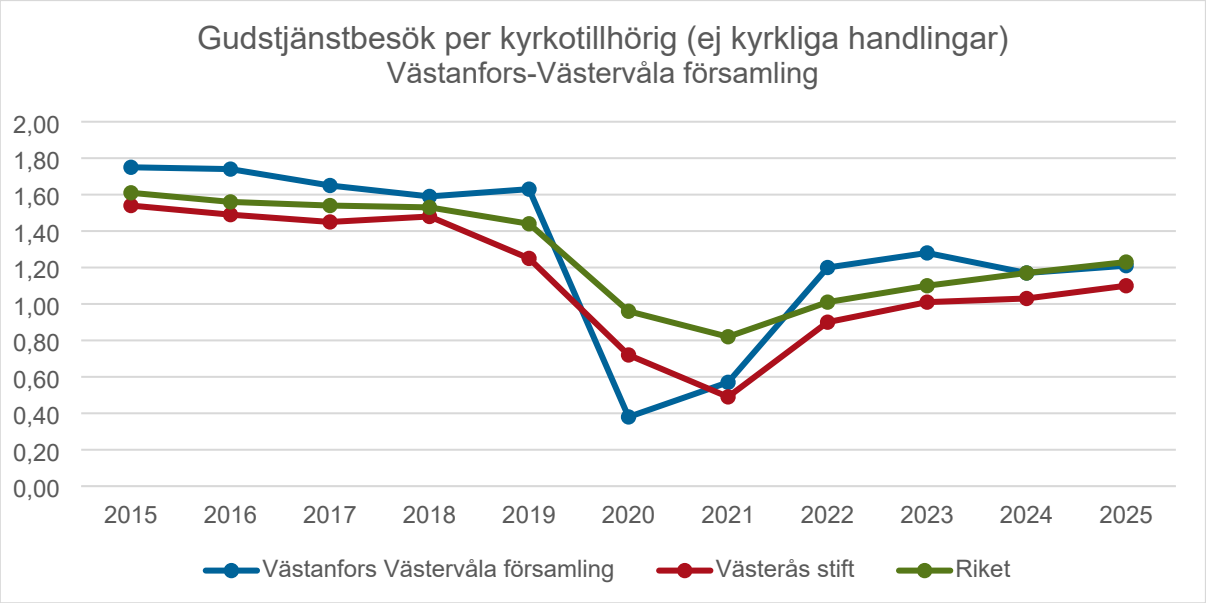
13.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Församlingen firar gudstjänst i någon av församlingens kyrkor varje söndag. Veckomässor firas på Lindgården. Med regelbundenhet firas även mässa på finska i Brukskyrkan. Andakter hålls på seniorboendet Stolpvreten regelbundet.

Under sommaren firas byagudstjänster som lockar många gudstjänstfirare och församlingen firar även någon gång per termin ”Rock- och Popgudstjänst” som även dessa lockar många gudstjänstfirare.

Gudstjänster har ingen egen budgetpost i församlingen, utan sorterar budgeten under ”Präster” och ”Övrig församlingsverksamhet”.

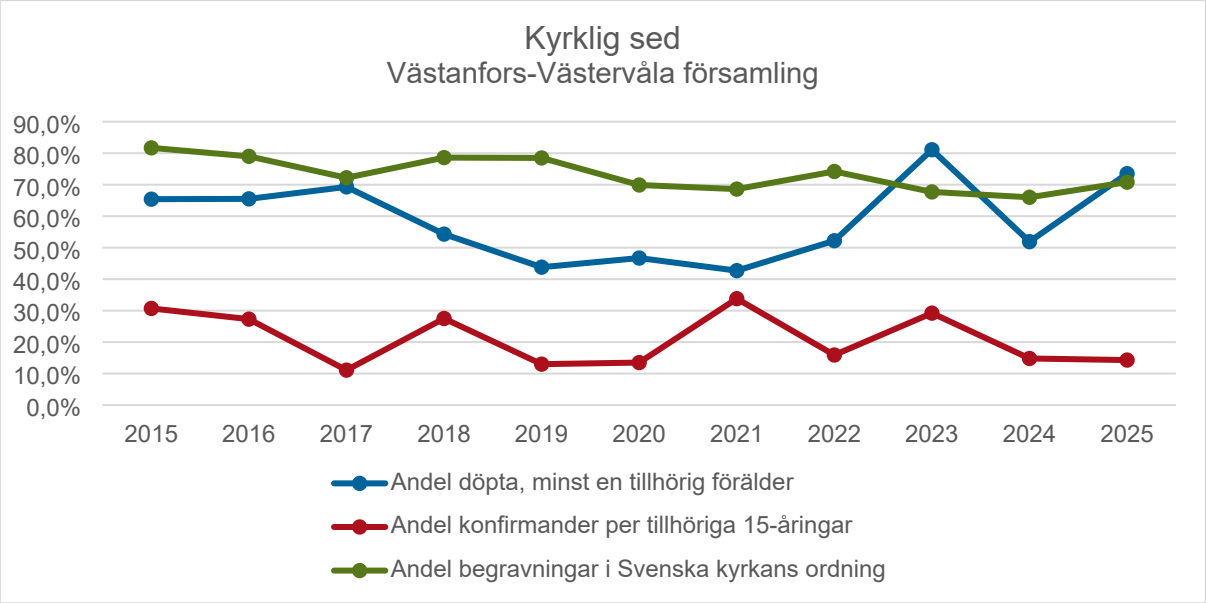
Deltagandet i gudstjänster är, bortsett från under pandemin, i nivå med riket som helhet under perioden 2015-2025. År 2025 gjordes 1,21 besök per kyrkotillhörig. Vid huvudgudstjänst är deltagandet lägre än riket med 0,39 besök i församlingen jämfört med riket 0,46 besök. Det är därmed tydligt att församlingens satsning på temagudstjänster lockar ett stort antal gudstjänstdeltagare.

Den kyrkliga seden är sedan 2015 stabil i församlingen. Antalet konfirmander varierar år från år och antalet som begravs i Svenska kyrkans ordning minskar över tid.

År 2023 visar på en kraftig uppgång i andelen dop. Antalet dop var dock stabilt medan antalet födda minskade kraftigt. Församlingen lyckades dock locka en stor del av de tillhöriga som faktiskt blev föräldrar 2023 att döpa sina barn men därefter skedde en nedgång.

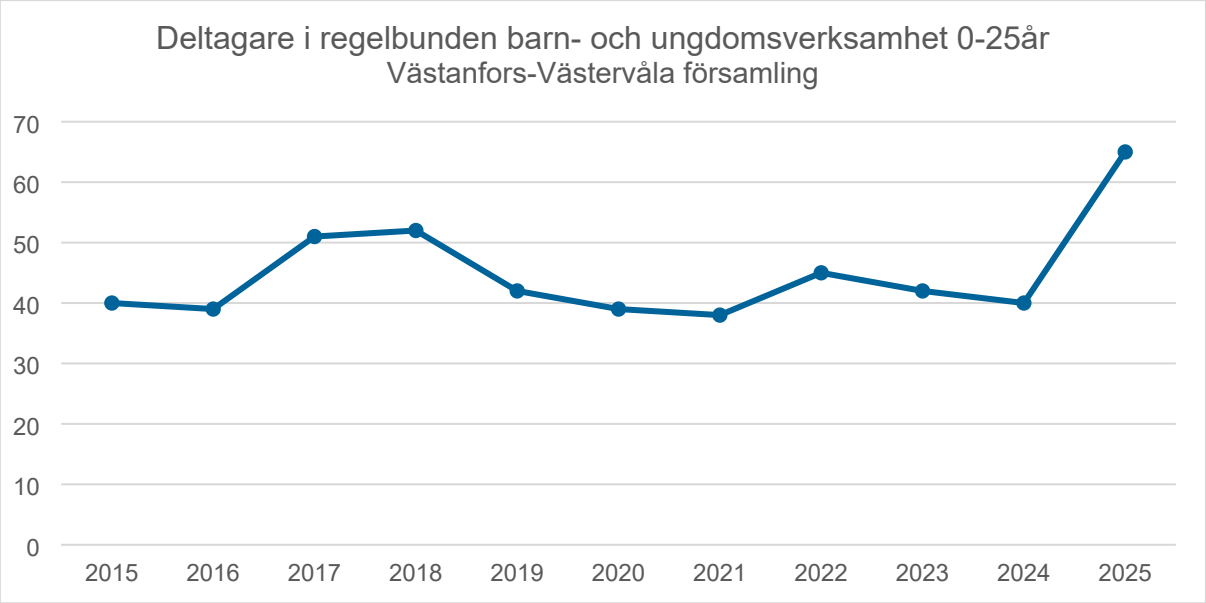
Ett mervärde av bolagen som personalen i församling framhåller är det nära samarbetet mellan församlingens medarbetare och Kyrkans Begravningsbyrå som underlättar samarbetet vid begravningar. Detta ger dock inte genomslag i att andel begravningar i Svenska kyrkans ordning är tydligt högre än övriga församlingar i utredningen. År 2025 genomfördes 70,8% av begravningarna i Svenska kyrkans ordning, vilket är högre än stiftet och riket som båda har 63,3%.

13.2.2 Undervisning

13.2.2.1 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder utöver öppna verksamheter (se under diakoni) gruppverksamhet för Förskoleklass (Miniorer) och åk 1-3 (Juniorer). Församlingen redovisar 2025 totalt 65 barn i regelbunden gruppverksamhet.

13.2.2.2 Förskola, skola och fritidshem

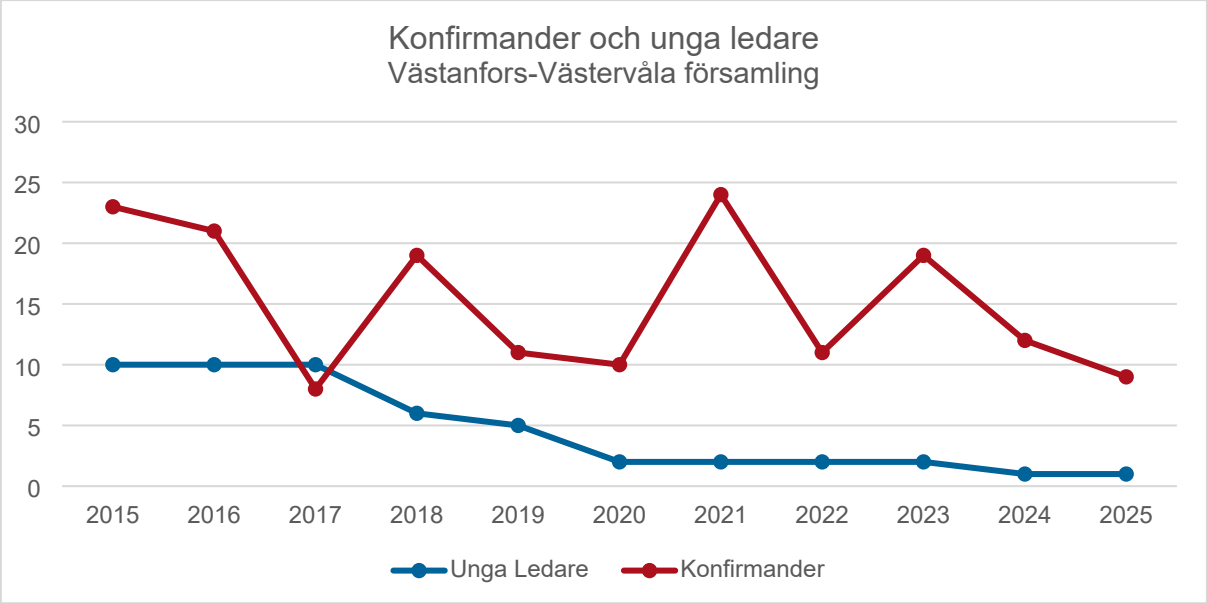
Församlingen driver förskola i Fagersta och Västerås samt skola F-6 i Fagersta. Dessa skolor bedrivs icke på konfessionell grund varför vi ej räknar med dem som en del i församlingens grundläggande uppgift. Ekonomi för denna verksamhet redovisas under Ekonomisk bärkraft.

13.2.2.3 Konfirmander

Församlingen erbjuder en konfirmandgrupp varje år. Vid visitationen 2024 har det framkommit att en medarbetare arbetar helt ensam med församlingens konfirmander vilket utredarna anser är problematiskt ur fler perspektiv, bl.a. arbetsmiljö och möjligheten att uppfylla riktlinjerna för konfirmandarbete i Svenska kyrkan.

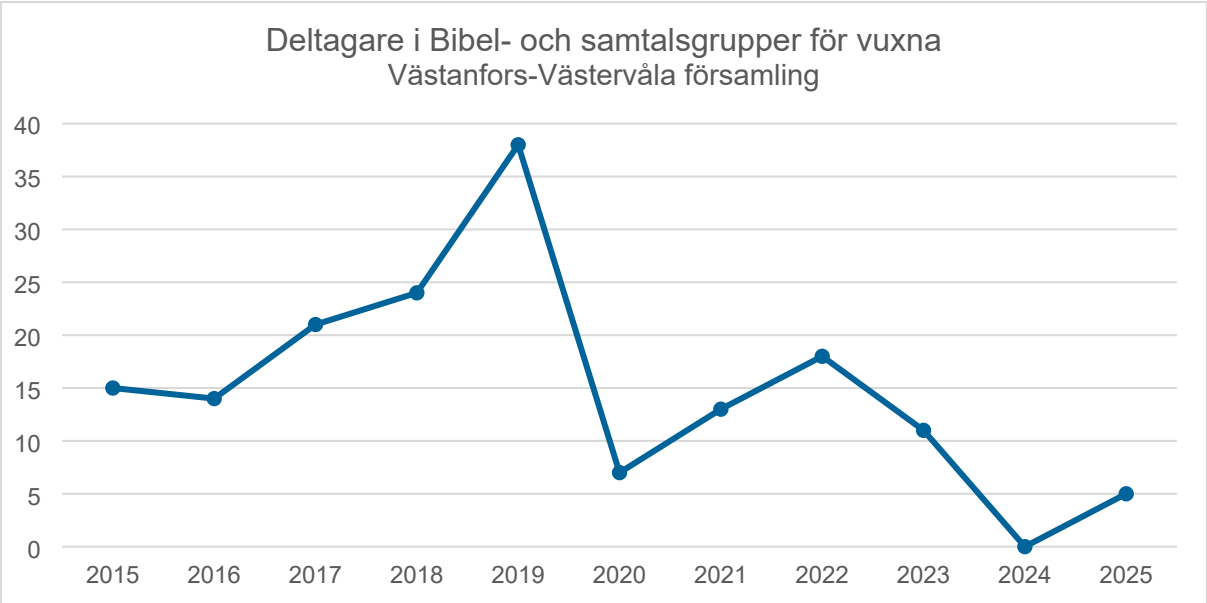
Dessutom samarbetar församlingen med Tolvsbo konfirmandläger som sedan 1982 arrangerar sommarläger i Malingsbo och/eller Tolvsbo Herrgård i Söderbärke. Dessa läger startades av nuvarande kyrkoherden i Västanfors-Västervåla församling. Församlingen bidrar då med präst till konfirmationsgudstjänsten och administrativt stöd. Undervisningen sköts av präststuderande under lägret enligt församlingens hemsida. Deltagarna på dessa läger kommer huvudsakligen inte från församlingen.

Församlingen har ingen annan verksamhet för barn/ungdomar från åk 4 och uppåt än konfirmander.

13.2.2.4 Vuxenundervisning

Församlingen har en samtalsgrupp för vuxna med 5 deltagare 2025, men för 2024 redovisades inga deltagare i denna.

13.2.3 Diakoni

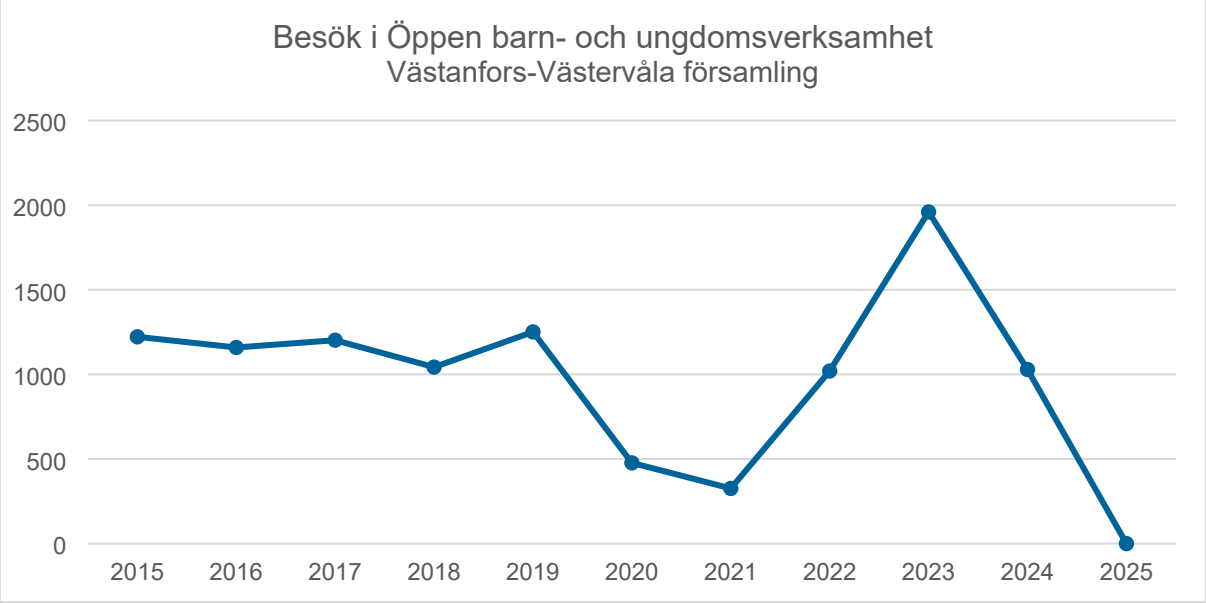
Enligt hemsidan så erbjuder församlingen enskilda samtal med präster samt jobbar med internationell diakoni via ACT Svenska kyrkan. Tidigare fanns en diakoniarbetare anställd enligt samtal med kyrkorådet men denna har slutat genom pension och ej återbesatts. Besöksgrupp som tidigare samordnades av diakoniarbetaren finns kvar på ideell basis.

I samtal med personalen framhåller kyrkoherden att det är bättre att anställa präster än diakoner då präster kan utföra fler arbetsuppgifter.

13.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen har enligt hemsidan Öppen förskola på Lindgården och Babycafé på Familjecentralen.

Vid möte med personalen framhåller de att den öppna förskolan och Babycaféet på familjecentralen är viktiga rekryteringsplatser för församlingens förskola Linden.

Not: Västanfors-Västervåla tycks rapporterat fel i statistiken 2022-2024 då de redovisat att ett stort antal barn (1020, 1960 respektive 1029 barn 0-3år) deltagit i regelbunden barn- och ungdomsverksamhet. Dessa har förts över till besök i öppen barnverksamhet i diagrammet. För 2025 redovisas inga besök i öppen verksamhet för barn och unga.

13.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet

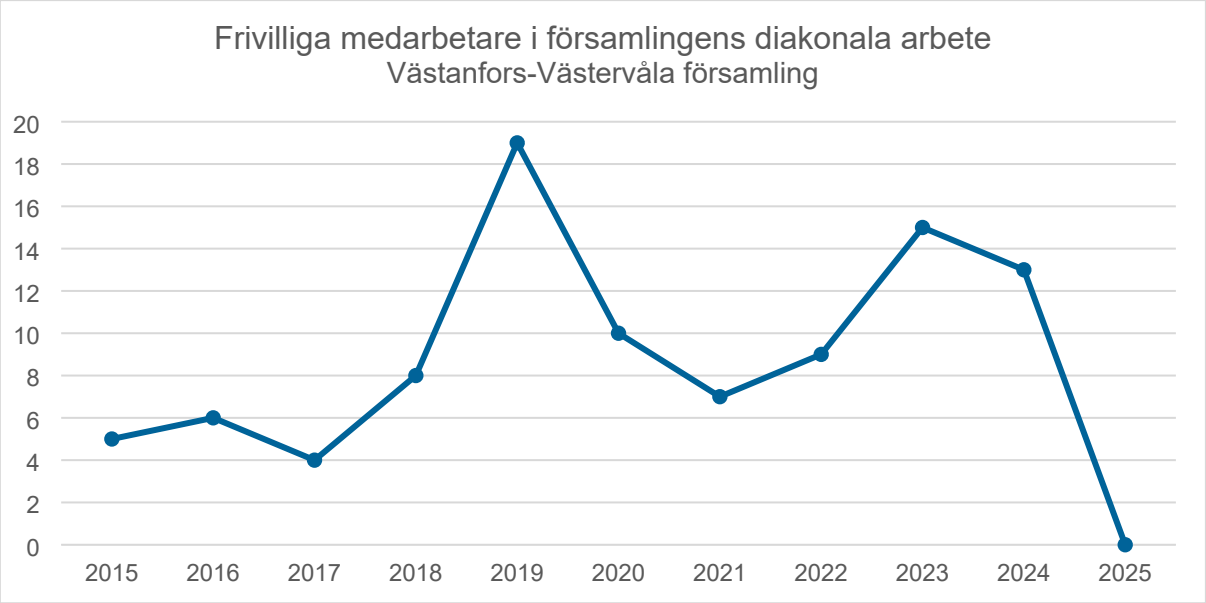
Brukskyrkan fungerar som en mötesplats i centrala Fagersta. Här erbjuder församlingen utöver att de driver ett café även Kyrklunch med andakt och ”Fikastunden” en gång per vecka. Månatligen erbjuds också Måndagsträffen i Västervåla och Matlagning för män i hemkunskapssalarna på Lindgårdsskolan. Församlingen erbjuder även Leva-vidare-grupper.

Församlingen redovisar ett stort antal besök i öppen gemenskapsverksamhet för perioden fram till 2021, men därefter har antalet besök minskat drastiskt och 2024 redovisas totalt 1478 besök och för 2025 redovisas 935 besök.

13.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

År 2024 fanns 13 ideella medarbetare inom församlingens diakonala arbete. De drev bl.a. den besöksgrupp som tidigare samordnades av diakonimedarbetaren. För 2025 redovisas noll ideella medarbetare inom diakonin.

13.2.4 Mission

Enligt underlag från visitation 2024 vänder sig församlingen mot användandet av begreppet mission. De använder begreppet evangelisation, men vad församlingen avser med begreppet framgår ej. Företrädare för församlingen uttrycker både i samband med visitationen och utredarnas besök i församlingen att de inte bedriver missionerande verksamhet och tar till och med avstånd från det.

13.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I församlingen finns tre präster anställda, en kyrkoherde och två komministrar. En av komministrarna utför även andra arbetsuppgifter än traditionella arbetsuppgifter för en komminister. Församlingen har en musiker anställd men saknar utbildad organist och församlingspedagog samt vigd diakon. Församlingen har två barnskötare anställda inom församlingsverksamheten.

13.3 Ekonomisk bärkraft

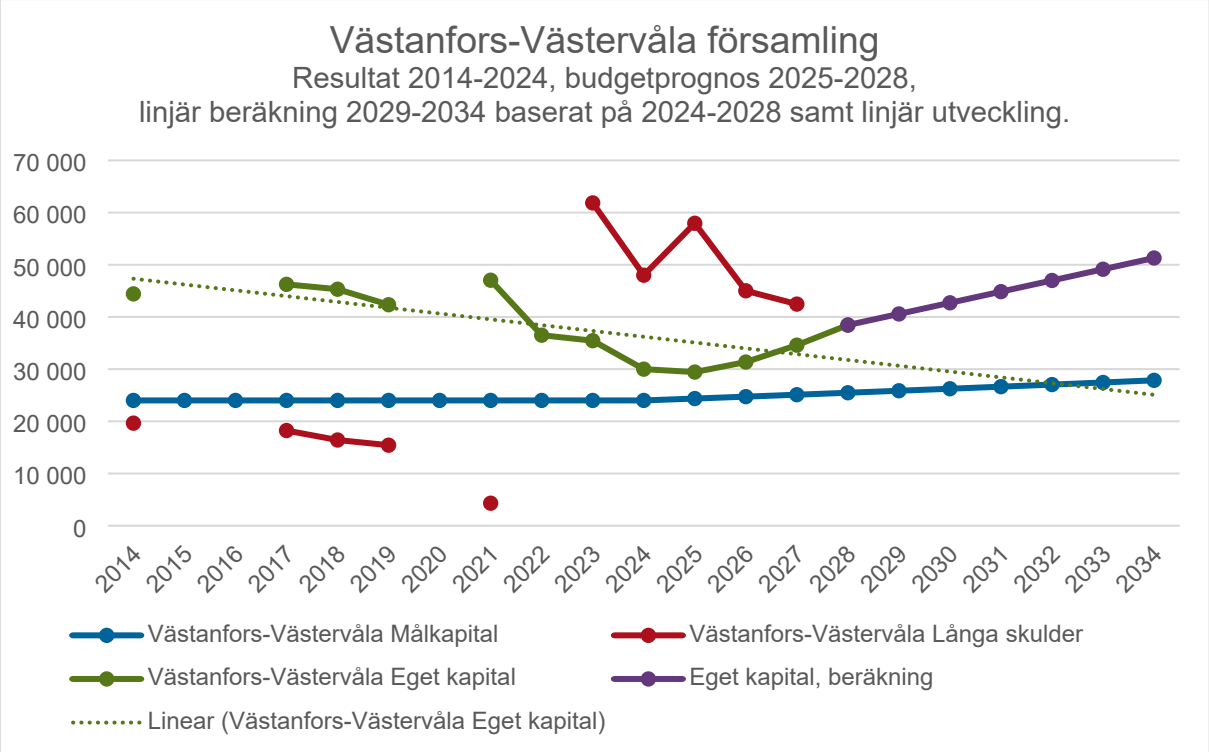
Kyrkoavgiften i Västanfors-Västervåla församlingen är 1,13kr exkl. stiftsavgift. Målkapitalet 2025 är satt till 24360tkr och förväntas räknas upp med 1,5% årligen i enlighet med KRED's rekommendationer.

Kompletta uppgifter har ej lämnats in till kyrkokansliet 2015, 2016, 2020 och 2022, 2023 och 2024 varför det är svårt att följa den ekonomiska utvecklingen över tid.

Likviditet 2024: Uppgift saknas. Soliditet 2024: Uppgift saknas.

Församlingen har en hög omsättning tack vare skolan och konferensverksamheten som drivs i församlingens regi. Begravningsavgiften utgör en något större inkomstkälla än kyrkoavgiften men tillsammans utgör dessa endast 35,4% av intäkterna inom församlingens verksamhet enligt budget 2026.

Församlingen har enligt budget 2025 ett eget kapital om 31 356 tkr år 2026, långfristiga skulder om 42 458 tkr och kortfristiga skulder om 17 121 tkr. Det fria kapitalet är således knappt 7 mkr.

13.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan till och med 2028. Resultatet för hela perioden 2026-2028 beräknas till +9011tkr.

	Budget 2026	**Plan 2027**	**Plan 2028**
Verksamhetens intäkter			
Kyrkoavgift	17 762	17 803	17 553
Begravningsavgift	19 058	19 733	20 425
Ekonomisk utjämning	-120	-62	17
Utdelning från prästlönetillgångar	209	209	209
Erhållna gåvor	45	45	45
Erhållna bidrag	3 478	3 500	3 500
Nettoomsättning	60 663	62 200	63 700
Övriga verksamhetsintäkter	2 838	32 00	3 300
Summa verksamhetens intäkter	103 933	106 628	108 748
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för varor, mtrl och vissa köpta tjänster	-2 724	-2 800	-2 900
Övriga externa kostnader	-30 652	-31 582	-32 514
Personalkostnader	-62 566	-63 800	-65 100
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	-5 412	-5 211	-5 061
Summa verksamhetens kostnader	-101 354	-103 393	-105 575
Verksamhetens resultat	2 579	3 235	3 173
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från andelar i koncernföretag, intresseföretag och övriga företag med ägarintresse i	0	500	1000
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	1	1	1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	20	20	20
Räntekostnader och liknande resultatposter	-1 667	-1 511	-1 328
Resultat efter finansiella poster	933	2 245	2 866
Bokslutsdispositioner	987	990	990
Årets resultat	1 920	3 235	3 856

Bolagens ekonomi är inte medräknad i tabellen mer än genom den utdelning och bokslutsdispositioner som budgeteras. Lindgårdsskolan, Förskolan Linden och Lindgårdsköket ingår dock då de är en del av församlingsverksamheten.

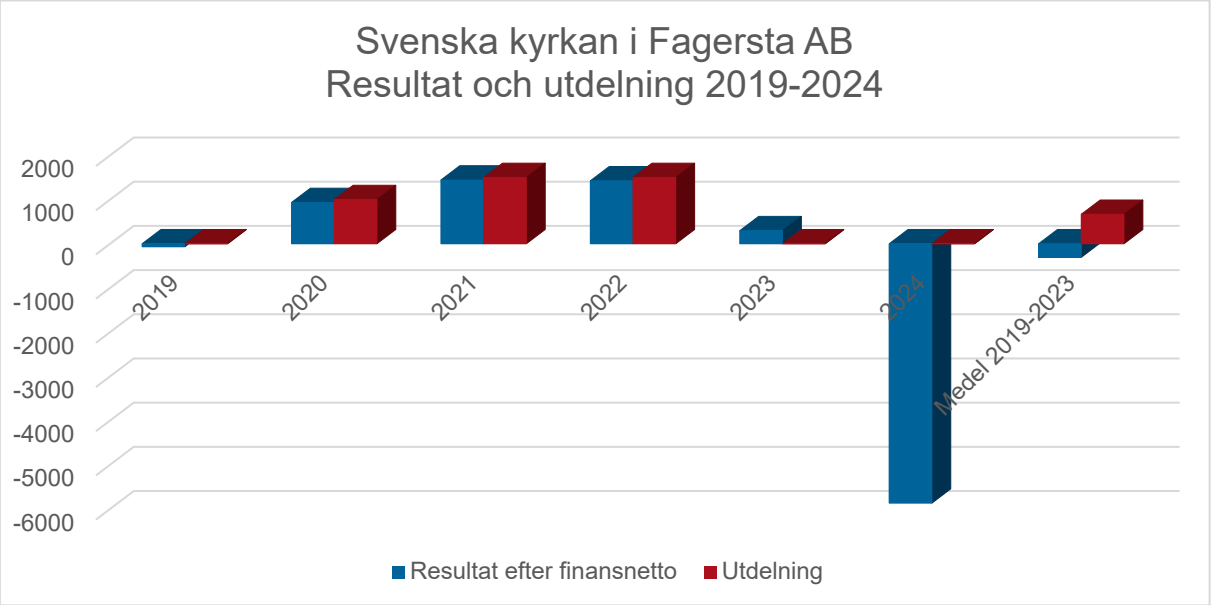
13.3.1.1 Näringsverksamhet inom församlingen

Inom församlingen bedrivs näringsverksamhet som inte är bolagiserad i form av Linsgårdsskolan, Förskolan Linden och Lindgårdsköket. Följande resultat redovisas i budget 2025 (tkr):

(tkr)	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Lindgårdsskolan	-1 683	-4 090	-5 462
Förskolan Linden	2 747	3 229	2 419
Lindgårdsköket	735	1254	-777
Summa	1 799	393	-3 820

13.3.1.2 Näringsverksamhet i bolag

Det uttalade syftet med bolagsverksamheten är att generera ett överskott och på så vis bidra till församlingens ekonomi. Under perioden 2019-2023 har moderbolaget haft en utdelning på mellan 0-1,5 milj. kr med en genomsnittlig utdelning på 666tkr. År 2019, 2023 och 2024 gjordes ingen utdelning. Under 2024 deltog bolaget i en nyemission i Kyrkans Vård och Omsorg i Sverige AB genom en kvittningsemission på 4 572 kr då bolaget förbrukat sitt kapital. Ett aktieägartillskott har erhållits av moderbolaget Västanfors-Västervåla församling med 2 159 tkr. (Källa: allabolag.se, Årsredovisning för Svenska kyrkan i Fagersta AB, 2024)

13.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 13,52% (17,25% 2021)

13.4.1 Nomineringsgrupper

I kyrkovalet 2025 erhöll fyra nomineringsgrupper mandat:

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (s) har 7 mandat (4 mandat 2022-2025)
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) har 18 mandat (21 mandat 2022-2025)

13.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige består av 25 ledamöter vilket också är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§.

Socialdemokraterna har 7 valda ledamöter och 1 ersättare och saknar därmed 4 ersättare. POSK har 18 valda ledamöter och 3 ersättare och saknar därmed 6 ersättare.

Kyrkorådet i Västanfors-Västervåla församling består av 8 ledamöter jämte kyrkoherden och 4 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 68,4 år 2026 och en ledamot är under 60 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 63,3 år 2026 och ingen ersättare är under 55 år. (Källa: Kyrksam 2025-01-27)

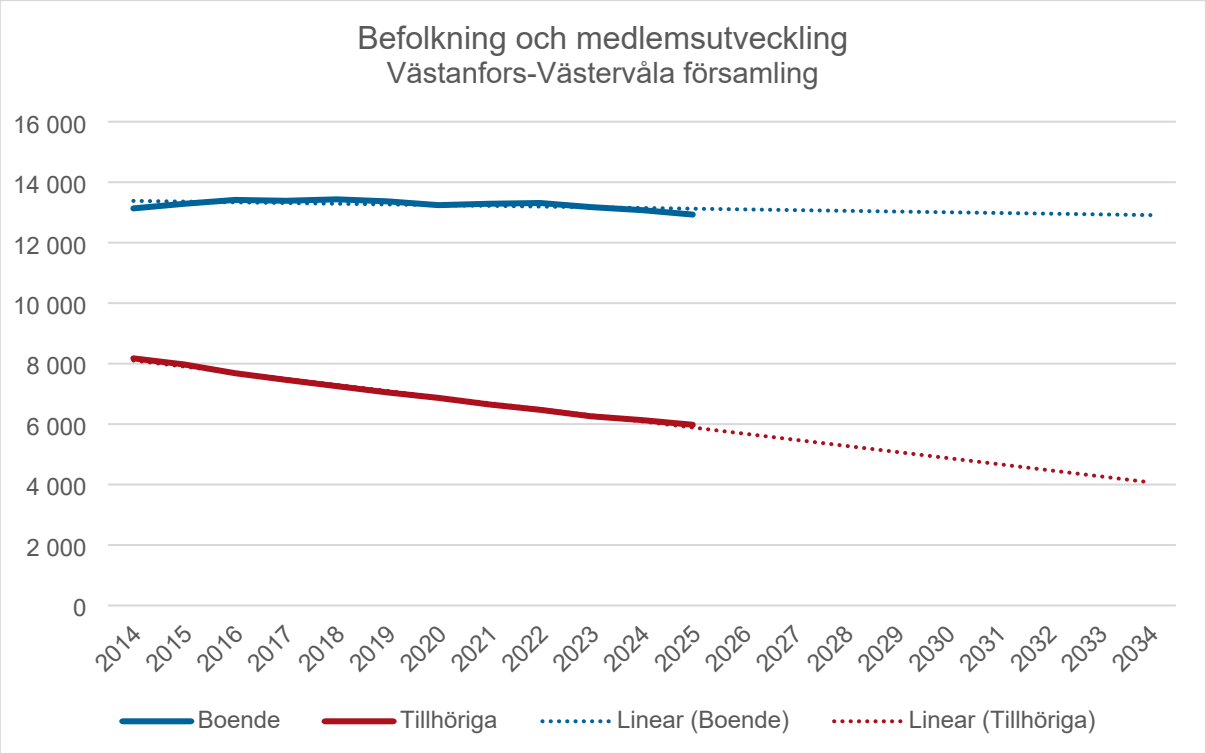
13.5 Organisatorisk bärkraft

13.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

Västanfors-Västervåla församling hade 2025 total 12 929 invånare varav 5977 tillhörde Svenska kyrkan, vilket motsvarar 46,2%. Västanfors-Västervåla församling är därmed den församlings som inte ingår i pastorat eller pastorat med lägst andel tillhöriga i Västerås stift.[14]

Enligt SCB's rapport "Den framtida befolkningen i Sverige 2024-2040" kommer befolkningen i Fagersta kommun sjunka med 4,55% från 13 200 personer år 2023 till 12 600 personer år 2040. Samtidigt ökar andelen personer 70+ år från 18,5% till 22,7% och andelen 0-24 år minskar från 28,4% till 24,8%.

[14] Några församlingar har lägre andel tillhöriga, men dessa ingår i pastorat och pastoratet har då högre andel tillhöriga än Västanfors-Västervåla församling.

Befolkning och medlemsutveckling
Västanfors-Västervåla församling
16 000
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
0
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
Boende
Tillhöriga
Linear (Boende)
Linear (Tillhöriga)

13.5.2 Anställda

I Västanfors-Västervåla församling anges inte tjänster i församlingsinstruktionen. Det finns enligt församlingens hemsida 38 personer anställda vilket fördelas som följer:

- 1 Kyrkoherde
- 2 Komministrar
- 2 Musiker (kantorer)
- 2 Barnskötare
- 1 Ekonomichef
- 1 Informatör
- 1 Marknadskommunikatör
- 1 IT-Tekniker
- 3 Administratörer
- 9 Köks-/Cafépersonal
- 1 Kyrkogårds- och krematoriechef
- 1 Fastighetsansvarig
- 1 Planerare fastighetsunderhåll
- 5 Vaktmästare
- 1 Kyrkogårdsassistent
- 2 Kyrkogårdsarbetare
- 1 Skolchef
- 1 Lärare (med administrativa arbetsuppgifter)
- 1 Jurist
- 1 Sekreterare

Övrig personal inom förskola och skola redovisas ej på hemsidan. Många av de anställda arbetar också delvis i bolagen. I Kyrksam finns 130 aktiva medarbetare registrerade 2025-04-02.

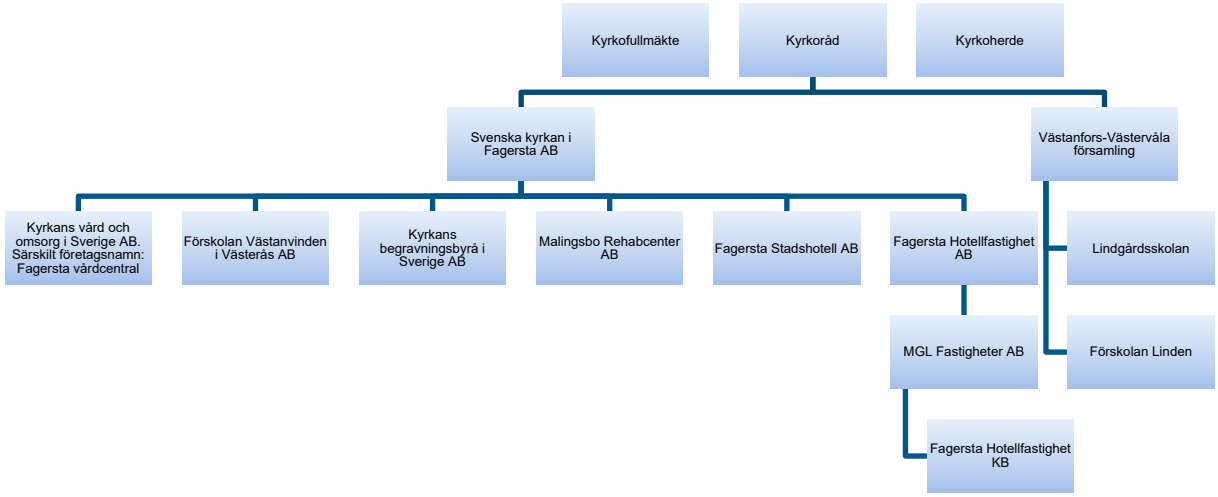
13.5.3 Förvaltning

Församlingen har egen personal som sköter den ekonomiska förvaltningen och fastighetsförvaltningen.

13.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen bedriver utöver traditionell församlingsverksamhet även en rad näringverksamheter. Församlingen är registerad för moms och F-skatt. Syftet med näringsverksamheten är att skapa alternativa intäkter för att bli mindre beroende av

kyrkoavgiften. Lindgårdsskolan och förskolan Linden drivs som delar i församlingen. Utöver detta äger församlingen genom koncernbolaget Svenska kyrkan i Fagersta AB en rad andra verksamheter.

13.5.5 Fastighets- och markinnehav

Församlingen har en lokalförsörjningsplan fastställd av fullmäktige 2021-09-30. Planen är två meningar lång och saknar helt analys av vilka lokaler som finns och vilka som kan behövas framåt utan anger bara att församlingen ska bygga/hyra/förvärva lokaler vid behov och hyra ut/sälja/riva övertaliga lokaler.

Här redovisas de fastigheter, byggnader och markinnehav som församlingen har. Fastigheter som helt ägs av något av församlingens bolag redovisas ej. Uppgifterna är hämtade från Svenska kyrkans fastighetsregister.

Areauppgifter finns ej redovisade i Svenska kyrkans Fastighetsregister varför dessa mätts upp med Lantmäteriets tjänst ”Min karta”. Några byggnader är dessutom registrerade på fel

fastighet (byggnaderna på Västervåla Kaplansgård 1:1 och 1:2 är inlagda på Västanfors 11:61). Lindhallen finns ej med i Byggnadsregistret.

FASTIGHETSBETECKNING	YTA	ANTAL SKIFTEN	ANVÄNDNING
FAGERSTA VÄSTANFORS 11:61	Ca 13,6ha	3	Se nedan
FAGERSTA VÄSTANFORS 11:59	Ca 1,5ha	1	Bergsvillan (Skolbyggnad) 433m², Västanfors Sockenstuga (Samlingslokal) 167m²
FAGERSTA VÄSTERVÅLA KAPLANSGÅRD 1:1	Ca 1900m²	1	Västervåla kyrka 377,6m²,
FAGERSTA VÄSTERVÅLA KAPLANSGÅRD 1:2	Ca 1,2ha	1	Kyrkogård Västervåla Lilla begravningskapellet 71m², Plåtförråd 26,7m²
FAGERSTA VÄSTERVÅLA PRÄSTGÅRD 1:1	Knappt 500ha	1	Sockenstugan Västervåla, Skogsmark
FAGERSTA FAGERSTA 3:66	Ca 3020m²	1	Brukskyrkan 964m², Klockstapel, Förråd 6,0m²
FAGERSTA KLOCKAREN 1	Ca 2070m²		Klockaren (Skolbyggnad) 259,3m²

Byggnader på Fagersta Västanfors 11:61:

BYGGNADSNAMN	TYP AV OBJEKT	BRUKSAREA (M²)
VÄSTANFORS KYRKA (SAMT KYRKOGÅRD)	Kyrka	814,6
KREMATORIUM SKOGSKAPELLET	Krematorium	1 030,0
KLOCKSTAPEL SKOGSKAPELLET	Klockstapel	0
LINDGÅRDEN	Församlingshem	2 245,9
MILJÖBOD LINDGÅRDEN	Källsorteringshus	17,5
SKÄRMTAK MILJÖBOD LINDGÅRDEN	Skärmtak	15,0
PLÅTFÖRRÅD LINDGÅRDEN	Förrådsbyggnad	9,0
SJÖVILLAN	Skolbyggnad	752,4
FÖRRÅD TRÄSLÖJD	Förrådsbyggnad	9,0
LINDEN	Förskolebyggnad	363,0
PAVILJONG LINDEN	Förskolebyggnad	240,8
PLÅTFÖRRÅD LINDEN	Förrådsbyggnad	4,0
PERSONALBARACK	Personalbyggnad	156,0
EKONOMIBYGGNAD	Verkstad	307,0
PLÅTTAK UTEFÖRRÅD	Skärmtak	54,0
ANNEXET	Förrådsbyggnad	32,7
VÄSTRA BEGRAVNINGSKORET	Gravkor/Mausoleum	32,0
TRANSFORMATORSTATION VÄSTANFORS KYRKA	Omkopplingsstation	17,0
TRANSFORMATIORSATION LINDGÅRDEN	Omkopplingsstation	10,0

13.5.6 Kyrkor

13.5.6.1 Brukskyrkan

Brukskyrkan har, som namnet antyder, sitt ursprung i Fagersta Bruk. Huset byggdes på 1910-talet som ett sjukhus för bruksfolket. Efter en ombyggnad invigdes Bruksgården 1941, med bland annat bildningsförbund, bibliotek, pastorsexpedition och utställningslokaler i huset. Här fick också fagerstabor från norra stadsdelen en mycket uppskattad kyrka. År 1976 upphörde verksamheten i Brukskyrkan och flyttade till andra lokaler.

1993 återinvigdes Brukskyrkan - återställd i sitt gamla skick och varsamt renoverad. Genom att de fasta bänkarna ersattes av stolar och såväl altarrundeln som det nya altaret är flyttbara har man fått ett öppet och funktionellt kyrkorum väl anpassat för dagens krav på flexibilitet. Dominerande i kyrkorummet är altartavlan av Nils Öst, som täcker hela den östra väggen.

I Brukskyrkans lokaler driver församlingen också ett kafé.

13.5.6.2 Västanfors kyrka

Västanfors kyrka är för ovanlighetens skull byggd i nordsydlig riktning med torn och huvudingång i söder. Detta är en anpassning till markförhållandena på platsen. När den nuvarande kyrkan invigdes år 1830 revs en träkyrka från 1640-talet på platsen. Den ursprungliga kyrkan är en tydlig spegling av rangordningen i det gamla brukssamhället. Det märks kanske främst genom den särskilda herrskapsläktare som byggdes för patronen och hans familj i höjd med predikstolen längst framme i kyrkan.

Den senaste renoveringen genomfördes 1987-1988 under leding av arkitekt Jerk Alton. Då moderniserades kyrkan för att inte bara vara vacker utan också funktionell, tillgänglig för alla och med plats för alla åldrar. Kyrkan handikappanpassades och koret gjordes mer flexibelt. Församlingen och prästen kom närmare varandra genom att ett flyttbart fristående altare placerades i korets mitt. Altarringen delades och gjordes flyttbar med möjlighet att anpassa kyrkorummet efter olika situationer. Nedtill i kyrkan skapades ett kyrktorg med plats för möten även före och efter gudstjänst.

13.5.6.3 Västervåla kyrka

Västervåla kyrka invigdes 1893, men har betydligt äldre anor. Den första kyrkobyggnaden på platsen uppfördes i trä, troligen redan på 1400-talet. Den ersattes av en ny träkyrka som stod färdig att invigas år 1640. I slutet av 1700-talet fick kyrkan sitt nuvarande torn av sten. På 1890-talet byttes även det gamla långhuset av trä mot sten, medan tornet fick stå kvar. I slutet av 1980-talet genomfördes en genomgripande renovering med målet att skapa en vacker och praktisk kyrka. Resultatet blev ett ljust och öppet kyrkorum med den gudstjänstfirande församlingen i centrum. Bland annat gjordes altarbordet och altarringen flyttbara.

13.5.6.4 Skogskapellet

Församlingens begravningskapell, Skogskapellet, är beläget på skogskyrkogården intill sjön Kratten, strax norr om Västanfors kyrka. I anslutning till Skogskapellet finns också ett krematorium som uppfördes 1935 och var Sveriges första landsortskrematorium, och det första krematoriet i Västerås stift. Kremationer utförs idag även på uppdrag av andra församlingar.

Ursprunget till krematoriebyggnaden var ett begravningskapell uppfört 1906. Det nuvarande krematoriet invigdes 1935. En större renovering av krematoriet och begravningskapellet gjordes 1967, och senare har mindre renoveringar genomförts. Under 2006 installerades en mer miljövänlig krematorieugn där rökgaserna renades med selen. Sommaren 2013 installerades ytterligare en ny reningsanläggning i krematoriet efter beslut från Länsstyrelsen. Rökgaserna från krematorieugnen renas nu med hjälp av kolfilter för att uppfylla gällande miljökrav. I samband med detta byttes också uppvärmningssystemet i byggnaden som innehåller krematorium, Skogskapellet och personalutrymmen.

Spillvärmen från krematoriet tas tillvara och värmer via värmeväxlare församlingens sporthall Lindhallen.

13.5.6.5 Övriga Fastigheter och byggnader

Lindgården är församlingens största församlingshem som ligger i anslutning till Västanfors kyrka. Här inryms kontorslokaler, kök för skola och restaurang, konferensutrymmen, samlingssal samt utrymmen för barn- och ungdomsverksamhet.

Förskolan Linden inryms i den gamla komministerbostaden och den före detta sockenstugan.

Lindhallen rymmer förutom fullstor sporthall för skolan även vissa klassrum, t.ex. för hemkunskap.

Lingårdsskolan inryms i flera byggnader runt Lindgården.

Församlingen har även en del tillfälliga modulbyggnader för förskola och skola samt vårdcentralen.

13.5.6.6 Övriga markinnehav

Fastigheten Fagersta Västervåla Prästgård 1:1 är en större skogsfastighet i anslutning till Västervåla kyrka. En stor del av skogen skadades svårt i samband med den stora skogsbranden sommaren 2014.

14 Västerfärnebo-Fläckebo församling

Västerfärnebo-Fläckebo församling ligger i de västligaste delarna av Sala kommun i Västmanlands län.

De underlag som används i framställningen är där inget annat anges:

- Besök i församlingen
- Svenska kyrkans statistik, tillgänglig genom analysverktyget VISA
- Församlingsinstruktion för mandatperioden 2022-2025
- Utkast till Lokalförsörjningsplan
- Verksamhetsplan och budget 2025
- Församlingens hemsida
- wikipedia.se (historik), ekonomifakta.se (kommunstatistik)

14.1 Kort historik och omvärldsbeskrivning

Trakten är gammal kulturbygd som varit bebodd sedan stenåldern.

14.1.1 Församlingen

Västerfärnebo socken låg kring Svartåns källflöden och Badelundaåsen. I norr, väster och öster är landskapet kuperat och skogrikt, medan det i söder domineras av låglänta jordbruksmarker i Svartåns breda och flacka dalgång. På 1930- och 40-talen blev åns stränder till stor del torrlagda genom invallningar, bland de största som förekommit i en svensk socken. Centralt i socknen ligger den omfångsrika kyrkan som började byggas vid slutet av 1200-talet, omgiven av villabebyggelse från 1900-talet och kvarvarande hus från 1800-talets kyrkby. Kyrkbyn har ca 500 boende och i socknen finns även tätorten Salbohed med idag ca 250 boende.

Fläckebo var en liten jordbruksdominerad socken i övre delen av Svartåns dalgång, med odlingsbygd kring Fläcksjön och Svartån. Det kan ha funnits en kyrka på platsen redan på 1100-talet. I socknens östra delar dominerar skog. I anslutning till kyrkan finns en liten kyrkby, men socknen saknade tätorter.

Västerfärnebo församling och Fläckebo församling har båda medeltida ursprung. 1686 utbröts Karbennings församling från Västerfärnebo församling som den därefter till 1816 ingick i pastorat med. Från 1816 till 1962 utgjorde församlingen ett eget pastorat för att från 1962 till 2008 vara moderförsamling i pastoratet Västerfärnebo, Fläckebo och Karbenning, där

Karbenning utgick 1999. Församlingarna lades samman 2008 till Västerfärnebo-Fläckebo församling.

Församlingen präglas idag av levande jord- och skogsbruk.

14.1.2 Tätorter

I församlingen finns tre tätorter; Salbohed, Västerfärnebo och de västra delarna av Sätra Brunn.

Salbohed har en landareal på 75 hektar och här bodde det 245 personer år 2023. Salbohed, eller Salbo hed, var mötes- och lägerplatsen till Västmanlands regemente åren 1779–1906.

Västerfärnebo har en landareal på 104 hektar och här bodde det 509 personer år 2023. Tätorten är kyrkbyn i tidigare Västerfärnebo församling.

Sätra Brunn har en landareal på 80 hektar och här bodde det 322 personer år 2023. Endast de västra delarna ligger i Västerfärnebo-Fläckebo församling medan de östra delarna ligger i Kumla, Tärna och Kila församling.

14.1.3 Namnen

Namnet *Västerfärnebo* (1330-talet *Fernabo*) innehåller *färne*, 'fräken', ett äldre namn på Svartån eller på en sjö öster om kyrkan samt *bo*, 'bygd'. Förleden Väster tillkom på 1600-talet.

Namnet *Fläckebo* (1358 *Flättyabo*) kommer från ett äldre namn på Fläcksjön, *Fläti*, 'den flata'. Efterleden är *bo*, 'bygd'. Namnet började skivas Fläckebo på 1600-talet.

14.1.4 Omvärld

Följande framställning baseras på Sala kommun år 2024 då statistik saknas för Västerfärnebo-Fläckebo församling.

I Sala är 15,9% av befolkningen bidragsförsörjda, vilket är högre än riksmedel som är 12,2% och arbetslösheten är 5,9% vilket är lägre än riksmedel som är 6,8%. Utbildningsnivån är lägre än riket som helhet och andelen högutbildade är 21,1% jämfört med 34,4% i riket. Medianinkomsten är 313 967kr (Riksmedel 342 780kr). Medelåldern är 44,8 år vilket är något högre än riket som är 42,2 år.

Största arbetsgivare är Sala kommun med 2004 anställda. Största privata arbetsgivare är Metso Sweden AB med 225 anställda (Avser 2024. Källa: Ekonomifakta.se).

Enligt rapporten ”En ny verklighet. Rädda Barnens barnfattigdomsrapport Sverige 2025” lever 8,3% av barnen i Sala kommun i ekonomiskt utsatta hushåll. (Rikssnitt 12,9%)

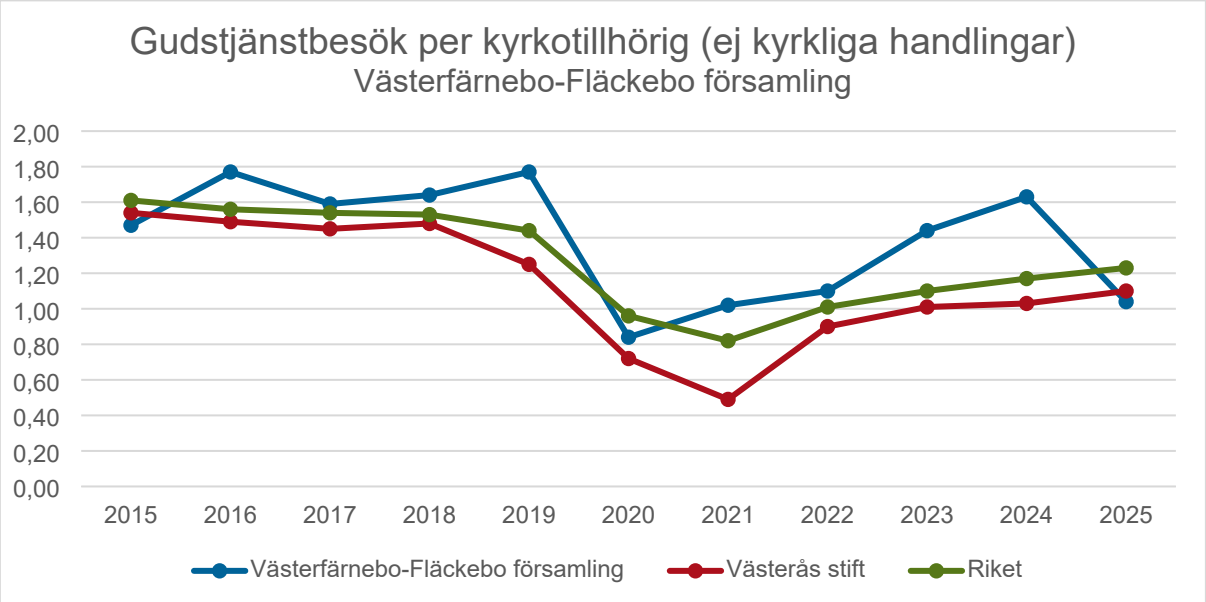
14.2 Pastoral bärkraft

14.2.1 Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Gudstjänstutveckling anges som ett av tre utvecklingsområden i församlingsinstruktionen. Det finns en ambition att utveckla gudtjänstfirandet för att öka variationen utan att öka antalet tillfällen då gudstjänstlivet redan är omfattande.

Församlingen firar högmässa i Västerfärnebo kyrka varje söndag och helgdag. Några gånger per termin firas Mässa för små och stora, som då ersätter högmässan. I Fläckebo kyrka firas mässa en gång i månaden och vid de stora högtiderna.

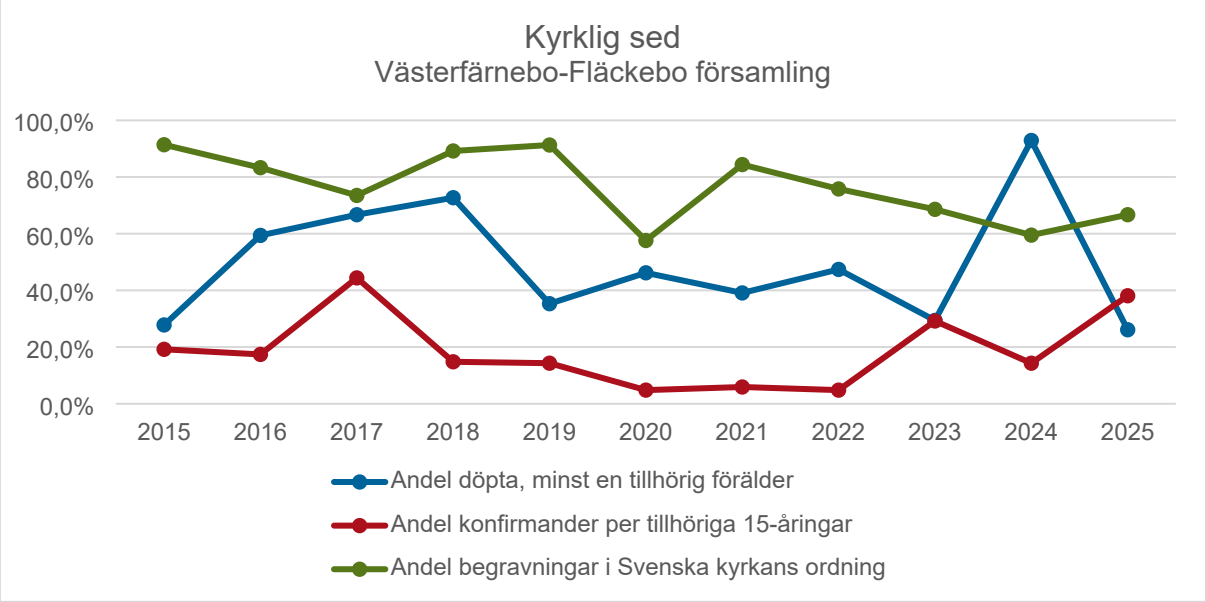
Antalet gudstjänstbesök i församlingen har traditionellt varit högre än både i stiftet som helhet och riket och 2024 gjordes 1,63 gudstjänstbesök per tillhörig i församlingen (kyrkliga handlingar exkluderade) men en nedgång noteras 2025 till 1,04 besök per tillhörig vilket är lägre än både stiftet och riket.

Den kyrkliga seden visar antalet döpta av de barn som har minst en tillhörig förälder varierar stort från år till år. Då församlingen är liten och antalet barn som föds varje år därmed är relativt få, så ger varje enskilt barn stort utslag i statistiken. ”Fördröjningseffekten” av att

barn föds år ett och döps år två påverkar också statistiken i större utsträckning än i en stor församling där antalet födda är ett mer konstant flöde. Även eventuella döpta konfirmander får stort genomslag på frekvensen då den beräknas som totala antalet döpta i relation till antalet födda.

Andelen av tillhöriga 15-åringar som väljer att konfirmera sig varierar även den. Då antalet möjliga konfirmander är litet så påverkar även varje enskild konfirmand statistiken stort. De senaste åren har det skett en uppgång i andelen unga som väljer att konfirmera sig.

Andelen begravningar i Svenska kyrkans ordning varierar även den från år till år, men tendensen är att den minskar över tid. År 2024 låg andelen begravningar på 66,7% (Stiftet 66,3% och riket 66,3%).

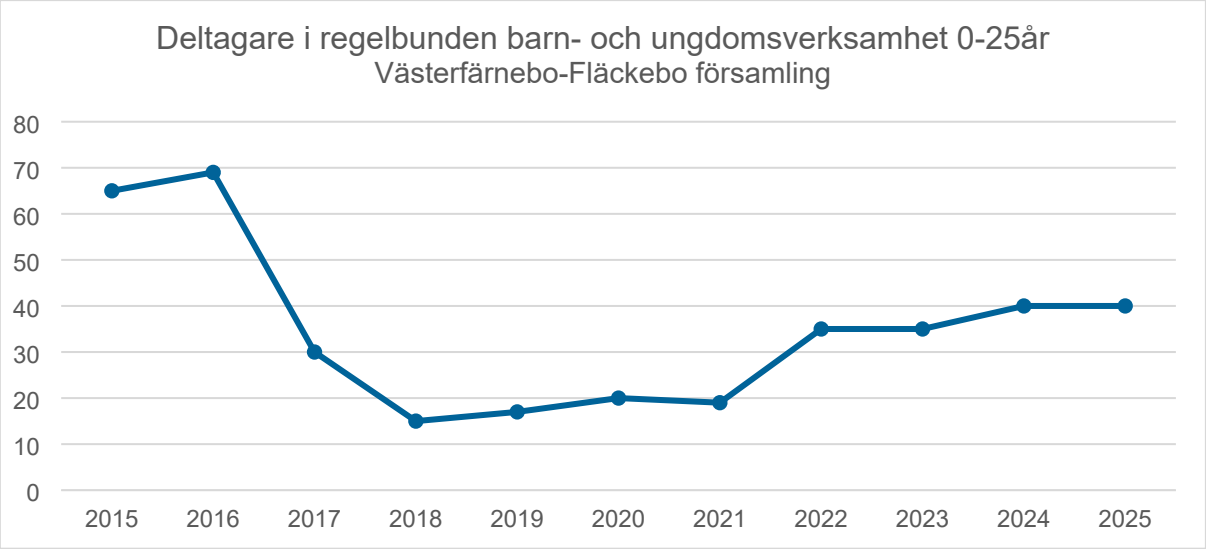
14.2.2 Undervisning

14.2.2.1 Svenska kyrkans Unga

I församlingen finns en lokalavdelning av Svenska kyrkans unga.

14.2.2.2 Regelbunden barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Enligt församlingens hemsida erbjuder de Miniorer för åk 1-3, Juniorer för åk 4-6, ungdomsgrupp från åk 7 samt en barnkör för barn mellan 6-12 år. Antalet deltagare har de senaste åren ökat och ligger nu runt 40 deltagare.

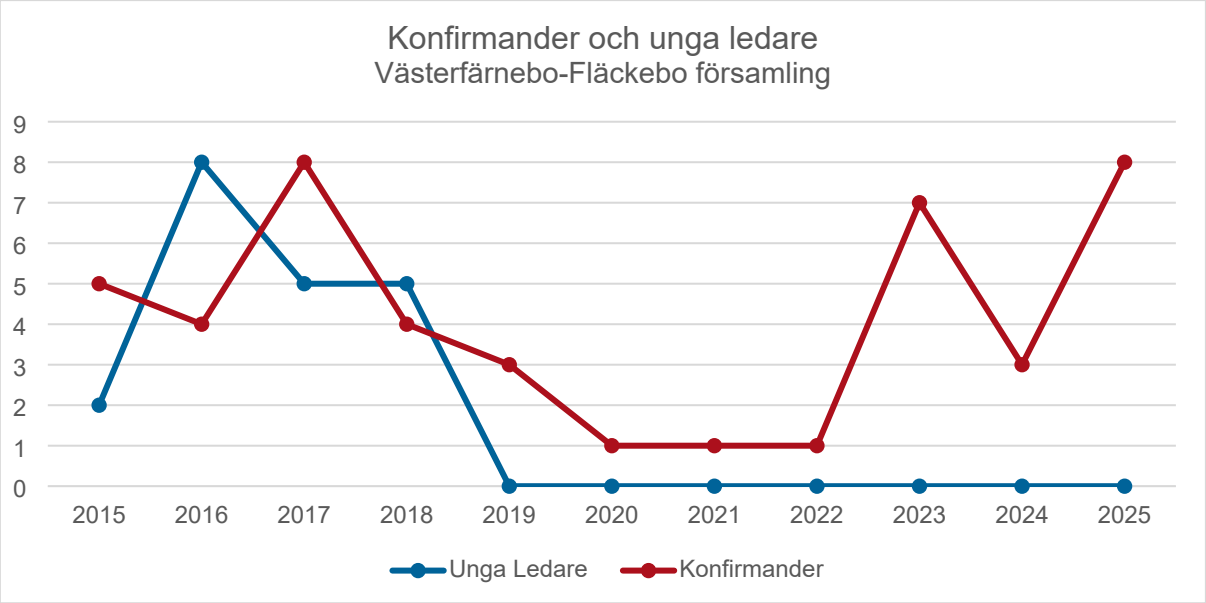

14.2.2.3 Konfirmander och unga ledare

Konfirmandarbetet bedrivs tillsammans med Sala-Norrby-Möklinta pastorat och Kumla, Tärna och Kila församling. Konfirmationsundervisningen i egen regi upphörde i samband med att det lokala högstadiet lades ner och eleverna flyttades till Sala.

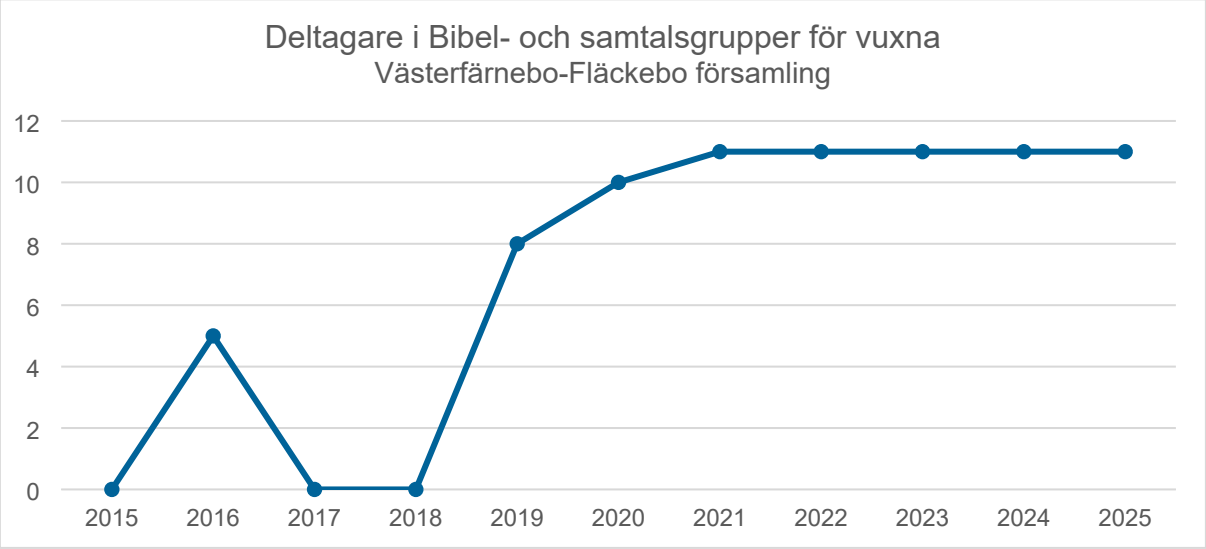
Som tidigare skrivits är andelen konfirmander av tillhöriga 15-åringar relativt stabil med en tydlig uppgång de senaste åren. Denna uppgång avspeglas dock inte tydligt i antalet konfirmander. Församlingen redovisar ett fåtal konfirmander per år, mellan 1–8. I en så pass liten församling varierar antalet möjliga konfirmander från år till år (mellan 17–27 tillhöriga 15-åringar), varför också antalet konfirmander varierar och därmed andelen.

Församlingen redovisar från 2019 och framåt inga unga ledare då de ej har egen konfirmationsundervisning. De unga ledare som kommer från församlingen redovisas i stället i Sala-Norrby-Möklinta pastorat.

14.2.2.4 Vuxenundervisning

Församlingen har en Bibel- och samtalsgrupp med ett stabilt antal deltagare. Enligt uppgift från församlingen har antalet deltagare ökat under 2026, men statistiken för 2026 redovisas ej förens våren 2027.

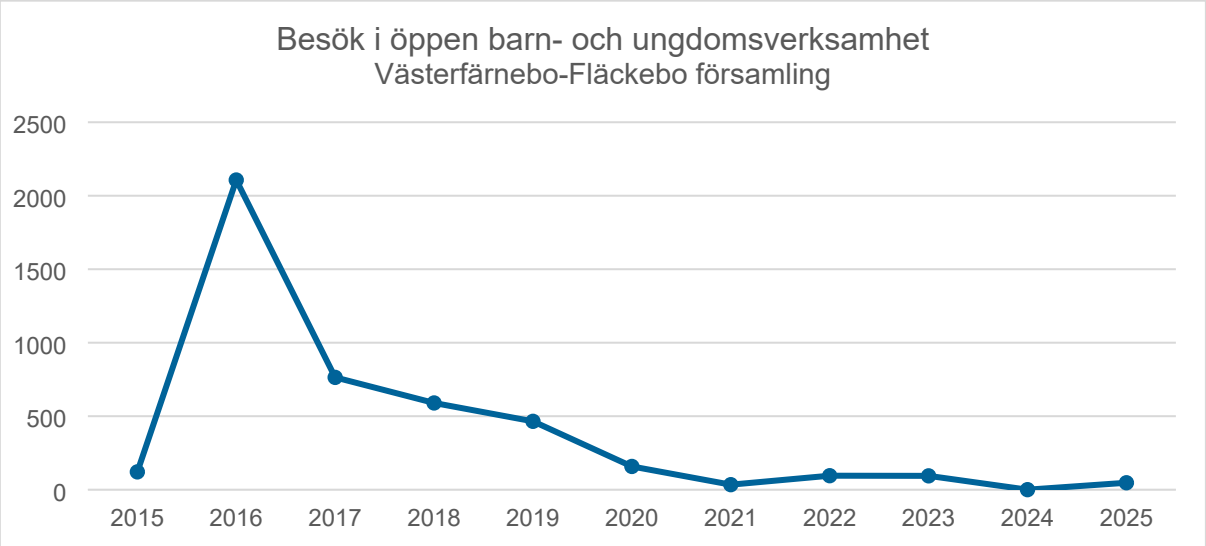

14.2.3 Diakoni

Församlingen anger i Församlingsinstruktionen att det är viktigt att alla anställda i församlingen har ett diakonalt förhållningssätt. I församlingen finns en diakon med huvudansvar för den öppna verksamheten och att göra församlingsgårdarna till mötesplatser.

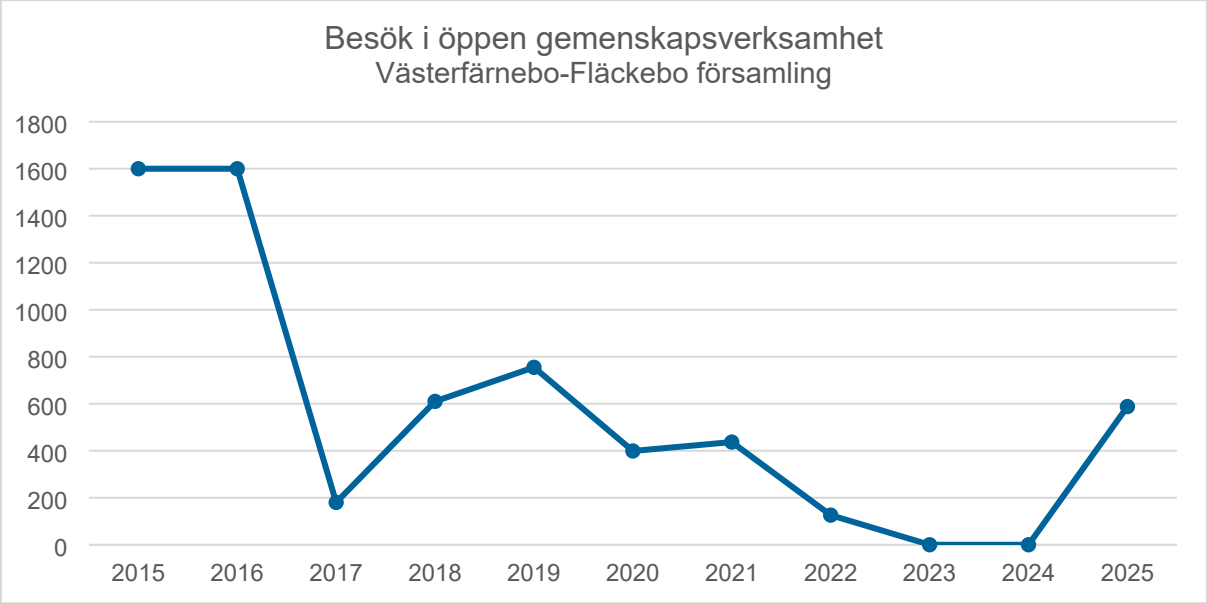
14.2.3.1 Öppen barn- och ungdomsverksamhet 0-25år

Församlingen erbjuder den öppna verksamheten Minihopp i Sätra Brunn. Sedan 2021 har församlingen redovisat under 100 besök per år och 2025 redovisas 47 besök. Enligt uppgift från församlingen är det oklart vad den höga siffran 2016 avser.

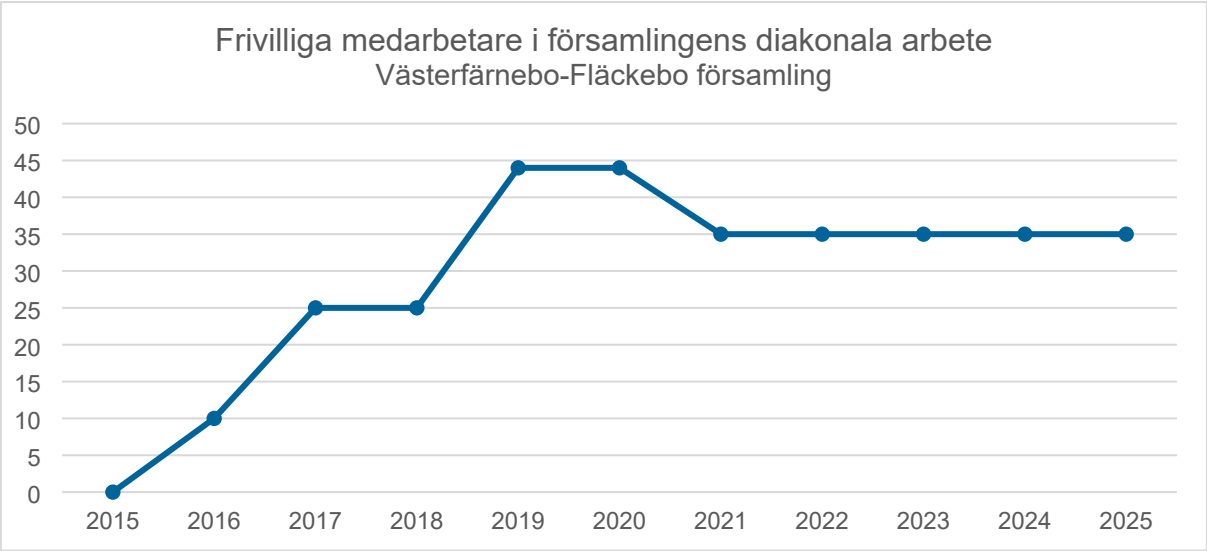
14.2.3.2 Öppen gemenskapsverksamhet för vuxna

Församlingen anger på hemsidan att de erbjuder olika mötesplatser för gemenskap, så som till exempel sopplunchar. För 2025 redovisas 588 besök medan det för 2023 och 2024 inte redovisas några besök i öppna gemenskapsverksamheter för vuxna.

14.2.3.3 Frivilliga medarbetare i diakonal verksamhet

De senaste åren redovisar församlingen inga frivilliga medarbetare i församlingens diakonala verksamhet.

14.2.4 Mission

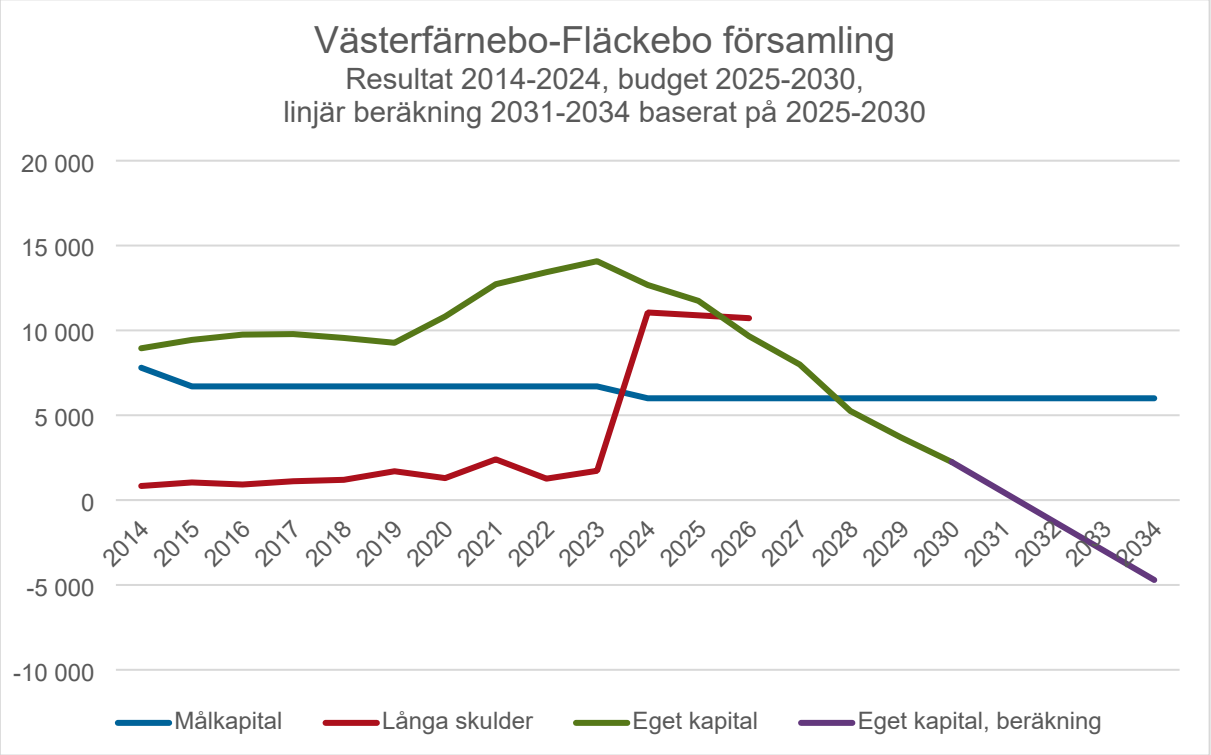
Församlingen skriver i Församlingsinstruktionen att all församlingsverksamhet är missionerande. Ett aktivt arbete bedrivs för att föräldrar ska låta döpa sitt barn, där bland annat alla nyfödda får ett hembesök då även en gåva och inbjudan till dop överlämnas.

14.2.5 Personal för den grundläggande uppgiften

I församlingen finns utöver kyrkoherden såväl komminister (75%), diakon, kantor som utbildad församlingspedagog. Det finns även en kombinerad Barn- och Ungdomsledare/Husmor samt en Ung Resurs i församlingen. Kantorstjänsten är för närvarande tillsatt med en församlingsmusiker och diakontjänsten är enligt Budget 2026 vakantsatt i avvaktan på beslut om indelningsförändring.

14.3 Ekonomisk bärkraft

Kyrkoavgiften i Västerfärnebo-Fläckebo församling är 1,25kr exkl. stiftsavgift. Soliditeten var 2023 48% och målkapitalet satt till 6,0 milj kr. Målkapitalet räknas ej upp årligen vilket KRED rekommenderar. Enligt budget kommer skulderna vara större än tillgångarna vid utgången av 2026 och det fria kapitalet förbrukat under 2028.

14.3.1 Ekonomisk flerårsplan

Församlingen presenterar i budget 2026 en flerårsplan fram till 2030 med ett totalt underskott på -9 493tkr.

	Budget 2025	**Prognos 2026**	**Prognos 2027**	**Prognos 2028**	**Prognos 2029**
Verksamhetens nettokostnader	-13 400	-13 387	-14 625	-13 791	-14 009
Kyrkoavgift	6 891	7 017	7 053	7 200	7 350
Begravningsavgift	5 594	5 599	5 706	5 815	5 927
Ekonomisk utjämning	365	379	401	415	430
Finansiella intäkter	35	25	0	0	0
Finansiella kostnader	-522	-500	-475	-450	-440
Avskrivningar	-1 045	-800	-800	-750	-700
Årets resultat	-2 082	-1 667	-2740	-1 561	-1 443
Därav extra planerat underhåll	339	171	1 150	0	0
Förändring rörelsekapital	-416	0	0	0	0
Nya lån	0	0	0	0	0
Amorteringar	-168	-168	-168	-168	-168
Nettoinvesteringar	-950	-180	-100	-200	-150
Justering av poster som ej ingår i kassaflödet	1 045	800	800	750	700
Förändring av likvida medel	-2 571	-1 215	-2 208	-1 179	-1 061
Likvida medel 31/12 resp år	2 154	939	-1 269	-2 448	-3 509
Fritt kapital 31/12 resp år	3 658	1 991	-749	-2 310	-3 753

14.4 Demokratisk bärkraft

Valdeltagandet 2025 var 19,38%, totalt 315 giltiga röster (23,27% 2021)

14.4.1 Nomineringsgrupper

I kyrkovalet 2025 erhöll fyra nomineringsgrupper mandat:

- Arbetarepartiet – Socialdemokraterna (s) har 3 mandat (3 mandat 2022-2025)
- Centerpartiet (c) har 8 mandat (8 mandat 2022-2025)
- De Gröna i Svenska kyrkan (DGSK) har 1 mandat (0 mandat 2022-2025)
- Frimodig kyrka (FK) har 3 mandat (4 mandat 2022-2025).

14.4.2 Valda ledamöter

Kyrkofullmäktige har 15 ledamöter vilket även är minsta antal ledamöter enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ är 15.

Socialdemokraterna har 3 valda ledamöter och 2 ersättare. Centerpartiet har 7 valda ledamöter och saknar 4 ersättare då inga kunnat utses. De Gröna i Svenska kyrkan har 1 vald ledamot och 1 ersättare och saknar därmed 1 ersättare. Frimodig kyrka har 3 valda ledamöter och 1 vald ersättare och saknar därmed 1 ersättare.

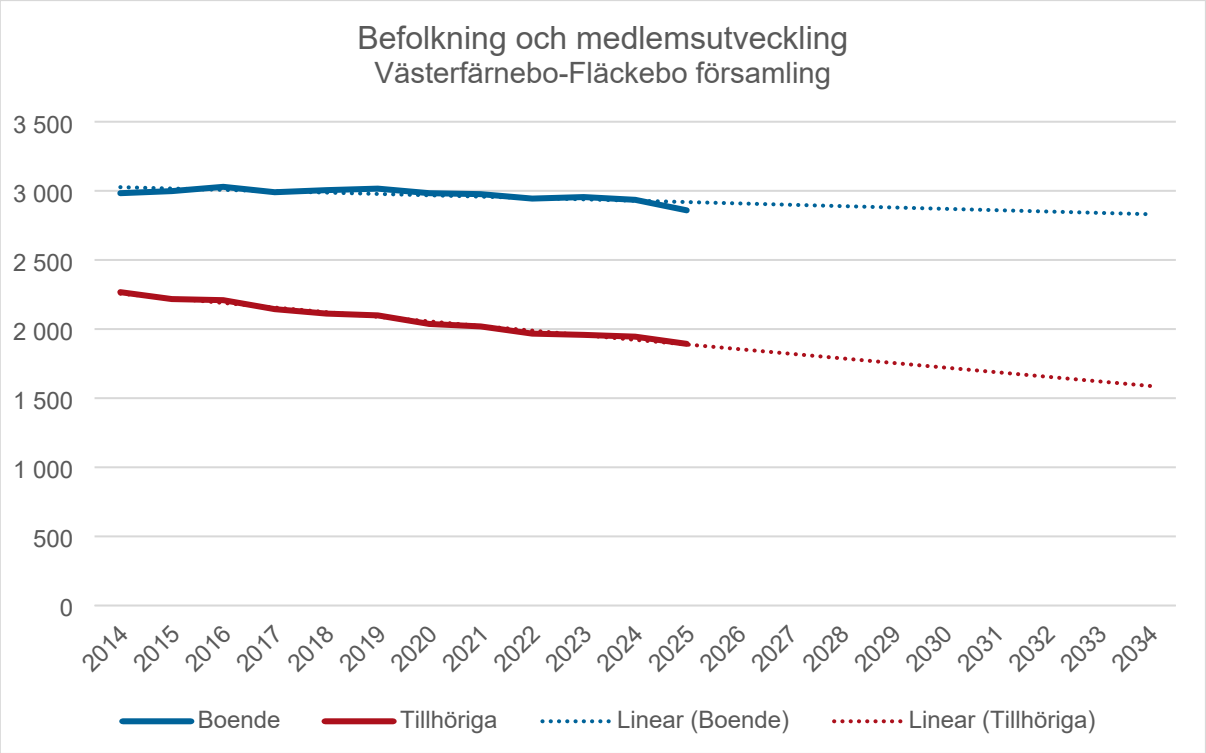
Kyrkorådet i Västerfärnebo-Fläckebo församling består av 9 ledamöter jämte kyrkoherden och 5 ersättare. Medelåldern på förtroendevalda ledamöter är 64,2 år 2026 och ingen ledamot är under 40 år. Medelåldern på förtroendevalda ersättare är 72,4 år 2026 och ingen ersättare är under 50 år. (Källa: Kyrksam 2026-01-14)

14.5 Organisatorisk bärkraft

14.5.1 Befolkningsmängd och medlemstal

I Västerfärnebo-Fläckebo församling minskar medlemsantalet medan befolkningsantalet är relativt stabilt. År 2025 bodde det 2 859 personer i församlingen varav 1 893 tillhörde Svenska kyrkan vilket innebär att 66,2% är tillhöriga. Den största anledningen till det minskande antalet medlemmar är generationsväxling följt av utflyttning.

Enligt SCB:s rapport ”Den framtida befolkningen i Sverige 2024–2040” kommer befolkningen i Sala kommun minska med 2,2% till 2040, från 22 900 till 22 400 personer.

14.5.2 Anställda

I Västerfärnebo-Fläckebo församling finns församlingsinstruktionen följande tjänster inrättade:

- Kyrkoherde 100%
- Komminister 75% (för närvarande tillsatt 100%)
- Diakon 100% (Vakantsatt enligt budget 2026)
- Kantor 100%
- Församlingspedagog 100%
- Kanslist 75%
- Ekonomibiträde/Husmor 50%
- Kyrkogårdföreståndare 100%
- Vaktmästare 4x100% (Delas mellan församlingsverksamhet (1/5) och begravningsverksamhet (4/5))
- Säsongsanställda, 2 personer

Medlen för diakontjänsten används i stället för vikarierande diakon 30%, husmor 50% och 25% förstärkning barn och ungdom.

14.5.3 Förvaltning

Församlingen anlitar E&F Ekonomikonsult för den ekonomiska förvaltningen.

Västerfärnebo-Fläckebo församling delar en fastighetssamordnare med Norberg-Karbennings församling samt Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling.

14.5.4 Näringsverksamhet

Församlingen driver ingen näringsverksamhet. Församlingen är registrerad för F-skatt men ej för moms.

14.5.5 Fastighets- och markinnehav

Församlingen har en Lokalförsörjningsplan för perioden 2022-2031. I den slås följande inriktningsmål fast:

1. Den grundläggande uppgiften skall kunna utföras i hela församlingen
2. Kyrkobyggnaderna ska vara fortsatt väl underhållna och vårdade
3. Kyrkobyggnaderna skall kunna användas inte bara för gudstjänster utan, i allt större utsträckning, för andra typer av församlingsverksamhet.

Församlingen anger i åtgärdsplanen att de vill utreda möjligheten att avskilja norra tvärskeppet i Västerfärnebo kyrka för att inrymma den verksamhet som idag ryms i församlingsgården inklusive arbetsplatser för personalen. Därefter kan församlingsgården avyttras.

Fläckebo församlingsgård skulle enligt lokalförsörjningsplanen från 2021 kunna avyttras omedelbart eller överlåtas till en bygdegårdsförening då församlingen nyttjar den i mycket begränsad omfattning och största nyttjare är hembygdsföreningen som lånar lokalen gratis. I skrivande stund (2026) har detta dock ej verkställts.

14.5.5.1 Fastigheter och byggnader

Församlingen är taxerad ägare till följande fastigheter: (Källa: Svenska kyrkans fastighetsregister samt Lantmäteriet). Uppenbara felaktigheter är markerade med kursiv text.

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
SALA AXHOLM 1:4	19 200	Minnesbyggnad m.m. på Braheholmen
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:3	32 022	Fläckebo kyrka (380m2), Lada (302m²) gamla prästbostället, Fläckebo begravningskapellet (29,6m²), Smedsbo kyrkstall (21,3m²), kyrkogård och övrig mark.
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:4[15]	*4 250*	*Holmbo kyrkstall*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:5[16]	*27 750*	*Vrenninge kyrkstall*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:6[17]	50 330	Öster Sätra kyrkstall. Jordbruksmark och Skogsmark vid Heden
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:8[18]		*Gässjö kyrkstall*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:9[19]		*Svanå bruks kyrkstall*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:10[20]		*Likvagnsbod*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:11[21]		*Förrådsbod*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:12[22]		*Brandsprutslider*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:13[23]		*Vedlider*
SALA FLÄCKEBO KLOCKARBOL 1:14[24]		*Sockenmagasin (26m²)* *Vaktmästeri (82,8m²)*
SALA FÄRNEBO KLOCKARGÅRD 1:10	2 331	Västerfärnebo församlingsgård (593,4m²)
SALA FÄRNEBO KLOCKARGÅRD 2:1	9 302	Västerfärnebo kyrka (888m²), del av kyrkogård
SALA HASSMYRA 1:38	2 117	Fläckebo församlingsgård (239m²)
SALA ISLINGBY 4:7	2 067	Pumphus på ofri grund (Privatägd villatomt)
SALA ISLINGBY 15:1	14 741	Del av Västerfärnebo kyrkogård, Kapell/bisättningshus, ekonomibyggnader

[15] Privatägd.
[16] Ägare Sala Kommun. Fläckebo skola.
[17] Felaktig arealuppgift i Svenska kyrkans fastighetsregister där arealen är angiven till 32 022m²
[18] Fastighet med den beteckningen finns ej.
[19] Fastighet med den beteckningen finns ej.
[20] Fastighet med den beteckningen finns ej.
[21] Fastighet med den beteckningen finns ej.

14.5.5.2 Övriga markinnehav

I Lantmäteriet register finns åtminstone följande fastigheter registrerade där församlingen är lagfaren ägare.

FASTIGHETSBETECKNING	AREAL, M²	ANVÄNDNING/BYGGNADER
SALA FÄRNEBO KLOCKARGÅRD 1:1	1 411	Del av Västerfärnebo kyrkogård, parkering, vägar.
SALA ISLINGBY 2:8	3 569	Del av Västerfärnebo kyrkogård

Del av Västerfärnebo kyrkogård ligger på Samfälligheten Sala Islingby S:1 (Vägsamfällighet för Islingby by) som troligtvis är en äldre vägsträckning över en del av nuvarande kyrkogården. Församlingen är ej delägare i samfälligheten.

[22] Fastighet med den beteckningen finns ej.
[23] Fastighet med den beteckningen finns ej.
[24] Fastighet med den beteckningen finns ej.

14.5.6 Kyrkor

14.5.6.1 Fläckebo kyrka

Kyrkan och kyrkogården ligger på en höjd omgiven av Fläcksjöns slättbygder. Öster om kyrkogården finns en grupp byggnadsminnesförklarade kyrkstallar.

Fläckebo kyrka omfattar långhus med kor i öster och sakristia mot norr, samt västtorn. Kyrkobyggnadens ursprung anges till 1400-talets senare hälft. Den medeltida kyrkan var på gängse vis rektangulär med sadeltak, vapenhus i söder och sakristia i norr. Utanför östra väggen fanns en klockstapel.

På 1700-talet blev kyrkan otillräcklig. En stor utbyggnad genomfördes därför 1798, under ledning av byggmästare Eric Sjöström. Ett större kor tillkom på långhusets östra sida och på norrsidan utbyggdes en större sakristia. Över långhuset restes ett brutet spåntäckt tak. Klockorna flyttades från den rivna klockstapeln upp till ett klocktorn i trä, mitt över långhuset. Detta säregna mittorn gick lokalt under namnet höpåsen.

Vid ombyggnad 1877, efter ritningar av Överintendentsämbetets arkitekt Oskar Eriksson, ersattes mittornet med nuvarande västtorn, som fick fyra urtavlor och kopparklädd spira. Spåntäckningen på långhusets tak ersattes med falsad plåt. I samband med tornbygget höggs också fönstren upp och förstorades, samt försågs med nya bågar.

En inre omgestaltning följde åren 1893-94, under ledning av arkitekt Agi Lindegren. Slutna bänkar med fastställd bänkordning fick ge plats åt nuvarande öppna bänkrader. Korets tunnvalv dekormålades och i korfönstret sattes en glasmålning. Vid nästa inre förnyelse 1926 dekormålades även kyrkorummets övriga valv.

Den nuvarande orgeln från 1935 omfattar 17 stämmor, medan den numera ej ljudande orgelfasaden återstår från en föregångare från 1862.

14.5.6.2 Västerfärnebo kyrka

Västerfärnebo kyrka är av medeltida ursprung, men nuvarande exteriör, en korskyrka med centraltorn, tillkom vid om- och tillbyggnad 1767–1770. Fasadmurarnas nedre två tredjedelar har spritputsats och avfärgats gula, den övre tredjedelen och tornet slätputsats och vitkalkats. I de rundbågiga fönsteröppningarna sitter gjutjärnsfönster målade i ärggrön nyans. Ingångarna i norr, väster och söder har höga 1700-talsdörrar som senare kopparbeslagits. I tornet sitter parvisa, tjärade ljudluckor. På yttertaken ligger falsad kopparplåt som tillkom 1959-1960 och då ersatte ett tak av järnplåt från 1866-1867..

Kyrkorummets västra del och koret är täckta med medeltida stjärnvalv, medan korsmitten och korsarmarna från 1767–1770 täcks med kryssvalv. Valvens och väggarnas putsytor är slätputsade och har sedan 1934 en gråvitskiftande avfärgning. Genomgående ligger lackade brädgolv. Bänkinredningen har spegelindelade, gröna fasader.

Kyrkans altarskåp tillverkades i Antwerpen cirka 1500. Dess mittparti har omkring 50 gestalter skulpterade i ek. En altartavla i ek skänkt på 1400-talet av domprosten, senare biskopen i Västerås Otto Olavi Svinhufvud (biskop 1501-1522) med sniderier föreställande tilldragelser ur Jesu liv.

Nuvarande läktarorgel, med fasad i nygotisk stil, byggdes 1891 av E. A. Settequist & Son och renoverades 1934 av A. Magnussons Orgelbyggeri AB. Hela pipverket, med undantag för Trumpet 8' som nytillverkades, behölls vid ombyggnaden. Den har 21 stämmor fördelade på två manualer och pedal. Kororgeln byggdes 1991 av Robert Gustavsson Orgelbyggeri AB och har 8 stämmor fördelade på en manual och pedal.

15 Sammanfattning från besök i församlingar

Våren 2025 genomfördes besök i samtliga församlingar/pastorat som ingick i utredningen för Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling med angränsande församlingar. Våren 2026 genomfördes motsvarande besök i resterande församlingar. Utredarna träffade arbetslaget för sig och förtroendevalda för sig och delgav alla samma information och alla fick också genomföra samma gruppövning. I gruppövningen fick anställda och förtroendevalda möjligheter att lyfta glädjeämnen och utmaningar i församlingen/pastoratet, men också att fundera kring framtiden i ett perspektiv av 15-25år. Kring detta fördes sedan samtal i storgrupp. Svaren finns sammanställda i särskilda minnesanteckningar och nedan sammanfattas det som lyftes.

15.1 Arbogabygdens församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Trefaldighetsgården i Arboga den 8 april 2026.

Personalens beskrivningar av styrkor och glädjeämnen visar en församling som präglas av stark gemenskap, engagemang och bred verksamhet. En central styrka är de engagerade medarbetarna och ett välfungerande arbetslag där alla tjänster är tillsatta, samarbetet fungerar väl och man hjälper varandra i vardagen. Det finns också en tydlig arbetsglädje, positiv atmosfär och stolthet över uppdraget.

Församlingen beskrivs ha ett starkt lokalt och socialt förankrat sammanhang där kyrkan och samhället samspelar och räknar med varandra. Engagemanget från både församlingsbor och förtroendevalda lyfts fram som en viktig resurs, tillsammans med ett fungerande kyrkoråd och en stabil ledning. Det finns en tydlig känsla av ”vi” i församlingen och ett gott samarbete med andra aktörer i kommunen.

Verksamheten framstår som bred, levande och uppskattad. Gudstjänstlivet, musiken och körverksamheten återkommer som särskilt starka delar, tillsammans med diakoni, ungdomsarbete och olika typer av mötesplatser som exempelvis skol- och motorkyrka. Aktiviteterna beskrivs som välbesökta och relevanta, vilket bidrar till att församlingen upplevs som aktiv och attraktiv.

Ekonomin och de organisatoriska förutsättningarna lyfts också som en styrka, med god ekonomi, välskötta fastigheter och inga vakanta tjänster. De fysiska förutsättningarna, som kyrkor, fastigheter och geografiskt läge, ses som ytterligare tillgångar.

Sammantaget framträder bilden av en stabil och välfungerande församling med engagerade människor, god samverkan och ett rikt och varierat församlingsliv där både kvalitet, gemenskap och arbetsglädje är centrala kännetecken.

Personalens utmaningar och oro kretsar framför allt kring organisation, resurser, rekrytering och framtida medlemsutveckling.

En återkommande oro gäller kyrkan på landsbygden, där minskade besökarantal och geografiska avstånd riskerar att försvaga närvaron och tillgängligheten. Detta hänger ihop med en bredare oro för minskade medlemsantal och svårigheten att nå yngre generationer, vilket i förlängningen påverkar återväxt och verksamhetens långsiktiga bärkraft.

Organisation och struktur lyfts som en central utmaning. Det finns oro för sammanläggningar och att dessa kan försvåra arbetet genom större geografiska avstånd, förändrade ledningsstrukturer och risk för minskat lokalt inflytande. Samtidigt nämns att små enheter kan innebära sämre erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring. Vissa uttrycker också oro för motstånd mot beslut från förtroendevalda, vilket kan leda till problem vid en eventuell sammanläggning i pastorat.

Personalfrågor framstår som mycket viktiga. Det finns oro för hög arbetsbelastning, att kollegor riskerar att bli utmattade samt svårigheter att rekrytera rätt kompetens, särskilt till kyrkliga profiltjänster. Brist på administrativa resurser (kansli/HR) gör dessutom att uppgifter sprids på många och ibland hanteras utanför kärnkompetens.

Ekonomi är ett annat tydligt tema. Det finns oro för om det kommer att finnas tillräckliga medel för tjänster, fastighetsunderhåll och meningsfull verksamhet, samt en mer övergripande oro för långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Verksamhetsmässigt uttrycks oro för att kyrkan ska tappa sitt uppdrag och sin relevans, bland annat genom att det blir svårt att nå ut med budskapet och att hålla trösklarna låga så att människor känner sig välkomna. Diakonins framtid och arv lyfts också som något viktigt att värna.

Samtidigt finns även röster som uttrycker begränsad eller ingen oro alls, ofta kopplat till fungerande lokala samarbeten och goda relationer i samhället.

Sammantaget handlar oron främst om hur strukturförändringar, ekonomi och bemanning ska påverka kyrkans närvaro, arbetsmiljö och förmåga att nå nya generationer.

Personalens visioner för hur församlingen ska se ut om femton år präglas av en stark önskan om kontinuitet, stabilitet och fortsatt utveckling snarare än radikala förändringar. Många uttrycker att församlingen i grunden ska vara som idag, men med fördjupning, förstärkning och förbättring – ”som nu fast bättre”.

En central ambition är en levande och växande församling med tydlig lokal förankring och goda relationer till samhället. Församlingen ska vara relevant, närvarande där människor finns och fortsätta fungera som en öppen och tydlig mötesplats. Närhet till församlingsbor och ett öppet klimat lyfts som viktiga värden.

Stabilitet och arbetsro återkommer tydligt, både organisatoriskt och i arbetsmiljön. Det finns en önskan om kontinuitet, hållbarhet och en trygg struktur där verksamheten fungerar oavsett geografisk utformning. Samtidigt betonas vikten av välmående personal och ett friskt, positivt arbetslag.

Verksamhetsmässigt finns en vilja att utveckla gudstjänstlivet, särskilt i ytterområden och landsbygdskyrkor, samt att stärka diakonalt arbete och tydligare ”Mary-arbete”. Musik- och körverksamhet, volontärer, praktikanter och fler engagerade medarbetare ses som viktiga resurser för framtiden.

Ledarskap och organisation nämns också som viktiga förutsättningar, där ett engagerat och tillåtande kyrkoråd samt kompetenta och engagerade medarbetare lyfts fram som avgörande för en fortsatt blomstrande församling.

Sammantaget beskriver visionerna en församling som är stabil, levande och lokalt förankrad – med stark gemenskap, fungerande struktur och en gradvis utveckling mot en ännu mer engagerad och hållbar kyrka.

Kyrkorådets beskrivning av styrkor och glädjeämnen visar en livaktig och mångsidig församling med starkt engagemang, brett deltagande och god samverkan mellan personal, förtroendevalda och frivilliga.

En av de mest framträdande styrkorna enligt kyrkorådet är personalen, som beskrivs som kompetent, engagerad och samarbetsinriktad, tillsammans med ett fungerande samarbete mellan anställda och förtroendevalda. Det finns också en tydlig stolthet över att många söker tjänster i församlingen och att arbetslagen fungerar väl.

Det rika och varierade församlingslivet lyfts fram som en central glädje. Församlingen erbjuder verksamhet för alla åldrar – barn, ungdomar, vuxna och äldre – med ett särskilt starkt barn- och ungdomsarbete, inklusive ett levande konfirmandarbete och en växande ungdomsverksamhet. Att nå ut även till icke-religiösa grupper ses som en viktig framgång.

Musiklivet är en tydlig styrka med omfattande körverksamhet i alla åldrar, konserter, musikgudstjänster och en stark kulturprofil. Tillsammans med diakonin, som omfattar bland annat träffar för äldre och socialt stöd, bidrar detta till ett brett och inkluderande verksamhetsutbud.

Församlingen beskrivs också som mycket närvarande i lokalsamhället – ”mitt i byn” – med aktiviteter i skolor, äldreomsorg och lokala evenemang. Den ses som en naturlig och uppskattad del av samhällets vardag, med god synlighet och många kontaktytor.

Volontärverksamheten och det stora engagemanget bland församlingsbor framhålls som en viktig resurs, liksom ett aktivt och välbesökt gudstjänstliv. Församlingen upplevs som välkomnande, öppen och inkluderande, med något för alla och en stark känsla av gemenskap och samhörighet.

Sammantaget framträder bilden av en levande och attraktiv församling med starkt engagemang, brett utbud av verksamheter och god förankring i lokalsamhället – där både musik, ungdomsarbete, diakoni och gemenskap utgör centrala styrkor.

Kyrkorådets beskrivning av utmaningar och oro kretsar framför allt kring demografi, ekonomi, medlemsutveckling och långsiktig hållbarhet i verksamheten.

En tydlig och återkommande oro gäller minskat antal medlemmar och en åldrande befolkning, vilket också leder till färre frivilliga och minskat engagemang över tid. Samtidigt uttrycks oro för att kyrkan riskerar att tappa relevans i samhället, vilket kan försvåra både nyrekrytering av medlemmar och återväxt bland yngre generationer. Särskilt lyfts utmaningen att få ungdomar att gå vidare från engagemang i SKU till aktivt gudstjänstdeltagande.

Ekonomin framstår som en central osäkerhetsfaktor, kopplad till medlemsminskning och ökade krav på verksamheten. Detta påverkar även möjligheten att behålla och rekrytera kompetent personal, där det redan idag finns en viss brist, exempelvis på präster, diakoner och andra yrkesgrupper. Oro finns också kring kommande pensionsavgångar och att kunna säkra kontinuitet i bemanningen.

Geografiska och organisatoriska utmaningar nämns, bland annat svårigheter att upprätthålla gudstjänstliv i mindre orter som Götlunda och Medåker, samt en oro för centralisering till Arboga. Det finns även reflektioner kring balans mellan engagemang, inflytande och styrning i organisationen.

Diakonala behov lyfts som växande, med oro för att arbetsbelastningen ska bli för hög och att resurser inte räcker till för att möta människors behov, särskilt bland barn och äldre. Samtidigt finns en vilja att stärka kommunikationen om kyrkans värde och öka närvaron i människors vardag.

Samtidigt finns också mer optimistiska röster som ser situationen som relativt stabil i nuläget och inte upplever direkt oro, men ändå pekar på långsiktiga strukturella utmaningar.

Sammantaget handlar oron främst om hur kyrkan ska kunna behålla sin relevans, sitt medlemsunderlag och sin kompetensförsörjning i en förändrad demografisk och ekonomisk verklighet.

De förtroendevaldas visioner för församlingen om femton år präglas av en stark vilja att bevara en levande, öppen och inkluderande kyrka, samtidigt som den växer i engagemang och medlemsantal.

En central önskan är att församlingen ska vara fortsatt aktiv och relevant, med en tydlig öppenhet för alla och en stark roll som trygghet och mötesplats i samhället. Kyrkan ska vara ett andrum för medmänsklighet, präglat av respekt, inkludering och motstånd mot polarisering och intolerans. Flera uttrycker också en vilja att kyrkan ska ha en tydligare profetisk röst och bidra i samhällsfrågor.

Tillväxt återkommer tydligt, särskilt i form av fler medlemmar och en växande andel unga. Barn- och ungdomsverksamhet, konfirmander och möten över generationsgränser ses som avgörande för framtiden. Det finns också en önskan om att församlingen ska växa i takt med samhället och Arbogas utveckling.

Verksamhetsmässigt betonas ett rikt och varierat utbud med gudstjänster, bibelstudiegrupper, evenemang och kulturinslag som stärker gemenskapen. Församlingen ska vara en naturlig mötesplats för både unga och äldre, inflyttade och långvariga invånare, även i utkanter av området.

Personal och organisation lyfts som avgörande för framtiden. Engagerade medarbetare, fortsatt god kompetensförsörjning och en tydlig struktur ses som viktiga förutsättningar, liksom behovet av eventuellt fler tjänster för att hantera växande verksamhet. Ungas engagemang och möjligheten till generationsväxling ses som en stor resurs.

Ekumenik och samverkan framhålls också, särskilt inom ungdomsverksamheten och i kontakt med andra trossamfund. Samtidigt uttrycks en vilja att fortsätta det goda samarbetet som redan finns.

Sammantaget beskriver visionerna en framtida församling som är växande, öppen och inkluderande – en levande kyrka med stark gemenskap, tydlig närvaro i samhället och ett särskilt fokus på unga, diakoni och delaktighet.

Vi utredare upplever att vi mött en församling med stark framtidstro och en gemensam bild av vad församlingen ska vara. Det finns ett stor fokus på gudstjänst och musik men också på barn och unga där församlingen vågat tänka ”utanför boxen” genom att bland annat startat motorkyrkan. Församlingen blundar inte för att det finns utmaningar framöver, men anser sig stå starkt rustad inför framtiden.

15.2 Hallstahammar-Kolbäcks församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Sankt Larsgården i Hallstahammar den 7 april 2026.

När personalen ombeds formulera styrkor och glädjeämnen beskriver de en församling med stark gemenskap, hög arbetsglädje och ett levande församlingsliv där gudstjänsten står i centrum.

En av de mest framträdande styrkorna är det rika och välbesökta gudstjänstlivet. Församlingen beskrivs som gudstjänstfirande, levande och närvarande, med många deltagare, god gudstjänstglädje och en tydlig gemensam tro i praktiken. Musiklivet lyfts också fram som en viktig del av helheten.

Personal och arbetslag är en central källa till glädje. De beskrivs som kompetenta, engagerade och samarbetsinriktade, med god sammanhållning, arbetsglädje och en kultur där man hjälper varandra och kan dela både arbetsrelaterade och personliga samtal. Flera uttrycker stolthet över ett välfungerande och kompletterande arbetslag samt en god ledning. De lyfter dock

även att det inte alltid varit så. Tidigare har arbetslaget varat präglat av konflikter och problem.

Engagemanget från frivilliga och ideella är en annan tydlig styrka. Många volontärer, församlingsbor och kyrkorådsengagerade bidrar till verksamheten och skapar bredd och delaktighet i församlingen.

Församlingen beskrivs också som levande och aktiv, med många besökare, varierad verksamhet och ett stort engagemang i olika delar av kyrkans arbete. Gemenskapen – mellan personal, ideella och församlingsbor – framhålls som stark, liksom en öppen och välkomnande atmosfär.

Hallstahammar-Kolbäcks församling märks i tre tydliga delar:

- Ett rikt och levande gudstjänstliv, med mässan och bibeln i centrum (tre veckomässor, söndaglig högmässa och många musikgudstjänster och finska mässor samt andra ”mindre” gudstjänster)
- Idealitet: ett stort engagemang bland församlingsbor att få engagera sig i församlingen, ett mångårigt ”arv”
- En omfattande finskspråkig verksamhet

Sammantaget framträder bilden av en gudstjänstcentrerad, livfull och välfungerande församling med stark gemenskap, engagerade människor och stor arbetsglädje, där samarbete och delaktighet är grundläggande styrkor.

Personalens utmaningar och oro kretsar framför allt kring framtida resurser, medlemsutveckling, bemanning och församlingens förmåga att nå ut.

En mycket tydlig oro gäller minskat medlemsantal, vilket i sin tur kopplas till minskade intäkter och risk för neddragningar i verksamhet och personal. Flera uttrycker oro för en ”ond spiral” där färre medlemmar leder till mindre personalstyrka, vilket ytterligare försvårar möjligheten att upprätthålla verksamheten. Även dopfrekvens, engagemang och antalet tillhöriga nämns som minskande faktorer.

Bemanning och arbetslagets framtid är en annan central fråga. Det finns oro för att inte kunna behålla ett lika stort och fungerande arbetslag som idag, samt svårigheter kring framtida

rekryteringar. Detta kopplas också till risken att arbetsglädjen påverkas negativt om resurser minskar eller arbetsbelastningen ökar.

Församlingens förmåga att nå ut och behålla människor återkommer som en viktig utmaning. Det handlar både om att nå nya grupper, särskilt barn och unga, och att få fler att stanna kvar i kyrkan samt engagera sig som medlemmar, volontärer och förtroendevalda. Även minskat engagemang generellt lyfts som en oro.

Ekonomi och kostnader, inte minst kopplat till äldre och kostsamma kyrkobyggnader, framstår som ytterligare en utmaning. Samtidigt nämns behovet av att prioritera verksamheter och undvika att personal blir slutkörda, vilket pekar på en oro för arbetsmiljö och hållbarhet i arbetet.

Slutligen finns också en bredare samhällsoro kopplad till ett hårdare samhällsklimat, ökad utsatthet och globala hot mot demokrati, vilket indirekt påverkar församlingens uppdrag och roll.

Sammantaget handlar oron främst om hur minskande resurser och engagemang ska påverka personal, arbetsmiljö och församlingens förmåga att bedriva och utveckla sin verksamhet.

Personalens utmaningar och oro kretsar framför allt kring framtida resurser, medlemsutveckling, bemanning och församlingens förmåga att nå ut.

En mycket tydlig oro gäller minskat medlemsantal, vilket i sin tur kopplas till minskade intäkter och risk för neddragningar i verksamhet och personal. Flera uttrycker oro för en ”ond spiral” där färre medlemmar leder till mindre personalstyrka, vilket ytterligare försvårar möjligheten att upprätthålla verksamheten. Även dopfrekvens, engagemang och antalet tillhöriga nämns som minskande faktorer.

Bemanning och arbetslagets framtid är en annan central fråga. Det finns oro för att inte kunna behålla ett lika stort och fungerande arbetslag som idag, samt svårigheter kring framtida rekryteringar. Detta kopplas också till risken att arbetsglädjen påverkas negativt om resurser minskar eller arbetsbelastningen ökar.

Församlingens förmåga att nå ut och behålla människor återkommer som en viktig utmaning. Det handlar både om att nå nya grupper, särskilt barn och unga, och att få fler att stanna kvar i kyrkan samt engagera sig som medlemmar, volontärer och förtroendevalda. Även minskat engagemang generellt lyfts som en oro.

Ekonomi och kostnader, inte minst kopplat till äldre och kostsamma kyrkobyggnader, framstår som ytterligare en utmaning. Samtidigt nämns behovet av att prioritera verksamheter och undvika att personal blir slutkörda, vilket pekar på en oro för arbetsmiljö och hållbarhet i arbetet.

Slutligen finns också en bredare samhällsoro kopplad till ett hårdare samhällsklimat, ökad utsatthet och globala hot mot demokrati, vilket indirekt påverkar församlingens uppdrag och roll.

Sammantaget handlar oron främst om hur minskande resurser och engagemang ska påverka personal, arbetsmiljö och församlingens förmåga att bedriva och utveckla sin verksamhet.

Personalens visioner för församlingen om femton år präglas av en stark önskan om en levande, växande och engagerad kyrka med brett deltagande och god balans mellan anställda och frivilliga.

En central del är viljan att öka antalet medlemmar och dop, samt att fler människor deltar aktivt i gudstjänster och verksamheter. Församlingen ska vara attraktiv och relevant, med ett rikt gudstjänstliv och en tydlig förmåga att nå både nya och yngre generationer.

Frivilliga och volontärer framhålls som en avgörande resurs i framtiden. De ska ha meningsfulla uppgifter och känna att deras insats gör skillnad, vilket bidrar till en levande och hållbar församling tillsammans med en stabil personalstyrka.

Barn-, ungdoms- och konfirmandverksamheten ses som särskilt viktiga framtidssatsningar, där många önskar fler deltagare och ett starkt fokus på återväxt ”underifrån”. Samtidigt finns en vilja att utveckla även nya och mer moderna verksamhetsformer.

Församlingen beskrivs som fortsatt gudstjänstfirande, med undervisning, mission och diakoni som grundläggande uppdrag. Ett levande och rikt gudstjänstliv återkommer som en tydlig framtidsbild.

Organisatoriskt betonas behovet av stabilitet, samarbete och god struktur. Många uttrycker en önskan om fortsatt självständighet och samarbete snarare än sammanslagningar, samt en kultur präglad av respekt, samsyn och gemensamt ansvarstagande.

Samtidigt finns en önskan om utveckling och tillväxt: fler medlemmar, fler engagerade deltagare, växande verksamhet och en församling som fortsätter att vara relevant, tillgänglig och attraktiv i en föränderlig samtid.

Sammantaget beskriver visionerna en församling som är växande, inkluderande och engagerande – där gudstjänst, gemenskap och delaktighet bärs av både anställda och frivilliga i ett starkt samspel.

Kyrkorådets beskrivning av styrkor visar en församling som präglas av starkt engagemang, god samverkan och ett rikt och varierat församlingsliv.

En tydlig styrka är den engagerade och kompetenta personalen inom alla yrkesgrupper, som beskrivs som duktig, kreativ och bra på att bemöta människor. Tillsammans med ett gott ledarskap bidrar detta till en fungerande och uppskattad verksamhet. Även samarbetet mellan personal, kyrkoråd och andra aktörer lyfts fram som välfungerande och präglat av respekt, öppenhet och samarbetsvilja.

Det ideella engagemanget är en annan central styrka. Församlingen har många frivilliga som bidrar aktivt, vilket tillsammans med god sammanhållning och gemenskap ses som en viktig resurs för verksamheten.

Verksamheten beskrivs som bred och levande, med särskilt starka inslag inom barn- och ungdomsarbete, gudstjänstliv, körer och musik. Det finns också många aktiviteter som gör att fler kan delta och känna sig inkluderade i församlingslivet.

Ekonomin lyfts fram som stabil och god, vilket ger goda förutsättningar för verksamheten. Samtidigt betonas den geografiska närheten, korta avstånd och god kännedom mellan människor som en viktig tillgång som stärker relationerna i församlingen.

Öppenhet och gemenskap återkommer som centrala värden, tillsammans med en varm och lättsam kultur där kyrkan upplevs som tillgänglig och inte stel. Även samarbetet med skolor och andra samhällsaktörer ses som en viktig styrka.

Sammantaget framträder bilden av en välfungerande och öppen församling med engagerade människor, stark gemenskap, god ekonomi och ett rikt och inkluderande verksamhetsliv.

Kyrkorådets utmaningar och oro handlar i huvudsak om medlemsutveckling, resurser, arbetsbelastning och framtida hållbarhet i församlingens uppdrag.

En genomgående och central oro gäller minskande medlemsantal och risken att fler lämnar Svenska kyrkan. Detta kopplas både till ekonomiska konsekvenser och till församlingens möjligheter att i framtiden bedriva sin verksamhet och ”göra mer gott”. Medlemsutvecklingen beskrivs också i relation till en bredare samhällstrend av sekularisering och förändrade religiösa tillhörigheter.

Ekonomin är en annan återkommande utmaning, både kopplat till medlemsförlust och till hur församlingen kan bära sina uppgifter framåt. Även besöksantal och resursfördelning nämns som faktorer som påverkar helheten.

Personal- och kompetensförsörjning lyfts som en framtida risk, särskilt inom kyrkomusik där utbildningsbrist kan göra det svårt att rekrytera musiker. Samtidigt finns en oro för hög arbetsbelastning och att resurserna inte ska räcka till för att genomföra församlingens grundläggande uppdrag, inklusive diakoni och en fortsatt öppen kyrka.

Interna organisatoriska utmaningar nämns också, såsom svårigheter i kommunikation och lyssnande mellan olika grupper, vilket kan påverka samarbetet.

Slutligen pekas omvärldsförändringar ut som en bred och pågående utmaning, utan att specificeras i detalj, vilket förstärker bilden av en församling i förändring där många yttre faktorer påverkar framtiden.

Sammantaget kretsar oron kring hur församlingen ska kunna behålla medlemmar, säkra resurser och personal samt upprätthålla sitt uppdrag i en förändrad omvärld.

Kyrkorådets visioner för församlingen om 15 år präglas av en stark önskan om tillväxt, öppenhet och trygghet, men också av insikt om en osäker omvärld och behovet av samverkan.

En central målsättning är att fler människor ska vara medlemmar och aktiva i församlingen, gärna i alla åldrar. Församlingen ska vara en kyrka för alla, där en större andel av befolkningen tillhör kyrkan och där fler engagerar sig, även genom ökat valdeltagande i kyrkovalet. Samtidigt betonas behovet av att tydligare visa kyrkans verksamhet och närvaro i samhället.

Trygghet är ett återkommande tema. Församlingen ska vara en trygg plats för människor och samtidigt präglas av öppenhet, glädje, delaktighet och människokärlek. Den ska upplevas som relevant och välkomnande i en omvärld som beskrivs som osäker och orolig.

Organisation och arbetsformer lyfts också. Det finns en tydlig vilja att vara en attraktiv arbetsgivare och att säkra kompetens genom samverkan med andra församlingar, exempelvis genom delade tjänster och gemensamma resurser. Samarbete ses som en förutsättning för att kunna upprätthålla kyrkans grundläggande uppdrag.

Flera uttrycker också en önskan om att bibehålla nuvarande församlingstillhörighet men utveckla samverkan över gränser, särskilt för att möta framtida behov och kriser.

Samtidigt finns en tydlig medvetenhet om osäkerhet – vissa menar att framtiden är svår att förutse eller inte går att sia om.

Sammantaget beskriver visionerna en framtida församling som är större, mer synlig och mer samverkande, men samtidigt trygg, öppen och rotad i en stark gemenskap och ett tydligt kyrkligt uppdrag.

Personal och förtroendevalda är stolta över det arbete som församlingen bedriver. Vi utredare ser att det finns en något mindre förståelse i församlingen för de utmaningar som Svenska kyrkan som helhet på sikt står inför. Församlingen är bärkraftig idag och den enda församlingen inom utbredningsområdet där det enligt SCB kan förväntas en befolkningstillväxt då pendlingen till Västerås är enkel och omfattande. Det verkar finnas en något försvagad förståelse för att församlingar i framtiden kan behöva samverka i större utsträckning och detta gäller både bland personal och förtroendevalda. Bland gruppen förtroendevalda är detta en paradox då många av dem anger som grunden för sitt engagemang att det är viktigt att kyrkan tar hand om och värnar den som har sämre förutsättningar. Detta tycks vara viktigt för förtroendevalda vad gäller individer som behöver stöd, men inte när det finns församlingar i närområdet som behöver stöd.

Något som vi noterade var att församlingen länge arbetet med att få igång verksamhet för barn, men att detta inte rönt någon större framgång. Församlingen har däremot ett stort och omfattande ungdomsarbete.

15.3 Kumla, Tärna och Kila församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Församlingshuset i Kumla kyrkby den 19 maj 2026.

Personalens beskrivning av styrkor och glädjeämnen präglas framför allt av närhet, stark gemenskap och ett stort lokalt engagemang.

En av de tydligaste styrkorna är den nära relationen till människor och bygden. Församlingen beskrivs som lokalt förankrad, där personal och församlingsbor känner varandra och där det lilla formatet skapar korta vägar mellan medarbetare, chefer, ideella och medlemmar. Detta bidrar till en personlig och tillgänglig kyrka med stark förankring i lokalsamhället.

Arbetslaget framhålls som en stor glädjekälla. Personalen beskriver ett starkt, samarbetsvilligt och generöst arbetsklimat där man hjälps åt, tar ansvar och arbetar tillsammans mot gemensamma mål. Sammanhållningen och det gemensamma drivet upplevs som centrala styrkor.

Det ideella engagemanget är också mycket betydelsefullt. Många frivilliga och eldsjälar bidrar till verksamheten och skapar en känsla av gemensamt ansvarstagande där ”alla ska med”. Församlingen präglas av delaktighet och ett gemensamt engagemang framåt.

Flera lyfter också fram det stora personliga ansvaret i arbetet, där medarbetare får en helhetsbild av kyrkans verksamhet och knyter nära kontakter med församlingsborna genom ansvar för kyrkor och kyrkogårdar.

Musik- och körverksamheten nämns som en viktig och uppskattad del av församlingslivet, liksom församlingens öppenhet och inkluderande hållning gentemot människors bakgrund och livssituation.

Sammantaget framträder bilden av en liten men starkt engagerad församling med nära relationer, gott samarbete, stort ansvarstagande och en varm gemenskap där både personal och ideella bidrar till ett levande församlingsliv.

Personalens beskrivning av utmaningar och oro handlar främst om minskande engagemang, sårbar organisation och risken att förlora den lokala förankringen.

En tydlig oro gäller minskat medlemsantal och färre kyrkobesökare, särskilt bland yngre generationer. Flera uttrycker att det är svårt att nå och engagera människor, både i gudstjänstliv och andra aktiviteter, och att återväxten är osäker. Individualism och ensamhet i samhället upplevs också som växande utmaningar.

Den lokala identiteten och närheten till församlingsborna ses som hotad vid eventuella sammanläggningar. Det finns en stark oro för att små landsbygdsförsamlingar ska ”ätas upp” av större enheter, vilket kan leda till längre avstånd, mer resande och att ideella krafter tappar

sitt engagemang. Många betonar att den nära kontakten mellan kyrkan och människorna riskerar att försvagas om organisationen blir större och mer centraliserad.

Bemanning och kompetensförsörjning framstår också som en viktig utmaning. Arbetslagen är små och sårbara, ofta med endast en person per funktion, vilket gör verksamheten känslig vid frånvaro eller förändringar. Det finns dessutom behov av fler kompetenser, särskilt inom diakoni.

Arbetsmiljö och ansvar lyfts också fram. Personalen vill kunna fortsätta hålla kyrkor och kyrkogårdar välskötta samtidigt som arbetsmiljön förblir trygg och hållbar. Samtidigt finns en oro för att ansvarstagande och delaktighet ska minska i större strukturer.

Sammantaget handlar oron om hur församlingen ska kunna behålla sin lokala närvaro, sitt engagemang och sin verksamhet i en tid av medlemsminskning, organisatoriska förändringar och begränsade resurser.

Personalens visioner för församlingen om femton år präglas av en stark önskan om att bevara och utveckla den lokala, levande och relationsbaserade kyrkan – särskilt på landsbygden.

En central framtidsbild är en församling som fortsatt är nära människor och fungerar som en plats för gemenskap, trygghet och livsfrågor. Personliga relationer och lokal närvaro ses som avgörande för att kyrkan ska fortsätta vara relevant och levande.

Landsbygden har en mycket framträdande roll i visionerna. Många uttrycker en önskan om att landsbygdens kyrkor och verksamheter ska fortsätta vara aktiva och öppna, med stark lokal förankring och samarbete med andra lokala aktörer och bygdegårdar. Kyrkan ska fortsätta vara en naturlig del av bygden och människors vardag.

Församlingen beskrivs också som fortsatt livaktig och välbesökt, med många människor i verksamheterna och ett ökat intresse för tro och existentiella frågor. Samtidigt betonas vikten av att yngre generationer engagerar sig och att fler ideella medarbetare tar plats i församlingslivet.

För att uppnå detta lyfts behovet av resurser fram – både ekonomiska och personella. Engagerade volontärer, yngre deltagare och tillräckligt med personal ses som avgörande för att kunna bära verksamheten framåt.

Sammantaget beskriver visionerna en framtida församling som är varm, personlig och lokalt förankrad, där landsbygden fortsatt lever och där kyrkan fungerar som en samlande kraft för gemenskap, tro och mänskliga relationer.

Samtalet med personalgruppen präglades av en stark stolthet över den lokala församlingen, arbetslaget och det ideella engagemanget, men också av en tydlig oro för centralisering, minskad närhet och framtida organisatoriska förändringar.

En av de största styrkorna som lyftes fram är personalgruppen och arbetskulturen. Personalen beskriver ett mycket sammansvetsat arbetslag där alla hjälps åt utan revirtänkande och där man gemensamt tar ansvar för församlingens liv. Det lilla sammanhanget skapar flexibilitet, helhetssyn och starka relationer både inom arbetslaget och till församlingsborna. Även de ideella krafterna beskrivs som avgörande för att hålla församlingen levande, och kyrkolivsgrupperna lyfts som ett lyckat sätt att organisera frivilligt engagemang på friare och mer relationella sätt än traditionella församlingsråd.

Den lokala förankringen och landsbygdsperspektivet återkommer genomgående som helt centrala värden. Personalen betonar vikten av den personliga kontakten, närheten till människor och att kyrkan finns kvar lokalt i bygden. Samarbetet med skolor, bygdegårdar och lokala föreningar ses som mycket viktigt och något som stärker kyrkans närvaro i människors vardag. Man beskriver också landsbygdens kyrkor som bärare av både identitet och engagemang.

Samtidigt finns en stark oro kopplad till eventuella sammanläggningar och centralisering. Många uttrycker rädsla för att landsbygdsförsamlingar ska ”ätas upp” av större organisationer, vilket riskerar att försvaga relationerna, det lokala engagemanget och människors känsla av tillhörighet. Centralisering till större orter, särskilt Sala, upplevs kunna öka avståndet mellan kyrkan och människorna och på sikt urholka det lokala församlingslivet. Det finns också frustration över att en tidigare tänkt tidsplan för förändringar verkar tidigareläggas, vilket skapar osäkerhet och stress.

Verksamhetsmässigt lyfts gudstjänstlivet fram som viktigt och levande, även om vissa gudstjänster samlar få deltagare. Personalen beskriver hur man försöker hålla traditioner levande i alla kyrkor och hitta praktiska lösningar, exempelvis genom att använda församlingshem som lokal vintertid för att minska uppvärmningskostnader. Samtidigt finns oro för att försäljning av lokaler skulle försvåra möjligheten att upprätthålla ett levande gudstjänstliv på landsbygden.

Barn- och ungdomsarbetet ses som en strategisk framtidssatsning. Församlingen arbetar medvetet ”underifrån” genom barnverksamhet för att på sikt skapa fler konfirmander och engagerade unga vuxna. Samtidigt uttrycks oro över att få yngre engagerar sig långsiktigt och att samma personer ofta bär många uppdrag.

En annan tydlig utmaning är bristen på diakonal kompetens. Personalen upplever ett stort behov av en diakon eller någon med tydligt diakonalt ansvar som kan arbeta uppsökande och möta människors ökande ensamhet och utsatthet. Individualisering och social isolering i samhället ses som växande problem där kyrkan har en viktig roll att spela.

Det finns också en tydlig önskan om att framtida förändringar måste ske på ett sätt som stärker snarare än försvagar det lokala församlingslivet. Om sammanläggningar blir verklighet betonas vikten av att behålla lokala arbetslag och personal för att relationer och förtroende ska kunna leva vidare.

Sammantaget uttrycker samtalet en stark vision om en fortsatt lokalt förankrad och relationsburen kyrka där gemenskap, närhet och ideellt engagemang är kärnan – och där framtida organisatoriska förändringar måste ta stor hänsyn till landsbygdens kultur, identitet och sociala sammanhang.

Kyrkorådet lyfter framför allt styrkan i församlingens lilla och nära format, där relationerna mellan församlingsbor, anställda, ideella och förtroendevalda är täta och personliga. Den lokala förankringen gör att människor känner varandra och att samverkan fungerar naturligt.

Ett välfungerande arbetslag och engagerade ideella är en central tillgång. Samarbetsklimatet beskrivs som gott, hjälpsamt och prestigelöst, och det finns en tydlig vilja att bidra och hjälpas åt i hela organisationen.

Församlingslivet upplevs som rikt och levande, med gudstjänster, musik och körverksamhet som bärande delar. Högtider, konserter och traditioner är viktiga och uppskattade inslag som engagerar många och skapar stor glädje.

Barn- och ungdomsverksamheten samt samarbetet med skolorna lyfts som en viktig styrka och en strategisk resurs för framtiden. Det finns en tydlig koppling mellan kyrkan och lokalsamhällets barnfamiljer.

De tre kyrkorna och kyrkogårdarna ses som en stor tillgång, både kulturellt och praktiskt, och bidrar till identitet, stolthet och kontinuitet. Kyrkorna används aktivt och öppnas upp i olika former, vilket stärker tillgänglighet och närvaro.

Församlingen upplevs också ha en stabil organisation med god ekonomi och fungerande strukturer. Kombinationen av stabilitet, lokalt engagemang och ett levande församlingsliv ger en stark helhet där kyrkan har en tydlig plats i bygden.

Kyrkorådet lyfter framför allt ekonomi och minskande medlemsunderlag som de mest centrala utmaningarna. Vikande antal tillhöriga upplevs påverka både resurser, personalförutsättningar och möjligheten att upprätthålla verksamhet och närvaro i lokalsamhället. Detta skapar en övergripande oro för långsiktig bärkraft.

En annan tydlig oro gäller församlingens framtida organisation och demokratiska funktion. Det upplevs vara svårt att rekrytera och engagera förtroendevalda, vilket i sin tur påverkar den kyrkliga demokratins funktion och stabilitet.

Det lilla formatet ses både som en styrka och en sårbarhet. Det saknas vissa nyckelfunktioner i arbetslaget (exempelvis diakonala och praktiska stödfunktioner), och organisationen upplevs ibland sakna tillräckliga stödsystem för att hantera krav, regelverk och administration.

Församlingslivets framtida livskraft är en återkommande oro, särskilt vad gäller gudstjänstdeltagande och förmågan att nå barn, unga och yngre vuxna. Kunskapen om kristen tro och gudstjänst i samhället upplevs minska, vilket försvårar kontakten mellan kyrka och människor.

Tillgänglighet och närvaro i lokalsamhället lyfts också som en utmaning, både geografiskt och socialt. Avstånd, centraliseringstendenser och risken att “försvinna i en större organisation” vid eventuell sammanläggning upplevs som hot mot närhet och identitet.

Slutligen uttrycks en mer övergripande oro för kyrkans plats i samhället, där tron upplevs få minskat utrymme i det offentliga rummet och där kyrkans röst riskerar att försvagas.

Kyrkorådet beskriver en framtidsbild av en levande och lokal församling med stark förankring i bygden, där kyrkan fortsatt finns kvar som en aktiv aktör i samhället. Centralt är att verksamheten upplevs relevant, synlig och välbesökt, även om den inte nödvändigtvis når alla.

En tydlig ambition är att stärka barn- och ungdomsverksamheten, särskilt genom fler aktiviteter för unga såsom körer och andra organiserade mötesplatser. Detta kopplas till behovet av fler yngre deltagare och ett ökat engagemang över tid.

Ideellt engagemang lyfts som avgörande för framtiden, där fler frivilliga och förtroendevalda behövs för att bära och utveckla verksamheten. Tillsammans med detta betonas även vikten av fortsatt engagerad personal och stabila resurser.

Ekonomiska och strukturella förutsättningar ses som en ram för utvecklingen, där det uttrycks en insikt om att framtiden kan innebära samverkan eller tillhörighet i ett större pastorat, men med önskan om att ändå bevara lokal självständighet och identitet.

Församlingslivet beskrivs som något som behöver vara öppet för förändring, präglat av gemenskap, bredd och tillgänglighet för alla åldrar. Samarbeten med andra lokala aktörer ses som en väg att stärka kyrkans roll i samhället.

De fysiska kyrkorna lyfts som viktiga och önskas finnas kvar som nav för verksamheten.

Kyrkorådet uppfattade svaren på frågorna som tydligt samstämmiga, där svaren i huvudsak uttrycker samma grundläggande bild av församlingen och dess utmaningar. Det ses som en styrka att det finns en gemensam förståelse och en positiv grundsyn.

En central styrka som återkommer är den lokala förankringen och det lilla, nära sammanhanget där människor känner igen varandra och där personalen har tydliga ansvarsområden kopplade till kyrkor och kyrkogårdar. Kontinuitet och igenkänning i bemötandet värderas högt.

Samtidigt lyfts en tydlig gemensam utmaning: svårigheten att nå ut och få fler människor att delta, särskilt i gudstjänstliv och barn- och ungdomsverksamhet. Barnverksamheten fungerar, men upplevs som skör och beroende av begränsade resurser.

Musiken och särskilt etablerade verksamheter som Luciakören framhålls som viktiga och långsiktigt stabila inslag som engagerar över tid.

Det finns en medvetenhet om att nuvarande personal gör ett gott arbete, men att resurserna inte räcker till allt man önskar genomföra. Därför betonas behovet av ökat ideellt engagemang och fler personer som tar ansvar i verksamheten året runt, inte bara i vissa delar av kyrkans liv.

Öppen kyrka-verksamheten lyfts som ett framgångsrikt exempel på ideellt engagemang, men också som något som behöver breddas och förlängas för att omfatta fler sammanhang och kyrkor.

Slutligen uttrycks en vilja att våga vara mer öppna i att tala om tro och kyrkans budskap i fler sammanhang, som en del av att stärka närvaro och engagemang i samhället.

Vi som utredare ser att det finns en stor förståelse bland både anställda och förtroendevalda för att församlingen i framtiden behöver samverka med andra församlingar i ett större pastorat. De ser att det är ett litet arbetslag vilket blir skört då det bara finns en person på varje kompetens, samt att de saknar flera kompetenser. Framför allt uttrycks att församlingen saknar diakon eller diakonal medarbetare. Det finns samtidigt en stor stolthet över den verksamhet som bedrivs och både personal och förtroendevalda framför vikten av att det även i framtiden finns lokalt anställd personal som arbetar i församlingen och skapar relation med församlingsborna. Församlingen lyfter även fram vikten av att det finns en vaktmästare vid varje kyrka som har ansvaret för helheten, både det inre i kyrkorummet, kyrkobyggnaden och kyrkogården. Det bidrar till att den personen har en helhetsbild samt att den känner stolthet över sitt arbete.

15.4 Kungsörs församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig i Kristinagården i Kungsör den 20 maj 2026.

Personalen beskriver framför allt arbetslaget som församlingens största styrka. Det finns en stark upplevelse av gemenskap, glädje och samarbetsvilja, där medarbetarna hjälper och stöttar varandra i vardagen. Arbetsgruppen upplevs som prestigelös, flexibel och lösningsorienterad, med en kultur där man lyssnar på varandra och gemensamt tar ansvar när problem uppstår.

Närheten – både geografiskt och relationellt – lyfts som en viktig tillgång. Att personalen arbetar nära varandra i samma lokaler skapar god kommunikation och sammanhållning, samtidigt som den lilla skalan ger närhet till församlingsborna och till lokalsamhället.

Det finns också ett starkt engagemang från frivilliga och församlingsbor, vilket bidrar till en levande verksamhet och en känsla av gemensamt ansvar för församlingen.

Församlingen upplevs ha ett brett och genomtänkt verksamhetsutbud, med särskilt god kontakt med barnfamiljer och äldre. Kyrkan ses som en naturlig mötesplats “mitt i byn”, med tydlig lokal närvaro och samhällsengagemang.

Även de fysiska förutsättningarna lyfts fram som en styrka – vackra och anrika kyrkor, fina lokaler och ordnad ekonomi ger stabilitet och goda möjligheter för verksamheten.

Personalgruppen beskriver en församling med stark gemenskap och gott samarbete, men också med betydande utmaningar kring bemanning och geografisk räckvidd. Den största styrkan upplevs vara arbetslaget – ett sammansvetsat, prestigelöst och hjälpsamt team där man stöttar varandra, arbetar flexibelt och delar både arbetsglädje och ansvar. Närheten mellan medarbetare, både geografiskt och mänskligt, skapar god kommunikation och en stark gemenskap som också märks utåt i verksamheten.

Församlingen upplevs ha engagerad personal, frivilliga och församlingsbor samt välfungerande och genomtänkta verksamheter. Kontakten med barnfamiljer och äldre lyfts fram som särskilt viktig, liksom närheten till människor i bygden. De vackra kyrkorna och lokalerna, det lokala samhällsengagemanget och känslan av ”kyrkan mitt i byn” ses också som stora tillgångar. Församlingen präglas av servicekänsla, öppenhet och vilja att hjälpa både varandra och människor i samhället.

Samtidigt uttrycker personalen en tydlig oro över bristen på präster och annan nyckelkompetens. Rekryteringssvårigheter, pensionsavgångar och sjukskrivningar gör arbetsbelastningen hög och skapar osäkerhet inför framtiden. Många upplever att det lilla arbetslaget inte räcker till för att nå hela det geografiskt spridda församlingsområdet, särskilt de mindre orterna och landsbygden. Det finns en oro för att kontakten med dessa delar av församlingen ska försvagas om verksamhet inte kan bedrivas lokalt.

En annan central utmaning handlar om medlemsutveckling och deltagande. Personalen ser svårigheter i att nå människor i arbetsför ålder, få fler att förstå värdet av medlemskapet och öka deltagandet i gudstjänster, där besökarna idag ofta är äldre. Det finns också en oro för minskande ideellt engagemang i takt med att många frivilliga blir äldre.

Trots oron präglas svaren också av hoppfullhet och framtidstro. Några uttrycker en stark tillit till att församlingen kan hitta vägar framåt genom samarbete, fortsatt lokalt engagemang och en levande tro.

Personalens vision för församlingen om 15 år präglas av en önskan om en öppen, levande och lokalt förankrad kyrka där människor i alla åldrar känner sig hemma. Församlingen ska vara en naturlig mötesplats i samhället, med ett rikt gudstjänstliv, bred verksamhet och en tydlig närvaro i människors vardag. Man hoppas särskilt på fler och yngre deltagare i gudstjänsterna samt verksamheter som följer människor genom hela livet – från barn och konfirmander till vuxna och äldre.

En central tanke är att församlingen behöver fortsätta vara djupt rotad i det lokala samhället och samarbeta brett med andra aktörer, såsom kommun, skola, föreningsliv och andra trossamfund. Genom samverkan hoppas man nå människor som kyrkan annars inte möter och stärka rollen som en trygg och självklar del av bygden.

Personalen uttrycker också en önskan om att församlingen ska vara tydlig i sin kristna identitet, där evangeliet och tron står i centrum samtidigt som kyrkan är öppen och välkomnande för alla. Frivilliga och unga människor ses som avgörande för framtiden, och man vill bygga en kultur där människor engageras och växer in i ansvar och gemenskap.

För att nå dit lyfter personalen behovet av stabilitet och långsiktighet. Det handlar om att ha en hållbar personalstyrka, tydliga mål och ramar, samt att se över både personalresurser och byggnader för att verksamheten ska kunna utvecklas. Samtidigt finns en stark förhoppning om att församlingen även i framtiden ska präglas av gemenskap, trygghet och närvaro – en kyrka som människor söker sig till när livet behöver mening, stöd och sammanhang.

Samtalet präglades av en stark samsyn kring både församlingens styrkor och utmaningar. Personalen upplever att svaren på lapparna pekar åt samma håll och bekräftar bilden av ett arbetslag med mycket god sammanhållning, hög trivsel och ett gemensamt engagemang för församlingen. Det framhålls samtidigt att den goda arbetsmiljön inte kommit av sig själv, utan är resultatet av ett långsiktigt arbete där man tagit sig igenom svårare perioder och byggt upp en kultur präglad av prestigelöshet, öppenhet och tillit.

Närheten i arbetslaget beskrivs som en stor styrka. Man arbetar tätt tillsammans, hjälper varandra och vågar be om stöd. Den glädje och gemenskap som finns internt upplevs också smitta av sig på församlingsbor och besökare. Personalen ser sig som representanter för kyrkan även utanför verksamheten – i vardagliga möten ute i samhället – och beskriver hur mission och diakoni sker genom relationer och närvaro i bygden.

En av de tydligaste utmaningarna som lyfts är prästbristen. Bristen påverkar både det dagliga arbetet och möjligheten att bygga långsiktighet och kontinuitet i verksamheten. Det blir svårt att utveckla undervisning, konfirmandarbete och andra verksamheter när det saknas präster som kan skapa relationer över tid. Samtidigt uttrycks uppskattning över att församlingen redan nu får delta i samtalen om framtida organisationsförändringar, även om man inte upplever ett akut behov av sammanläggning.

Det finns också en tydlig medvetenhet om behovet av att bli bättre på att kommunicera församlingens betydelse och det arbete som faktiskt görs. Personalen menar att många människor inte känner till skillnaden som kyrkan gör i vardagen, särskilt genom små men viktiga insatser som kan vara avgörande för enskilda människor.

Samverkan med andra aktörer lyfts som en viktig väg framåt. Genom samarbeten med andra organisationer och sammanhang hoppas man både kunna nå nya människor och skapa fler mötesplatser där kyrkan blir synlig och relevant.

Kyrkorådet lyfter framför allt engagerade medarbetare och förtroendevalda som en av församlingens viktigaste styrkor. Personalens driv och vilja att bygga församling återkommer tydligt, tillsammans med en upplevelse av god sammanhållning och engagemang i hela organisationen.

Församlingslivet beskrivs som brett och varierat, med många aktiviteter som skapar möten mellan människor i olika åldrar. Barn- och ungdomsverksamhet samt konfirmandarbete framhålls som särskilt viktiga och välfungerande delar, liksom musik- och körverksamheten som en stark och uppskattad resurs.

Gudstjänstliv och kyrkliga handlingar ses som en central och fungerande del av verksamheten, och församlingen upplevs som en mötesplats där människor känner varandra och bygger relationer i ett relativt litet sammanhang.

Samarbete med kommunen, skolor och andra kyrkor och föreningar lyfts som en tydlig styrka som stärker församlingens närvaro och genomslag i lokalsamhället.

Församlingen har också goda praktiska förutsättningar i form av fungerande lokaler och en stabil ekonomi, vilket ger handlingsutrymme för verksamheten.

Samtidigt finns en mer återhållsam ton i materialet, där det antyds att en del av de största styrkorna upplevs ligga i det förflutna snarare än framtiden, vilket ger en underliggande känsla av behov av förnyelse.

Kyrkorådet lyfter framför allt bemanning och kompetensförsörjning som den största utmaningen. Det finns en tydlig oro för brist på präster och kyrkomusiker samt svårigheter att rekrytera och behålla personal i både ordinarie och vakanta tjänster. Detta kopplas till långa utbildningstider, osäkerhet kring arbetsvillkor och risken att personal inte stannar kvar.

Denna bemanningsproblematik leder vidare till en oro för hög arbetsbelastning, sjukskrivningar och sårbarhet i organisationen, där redan befintlig personal riskerar att bära ett alltför stort ansvar. Även brist på administrativt stöd till ledningen lyfts som en belastningsfaktor.

Ekonomi och minskande medlemsantal återkommer som strukturella utmaningar som påverkar församlingens långsiktiga förutsättningar. Detta kopplas också till en oro för att tappa ytterligare församlingsbor.

Församlingslivets framtida bärkraft ses som osäker, särskilt vad gäller möjligheten att nå alla medlemmar och att skapa engagemang i verksamheten. Det uttrycks en önskan om mer decentraliserad verksamhet och bredare delaktighet, men samtidigt en osäkerhet kring hur detta ska kunna genomföras i praktiken.

Fastighetsfrågor och balans mellan lokaler och verksamhet lyfts också som en konkret utmaning, där underhållsbehov och resursfördelning skapar ytterligare tryck.

Slutligen finns en underliggande oro för samarbete och intern funktion, både mellan anställda och kyrkoråd samt kring kyrkans roll och närvaro i landsbygden.

Kyrkorådet beskriver en framtidsbild av en levande och decentraliserad folkkyrka med stark lokal förankring, där landsbygdens kyrkor spelar en fortsatt viktig roll. Församlingen ses som en aktiv och närvarande del av människors liv i hela livscykeln, med tydlig närvaro i dop, konfirmation, vigsel, begravning och gudstjänstliv.

En central ambition är att öka engagemanget hos både medlemmar och unga, med fler kyrkobesökare, fler dop och konfirmander samt att ungdomar i högre grad deltar aktivt i verksamhet och ansvarstagande. Kyrkan ska vara en öppen mötesplats för alla åldrar och för både troende och sökande.

Verksamheten beskrivs som omfattande och levande, med många aktiviteter spridda över hela församlingen. Samverkan med skola och lokalsamhälle lyfts som viktig för att nå barn och unga och stärka kyrkans relevans.

En viktig del av framtidsbilden är att kyrkorna bevaras och hålls väl underhållna, då de ses som centrala nav i församlingslivet och symboler för kontinuitet och närvaro i bygden.

Organisationen behöver samtidigt vara hållbar för personalen, med en rimlig arbetsbörda och förutsättningar för långsiktigt arbete. Engagemang från både anställda och ideella ses som avgörande för att bära verksamheten framåt.

Slutligen finns en tydlig tro på att omvärldens oro och samhällsförändringar kan leda till ökat intresse för tro och kyrka, vilket i sin tur kan stärka församlingens roll och engagemang över tid.

Samtalet präglades av både stolthet över församlingens betydelse och en tydlig oro inför centralisering och framtida sammanläggningar. Flera uttryckte att lokalt engagemang riskerar att försvagas när beslut och verksamhet flyttas längre bort från bygden. Erfarenheter från tidigare sammanläggningar, särskilt i Björskog, används som exempel på hur engagemang och relationer minskat när det lokala inflytandet blivit svagare. Även kontakten med skolan upplevs ha försämrats, även om man ser att detta också kan bero på förändringar i skolledningen.

Samtidigt lyftes kyrkans viktiga roll i samhället fram genom konkreta exempel. Ett starkt minne var när kyrkan öppnade upp efter en tragisk olycka där en ung person omkom. Då blev kyrkan en naturlig samlingsplats för ungdomar och en viktig plats för sorg, stöd och gemenskap. Det beskrivs som ett tydligt exempel på kyrkans betydelse när människor verkligen behöver den.

Det finns också en önskan om att bli bättre på att synliggöra allt gott som församlingen gör. Sociala medier nämns som ett viktigt verktyg, men man betonar samtidigt att personliga möten och människors egna erfarenheter fortfarande är det som bäst bygger förtroende och lockar människor till kyrkan. Det stora deltagandet vid en nyligen genomförd ekumenisk gudstjänst lyfts fram som ett positivt tecken på att intresset och behovet av gemenskap finns.

Ekonomi och demokratiskt inflytande är återkommande orosmoment. Några uttrycker en rädsla för att en ekonomiskt välskött landsbygdsförsamling ska förlora både sina resurser och sitt självbestämmande i en större organisation. Det finns en känsla av att det arbete som lagts

ned på att bygga upp ekonomisk stabilitet riskerar att förlora sitt värde om resurserna förs över till ett större sammanhang.

Samtalet avslutades också med frågor kring hur personalen ser på framtiden och vilka känslor som finns hos dem inför möjliga förändringar, vilket visar att relationen mellan förtroendevalda och personal upplevs som viktig i det fortsatta arbetet.

Vi mötte ett arbetslag som trots ett ansträngt personalläge kämpar för att hålla verksamhet och församlingsliv i gång. Det är stolta över församlingen och det som faktiskt görs, men vi märker även att det är en väldigt tung arbetsbelastning för flertalet i arbetslaget just nu på grund av framför allt bristen på präster. Detta ger stora utmaningar för arbetsmiljön och hög risk för ytterligare sjukskrivningar. Kyrkorådet upplever vi som splittrat samtidigt som de också känner en stor stolthet över sin församling men också en väldigt stor oro för bristen på präster samt en oro för en eventuell framtida organisationsförändring och vad det innebär för dem som förtroendevalda.

15.5 Köpings pastorat

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på S:t Olofsgården i Köping den 25 mars 2025.

Vi upplever att det finns en oro i arbetslaget som är en följd av att de bytt kyrkoherdar tämligen frekvent de senaste åren. De längtar efter att få känna trygghet, stabilitet och kontinuitet i arbetslaget med en kunnig chef som stannar kvar. Arbetslaget har blivit tajta och känner en stor tillit till varandra, en effekt av att chefsbytena varit många, jobbiga och svåra. Det finns en stolthet hos de anställda över det arbetet de utför och över den glädjen flertalet uttrycker över att arbeta i Köpings pastorat. De uttrycker att de känner stort förtroende från församlingsborna och att Köpings pastorat har ett gott anseende i bygden.

De uttrycker oro inför en framtid med färre medlemmar, mindre personal och sämre ekonomi. En spännande fråga lyftes; kan man i framtiden vara medlem i Svenska Kyrkan även om man inte är döpt? Behöver Svenska Kyrkan på sikt öppna upp för flera olika sätt att kunna vara medlem på, till exempel stödmedlem som betalar en medlemsavgift liknande medlemskap som exempelvis politiska partier, intresseföreningar eller frivilligorganisationer. Denna fråga kan mycket väl bli aktuell för Svenska Kyrkan att fundera över i framtiden, men ligger utanför denna utredning.

Köping har en imponerande stor gudstjänstfirande församling som kommer regelbundet till gudstjänsterna, ca 50 personer varje söndag. Detta är betydligt flera stabila gudstjänstbesökare än någon annan församling som stiftsadjunkterna besökt inom denna utredning. Det vittnar om en regelbundenhet och en kontinuitet i församlingens arbete med gudstjänster, som församlingsborna känner tillit till och en trygg rutin som de kan lita på.

Diskussionen om volontärer handlade i huvudsak om att landsbygden har flera frivilliga eldsjälar än Köpings tätort. Ett fenomen som känns igen över lag inom Svenska Kyrkan. På landsbygd finns oftare en starkare sammanhållning och en vilja att bibehålla gemenskap och samhörighet på ett annat sätt än i stad även om behovet egentligen är om möjligt ännu starkare i stad, där risken för ensamhet är större.

Liksom personalen i Köpings pastorat, så uttrycker kyrkorådet en stolthet över att få vara en del av Köpings pastorat och det pastoratet betyder för församlingsborna och bygden. Körlivet och musikgudstjänsterna lyftes bland annat fram som en av pastoratets styrkor jämte all verksamhet som finns för barn och unga i hela pastoratet.

Det finns en längtan och en strävan att nå alla åldersgrupper i pastoratet och att erbjuda en gemenskap och samhörighet för såväl unga som gamla. Köpings pastorat vill vara viktiga och angelägna i församlingsbornas liv.

Samtalet kom in på hur pastoratet kan nå ut med att de finns; vilka kanaler ska användas? Hur når man ut till människor som inte hittat till kyrkans olika verksamheter än?

Behovet av samtalsgrupper för vuxna lyftes fram. Pastoratet hade sådana men den prästen slutade och inga nya grupper är startade, mest på grund av prästbristen. Köpings pastorat har flera prästtjänster som är vakanta.

Både hos personalen och kyrkorådet finns en oro över svårigheterna att rekrytera präster, diakoner och musiker. Köping har till skillnad från många andra församlingar/pastorat inte brist på utbildade församlingspedagoger då de har 3 utbildade församlingspedagoger.

Det vi tar med oss från Köpings pastorat är ett stort engagemang och goda förhoppningar för framtiden. Efter vårt besök i pastoratet så har de rekryterat både en kyrkoherde och flera komministrar vilket innebär att bärkrafterna i pastoratet har stärkts. Som utredare ser vi möjligheten att Köping skulle kunna vara ”motor” i ett större pastorat än dagens tvåförsamlingspastorat.

15.6 Norberg-Karbennings församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Mariagården i Norberg den 4 maj 2026.

De anställda beskriver församlingens främsta styrkor som den nära gemenskapen och det goda samarbetet, både inom arbetslaget och med församlingsborna. Församlingen upplevs som liten och sammansvetsad, där människor känner varandra, hjälps åt och har nära till kommunikation och beslut. Den lilla skalan ses som en tillgång som skapar flexibilitet, tydlighet och möjlighet att snabbt samarbeta kring verksamheten.

Personalen lyfts fram som en central styrka. Många beskriver ett varmt och trivsamt arbetsklimat där medarbetarna stöttar varandra och tillsammans skapar goda resultat. Det finns också glädje över att kunna påverka och bidra till uppdraget att vara kyrka nära människors vardag och lokalsamhälle.

Verksamheterna för barn, familjer och vuxna framhålls som särskilt uppskattade. Barnverksamheten, familjecentralen och föräldra-/barn-grupperna beskrivs som viktiga mötesplatser som gör församlingen synlig och engagerar många människor. Även vuxenverksamheten och musiklivet lyfts fram som betydelsefulla och uppskattade delar av församlingslivet.

Flera svar betonar också närheten till församlingsmedlemmarna och att kyrkan och församlingshemmet fungerar som viktiga mötesplatser i bygden. De fina kyrkorna, den goda samverkan och möjligheten att bedriva verksamheten med full personalstyrka ses som ytterligare styrkor.

Sammantaget framträder bilden av en liten men levande församling med stark gemenskap, god samverkan och ett nära och uppskattat församlingsliv.

De anställda beskriver flera sammanhängande utmaningar som framför allt rör ekonomi, medlemsutveckling, organisation och framtida bemanning. Den största oron gäller minskat medlemsantal och en demografisk utveckling som leder till färre barn, färre deltagare i verksamheterna och risk för minskade intäkter. Många uttrycker därför oro för att församlingen på sikt inte ska vara ekonomiskt bärkraftig och att detta kan leda till neddragningar eller uppsägningar av personal.

Kompetensförsörjning och bemanning är också en tydlig utmaning. Det finns svårigheter att rekrytera präster, musiker och annan personal, samtidigt som flera upplever att arbetslaget redan idag är för litet för att kunna arbeta långsiktigt och i team, exempelvis kring konfirmandverksamheten. Oro finns även för ökad belastning genom resor mellan olika orter inom verksamheten.

Barn- och ungdomsverksamheten framstår som särskilt viktig men också sårbar. Flera uttrycker oro över att färre ungdomar väljer konfirmation och att barnverksamheten inte ska prioriteras tillräckligt. Samtidigt efterfrågas fler former för undervisning och trosfördjupning, exempelvis vuxenkonfirmation och vuxendop.

Organisation och styrning är ett annat återkommande tema. Flera svar uttrycker oro kring sammanläggning och relationen till kyrkorådet. Det finns en upplevelse av att förtroendevalda ibland detaljstyr verksamheten eller inte ger kyrkoherden tillräckligt mandat att leda arbetet. Några beskriver också oro för konflikter kring ekonomi och prioriteringar.

Dessutom lyfts behovet av större frivilligengagemang fram. Församlingen upplevs i hög grad vara beroende av anställda, och flera ser ett behov av att fler ideella engagerar sig i verksamheten.

Sammantaget präglas svaren av en oro för framtida resurser och medlemsutveckling, men också av en vilja att värna verksamheten, särskilt arbetet med barn, unga och församlingsgemenskap.

Visionerna bland personalen för församlingen om femton år präglas av en önskan om en levande, öppen och växande församling med stark gemenskap och lokal förankring. Många hoppas på fler medlemmar, fler kyrkobesökare, fler konfirmander och ett ökat deltagande i gudstjänster, grupper och verksamheter, särskilt bland barn, unga och familjer. Familjegudstjänster och barnverksamhet ses som viktiga vägar för att skapa långsiktig tillväxt och engagemang.

Flera lyfter vikten av att församlingen fortsatt ska vara öppen och välkomnande för alla, med ett aktivt församlingsliv där människor känner delaktighet och glädje. Det finns också en tydlig önskan om ett starkare frivilligengagemang, där ideella och förtroendevalda tar större ansvar och fungerar som inspiratörer och bärare av församlingslivet tillsammans med de anställda.

Samtidigt finns en realistisk medvetenhet om framtida organisatoriska förändringar. Många tror att sammanslagningar och ökad samverkan mellan församlingar kommer att bli nödvändiga för att klara ekonomi och grundläggande verksamhet. Samarbete kring personal och verksamheter ses därför som en viktig del av framtiden. Trots detta betonas vikten av att behålla en stark lokal närvaro och identitet. Det är även väldigt tydligt bland personalen att de känner en stor oro för en eventuell sammanläggning med Västanfors-Västervåla församling som de menar har ett helt annat sätt att se på hur församlingsarbete bedrivs.

Ekonomi och hållbarhet återkommer också som viktiga framtidsfrågor. Visionen är en ekonomiskt stabil församling med fungerande verksamhet, god arbetsmiljö och trygga relationer mellan personal och förtroendevalda. Några uttrycker också hopp om att samhällsutvecklingen lokalt ska bidra till fler invånare, arbetstillfällen och därmed fler medlemmar.

Sammantaget beskriver visionerna en framtida församling som bygger på samverkan, frivilligt engagemang och lokal gemenskap – en kyrka som fortsätter vara relevant, levande och nära människors vardag även i en föränderlig framtid.

Kyrkorådet beskriver en församling med starka relationer, stort engagemang och flera välfungerande verksamheter. En central styrka är engagerade och lojala medarbetare, tillsammans med en tydlig vilja att arbeta för församlingens bästa. Även god tillgång till personal och frivilliga lyfts fram som en viktig resurs.

Diakoni verksamheten framhålls som särskilt stark och uppskattad, liksom barnverksamheten som erbjuder aktiviteter för olika åldrar. Musiklivet, med körer och konserter i utveckling samt kopplingar till kulturskola, ses som en viktig och levande del av församlingens identitet.

Flera svar betonar närhet som en stor tillgång – både geografiskt i små orter och relationellt mellan människor. Denna närhet skapar sammanhållning, god kontakt med medlemmarna och en känsla av gemenskap. Det finns också en hög andel tillhöriga, vilket ses som en styrka för verksamheten.

Den ekonomiska situationen beskrivs som stabil, vilket ger förutsättningar för fortsatt verksamhet och utveckling. Samtidigt nämns att nya verksamheter växer fram och att det finns en positiv rörelse i församlingens utveckling, särskilt riktad mot både äldre och yngre målgrupper.

Sammantaget framträder i kyrkorådets svar bilden av en församling med stark gemenskap, engagerade människor, god ekonomi och ett rikt och varierat verksamhetsliv där närhet och delaktighet är centrala värden. Utredarna delar flera av dessa iakttagelser, men delar däremot inte kyrkorådets bild av församlingens ekonomi.

Kyrkorådet beskriver flera sammanhängande utmaningar som framför allt rör personal, medlemsutveckling, verksamhetens räckvidd och organisationens stabilitet.

En tydlig oro gäller minskat medlemsunderlag kopplat till befolkningsminskning och färre barn som föds, vilket påverkar både ekonomi och möjligheten att upprätthålla verksamheten på sikt. Detta hänger nära samman med oro för ekonomin och ett växande behov av diakoni, särskilt för barnfamiljer och äldre.

Personal- och bemanningssituationen framstår som en central utmaning. Det finns oro kring sårbarhet vid personalbrist, svårigheter att rekrytera rätt kompetens (bland annat präster och diakoner), personalförändringar och risk för personalflykt. Även frågor om organisationens funktion och om rätt kompetens finns på rätt plats lyfts fram.

Verksamhetsmässigt uttrycks oro för att kyrkan inte når fram till unga och nya målgrupper. Konfirmand- och undervisningsverksamheten framhålls som särskilt problematisk, liksom ett lågt antal konfirmander och få besökare i gudstjänster. Samtidigt efterfrågas större flexibilitet och utveckling av både gudstjänstformer och musikverksamhet för att möta nya behov.

Organisatoriskt beskrivs en upplevelse av en ”svårfångad” struktur, behov av stärkt administration samt vissa interna slitningar och konflikter. Även en känsla av rörig styrning eller politiska spänningar i organisationen nämns.

Slutligen lyfts även praktiska och långsiktiga frågor som underhåll av fastigheter och behovet av att rekrytera fler ideella som kan bidra till verksamheten.

Sammantaget präglas svaren av oro för minskande resurser och räckvidd, men också av en tydlig vilja att stärka organisation, bemanning och förmågan att nå nya generationer.

Kyrkorådets vision för församlingen om femton år präglas av en tydlig vilja till ökad öppenhet, närvaro i samhället och tillväxt i både medlemsantal och engagemang. En central tanke är att församlingen ska vara mer utåtriktad och aktiv i lokalsamhället, med ett starkare missionsarbete och bättre kontakt med människor utanför den kyrkliga kärnan.

Det finns en tydlig ambition att kyrkan ska växa och fortsätta finnas som en relevant och trygg kraft i samhället. Fler medlemmar, särskilt yngre, ses som viktigt för framtiden, liksom ett ökat antal konfirmander och en starkare barn- och ungdomsverksamhet.

Verksamheten beskrivs som mer aktiv och varierad, med många gudstjänster, musikarrangemang och andra aktiviteter som samlar människor i olika åldrar. Musikverksamheten och gemenskap i nya former lyfts fram som viktiga delar av en levande kyrka.

Flera uttrycker en önskan om att kyrkan i högre grad ska lämna sina lokaler och bli mer närvarande ute i samhället. Kyrkan och församlingshemmet ses som viktiga mötesplatser, men också som baser för ett mer aktivt och synligt arbete i det omgivande samhället.

Organisatoriskt pekas behovet av utveckling och förändring ut. Det finns tankar om en större och mer kapabel organisation som kan stödja verksamheten och samtidigt ta vara på engagemanget från frivilliga. Förmågan att tänka nytt, våga prova och anpassa sig till förändringar lyfts fram som en viktig framtidsfaktor.

Sammantaget beskriver visionerna en kyrka som är mer utåtriktad, växande och flexibel – en levande folkkyrka med stark närvaro i samhället, bred verksamhet och ett tydligt fokus på att nå nya generationer.

Vi utredare ser att församlingen står inför en rad utmaningar. De viktigaste sammanfattades i samband med visitationen hösten 2025 och rör bland annat ökad samverkan och utmaningen i att församlingen under flera år saknat konfirmander. Vi upplever att det finns en motsättning mellan förtroendevalda och personal, och även inom gruppen förtroendevalda. Inför hösten 2026 har församlingen slutit ett avtal med Avesta-Grytnäs församling om att samverka med konfirmander. Båda grupperna ser att närheten till församlingsborna är viktig och att det finns utmaningar i form av krympande resurser och svårigheter i att rekrytera. Bland personalen finns en stor irritation över att samtidigt som de ekonomiska resurserna till verksamhet minskar så har förtroendevalda mångdubblat sina arvoden. Båda grupperna ser att det på sikt krävs ytterligare samverkan med andra församlingar.

15.7 Sala-Norrby-Möklinta pastorat

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Mikaelsgården i Sala den 5 maj 2026.

Personalen i pastoratet framhåller att styrkorna framför allt är ett starkt engagemang och en god gemenskap. Många lyfter fram bra kollegor, god sammanhållning, samarbete och en öppen och hjälpsam arbetsmiljö där olika kompetenser och perspektiv tas till vara. Personalen beskrivs som kompetent, engagerad och mångsidig, med god förmåga att kombinera tradition och nytänkande.

Verksamhetsmässigt framträder särskilt det rika musiklivet med många körer och ett levande gudstjänstliv. Barn-, ungdoms- och konfirmandarbetet beskrivs som starkt och välfungerande, med stort deltagande och engagerade unga ledare. Även frivilliga, förtroendevalda och församlingsbor lyfts fram som viktiga resurser.

Församlingen har dessutom flera praktiska och strukturella styrkor, såsom god ekonomisk förvaltning, välskötta kyrkor och kyrkogårdar, ändamålsenliga lokaler samt närhet mellan människor och verksamheter. Kombinationen av stad och landsbygd samt olika kyrkors skilda karaktärer ses också som en tillgång. Sammantaget beskrivs församlingen som levande, mångsidig och väl förankrad i både gemenskap och verksamhet.

De utmaningar och den oro som lyfts handlar främst om organisation, resurser och församlingens framtida identitet. Många efterfrågar bättre kommunikation, tydligare information, bättre planering och en fungerande organisation med god arbetsledning i ett stort och mångfacetterat pastorat. Det finns också en oro för ökad administration och att verksamheten ska bli alltför styrd av struktur och ”fyrkantighet” snarare än flexibilitet och relationer.

Personal- och kompetensförsörjning framstår som en central utmaning. Flera uttrycker oro över personalbrist, sjukskrivningar och hög personalomsättning, liksom svårigheter att rekrytera präster, musiker, diakoner och vaktmästare. Särskilt diakonin beskrivs som sårbar, både på grund av få anställda och brist på utbildade diakoner nationellt. Samtidigt finns en oro för att viktiga verksamheter inte ska kunna bedrivas fullt ut på grund av begränsade resurser och tid.

Ekonomin återkommer också som en tydlig oro, särskilt i relation till minskat medlemsantal och behovet av att upprätthålla personal och verksamheter. Några ser risker för neddragningar och förlust av viktig kompetens.

Flera svar handlar om balans och tillhörighet inom pastoratet. Det finns en oro för att landsbygdsförsamlingar och mindre sammanhang ska hamna i skymundan när verksamheten

centraliseras till större kyrkor. Några uttrycker också oro för att kyrkan ska uppfattas mer som en tjänsteleverantör än som en levande relationell gemenskap.

Även kyrkans uppdrag och identitet lyfts som en utmaning. Några menar att kyrkan behöver bli bättre på att nå ut till människor och tydligare kommunicera vad kyrkan är till för. Det finns också en oro för sekularisering och för att fokus på kyrkans grundläggande uppdrag ska försvagas.

Samtidigt präglas svaren inte enbart av oro. Några uttrycker framtidstro, ser möjligheter snarare än problem och efterlyser större fokus på motivation, problemlösning och utveckling i stället för negativitet.

Visionerna för pastoratet om femton år präglas av en önskan om en levande, öppen och närvarande kyrka med människan i centrum. Många hoppas på en församling där fler känner sig hemma, deltar aktivt och engagerar sig ideellt. Det finns en tydlig längtan efter en kyrka som är nära människors vardag och en naturlig och självklar del av samhället.

Flera lyfter vikten av att gudstjänstlivet och kyrkans grundläggande uppdrag ska stå i centrum. Kyrkan önskas vara tydlig i sin förkunnelse och samtidigt öppen, varm och tillgänglig för människor med olika behov och bakgrunder. Relationer, själavård, omtanke och verkliga möten mellan människor framhålls som viktiga värden.

Barn-, ungdoms- och diakoni verksamhet ses som särskilt viktiga framtidssatsningar. Många vill se ett bredare frivilligengagemang och en verksamhet som omfattar alla åldrar. Det finns också en vilja att stärka samarbetet mellan ideella, personal och förtroendevalda.

Organisations- och arbetsmiljöfrågor återkommer tydligt. Gruppen önskar en väl fungerande organisation med god ledning, tydlig struktur, bra kommunikation och kompetent personal. Församlingen ska vara en attraktiv arbetsplats med hållbara arbetsvillkor och tillräckliga resurser, både i stad och på landsbygd. Samtidigt finns en önskan att pastoratets organisation främst ska fungera som stöd för det lokala församlingslivet, snarare än tvärtom.

Det finns även en stark önskan om att landsbygden fortsatt ska vara levande och att kyrkan ska behålla sin lokala närvaro. Kyrkorna och församlingslivet ute i bygderna ses som viktiga för gemenskap och identitet.

Sammantaget beskriver personalen en framtidsvision av en kyrka som är relationell, engagerande och tydligt förankrad i sitt uppdrag – en kyrka där människor känner tillhörighet, delaktighet och mening.

Kyrkorådet lyfter fram att pastoratets styrkor präglas av stabilitet, engagemang och ett levande församlingsliv. Många lyfter fram den goda ekonomin och att pastoratet är välskött, med väl underhållna kyrkor, församlingshem och gårdar samt god förmåga att rekrytera och behålla personal. Personalen beskrivs som en viktig tillgång, tillsammans med engagerade förtroendevalda och medlemmar som vill utveckla verksamheten.

Barn-, ungdoms- och konfirmandverksamheten framhålls som särskilt stark, liksom diakonin och verksamheter som skapar gemenskap och motverkar ensamhet, exempelvis sopplunchen. Även musiken och gudstjänstlivet lyfts fram som betydelsefulla delar av församlingens identitet.

Flera svar betonar att församlingen är öppen och tillgänglig för människor, med god gemenskap och närhet till den lokala församlingen. Det finns också glädje över att antalet gudstjänstbesökare och deltagare i verksamheterna har ökat, vilket ger församlingen en stark och trygg roll i lokalsamhället.

Samarbete mellan församlingar, olika identiteter inom pastoratet och en vilja till utveckling och innovation beskrivs också som viktiga styrkor. Sammantaget framträder bilden av en engagerad och stabil församling med ett rikt församlingsliv och stark lokal förankring.

Kyrkorådets beskrivning av utmaningar och oro kretsar främst kring framtida medlemsutveckling, ekonomi och kyrkans möjlighet att fullfölja sitt uppdrag. Många uttrycker oro över minskat medlemsantal och demografiska förändringar, vilket riskerar att påverka ekonomin, verksamhetens omfattning och möjligheten att behålla dagens närvaro och öppenhet. Flera ser också ökade underhållskostnader och behovet av nya intäktskällor som viktiga framtidsfrågor.

Kompetensförsörjning och rekrytering är en annan tydlig utmaning. Det finns oro över svårigheter att rekrytera präster, musiker och andra medarbetare, vilket kan påverka möjligheten att upprätthålla kyrkans grundläggande verksamheter. Samtidigt framhålls behovet av fler ideella krafter och ett större frivilligengagemang för att kyrkan inte enbart ska bli beroende av anställda.

Flera svar handlar också om kyrkans identitet och uppdrag. Gruppen uttrycker en önskan om att kyrkans budskap tydligare ska nå fram och att diakoni, mission och mötet med människor fortsatt ska stå i centrum. Det finns en oro för att kyrkan annars tappar sin relevans och förankring i samhället.

Även frågor om organisation och delaktighet återkommer. Några uttrycker oro för att den lokala församlingen ska försvinna i ett större pastorat och att församlingsrådens inflytande ska bli begränsat. Samtidigt lyfts behovet av gudstjänstformer som passar människor och verksamheter i olika sammanhang.

Sammantaget beskriver svaren en oro för minskande resurser och engagemang, men också en stark vilja att värna kyrkans grundläggande uppdrag, lokala närvaro och relationen till människor.

Kyrkorådets framtidsvision präglas av en önskan om ett levande, stabilt och långsiktigt hållbart pastorat med stark lokal förankring. Många lyfter behovet av en god och hållbar ekonomi som gör det möjligt att bära och utveckla verksamheten även i framtiden. Samverkan mellan församlingar, gemensamt användande av personal och resurser samt eventuella organisatoriska förändringar ses som viktiga vägar för att framtidssäkra pastoratet.

Det finns en tydlig vilja att pastoratet även framöver ska vara en öppen folkkyrka med en stark närvaro i samhället. Kyrkan önskas vara en trygg och välkomnande plats för människor, med en tydlig kristen grund och ett starkt fokus på gudstjänst, diakoni, mission och gemenskap. Särskilt lyfts omsorgen om utsatta människor fram som en viktig del av kyrkans uppdrag.

Flera hoppas på ökat engagemang och fler tillhöriga i framtiden – genom fler frivilliga, fler konfirmander, större deltagande i musik- och körverksamhet samt fler människor som upptäcker kyrkan som en samlande och meningsskapande kraft i lokalsamhället. Det finns också en önskan om att fler röster och perspektiv ska få plats i kyrkans liv.

Lokal närvaro och relationer framhålls som centrala värden. Kyrkan ska vara nära människors vardag, och medarbetare ska vara en del av församlingen snarare än endast tillfälliga tjänsteutövare. Samtidigt betonas vikten av att det arbete och den gemenskap som redan byggts upp i församlingarna får fortsätta och utvecklas.

Sammantaget beskriver kyrkorådet en vision av ett välmående pastorat som kombinerar ekonomisk stabilitet och organisatorisk samverkan med ett starkt andligt och socialt uppdrag

– en kyrka som engagerar människor, skapar gemenskap och förblir en viktig kraft i samhället.

Inför framtiden uttrycker både personal och förtroendevalda att det är naturligt att de kommer att samverka med fler församlingar än dagens tre i ett större pastorat. Detta är något som de varit medvetna om länge och redan för 15–20 år sedan fördes samtal om att församlingar i Sala kommun skulle gå samman till ett pastorat men att en liten men högljudd opinion stoppade detta. Som utredare ser vi möjligheten att Sala skulle kunna vara ”motor” i ett större pastorat än dagens.

15.8 Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på S:t Davidsgården i Skinnskatteberg den 12 mars 2025.

Vid mötet med personalen blir det tydligt för oss att det finns en mix av oro, frustration och stolthet i personalgruppen. De är oroliga inför en eventuell indelningsförändring eftersom de då är oroliga över att bli osynliga som en liten församling i det större sammanhanget. Samtidigt så uttrycker de att de känner sig sårbara och sköra med dagens svårigheter att rekrytera personal som stannar kvar. Deras arbetsbelastning upplevs som tung; de är för få anställda i paritet till det arbete som behöver utföras. De känner sig frustrerade över såväl personalbristen som svårigheterna att locka barn och unga till kyrkan.

Personalen uttrycker stolthet över att vara en församling som lätt bygger relation med de som kommer i kontakt med kyrkan. De upplever att närheten i bygden underlättar relationsbyggande samtidigt som det också kan kännas frustrerande att ofta bli igenkänd och att vara en representant för Svenska kyrkan även utanför arbetstid.

Personalen upplever att de ställer upp på varandra och arbetar bra som ett team, där de ser och stöttar varandra.

De är oerhört måna om att församlingen ska förbli den församling som den är idag även om det sker en sammanläggning till en större pastorat.

Vi stiftsadjunkter noterade att det bland personalen verkar finnas en tämligen tydlig kritik gentemot kyrkorådet, vilket bidrar till att personal och förtroendevalda inte drar åt samma håll. Detta är bekymmersamt och kan skada såväl verksamhet som viljan att arbeta eller vara

förtroendevald i församlingen. Vi ser ett behov av ökad dialog och samverkan mellan förtroendevalda och personal.

Det vilar en slags sorg över samtalet vi hade med de förtroendevalda. Å ena sidan så lyfter de fram verksamheter som de är stolta över, till exempel Korsdrag, Babypaket och körerna och å andra sidan så uttrycker de förtroendevalda att de känner sig djupt oroade över församlingens framtid. Detta utifrån att det dels är svårt att rekrytera och behålla kompetent personal, dels för att den aktiva kärnan i församlingen huvudsakligen är äldre och utan nyrekrytering av yngre engagerade i såväl kyrkorådet som volontärarbete.

Precis som hos personalen finns en frustration att det är svårt att få barn och unga att komma till kyrkan.

De förtroendevalda tycker också att det är sorgligt att gudstjänsterna lockar så få, om det inte är något särskilt som till exempel medverkan av kör för då brukar det sitta flera i bänkarna.

Stiftsadjunkternas upplevelse av mötet med förtroendevalda, är att det känns som det är tungt för dem; de känns dränerade på kraft, energi och driv framåt

Förtroendevalda uttrycker givetvis också en oro inför en eventuell sammanläggning med annat pastorat/församling och flera av de förtroendevalda är väldigt tydliga vid en sammanläggning så vill de att Skinnsberg med Hed och Gunnilbo församling ska bibehållas som en egen församling likt idag.

Att få fortsätta vara församling i bygden Skinnskatteberg, är oerhört viktigt, värdefullt och meningsfullt.

Bakom sorgen och ledsamheten, så noterar vi en stor kärlek och omsorg till bevarandet av församlingen och omsorgen om dess fortlevnad, även om det sker i en sammanläggning.

De förtroendevalda har i grunden ett stort engagemang för församlingen och en önskan om att den i någon form ska kunna blomstra igen på olika sätt.

15.9 Sura-Ramnäs församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Källmoragården i Surahammar den 13 mars 2025.

Det finns en stolthet hos personalgruppen över att arbeta i Sura-Ramnäs församling. I samtalet med personalen, så andas det engagemang, vilja, driv och en genuin önskan att vara viktiga och angelägna för församlingsborna och de som bor och verkar i området. Sura-Ramnäs församling är föredömliga i att samarbeta med andra aktörer i samhället som till exempel skolor. Detta samarbete är gediget och har pågått under en längre tid. Känslan hos personalen är att förtroendet för kyrkan är stort i samhället av såväl andra samhällsaktörer som församlingsborna.

Personalgruppen uttrycker en tydlig viljeriktning; de vill att Svenska kyrkan i Sura-Ramnäs församling ska ha en självklar plats i församlingsbornas liv; de vill fortsätta skapa mötesplatser och samvaro som genererar gemenskap och samhörighet. De vill att människor alltid ska känna sig välkomna och inkluderade i det som sker i församlingsgården och kyrkorna.

Vi fångar också upp en oro över svårigheterna att rekrytera personal inom profilyrkena; detta gör att personalen i dagsläget riskerar att ha för tung arbetsbelastning och det blir både sårbart och riskfyllt. Sårbart för att för mycket arbete och ansvar hänger på enskilda individer. Flera anställda har eget verksamhetsansvar där de arbetar ensamma vilket de uttrycker skapar en stress. I förlängningen riskerar detta att leda till sjukskrivningar som en följd av utmattning.

Personalen är fullt medvetna om att de kommer att bli tvungna att lägga ner verksamhet och ”kill your darlings”, om svårigheterna att rekrytera ny personal fortskrider.

Detta verkar smärtsamt för flera i personalen; deras mål och önskan är att kunna ha i gång verksamhet som lockar alla olika ålderskategorier och som spänner över hela livet; från vaggan till graven. De vill gärna slippa lägga ner fungerande verksamheter.

När det gäller samtalet om en eventuell framtida sammanläggning med något annat pastorat/församling, så är personalgruppen eniga. De ser en geografisk närhet till Hallstahammar och ser därför att det mest naturliga framtidsscenariot är att bilda pastorat med Hallstahammar-Kolbäcks församling, vilket de tror kommer behövas om ca 10 år. Det är tydligt att personalen vill slippa bli involverade i sammanläggningar i nuläget.

I samtalet med kyrkorådet lyfts samma utmaningar och glädjeämnen som i samtalet med personalen.

Vi stiftsadjunkter noterar att upplevelsen och målbilden för församlingen delas av personal och kyrkoråd. Vi upplever att personal och kyrkoråd delar en liknande bild av församlingen idag och har en gemensam vision för arbetet framåt.

15.10 Västanfors-Västervåla församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig på Lindgården i Fagersta den 27 februari 2025.

Det är tydligt att både personal och förtroendevalda är stolta över det arbete som bedrivs i församlingen. De har under lång tid drivit ett utvecklingsarbete med syftet att få in finansiering till församlingen på andra sätt än genom kyrkoavgiften. Man beskriver sitt arbete som en ”diversehandel” där man vill tillhandahålla det som för närvarande efterfrågas. Detta gäller både i bolagen och i församlingsverksamheten. Man är öppen för att pröva nya saker men ser också att inget är för evigt utan att verksamheter också behöver läggas ner.

Vid mötet med personalen deltog endast tre personer, och de var noga med att framhålla att av de angränsande församlingarna är det endast Bärke pastorat som har ett liknande ”tankesätt” som Västanfors-Västervåla, och därmed är möjligt att samarbeta med. De menar att de omöjligt kan samverka med en församling som arbetar på ett traditionellt sätt.

För oss utredare är det tydligt att både personal och förtroendevalda har en församlingssyn som skiljer sig från den gängse församlingssynen i Svenska kyrkan. Personal och förtroendevalda tydliggör om och om igen att församlingen ska vara till för församlingsborna och deras svar på detta är att erbjuda liknande tjänster som samhället och/eller privata aktörer erbjuder; till exempel förskola, skola, vårdcentral, behandlingshem, restaurang, hotell och begravningsbyrå.

Under samtalet med såväl personal som kyrkorådet, så var det tydligt att detta är den vägen församlingen vill fortsätta vandra på framåt; dels att vara en aktör som kan erbjuda samhälleliga tjänster, dels att vara nytänkande gällande hur den grundläggande uppgiften utförs. Ett exempel på detta är att testa sig fram vilken typ av gudstjänster som lockar flest deltagare eller vilka aktiviteter som kan locka nya besökare. Detta är en församling som inte lockas av att vara traditionsbärare, vilket tydliggörs av församlingen inte firar en enhetlig, återkommande mässa varje söndag vid samma klockslag. Det närmaste de kommer ett inarbetat gudstjänstliv är mässan i Brukskyrkan varannan söndag. Under samtalen med både

personal och kyrkoråd nämndes inte dopgudstjänster eller vigselgudstjänster överhuvudtaget, vilka båda är stora livscykelriter och dopet dessutom medlemsingången i Svenska Kyrkan.

Det som framträder väldigt tydligt är att Västanfors-Västervåla församling vill utmana och utveckla hur deras församling alltid ska kunna följa med i tidens flöde och ideligen lyssna in vilka behov som finns just nu hos medlemmarna. Utifrån dessa behov vill de skapa möjligheter till mötesplatser på olika sätt. En utmaning blir att skapa stabilitet i detta konstanta flöde. Vid den senaste visitationen påpekades att det finns ett stort behov i församlingen att återskapa en stabil grund för att bygga en levande gudstjänstfirande församling. De flesta av oss människor mår bra av strukturer, stabilitet och trygghet. På samma gång behöver vi utmanas för att utvecklas som människor och få stimulans. Att förena dessa båda aspekter – tradition och nytänkande – är en utmaning för att Svenska kyrkan skall vara en angelägen kyrkan som samtidigt behåller sin identitet.

Både personalen och kyrkorådet i Västanfors-Västervåla återkom ofta till viljan att skapa mötesplatser, gudstjänster, erbjuda tjänster med mera som lockar människor. Det är givetvis en förståelig och viktig aspekt av att vara kyrka; att människor finner ett behov av att komma till församlingen och självklart ska kyrkan vara lyhörd för människors behov. Samtidigt finns det en risk med att framför allt mäta kvantitet i kyrkans verksamheter och därmed starta eller avveckla verksamhet beroende på besöksantal.

Hur församlingen utför sin grundläggande uppgift kan inte styras av marknadsprinciper. Vi utredare ser till exempel att tillräckliga resurser inte anslås för att kunna bedriva konfirmationsundervisning i enlighet med Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbete. Detta är både ett pastoralt och arbetsmiljömässigt problem. Risken som vi utredare ser, är alltså att församlingen ägnar minimalt med resurser till sådant som hör till grunduppdraget enligt kyrkoordningen.

Västanfors-Västervåla församling är unik i Svenska kyrkan. Församlingen går sin egen väg. I sin strävan att skapa nya mötesplatser och tillhandahålla nya tjänster för församlingsborna har församlingen tappat fokus på grunduppdraget. Detta uppmärksammades i visitationstalet av biskopen, när han visiterade Västanfors-Västervåla i april 2024. I talet berömde han församlingens mod att skapa innovativa arbetssätt men att nu är tid att sprida Guds ord och sakrament; tid för fördjupning i den levande Guden och reflektion om grunduppgiften. Biskopen ställde en tydlig fråga i visitationstalet: Hur kan den kristna tron bli mer synlig?

Vi utredare ser att Västanfors-Västervåla drivs av en annan *institutionell logik* än övriga församlingar i utredningen. Begreppet institutionell logik är hämtat från ny institutionell organisationsteori (NI) som menar att samhället består av olika institutionella system, såsom kapitalism, demokrati, familj, religion eller vetenskap. Anneli Öljarstrand har i sin avhandling[25] undersökt vilka institutionella logiker som påverkar församlingar i Svenska kyrkan. Traditionellt sett så styrs Svenska kyrkan av en teologisk logik. Från 1800-talet och framåt har även den demokratiska logiken kommit in som en viktig del av Svenska kyrkan. Dessa logiker kan både samverka och komma i konflikt med varandra vilket Öljarstrand visar i en nyligen publicerad artikel.[26] I avhandlingen konstaterar Öljarstrand att även en kapitalistisk logik kommit blivit en del av styrning och ledning inom Svenska kyrkan. Vi utredare ser att detta i allra högsta grad gäller Västanfors-Västervåla församling. Vi tror dock att det finns förutsättningar för dessa tre institutionella logiker att samverka i samma organisation. Frågan om vilken institutionell logik som ska ha tolkningsföreträde ställs här dock på sin spets. Det vi utredare ser i Västanfors-Västervåla församling är att dessa logiker ställs emot varandra. Så som vi uppfattar det så har då den kapitalistiska logiken fått tolkningsföreträde i församlingen på bekostnad av den teologiska logiken.

15.11 Västerfärnebo–Fläckebo församling

Utredarna mötte personal och förtroendevalda var för sig i Västerfärnebo församlingsgård den 9 april 2026.

Det finns en väldig stolthet över den egna församlingen bland både förtroendevalda och personal. Båda grupperna lyfter fram den lilla församlingens och det lilla sammanhangets fördelar och styrkor, till exempel den nära kontakten som tar sig uttryck bland annat i att de som arbetar eller är engagerade i kyrkan är väl igenkända i lokalsamhället. Många är väldigt stolta över det som utförs av både ideella och anställda medarbetare. De lyfter fram att församlingen är en viktig kraft och ett viktigt sammanhang i bygden och att de önskar att de fortsätter vara så.

[25] Öljarstrand, Anneli (2011) *Den mångtydiga församlingen, organisering, roller och relationer i spänningen mellan sekularisering och desekularisering* (Diss., Mittuniversitetet 2011).
[26] Öljarstrand, Anneli (2024). Förtroendevaldas erfarenheter av att styra en folkkyrka i minoritet. I Thidevall, Sven (red.): *Allt har sin tid. Folkkyrka under omvandling.* Artos och Norma bokförlag, s. 141–155.

Samtidigt lyfts i någon mån de utmaningar som finns, till exempel genom att det är ett litet arbetslag. De utmaningar som vi som utredare kan se inom bärkrafterna lyfts i relativt liten omfattning.

Återkommande är stolthet över välskötta kyrkogårdar och att kyrkorna hålls öppna varje dag. Bland förtroendevalda så uttrycks även en stor stolthet över vägkyrkan på sommaren.

Vi uppfattar även en viss ”trötthet”, att det är kämpigt att vara en så pass liten enhet på flera sätt. Det lyfts till exempel att församlingen inte har möjlighet att skapa heltidstjänster på alla funktioner och att det är svårt att utveckla nya verksamheter i det lilla sammanhanget. Någonstans anar vi en längtan efter att bli ett något större sammanhang, åtminstone hos delar av personal och förtroendevalda, medan andra lyfter den fortsatta självständigheten som prioriterad. Samstämmigt tycks dock vara att det är viktigt att församlingen bevaras även om den ingår i ett större pastorat, och att det finns personal som är lokalt placerad och kan bygga vidare på den nära kontakten mellan anställda, ideellt engagerade och övriga församlingsbor. En person sammanfattade detta med orden *”Som det ser ut nu har vi nått vår maxkapacitet. Vi har inte fler resurser, inte fler medarbetare, inte mer kreativitet i arbetslaget.”*

16 Samlad bedömning av bärkrafter i nuvarande församlingar/pastorat

Ovan har en omfattande genomgång av de fyra bärkrafterna gjorts, vilken här sammanfattas och bedöms. I kapitel *16.2 Bedömning av bärkrafter i församlingar* görs en bedömning av respektive församling/pastorat utifrån identifikatorer som stiftsstyrelsen fastställt. Dessa sammanfattas därefter i kapitel *16.4 Matris över bärkrafter.*

16.1 Bedömningsgrunder

De fyra bärkrafterna beskrivs ingående i *Riktlinjer för indelningsfrågor i Västerås stift* fastställda av Stiftsstyrelsen 2025-10-06 (S 2025–0323:1). Här presenteras endast de identifikatorer som fastställts för respektive bärkraft.

16.1.1 Pastoral bärkraft

Stiftsstyrelsen har fastställt följande identifikatorer på pastoral bärkraft:

- *Enheten skall ha möjlighet att anställa minst det antal präster som stiftsstyrelsen fastställt. Prästerlig minimibemanning beslutas av stiftsstyrelsen efter yttrande från domkapitlet. (Kyrkoordningen 34 kap 1 § 2)*
- *Enheten skall ha möjlighet att anställa kyrkomusiker med den utbildningsnivå som domkapitlet fastställt. (Kyrkoordningen 34 kap 1 § 3, 2 § 2–3)*
- *Församlingen skall ha möjlighet att rekrytera de diakoner och övriga medarbetare, ideella eller anställda, som behövs för att utföra och utveckla den grundläggande uppgiften. (Kyrkoordningen 34 kap 1 § 4)*
- *Kyrkoherden skall ha möjlighet att ta ansvar för vigningstjänstens del av den gemensamma ansvarslinjen.*

16.1.2 Ekonomisk bärkraft

Stiftsstyrelsen har fastställ följande identifikatorer på ekonomisk bärkraft:

Ekonomisk bärkraft innebär att avgiftsunderlaget skall vara tillräckligt för att enheten skall kunna uppnå sitt syfte och utföra och utveckla den grundläggande uppgiften samt ta arbetsgivar- och myndighetsansvar.

Enheten skall ha ett rimligt målkapital avsatt samt en budget i balans tre år framåt.

Enheten har ekonomisk bärkraft för förvaltning av kyrkobyggnader, begravningsplatser och övriga byggnader och fastigheter i enlighet med lokalförsörjningsplanen och riktlinjerna för begravningsverksamheten.

16.1.3 Demokratisk bärkraft

Stiftsstyrelsen har fastställ följande identifikator på demokratisk bärkraft:

- *Församlingen eller pastoratet har tillräckligt många personer som är villiga och uppfyller de formella kraven för att ta på sig uppdraget som förtroendevalda.*
- *Kyrkorådet skall kunna ta sitt ansvar som enhetens styrelse inklusive ansvaret som arbetsgivare.*
- *De förtroendevalda skall ha möjlighet att ta ansvar för sin del inom den gemensamma ansvarslinjen.*
- *Antalet personer skall minst vara det som krävs i antal ledamöter och ersättare för kyrkofullmäktige, kyrkoråd och i förekommande fall församlingsråd. (Kyrkoordningen 3 kap 5 §; 4 kap 5 §; 4 kap 22 §)*

Nedan görs en bedömning av respektive församlings/pastorats bärkraft utifrån denna identifikator. Uppgifterna avser våren 2026 som är första året i en ny mandatperiod. Detta innebär normalt sett färre vakanser och lägre medelålder än i slutet av en mandatperiod, vilket även innebär att vakanser på ersättare är mer problematiskt nu än i slutet av mandatperioden.

Stiftsstyrelsen har fastställ följande identifikatorer på ekonomisk bärkraft:

- Enheten har de resurser som krävs för att på ett effektivt och rättssäkert sätt fullgöra de myndighetsuppgifter som åligger församlingen/pastoratet i egenskap av huvudman för begravningsverksamheten samt ansvaret enligt kulturmiljölagen.
- Enheten har de resurser som krävs för att fullgöra sina åtaganden som arbetsgivare och arbetsmiljöansvarig.

- Enheten har de resurser som krävs för att följa gällande lagstiftning inom ekonomisk förvaltning, arkiv och diarium, fastighetsförvaltning, IT och kommunikation samt beredskapsfrågor.
- Dessa organisatoriska kriterier kan uppfyllas med egen personal, i samverkan med andra pastorat/församlingar, stift, nationell nivå, eller med externt inköpta tjänster.

Nedan görs en bedömning av respektive församlings/pastorats bärkraft utifrån dessa identifikatorer.

16.2 Bedömning av bärkrafter i församlingar

16.2.1 Arbogabygdens församling

Församlingen utför hela den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

Församlingen saknar från våren 2026 en komminister då en av församlingens präster tillträtt kyrkoherdetjänsten i Köpings pastorat. I församlingen finns organist, två kantorer, två diakoner och tre församlingspedagoger.

Den samlade bedömningen är att församlingen har pastoral bärkraft.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med överskott två år och underskott tre år. För hela perioden budgeteras ett överskott på 332tkr. Budgeten är därmed i balans över tid.

Församlingen har ett betryggande fritt kapital och räknar upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer.

Församlingen har fem kyrkor och gör en rimlig budgetering för underhåll av dessa.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen har ekonomisk bärkraft.

När det gäller den demokratiska bärkraften så är samtliga ordinarie poster i fullmäktige tillsatta, men det saknas en ersättare för en av nomineringsgrupperna. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 67,7 år och för ersättare 62,0 år. Ingen ordinarie ledamot är under 40 år.

Den samlade bedömningen är att församlingen har demokratisk bärkraft.

Församlingen har ett arbetslag och egen kompetens inom ekonomi- och personaladministration, kommunikation, fastighetsförvaltning och som huvudman för begravningsverksamheten. Församlingen saknar specialiserad HR-kompetens.

Den samlade bedömningen är att församlingens organisatoriska bärkraft har utmaningar på grund av bristen på kompetens inom HR-området.

16.2.2 Hallstahammar–Kolbäcks församling

Församlingen utför hela den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

I församlingen finns utöver kyrkoherde fem komministrar (varav en finskspråkig), organist, två kantorer, tre diakoner (varav en finskspråkig) och två församlingspedagoger.

Den samlade bedömningen är att församlingen har pastoral bärkraft.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med överskott fyra år och underskott ett år. För hela perioden budgeteras ett överskott på 14 352tkr. Budgeten är därmed i balans över tid.

Församlingen har ett betryggande fritt kapital men räknar inte upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer.

Församlingen har fem kyrkor och gör en rimlig budgetering för underhåll av dessa.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen har ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas en ersättare för en av nomineringsgrupperna. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 70,8 år och för ersättare 72,3 år. Ingen ledamot är under 44 år och ingen ersättare är under 65år.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av svårigheten att rekrytera yngre förtroendevalda.

Församlingen har ett arbetslag med egen kompetens inom fastighetsförvaltning och som huvudman för begravningsverksamheten men saknar specialiserad HR-kompetens. Ambitionen finns dock att rekrytera HR-kompetens under 2026.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att församlingens organisatoriska bärkraft i dagsläget har utmaningar, men efter rekrytering av HR-kompetens så bedöms församlingen ha organisatorisk bärkraft.

16.2.3 Kumla, Tärna och Kila församling

Församlingen utför delar av den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

Personalstaben är på grund av församlingens storlek liten vilket är en utmaning. Församlingen har en kyrkoherde (denne tillträder dock hösten 2026 annan tjänst) och en komminister, men saknar organist, utbildad kantor, diakon och församlingspedagog.

Den samlade bedömningen är att den pastorala bärkraften saknas.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med underskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett underskott på 8 701tkr. Budgeten är därmed ej i balans.

Församlingen har ett litet fritt kapital och räknar inte upp målkapitalet enligt KRED's riktlinjer. Enligt budget kommer det fria kapitalet vara förbrukat år 2029.

Församlingen har tre kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter, totalt 1 607tkr för hela perioden och för 2028–2030 budgeteras inget för underhåll av fastigheter.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen saknar ekonomisk bärkraft.

I fullmäktige är två platser vakanta och det saknas två ersättare vardera för två av nomineringsgrupperna. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 56,9 år och för ersättare 59,3 år. Yngsta ledamot är 31 år och yngsta ersättare 40 år. Församlingen har därmed lyckats bra med att rekrytera yngre förtroendevalda.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund vakanta platser i fullmäktige och brist på ersättare.

Arbetslaget är litet vilket skapar sårbarhet. Det saknas möjligheter att ta ansvar för lagrum och bestämmelser vad gäller huvudmannaskap enligt begravningslagen samt arbetsgivaransvar enligt arbetsmiljölagen.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att organisatorisk bärkraft saknas.

16.2.4 Kungsörs församling

Församlingen utför i huvudsak den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

I skrivande stund finns ingen fast anställd präst i tjänst, ingen organist eller diakon.

Den samlade bedömningen är, på grund av det ansträngda personalläget, att församlingen i dagsläget saknar pastoral bärkraft.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med överskott två år och underskott tre år. För hela perioden budgeteras ett underskott på 414tkr. Därmed saknas den ekonomiska bärkraften enligt stiftsstyrelsens definition budget i balans.

Församlingen har ett betryggande fritt kapital men räknar ej upp målkapitalet enligt KRED's riktlinjer.

Församlingen har fyra kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter, särskilt för år 2029 (totalt 167tkr) och 2030 (totalt 50tkr) då de budgeterar överskott totalt.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen har ekonomisk bärkraft på grund av den goda tillgången till eget kapital.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas en ersättare för en av nomineringsgrupperna. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 70,3 år och för ersättare 64,7 år. Ingen ledamot är under 67 år och ingen ersättare är under 47år.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av svårigheten att rekrytera yngre förtroendevalda.

Församlingen saknar i skrivande stund fast anställd kyrkoherde i tjänst vilket medför att den organisatoriska bärkraften saknas.

16.2.5 Köpings pastorat

Pastoratet har den senaste tiden rekryterat präster inklusive kyrkoherde, vilket tidigare varit en brist i pastoratet. Pastoratet har kantorer men saknar organist. Det finns även diakoner och utbildade församlingspedagoger.

Sammantaget gör detta att bedömningen blir att pastoratet har pastoral bärkraft.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2033 i vilken de räknar med underskott samtliga år. Det samlade underskottet för perioden beräknas till 43 084tkr. Därmed saknas den ekonomiska bärkraften enligt stiftsstyrelsens definition budget i balans.

För närvarande har församlingen ett relativt stort fritt kapital, men med underskott på i snitt 5,4 miljoner per år urholkas det snabbt och beräknas vara förbrukat år 2032. Pastoratet har nu möjlighet att vidta åtgärder för att få budgeten i balans men det finns fortfarande stora utmaningar då underskottet är så pass stort. Utredarna bedömer att pastoratets är så pass stort att möjlighet finns att vidta de åtgärder som krävs för att få en budget i balans.

Församlingen har åtta kyrkor. Av pastoratets budget framgår ej vilka underhållsprojekt/investeringar som planeras efter 2026.

Den samlade bedömningen är därför att den ekonomiska bärkraften har utmaningar.

I fullmäktige är två platser vakanta och det saknas två ersättare för en nomineringsgrupp och sex ersättare för en nomineringsgrupp. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 69,4 år och för ersättare 63,3 år. Ingen ledamot är under 55 år och ingen ersättare är under 56år.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund vakanta platser i fullmäktige, brist på ersättare och brist på yngre ledamöter.

Pastoratet har ett stort arbetslag och egen kompetens inom ekonomi- och personaladministration, fastighetsförvaltning, IT och kommunikation samt som huvudman för begravningsverksamheten. Församlingen saknar i dagsläget HR-kompetens men det finns en ambition i pastoratet att rekrytera det i närtid.

Den samlade bedömningen är att pastoratet, under förutsättning att HR-kompetens rekryteras, är organisatoriskt bärkraftigt.

16.2.6 Norberg-Karbennings församling

Församlingen utför i huvudsak den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

Då församlingen är liten är även personalstaben liten vilket innebär utmaningar. Personalgruppen uttrycker i samband med visitationen en stolthet över hur mycket verksamhet som ändå bedrivs med de resurser som finns. Vid visitationen 2025 lyfts särskilt avsaknaden av konfirmander. Församlingen har inför hösten 2026 slutit avtal med Avesta-Grytnäs gällande samverkan kring konfirmander.

I församlingen finns en kyrkoherde, en komminister och en församlingspedagog. Församlingen saknar dock diakon och musiker med kyrkomusikalisk utbildning.

Den samlade bedömningen är att den pastorala bärkraften har utmaningar.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med underskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett underskott på 2 973tkr. Budgeten är därmed ej i balans.

Församlingen har ett tillfredställande fritt kapital men räknar inte upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer. De budgeterade underskotten gör att det fria kapitalt minskar kontinuerligt.

Församlingen har två kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter, särskilt för år 2028 (totalt 55tkr), 2029 (totalt 7tkr) och 2030 (totalt 0tkr) då de budgeterar överskott totalt.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen saknar ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta och det finns erforderligt antal ersättare. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 59,9 år och för ersättare 59,2 år. Yngsta ledamot är 25 år och yngsta ersättare 34 år.

Den samlade bedömningen är att församlingen har demokratisk bärkraft.

Arbetslaget är litet vilket skapar sårbarhet. Församlingen saknar specialiserad HR-kompetens.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att församlingens organisatoriska bärkraft har utmaningar.

16.2.7 Sala-Norrby-Möklinta pastorat

Församlingen utför hela den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

I församlingen finns utöver kyrkoherde sex komministrar, organist, två kantorer, två diakoner och församlingspedagoger.

Den samlade bedömningen är att församlingen har pastoral bärkraft.

Pastoratet presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilket de räknar med underskott samtliga år utom ett. Det samlade underskottet för perioden beräknas till 5 738tkr. Därmed saknas den ekonomiska bärkraften enligt stiftsstyrelsens definition budget i balans.

Pastoratet har ett litet fritt kapital, och med återkommande underskott urholkas det snabbt. Pastoratet har nu möjlighet att vidta åtgärder för att få budgeten i balans över tid. Utredarna bedömer att pastoratets är så pass stort att möjlighet finns att vidta de åtgärder som krävs för att få en budget i balans.

Församlingen har fyra kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter i slutet av budgetperioden.

Den samlade bedömningen är därför att den ekonomiska bärkraften har utmaningar.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas sammanlagt sex ersättare fördelat på tre nomineringsgrupper. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 63,5 år och för ersättare 63,2 år. Yngsta ledamot är 31 år och yngsta ersättare 40 år.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av bristen på ersättare.

Pastoratet har ett stort arbetslag och egen kompetens inom fastighetsförvaltning, HR och kommunikation samt som huvudman för begravningsverksamheten.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att pastoratet är organisatoriskt bärkraftigt.

16.2.8 Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling

Församlingen klarar i dagsläget av att utföra huvudparten av den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Personalstaben i sin helhet är dock liten och för flera kyrkliga profilyrken så saknas tjänst. Kyrkoherden har aviserat att hon kommer gå i pension i närtid. Personalen uttrycker när vi träffar dem att det finns brister i arbetsmiljön. Församlingen är beroende av vikarier och emeriti. Det saknas vigd diakon samt utbildad församlingspedagog. Församlingen saknar även anställd barn/ungdomsledare.

Sammantaget gör detta att bedömningen blir att den pastorala bärkraften saknas.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med underskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett underskott på 5 738tkr. Budgeten är därmed ej i balans.

Församlingen har i dagsläget ett godtagbart fritt kapital men räknar inte upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer. Återkommande underskott gör att det fria kapitalet minskar snabbt och kommer vara förbrukat i början av 2030-talet.

Församlingen har två kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter i slutet av budgetperioden. I början av budgetperioden så budgeteras en lämplig nivå för underhåll.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen saknar ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas en ersättare för en nomineringsgrupp. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 75,7år och för ersättare 82,0 år. Ingen ledamot är under 65 år och ingen ersättare är under 75år.

Vid dialog med kyrkorådet framför de att det är ett tungt uppdrag att vara förtroendevald och det är svårt att hitta kandidater som är villiga att ställa upp.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av brist på yngre ledamöter och hög medelålder.

Arbetslaget är litet vilket skapar sårbarhet. Det saknas möjligheter att ta ansvar för lagrum och bestämmelser vad gäller huvudmannaskap enligt begravningslagen samt arbetsgivaransvar enligt arbetsmiljölagen.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att organisatorisk bärkraft saknas.

16.2.9 Sura-Ramnäs församling

Församlingen utför alla delar av den grundläggande uppgiften. Församlingen har, precis som alla församlingar, problem att rekrytera till samtliga tjänster inom de kyrkliga profilyrkena.

Arbetslaget uttrycker i samtal under våren 2025 att brist på personal medför en hög arbetsbelastning för de som är i tjänst, samtidigt som de är stolta över det arbete de utför med de personalresurser som finns tillgängliga.

Sammantaget gör detta att bedömningen blir att församlingen har pastoral bärkraft.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med överskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett överskott på 2 761tkr. Budgeten är därmed i balans.

Församlingen har ett betryggande fritt kapital men räknar inte upp målkapitalet enligt KRED's riktlinjer.

Församlingen har tre kyrkor och gör en rimlig budgetering för underhåll av dessa.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen har ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas en ersättare för en nomineringsgrupp. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 66,3 år och för ersättare 49,5 år. I kyrkorådet finns endast två ersättare. Yngsta ledamot är 31 år och yngsta ersättare 44 år.

Den samlade bedömningen är att församlingen har demokratisk bärkraft.

Arbetslaget är litet vilket skapar sårbarhet. Det finns utmaningar för församlingen i att ta ansvar för lagrum och bestämmelser vad gäller huvudmannaskap enligt begravningslagen samt arbetsgivaransvar enligt arbetsmiljölagen då det inte finns tjänster med krav på kunskap inom dessa områden. I dagsläget finns dock kompetens inom arbetslaget genom att enskilda medarbetare har kompetens och/eller erfarenhet. Detta är dock personberoende och finns ej inbyggt i organisationen. Församlingen har för mandatperioden 2022–2025 inte tagit fram

någon reviderad församlingsinstruktion varför den äldre församlingsinstruktionen gäller tills vidare enligt beslut i domkapitlet.

Församlingen har egen ekonomisk förvaltning.

Den samlade bedömningen är att organisatoriska bärkraften har utmaningar.

16.2.10 Västanfors-Västervåla församling

Församlingen utför uppgiften i någon mån. I förhållande till församlingens storlek är den pastorala verksamheten relativt liten och församlingsverksamheten är i huvudsak koncentrerad till brukskyrkans café och öppna förskolan.

Församlingen saknar organist, diakon och utbildad församlingspedagog samt har endast en anställd komminister. Församlingen bedöms ha resurser att tillsätta dessa tjänster man har ej prioriterat detta. Församlingen saknar även tillsvidareanställd kyrkoherde och uppdraget fylls för närvarande genom emeriti.

Sammantaget gör detta att bedömningen blir att den pastorala bärkraften saknas.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2028 i vilken de räknar med överskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett överskott på 9 011tkr. Budgeten är därmed i balans.

Församlingen har en stor årsomslutning tack vare att de driver förskola, skola och restaurang inom församlingsverksamheten. Skolan budgeterar dock stora underskott som därmed måste täckas av intäkterna från övriga näringsverksamheter alternativt kyrkoavgiftsmedel.

Församlingen har ett betryggande målkapital men relativt litet fritt kapital som minskat kraftigt de senaste åren på grund av stora underskott samt har en hög belåningsgrad där skulderna överstiger det egna kapitalet. De räknar upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer.

Församlingen har tre kyrkor. Av pastoratets budget framgår ej vilka underhållsprojekt/investeringar som planeras för dessa eller vilka belopp som budgeteras för detta.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen har ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i kyrkofullmäktige är tillsatta, men det saknas sammanlagt tio ersättare. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 68,4 år och för ersättare 63,3år. Yngsta ledamot är 42 år och ingen ersättare är under 56 år.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av den stora bristen på ersättare.

Tack vare näringsverksamheten som bedrivs i församlingen finns det anställd personal med tillräcklig kompetens inom ekonomi- och personaladministration, HR, fastighetsförvaltning, IT och kommunikation. Församlingen driver krematorium och begravningsbyrå och har därmed även en god kompetens som huvudman för begravningsverksamheten.

Den samlade bedömningen är att pastoratet är organisatoriskt bärkraftigt.

16.2.11 Västerfärnebo-Fläckebo församling

Församlingen utför delar av den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Personalstaben är på grund av församlingens storlek liten vilket är en utmaning. Församlingen har en kyrkoherde och en komminister, en församlingspedagog och en diakon, men saknar organist och utbildad kantor. Kyrkoherden har aviserat att han går i pension i närtid.

Den samlade bedömningen är att den pastorala bärkraften har utmaningar.

Församlingen presenterar i sin budget en flerårsplan till 2030 i vilken de räknar med underskott samtliga år. För hela perioden budgeteras ett underskott på 8 701tkr. Budgeten är därmed ej i balans.

Församlingen har ett litet fritt kapital och räknar inte upp målkapitalet enligt KRED’s riktlinjer. Enligt budget kommer det fria kapitalet vara förbrukat år 2029 och skulderna överskrider tillgångarna från 2026.

Församlingen har tre kyrkor och budgeterar lågt för underhåll av sina fastigheter, totalt 1 607tkr för hela perioden och för 2028–2030 budgeteras inget för underhåll av fastigheter.

Den samlade bedömningen är därför att församlingen saknar ekonomisk bärkraft.

Samtliga ordinarie poster i fullmäktige är tillsatta, men det saknas sex ersättare fördelat på tre nomineringsgrupper. En nomineringsgrupp saknar helt ersättare. Medelåldern på valda ledamöter i kyrkorådet är 64,2 år och för ersättare 72,4 år. Yngsta ledamot är 41 år och ingen ersättare är under 50år.

Inför kyrkovalet 2025 fick församlingen begära anstånd då samtliga nomineringsgrupper vid sista dagen att lämna in kandidater tillsammans inte motsvarade de ordinarie platserna i fullmäktige.

Den samlade bedömningen är att församlingens demokratiska bärkraft har utmaningar på grund av svårigheten att rekrytera kandidater samt bristen på ersättare.

Arbetslaget är litet vilket skapar sårbarhet. Det saknas möjligheter att ta ansvar för lagrum och bestämmelser vad gäller huvudmannaskap enligt begravningslagen samt arbetsgivaransvar enligt arbetsmiljölagen.

Församlingen har externt avtal med E&F Ekonomikonsult som sköter den ekonomiska förvaltningen.

Den samlade bedömningen är att organisatorisk bärkraft saknas.

16.3 Personal med kyrklig profilutbildning

I dagsläget finns följande personal med kyrklig profilutbildning i församlingarna och pastoraten inom utredningen. Grön innebär att samtliga inrättade tjänster är besatta, gul att vakanser finns och röd att det inte finns någon tjänst inrättad.

	Präster	**Diakon(er)**	**Utbildad(e) församlings-pedagog(er)**	**Utbildade kyrkomusiker**
Arbogabygden	1 vakant komminister			
Hallstahammar-Kolbäck				
Kumla, Tärna och Kila		Saknas	Saknas	Saknas
Kungsör	Saknas	Saknas		Saknas
Köping	1 vakant komminister			
Norberg-Karbenning		Saknas		Saknas
Sala-Norrby-Möklinta			Saknas	
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo	Saknas	Saknas	Saknas	
Sura-Ramnäs				
Västanfors-Västervåla	1 vakant komminister. Emeritekyrkoherde	Saknas	Saknas	Saknas
Västerfärnebo-Fläckebo				Saknas

16.4 Matris över bärkrafter

Utifrån sammanställningen ovan kan bärkrafterna presenteras i följande matris. Röd innebär att bärkraften saknas, gul att det finns utmaningar och grön att församlingen/pastoratet uppfyller de av stiftsstyrelsen fastställda identifikatorerna på en bärkraftig församling/pastorat.

	Pastoral bärkraft	Ekonomisk bärkraft	Demokratisk bärkraft	Organisatorisk bärkraft	
Arbogabygden					
Hallstahammar-Kolbäck				Med HR	Utan HR
Kumla, Tärna och Kila					
Kungsör					
Köping				Med HR	Utan HR
Norberg-Karbenning					
Sala-Norrby-Möklinta					
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo					
Sura-Ramnäs					
Västanfors-Västervåla					
Västerfärnebo-Fläckebo					

17 Förändringsalternativ

Inom utbredningsområdet skulle det vara teoretiskt möjligt att bilda nya församlingar eller pastorat på ett stort antal olika sätt. Nedan diskuterar vi enbart de möjligheter där vi som utredare ser en möjlighet att skapa församlingar eller pastorat som är tillräckligt bärkraftiga för att själva kunna möta de utmaningar som församlingarna står inför utifrån pastoral, ekonomisk, demokratisk och organisatorisk bärkraft.

I ett tidigare skede har möjligheten att dela på Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling diskuterats. Då det skulle innebära att flera församlingar/pastorat skulle relatera till Skinnskattebergs kommun utan att någon har sitt säte där anser vi som utredare att det inte är en klok väg att gå. Det är inte heller i utredningen aktuellt att dela Köpings pastorat av samma skäl eller att separera församlingarna i Sala kommun i olika pastorat.

17.1 Pastoratsbildningar

Utifrån detta och utifrån att pastoraten skall vara tillräckligt bärkraftiga för att själva kunna bära de utmaningar som de står inför under förutsebar framtid ser vi följande möjligheter att bilda nya pastorat inom utredningens område. Detta är de pastorat som är *teoretiskt möjliga att bilda* och därmed inte sagt att de är lämpliga att bilda. En diskussion om detta presenteras i kapitel *19. Framtida indelningar i Västmanland*

1. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling och Norberg-Karbennings församling.
2. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.
3. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling.
4. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling samt Västanfors-Västervåla församling
5. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling samt Köpingsbygdens församling

6. Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling och Kungsörs församling.
7. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling och Kungsörs församling
8. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling samt Kungsörs församling.
9. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.
10. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.
11. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling, Sura-Ramnäs församling och Västanfors-Västervåla församling.

Detta är de pastorat som är möjliga och bilda. Varje pastoratsbildning har sina för och nackdelar vilka närmare diskuteras nedan

17.2 Förutsättningar för att genomföra en indelningsförändring

Det oberoende konsultföretaget Ramboll Manegemanet Consulting AB (härefter kallat Ramboll) har på uppdrag av Kyrkokansliet utfört en Processutvärdering av indelningsförändringar som ägde rum 2013–2018 i tre stift.[27] Analysen är omfattande och omfattar såväl analys av processen, analys av implementeringen, tidiga resultat av förändringen samt rekommendationer.

Ramboll konstaterar att hur en förändring implementeras har en avgörande betydelse för resultatet. I den analysen utgår de från Rambolls ramverk för analys av implementeringen av förändringen. Enligt ramverken så ser man övergripande på processen som en implementering av en förändring, så som till exempel en indelningsförändring.

Ramverket har med en teoretisk ansats ambitionen att förklara varför ett resultat av en intervention, insats eller policy i en verksamhet uppstår. Enligt denna ansats räcker det inte

[27] *Processutvärdering. Indelningsförändringar i Härnösands, Luleå och Uppsala stift 2013–2018.* Rapport till Kyrkokansliet, februari 2019

med att interventionen är evidensbaserad och ändamålsenligt utformad. För att uppnå önskade resultat och på längre sikt effekter krävs dessutom en god implementering och en kontext som möjliggör önskad förändring. För en process med en indelningsförändring handlar en möjliggörande kontext om enheternas förutsättningar som stiftet behöver ta hänsyn till i indelningsändringarna. En ändamålsenlig utformning handlar om ifall indelningsändringarna är lösningen som krävs för att uppnå de mål som stiftsstyrelsen har satt upp. Slutligen handlar en god implementering om hur väl den lokala ledningen genomför förändringen och det stöd som stiftsorganisationen då kan ge.

Rambolls definition av god implementering har sitt ursprung från den amerikanska forskaren Dean L. Fixsens arbete och som Ramboll tillsammans med honom har vidareutvecklat. Utifrån denna definition handlar en god implementering inte bara om att de som berörs av förändringen får information utan hänsyn måste tas till det lokala sammanhang som organisationen och dess medarbetare befinner sig i. För att ta hänsyn till detta behövs en aktiv strategi för implementering som både fokuserar på individens förståelse och på att skapa en organisationskultur och kapacitet som kan hantera förändringar. Framför allt kräver lyckade genomförda förändringar ledare som kan och vill leda. Några ytterligare parametrar som avgör en god implementering är ägarskap av förändringen från ledningen som skapas genom hög delaktighet hos förtroendevalda, chefer och medarbetare.

Slutligen krävs för en god implementering en lokal anpassning till arbetssätt och processer samt att kapacitet säkerställs genom att bygga upp nödvändig kompetens för att utveckla och förvalta förändringen.

För en lyckad indelningsförändring krävs alltså tre delar som även kan representera tre olika faser i indelningsförändringen: Nuvarande förutsättning, väl avvägda förslag till ny indelning och en väl genomförd interimsperiod. Dessa illustreras av Ramboll i modellen Ramboll Impact Framework:

17.2.1 Möjliggörande kontext

Den möjliggörande kontexten handlar om de nuvarande förutsättningarna för att en församling eller pastorat skall kunna ingå i en indelningsförändring. Detta kan handla om en rad olika förutsättningar som behöver finnas såsom engagerade förtroendevalda och ledare. Kyrkoherden har här en särskilt viktig roll. Det krävs även att det finns en kultur som möjliggör förändring och samverkan. I utredningens kontext gäller det såväl att det finns förutsättningar för förändring i den nuvarande organisationen såväl som att det finns förutsättningar till samverkan mellan de församlingar som bildar en ny organisation.

Utöver att den nya organisationen skall kunna anses ha de bärkrafter som stiftsstyrelsen beslutat om behöver det alltså finnas en kultur i de nuvarande enheterna som gör att det finns förutsättningar för en förändring.

17.2.2 Ändamålsenlig utformning

Att finna en ändamålsenlig utformning på nya pastorat är huvuduppgiften för denna utredning. Ett pastorat är ändamålsenligt utformat när det möjliggör för församlingarna att utföra den grundläggande uppgiften och att pastoratet och dess församlingar har de bärkrafter som stiftsstyrelsen beslutat om.

17.2.3 God implementering

För att en indelningsförändring skall bli lyckad krävs slutligen en god implementering. Denna implementering genomförs av de lokala församlingarna genom interimsorganisationen och därefter av det nya pastoratets organisation. Utifrån Rambolls utvärdering och den erfarenhet som Västerås stift samlat på sig kring indelningsförändringar så behöver bland annat följande finnas på plats och fungera för en god implementering:

- Förtroendevalda som har förutsättningar att fatta beslut och är lojala mot de fattade besluten.
- En ledning för att genomföra indelningsförändringen. Här har kyrkoherdarna i nuvarande enheter samt den som utses till kyrkoherde i den nya enheten en viktig roll. Dessa behöver även kunna knyta till sig andra personer med specialkompetens och/eller särskilt utsedd förändringsledare.
- Att medarbetare hålls delaktiga i processen, får information och får hjälp att tolka och förstå innebörden av indelningsförändringen. Under en indelningsförändring skapas

alltid stress och oro bland medarbetare varför extra satsningar på arbetsmiljöarbetet kan behövas.

Detta är naturligtvis bara några korta punkter av det som krävs för en god implementering och både styrning och ledning kommer behöva identifiera en rad ytterligare faktorer.

17.3 Pastoral bärkraft

Med dagens organisation, med elva ekonomiska enheter, 11 kyrkoherdetjänster och 28,75 komministrar, är det rimligt att anta att man inom den nya organisationen kommer att kunna rationalisera och effektivisera verksamheten ytterligare, bland annat genom samordning av resurser mellan olika församlingar. Samtidigt ser utredarna att vakanser på bland annat präster under lång tid varit svåra att tillsätta i de nuvarande församlingarna/pastoraten. Just rekryteringen av personal lyfts även av samtliga nuvarande församlingar/pastorat som en av de största utmaningarna för framtiden.

Nuvarande personalorganisation Antal inrättade tjänster inom profilyrkena samt för församlingspedagoger antalet utbildade som är anställda.	**Prästtjänster inkl kyrkoherde (miniantal)**	**Diakontjänster**	**Kyrkomusikertjänster**	**Utbildade församlingspedagoger**
Arbogabygdens församling	4 (3)	2	3	3
Hallstahammar-Kolbäcks församling	4 (3)	3	3	3
Kumla, Tärna och Kila församling	2 (2)	0	1	0
Kungsörs församling	3 (2)	0	2	2
Köpings pastorat	8 (4)	3	5	3
Norberg-Karbennings församling	2 (2)	0	1	1
Sala-Norrby-Möklinta pastorat	7 (3)	2	3	1
Skinnskatteberg Hed och Gunnilbo församling	2 (2)	1	2	0
Sura-Ramnäs församling	3 (3)	2	2	1
Västanfors-Västervåla församling	3 (3)	0	2	0
Västerfärnebo-Fläckebo församling	1,75 (2)	1	1	1
Totalt	**39,75 (29)**	**14**	**25**	**15**

17.3.1 Prästtjänster i ny organisation

Enligt *Stiftsstyrelsens riktlinjer för minsta antal prästtjänster i församling/pastorat* (dnr. S 2021–0446:1) skulle minsta antal prästtjänster i den nybildade pastoratet i de olika teoretiska alternativen bli:

1. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling och Norberg-Karbennings församling.
    - 1 kyrkoherde samt 3 komministrar (Nuvarande organisation: 3 kyrkoherdar samt 4 komministrar)
2. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.
    - 1 kyrkoherde samt 3 komministrar (Nuvarande organisation: 3 kyrkoherdar samt 4 komministrar)
3. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling.
    - 1 kyrkoherde samt 4 komministrar (Nuvarande organisation: 4 kyrkoherdar samt 5 komministrar)
4. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling samt Västanfors-Västervåla församling
    - 1 kyrkoherde samt 5 komministrar (Nuvarande organisation: 5 kyrkoherdar samt 7 komministrar)
5. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling samt Köpingsbygdens församling
    - 1 kyrkoherde samt 4 komministrar (Nuvarande organisation: 2 kyrkoherdar samt 4 komministrar)
6. Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling och Kungsörs församling.

- 1 kyrkoherde samt 3 komministrar (Nuvarande organisation 2 kyrkoherdar samt 3 komministrar)

7. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling och Kungsörs församling
    - 1 kyrkoherde samt 5 komministrar (Nuvarande organisation 3 kyrkoherdar samt 5 komministrar)
8. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling samt Kungsörs församling.
    - 1 kyrkoherde samt 6 komministrar (Nuvarande organisation 4 kyrkoherdar samt 7 komministrar)
9. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.
    - 1 kyrkoherde samt 9 komministrar (Nuvarande organisation 6 kyrkoherdar samt 11 komministrar)
10. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.
    - 1 kyrkoherde samt 3 komministrar (Nuvarande organisation: 2 kyrkoherdar samt 4 komministrar)
11. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling, Sura-Ramnäs församling och Västanfors församling
    - 1 kyrkoherde samt 5 komministrar (Nuvarande organisation 3 kyrkoherdar samt 6 komministrar)

Observera att detta är minimibemanning baserat på antal tillhöriga och att fler komministrar kan behövas till exempel för att geografiskt bemanna hela pastoratet.

I Köpings pastorat finns idag finskspråkig präst och sjukhuspräst som delvis finansieras av Västerås stift. På samma sätt finns det i Sala fängelsepräst samt sjukhuspräst. Dessa är ej medräknade i beräkningarna ovan.

17.3.2 Sammanfattning pastoral bärkraft

Det är naturligtvis svårt att sia om möjligheterna att rekrytera till tjänster inom de kyrkliga profilyrkena i framtiden. I dagsläget anger samtliga församlingar och pastorat inom utredningen att rekryteringen av framför allt präster är en stor utmaning. Det är endast för präster som det finns fastställt minimiantal för församlingar och pastorat. För kyrkomusiker gäller att varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat att de skall ha en organist samt de övriga kyrkomusiker som behövs för verksamheten. Vi ser idag att bristen på präster är stor i delar av utredningsområdet, och då framför allt i de mindre församlingarna och de som präglas av glesbygd och stora avstånd till större tätorter. Vår samlade bedömning är därför att alla de pastorat som anges som möjliga utom alternativ 1 är långsiktigt pastoralt bärkraftigt då vi ser att det troligtvis kommer finnas stora utmaningar med rekrytering.

17.4 Ekonomisk bärkraft

I takt med att antalet tillhöriga minskar i Svenska kyrkan minskar också intäkterna. En pastoratsbildning minskar inte kostnaderna och ökar inte heller avgiftsunderlaget. Däremot medför en samverkan i pastorat att det blir ett större avgiftsunderlag, d.v.s. fler tillhöriga som delar på kostnaderna. Det är utredarnas bedömning att oavsett vilket alternativ stiftsstyrelsen beslutar om så kommer det nya pastoratet på sikt behöva göra nedskärningar i sina kostnader. Avgörande för det totala avgiftsunderlaget i en församling/pastorat är antalet tillhöriga.

Som nyckeltal för en bärkraftig ekonomi används även nyckeltalet tillhöriga per kyrka. För att en församling/pastorat skall vara helt bärkraftigt med avseende på kyrkobyggnader behövs enligt kyrkobyggnadsutredningen ca 3500 tillhöriga per kyrka vilket vi omöjligt kan uppnå i Västerås stift utan att avveckla väldigt många kyrkor. Eftersträvansvärt är dock att vara så många tillhöriga per kyrka som möjligt.

Alternativ till nya pastorat	Antal kyrkor	Tillhöriga per kyrka2024	Tillhöriga per kyrka 2040	Tillhöriga per kyrka 2051
Möjligt pastorat 1	8	1 471	1 100	950
Möjligt pastorat 2	9	1 534	1 150	1 000
Möjligt pastorat 3	11	1 537	1 150	1 000
Möjligt pastorat 4	14	1 646	1 200	1 100
Möjligt pastorat 5	11	1 481	1 100	950
Möjligt pastorat 6	9	1 433	1 100	950
Möjligt pastorat 7	15	1 394	1 050	900
Möjligt pastorat 8	20	1 460	1 100	950
Möjligt pastorat 9	28	1 573	1 200	1 050
Möjligt pastorat 10	8	1 857	1 450	1 200
Möjligt pastorat 11	11	1 908	1 450	1250

Som framgår av tabellen är skillnaden mellan antalet tillhöriga per kyrka relativt liten mellan de olika indelningsalternativen. Vi ser även att det kan förväntas finnas en övertalighet av kyrkor oavsett vilket indelningsalternativ som väljs.

17.4.1 Tillhöriga 2040 och 2051 i nuvarande enheter

Utifrån Statistiska centralbyråns rapport ”Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2024–2040 samt rapporten ”Svenska kyrkans medlemmar 2023-2051” (Svenska kyrkans forskningsenhet, Jonas Bromander) kan följande uppskattning göras av antalet tillhöriga i de nuvarande församlingarna och pastoratet år 2040 respektive 2051.

År 2040 har valts då det är det sista året i SCB’s kommunvisa framskrivning av befolkningsutvecklingen och 2051 då det är det sista året i Svenska kyrkans framskrivning av medlemsutvecklingen.

Denna beräkning bygger på att medlemsutvecklingen följer genomsnittet för Västerås stift och minskar med 23,1% från år 2024 till år 2040 respektive minskar med 34,8 procent från år 2024 till år 2051. Till detta har lags SCB’s framskrivning av befolkningsutvecklingen år 2040. Ingen framskrivning av befolkningsutvecklingen finns på kommunnivå för 2051 varför ingen uppgift tagits med.

Minskningen i Västerås stift är störst av alla stift enligt Bromanders framskrivning.

Församling eller pastorat	År 2024			Framskrivning år 2040			Framskrivning år 2051		
	Boende	Antal tillhöriga	Andel tillhöriga	Boende	Antal tillhöriga	Andel tillhöriga	Boende	Antal tillhöriga	Andel tillhöriga
Arbogabygden	13 937	8 285	59,4%	13 800	6 300	45,7%	-	5 400	-
Hallstahammar-Kolbäck	16 623	9 228	55,5%	17 100	7 300	42,7%	-	6 100	-
Kumla, Tärna och Kila	2 795	1 886	67,5%	2 700	1 400	51,9%	-	1 200	-
Kungsör	8 678	4 612	53,1%	8 600	3 500	40,9%	-	3 000	-
Köping	25 688	13 761	53,6%	24 700	10 200	41,2%	-	9 000	-
Norberg-Karbenning	5 453	3 103	56,9%	5 200	2 300	43,7%	-	2 000	-
Sala-Norrby-Möklinta	17 088	9 979	58,4%	16 700	7 500	44,9%	-	6 500	-
Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo	4 243	2 532	59,7%	4 100	1 900	45,9%	-	1 700	-
Sura-Ramnäs	9 826	5 628	57,3%	9 600	4 200	44,0%	-	3 700	-
Västanfors-Västervåla	13 076	6 132	51,4%	12 600	4 500	36,1%	-	4 000	-
Västerfärnebo-Fläckebo	2 935	1 945	51,4%	2 900	1 500	51%	-	1 300	-

17.4.2 Tillhöriga i förändringsalternativen

Nedan redogörs för antalet tillhöriga i det nybildade pastoratet i de olika förändringsalternativen 2024, 2040 samt 2051 enligt beräkningen i föregående stycke.

Alternativ	Tillhöriga 2024	Tillhöriga 2040	Tillhöriga 2051
Möjligt pastorat 1	11 766	8 700	7 700
Möjligt pastorat 2	13 810	10 400	9 100
Möjligt pastorat 3	16 912	12 600	11 100
Möjligt pastorat 4	23 044	17 100	15 100
Möjligt pastorat 5	16 293	12 100	10 700
Möjligt pastorat 6	12 897	9 800	8 500
Möjligt pastorat 7	20 905	15 600	13 700
Möjligt pastorat 8	29 190	21 900	19 200
Möjligt pastorat 9	44 046	33 500	28 900
Möjligt pastorat 10	14 856	11 500	9 800
Möjligt pastorat 11	20 988	16 000	13 800

17.4.3 Sammanfattning ekonomisk bärkraft

Ekonomisk bärkraft handlar främst om att ha ett tillräckligt stort avgiftsunderlag. För att ha ett tillräckligt avgiftsunderlag på sikt bör antalet tillhöriga i ett pastorat vara minst 10 000 personer. Alternativ 2–5 och 7-11 uppfyller detta i dagsläget och fram till år 2040, men alternativ 2 och 10 gör det inte 2051 som därmed kan antas få utmaningar med den ekonomiska bärkraften. Kvarstår gör alltså alternativ 3, 4, 5, 7, 8, 9 och 11 som kan antas vara fortsatt ekonomiskt bärkraftiga även på lång sikt.

17.5 Organisatorisk bärkraft

17.5.1 Personalorganisation

Bildandet av ett nytt pastorat bygger på tanken att det finns både kontinuitet och utveckling i förhållandet mellan dagens församlingsliv och det församlingsliv som kommer finnas i framtiden. En viktig fråga att ta i beaktande när man samverkar kring en gemensam förvaltning är vilka tjänster som kan komma att behövas i den nya organisationen. Ibland kan det vara svårt att rekrytera personal till vissa tjänster och då kan det rent faktiskt vara billigare att köpa sådana tjänster externt.

Ytterligare ett övervägande är i vilken omfattning man avser att återbesätta olika tjänster i takt med kommande pensionsavgångar.

Tittar vi mer ingående på personalorganisationen kan vi se att det redan idag finns vissa kompetenser inom både ekonomi, begravnings- och fastighetsverksamhet, HR, kommunikation med mera Dessa kompetenser finns idag i framför allt samlade i Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Västanfors-Västervåla församling och Köpings pastorat. Specialkompetens inom något av områdena finns även i Sura-Ramnäs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling och Arbogabygdens församling. Det är styrkor som kan komma fler till del i och med en ny indelning i pastorat. Genom samverkan i det nya kan de specialistkompetenser som idag eventuellt saknas på vissa håll täcks upp av kompetens från andra nuvarande enheter och alltså nyttjas så att de kommer ett större område till del. På så sätt kan resurser avdelas för att säkerställa att det nya pastoratet som helhet långsiktigt kan leva upp till den lagstiftning och de regelverk som en fastighetsförvaltare och arbetsgivare är skyldiga att följa.

Några av de alternativa pastoratsbildningarna saknar idag delar av dessa kompetenser men då pastoraten får ett tillräckligt stort medlemsunderlag bedömer vi att de kan bygga upp en sådan kompetens relativt snart. Omvänt gäller att en pastoratsbildning som inbegriper två av nuvarande Sala-Norrby-Möklinta pastorat, Västanfors-Västervåla församling och/eller Köpings pastorat kan innebära en organisatorisk utmaning i form av en initial övertalighet på vissa specialistkompetenser.

Samverkan inom ett större pastorat innebär också att antalet medarbetare inom olika yrkeskompetenser blir fler och ett större erfarenhetsutbyte kan ske. Härigenom minskar sårbarheten ytterligare i samband med sjukskrivningar, semestrar och vakanssituationer.

17.5.1.1 Ny personalorganisation

I varje församling bör det även i framtiden finnas präst, kyrkomusiker, diakon och pedagog att tillgå. Att forma lokala arbetslag som verkar inom ett visst geografiskt område inom pastoratet gör att församlingen kan ha kvar känslan av att ha ”sin egen” personal, även om de i realiteten delar dessa med en eller flera andra församlingar vid behov.

En väg att gå vid planerandet av den nya personalorganisationen kan vara att nuvarande personal har kvar sin tjänstgöring i sin nuvarande församling. Pastoratet kommer vara arbetsområde för all anställd personal, men arbetsuppgifterna kommer vara uppdelade så att personalen verkar inom samma geografiska område som tidigare. Det bör dock uppmärksammas på att denna ordning kan innebära en risk – nämligen att gamla invanda mönster förblir och att organisationen inte uppnår de samverkansfördelar som eftersträvas.

I mötet med personal och förtroendevalda har i princip alla lyft fram vikten av att det finns lokalt anställd personal som tjänstgör i en församling och som har möjlighet att skapa och upprätthålla relationer med församlingsborna över tid. För att möjliggöra detta så behöver pastoraten vara tillräckligt stora för att kunna bära att det finns mindre arbetslag som har tjänsteställe och huvudsaklig tjänstgöring i en utpekad församling i pastoratet. Vi utredare menar också att detta är det bästa sättet att organisera ett större pastorat för att kunna bygga levande församlingsgemenskaper.

En annan väg att gå vid skapandet av en ny personalorganisation skulle kunna vara att all personal centraliseras och organiseras utifrån kompetensgrupper. Exempelvis kan pedagogisk personal finnas i en arbetsgrupp med sin arbetsledare och verka över hela pastoratet. Om interimsdelegerade väljer att besluta om en sådan organisationsform blir utmaningen att överväga de risker som detta kan innebära för den lokala församlingsgemenskapen. Det kan till exempel tänkas uppfattas som att verksamheten bedrivs av centralt utsänd personal utan förankring i det lokala. De arbetsmiljörisker som kan uppstå om personal tvingas till fler och längre bilresor, måste också tas i beaktande. Ytterligare en risk med denna typ av organisation är att det blir ”stuprör” mellan olika yrkesgrupper vilket hämmar det lokala församlingslivet.

Mellan dessa två organisationsalternativ går det givetvis att hitta ytterligare ett flertal olika sätt att organisera personalorganisationen. Sägas ska därför att den här utredningen endast lämnar förslag på den minibemanning av präster som stiftsstyrelsen ska besluta om samt rekommendationer utifrån det som kommit fram under utredningens gång. I övrigt lämnas framtagandet av förslag till nya bemanningsplaner för vidare handläggning och beslut till interimsdelegerade och det nya pastoratets tillträdande kyrkoherde. Det som är sagt om personalorganisationen i avsnittet ovan och i kommande avsnitt är således främst att betrakta som en ram för vidare diskussioner.

17.5.2 Krisberedskap

En viktig uppgift för pastoraten är att planera för kris och höjd beredskap. Detta arbete ställer stora krav på den organisatoriska bärkraften. Utifrån detta perspektiv är det av yttersta att pastoraten har en tillräcklig organisatorisk bärkraft för att kunna hantera denna planering, och i yttersta fall genomförande av planer. Utredarnas bedömning är att alla de förslag som presenteras i kapitel 18 har tillräcklig organisatorisk bärkraft för att kunna hantera pastoratets ansvar vad gäller krisberedskap.

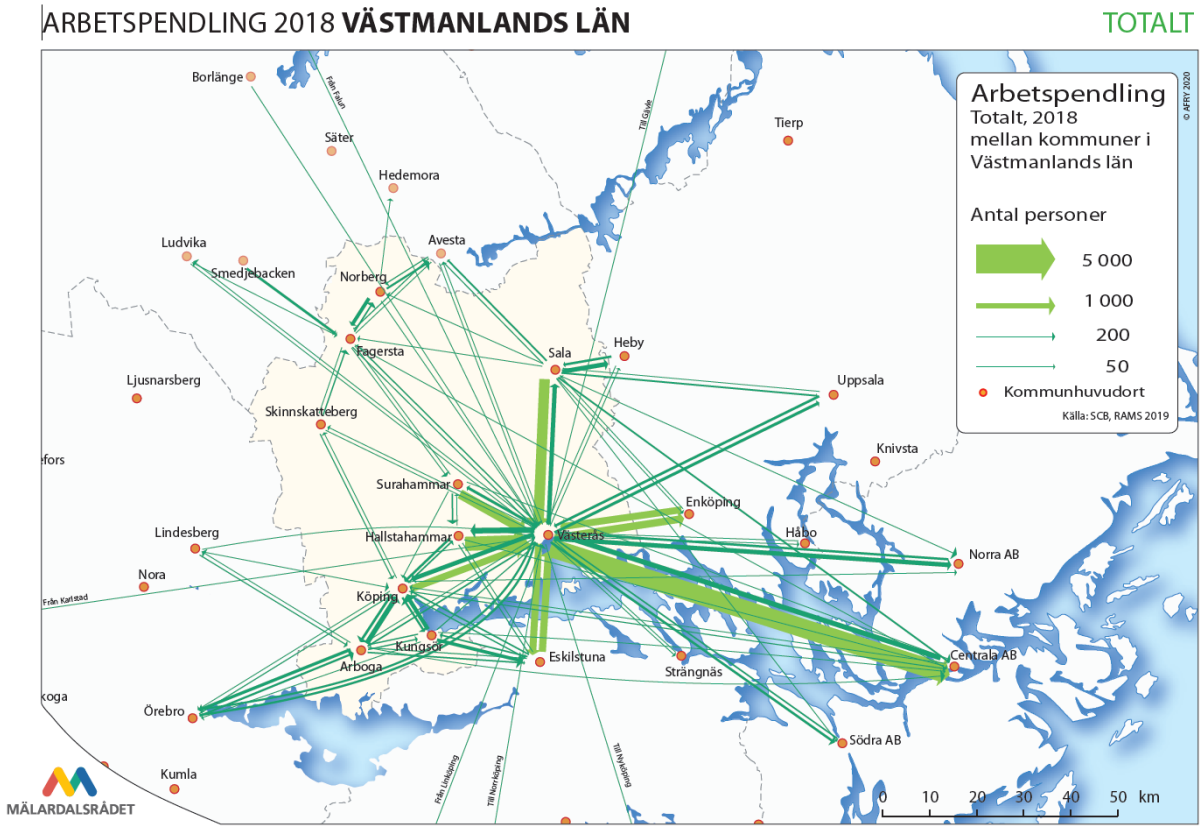
17.5.3 Kommunikationer

För att ett pastorat skall fungera väl organisatoriskt behöver det finnas goda möjligheter till kommunikation inom pastoratet. Utredarna ser dock att pastoraten har en så pass stor geografisk utbredning att pastoraten behöver ha personal för den grundläggande uppgiften samt begravningsverksamhet tjänsteplacerad på ett liknande sätt som idag för att minska resandet inom pastoratet. Detta är viktigt av både arbetsmiljöskäl och för att pastoraten skall kunna uppfylla de krav som Svenska kyrkans *Färdplan för klimatet* ställer vad gäller resande.

Kommunikationsvägar med tåg finns inom utbredningsområdet mellan Arboga och Köping (SJ), Arboga-Kungsör (Mälartåg), i Kolbäcksåns dalgång där Tåg i Bergslagens linje Västerås-Ludvika trafikerar Hallstahammar-Surahammar-Ramnäs-Virsbo-Ängelsberg-Fagersta C-Fagersta N samt Tåg i Bergslagens linje Örebro-Gävle som trafikerar Skinnskatteberg-Fagersta C-Karbenning. Vägnätet framgår av karta nedan.

Järnvägar och större vägar
0
7,5
15
22,5
30 km
Skala 1:600 000

Pendlingen inom området är främst koncentrerad till att gå till/från Västerås där framför allt pendlingen Sala-Västerås, Hallstahammar-Västerås och Köping-Västerås är omfattande. Inom utbredningsområdet är det även en stor pendling inom KAK-regionen och då i synnerhet Köping-Arboga och Köping-Kungsör.

17.5.4 Rekrytering

En stor utmaning för den organisatoriska bärkraften är att kunna rekrytera de specialistkompetenser som behövs i ett pastorat, till exempel inom fastighet, HR, ekonomi m.m. Det är naturligtvis möjligt att rekrytera enstaka personer till denna kompetens inom hela utredningsområdet, men bedömningen är ändå att det en större tätort eller pendlingsmöjligheter till en större tätort underlättar rekrytering till dessa tjänster där det ofta är akademiker med specialkompetens som är aktuella för anställning. Utifrån detta är det önskvärt att någon av de större tätorterna Köping, Hallstahammar eller Sala ingår i nybildade pastorat.

17.5.5 Sammanfattning organisatorisk bärkraft

För att ett pastorat skall vara organisatoriskt bärkraftigt krävs framför allt att organisationen är tillräckligt stor för att själv kunna bära de utmaningar som pastoratet står inför under överskådlig tid. Det behöver även finnas kommunikationer inom pastoratet samt en arbetsmarknad som gör det möjligt att rekrytera den specialistkompetens som behövs.

Att den organisatoriska bärkraften finns och fungerar är även en grundläggande förutsättning för att stiftsstyrelsens mål *Hållbara förutsättningar för kyrkoherdar* skall uppfyllas.

Utifrån möjligheten att transportera sig inom nybildade pastorat bedömer vi att möjligt pastorat 4 är möjligt att bilda men inte optimalt då det är relativt långt och svårt att förflytta sig mellan de båda största orterna Sala och Fagersta. Möjliga pastorat 1, 2, 6 och 10 bedöms vara för små för att på sikt kunna upprätthålla den organisatoriska bärkraften.

Sammantaget bedömer vi utredare att möjliga pastoratsbildningar 3, 5, 7, 8, 9 och 11 är långsiktigt organisatoriskt bärkraftiga samt att övriga på sikt kommer få utmaningar med den organisatoriska bärkraften.

17.6 Demokratisk bärkraft

Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen och alla har tillsammans ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Samtidigt måste det finnas människor som tar ett särskilt ansvar för detta. Ett sådant ansvar ligger inte bara hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst utan också hos de förtroendevalda. Detta kallar vi den gemensamma ansvarslinjen.

I de nya pastoraten kommer de ingående församlingarna ha en gemensam församlingsinstruktion, kyrkoherde, kyrkofullmäktige och kyrkoråd.

17.6.1 Antalet förtroendevalda i nya pastoratsbildningar

Nedan framgår minsta antalet förtroendevalda i respektive nybildad församling/pastorat enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ (Kyrkofullmäktige), 4 kap 5§ (Kyrkoråd) och 4 kap 22§ (Församlingsråd). Observera att detta är minimiantalet och uppgifterna för idag anger antalet utsedda förtroendevalda, vilket kan vara fler än minimiantalet. Då antalet förtroendevalda blir detsamma i flera alternativ har dessa alternativ grupperats.

17.6.1.1 Pastoratsbildning 1 & 2

Dessa pastorat har tre församlingar och färre än 20 000 tillhöriga. I möjligt pastorat 1 finns det idag 119 förtroendevalda vilket skulle innebära en minskning med 54 förtroendevalda. I möjligt pastorat 2 finns idag 156 förtroendevalda vilket skulle innebära en minskning med 91 förtroendevalda.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	25	13	38
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (3 st)	4 X 3 = 12	2 X 3 = 6	6 X 3 = 18
Totalt antal förtroendevalda			**65**

17.6.1.2 Pastoratsbildning 3

Detta pastorat har fyra församlingar och färre än 20 000 tillhöriga. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 3 totalt 191 förtroendevalda, vilket skulle innebära en minskning med 120 förtroendevalda.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	25	13	38
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (4 st)	4 X 4 = 16	2 X 4 = 8	6 X 4 = 24
Totalt antal förtroendevalda			**71**

17.6.1.3 Pastoratsbildning 4

Detta alternativ har fem församlingar och fler än 20 000 tillhöriga. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 5 totalt 241 förtroendevalda, vilket skulle innebära en minskning med 149 förtroendevalda.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	35	18	53
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (5 st)	4 X 5 = 20	2 X 5 = 10	6 X 5 = 30
Totalt antal förtroendevalda			**92**

17.6.1.4 Pastoratsbildning 5, 6 och 10

Dessa alternativ har färre än 20 000 tillhöriga och två församlingar. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 5 totalt 107 förtroendevalda, församlingarna i möjligt pastorat 6 totalt 95 förtroendevalda och församlingarna i möjligt pastorat 10 totalt 99 förtroendevalda. Det skulle innebära en minskning av antalet förtroendevalda med 48, 36 respektive 40 personer.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	25	13	38
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (2 st)	4 X 2 = 8	2 X 2 = 4	6 X 2 = 12
Totalt antal förtroendevalda			**59**

17.6.1.5 Pastoratsbildning 7 och 11

Dessa alternativ har fler än 20 000 tillhöriga och tre församlingar. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 7 totalt 144 förtroendevalda och församlingarna i möjligt pastorat 11 totalt 149 förtroendevalda. Det skulle innebära en minskning av antalet förtroendevalda med 64 respektive 69 personer.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	35	18	53
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (3 st)	4 X 3 = 12	2 X 3 = 6	6 X 3 = 18
Totalt antal förtroendevalda			**80**

17.6.1.6 Pastoratsbildning 8

Detta alternativ har fler än 20 000 tillhöriga och fyra församlingar. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 8 totalt 202 förtroendevalda, vilket skulle innebära en minskning av antalet förtroendevalda med 116 personer.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	35	18	53
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (2 st)	4 X 4 = 16	2 X 4 = 8	6 X 4 = 24
Totalt antal förtroendevalda			**86**

17.6.1.7 Pastoratsbildning 9

Detta alternativ har fler än 20 000 tillhöriga och sex församlingar. Idag har församlingarna i möjligt pastorat 9 totalt 301 förtroendevalda, vilket skulle innebära en minskning av antalet förtroendevalda med 203 personer.

Organ	Lägst antal ordinarie ledamöter	Lägst antal valda ersättare	Totalt
Fullmäktige	35	18	53
Kyrkoråd	6	3	9
Församlingsråd (6 st)	4 X 6 = 24	2 X 6 = 12	6 X 6 = 36
Totalt antal förtroendevalda			**98**

17.6.2 Sammanfattning demokratisk bärkraft

I exemplen ovan, har utredningen alltså utgått från de minimumgränser som kyrkoordningen sätter för antalet förtroendevalda i de olika organen. Inom det framtida pastoratet kan fullmäktige besluta om ett högre antal förtroendevalda i kyrkoråd och församlingsråd, liksom att tillsätta andra styrande utskott. Kyrkoherden är (icke-vald) ledamot i kyrkoråd och församlingsråd, men får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. (5 kap. 6 § kyrkoordningen).

Att den demokratiska bärkraften finns och fungerar är även en grundläggande förutsättning för att stiftsstyrelsens mål *Hållbara förutsättningar för kyrkoherdar* skall uppfyllas.

Oavsett vilket alternativ stiftsstyrelsen väljer att gå vidare med så kommer antalet förtroendeuppdrag i den framtida organisationen att minska sett till totalen, jämfört med nuvarande förhållanden. Det kommer också innebära en omfördelning där antalet ledamöter som ansvarar för ekonomi-, fastighets-, och arbetsgivarfrågor och för begravningsverksamheten är färre, medan utrymmet för förtroendevalda som brinner för att engagera sig i det lokala församlingslivet kring gudstjänst- och församlingsliv finns kvar i sin nuvarande form. Utredarnas bedömning är mot bakgrund av detta att samtliga möjliga pastoratsbildningar är demokratiskt bärkraftiga.

17.7 Sammanfattning av bärkrafter i förändringsalternativ

Vi har valt att sammanfatta bärkrafterna i en matris enligt principen Grön-Gul-Röd där grön anger att alternativet kan förväntas ha bärkraften, gul anger att alternativet kan förväntas ha utmaningar för bärkraften och röd att bärkraften kan förväntas saknas.

Alternativ	**Pastoral bärkraft**	**Ekonomisk bärkraft**	**Demokratisk bärkraft**	**Organisatorisk bärkraft**
1. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling och Norberg-Karbennings församling.				
2. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.				
3. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling.				
4. Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling samt Västanfors-Västervåla församling				
5. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling samt Köpingsbygdens församling				
6. Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling och Kungsörs församling.				

Alternativ	Pastoral bärkraft	Ekonomisk bärkraft	Demokratisk bärkraft	Organisatorisk bärkraft
7. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling och Kungsörs församling				
8. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling samt Kungsörs församling.				
9. Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.				
10. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling och Sura-Ramnäs församling.				
11. Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling, Sura-Ramnäs församling och Västanfors-Västervåla församling.				

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

18 Sammanfattning och överväganden

Syftet med denna utredning är att analysera hur metoden indelning kan användas för att nå det övergripande målet *bärkraftiga församlingar*. Det finns även andra metoder för att nå detta mål, men det ligger utanför denna utrednings avgränsningar att analysera dessa alternativ. Indelningsförändring är således inte ett mål i sig, utan endast en metod.

18.1 Församlingsdialog

Samtalen med personal och förtroendevalda i de berörda församlingarna, kom inte bara att handla om *vad* som skulle utredas eller *varför* – utan även *hur* en hållbar framtida organisation skulle skapas. Där har stiftskansliets medarbetare inte alltid kunnat ge de svar som församlingsrepresentanterna efterfrågat, eftersom ansvaret för att formge den framtida organisationen kommer att ligga på interimsorganisationen. I många fall har därför utredarna bara kunnat exemplifiera hur en framtida organisation kan komma att se ut och hänvisat till hur andra pastoratsindelningar genomförts.

Just detta är en tydlig farhåga som nämnts – vad det innebär att ge sig ut på en sådan förändringsresa som pastoratsbildningsarbetet för med sig utan att ha haft möjlighet att utreda alla förutsättningar i detalj innan resan startar. Inom ramen för den beslutanderätt som stiftsstyrelsen har (och inte har) finns det frågor som inte tas upp i den här utredningen. Det rör sig till exempel om frågor som framtida bemanningsplan, placering av det blivande pastoratets kansli och kyrkoherde, framtida behov och nyttjandegrad av fastigheter, förslag till vilka gemensamma IT-system som ska användas etcetera Erfarenhet visar att det här kan vara en, till viss del, komplicerande faktor där höga krav ställs på dem som sätts att styra och leda de båda interims organen och den nya organisationen. Erfarenheten visar också att i pastoratsbildningsprocessen är det den breda erfarenhet och den höga kompetens som pastoratets medarbetare och förtroendevalda tillsammans förfogar över som är den största tillgången. Denna kompetens är en nyckelfaktor i skapandet av den nya organisationen, nya samverkansgrupper och nya arbetsformer.

En annan viktig del av samtalen har rört den ekonomiska situation som Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling befinner sig i. Några församlingar i utredningen har uttryckt att det är varje nuvarande församlings/pastorats skyldighet att själv ta ansvar för sin ekonomiska situation. Utredarnas mening är dock att den uppkomna situationen inte beror på beslut som tagits (eller inte tagits) i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling eller Västerfärnebo-Fläckebo församling. Utredarna menar i

stället att det är effekten av en samhällsförändring där det dels blir mer komplicerat och kostsamt att vara en självständig församling inom Svenska kyrkan, dels beroende på demografiska och religiösa förändringar som gör att Svenska kyrkan generellt minskar i antalet medlemmar, vilket särskilt drabbar orter med minskande totalbefolkning.

I utredningsprocessen har det också framkommit att framför allt personalgrupperna ser möjligheter eller till och med en nödvändighet att bilda pastorat för att kunna säkerställa en god arbetsmiljö. Röster har också ljudit om förhoppningar om – och behov av – att få ta del av större pastorala resurser och kompetens. I några fall har dock nämnts andra framtida indelningar än vad som är möjligt inom de i denna utredning ingående församlingarna. Dessa förslag har framför allt inbegripit pastoratsbildningar som sträcker sig över länsgränsen till Dalarna eller omfattar delar av Västerås pastorat. Då detta ej ingår i utredningens uppdrag har dessa förslag ej beaktats i de slutliga förslagen.

18.2 Krav och förväntningar på verksamheten

Vilka krav och förväntningar som kommer att ställas på församlingarna och deras verksamhet i framtiden är givetvis svårt att med bestämdhet säga. Det är till viss del beroende på vad som händer i vår omvärld, men också i vår mer omedelbara närhet.

Bland de svårförutsägbara händelser i vår omvärld som fått direkta och mycket påtagliga konsekvenser och påverkat hela samhället (och också Svenska kyrkan) på alla nivåer, kan till exempel 10-talets flyktingström från Asien och Afrika till Europa, Covid 19-pandemin och det förändrade globala säkerhetsläget nämnas. Även den IT-attack som drabbade Svenska kyrkan 2023 har visat oss vikten av en fungerande kris- och beredskapsplanering.

Generellt sett kan man dock klart konstatera att under de senaste 100 åren har vi fått allt färre som firar gudstjänst tillsammans, allt färre som konfirmeras, allt färre som döps och begravs i Svenska kyrkan och allt färre som vill tillhöra Svenska kyrkan. I det kortare perspektivet finns det förstås undantag. Under perioden 2023–2051 beräknas antalet kyrkotillhöriga i Västerås stift minska med 35,8%. I vissa församlingar kommer minskningen vara ännu större på grund av utflyttning och andra faktorer. Under 2020-talet har vi sett en tendens till att detta delvis bryts genom att antalet konfirmander ökar liksom antalet aktiva inträden, men denna ökning kompenserar inte för generationsväxlingen varför antalet medlemmar ändå minskar. Denna utveckling gör att Västerås stift behöver genomföra omfattande åtgärder för att möjliggöra för många bärkraftiga och levande församlingar, så att Svenska kyrkan på sikt skall vara en kyrka som är relevant och något att räkna med i olika såväl officiella som

inofficiella sammanhang. Utifrån detta mål är det viktigt att inte tumma på den kyrkliga identiteten utan sträva efter många levande församlingsgemenskaper.

I den bearbetning, analys och reflektion av samtliga upprättade församlingsinstruktioner inom Stockholms stift i början av 2000-talet, som presenterades i boken ”Folkkyrkans tid – församlingsinstruktionerna berättar”, kommenteras ett antal faktorer i omvärlden som påverkar kyrkans verksamhet. Mycket av det som nämns där har sin giltighet även idag och känns igen också i vårt stift. Här nämns bland annat ökad individualism och strävan efter mångfald.

Förtroendet för och engagemanget i moderna eller traditionella institutioner och rörelser minskar liksom strävan efter enhet, standardisering och enhetlighet. I stället blir det egna livet ”ett individuellt livsprojekt i en värld utan gränser”, där en mångfald av tolkningar och sanningar förekommer. I skenet av denna utveckling riskerar Svenska kyrkan bli en av många aktörer. För Svenska kyrkan handlar det då om att synas i de sammanhang som kyrkan vill synas och vidta erforderliga åtgärder för att nå ut i denna ”konkurrens” med övriga aktörer. Detta, tillsammans med allt snävare ekonomiska ramar, ställer krav på Svenska kyrkan på alla nivåer.

Vidare nämns i analysen den allmänna sociala nedrustningen, som en konsekvens av en försämrad ekonomisk situation. Denna försämring har accelererat de senaste åren och även inom Västerås stift vittnas det på flera håll om en social nedrustning i den offentliga sektorn, något som ger svårare livsvillkor för utsatta grupper. Det vittnas om ökad segregering och ökad psykisk ohälsa. I detta läge vänder sig många till kyrkan, och det finns en stor potential för Svenska kyrkan att utveckla olika diakonala insatser och på så sätt bidra till målet om många bärkraftiga och levande församlingar där människor möts och Guds kärlek till världen synliggörs. I Västerås Stift har detta bland annat tagit sig uttryck i *MARY* och *Meningen med mig* som många församlingar arbetar med. Vår bedömning är att pastorat med en god organisatorisk bärkraft har lättare att bygga upp den typen av verksamhet vilket inte minst kan komma de socioekonomiskt mer utsatta församlingarna i pastoratet till del.

Inom utredningens geografiska område är det också tydligt att ett minskande antal arbetstillfällen bidrar till utflyttning som i sin tur leder till en minskad samhällsservice. Denna förändrande omvärldsfaktor får främst direkta konsekvenser för den diakonala verksamheten, medan övrig verksamhet påverkas mer indirekt. Svenska kyrkans församlingar har här goda möjligheter att vara en levande kraft i bygden, inte minst i samverkan med andra goda krafter i lokalsamhället samt med offentlig sektor.

En annan omvärldsfaktor som påverkar kyrkans verksamhet är den ekonomiska globaliseringen. Den anses bland annat bidra till ökade sociala klyftor. Bilden av ökande sociala klyftor delas av församlingar och pastorat över hela landet, så också av församlingarna som vi mött under utredningsarbetet. Konkret tar det sig uttryck i att fler får det bättre men ännu fler får det sämre. (Termen *två-tredjedels-samhället* beskriver denna utveckling.) Förändringar i omvärlden av denna art påverkar självklart Svenska kyrkan och dess verksamhet på alla nivåer och inom alla sektorer.

Den ekonomiska globaliseringen anses vidare bidra till bland annat ett klimat med ökad fragmentisering och traditionslöshet där det blir svårare att upprätthålla ett långsiktigt förpliktande engagemang. Detta får också konsekvenser för Svenska kyrkan och dess verksamhet som till stor del bygger på tradition och traditionella värderingar, frivillighet och långsiktigt engagemang.

Ett tungt skäl till utökad samverkan kan därför vara den möjlighet församlingarna ges att på sikt växla in en del av de resurser som i dagsläget går till stödfunktioner till mer resurser för lokal verksamhet inom den grundläggande uppgiften. Om exempelvis en kyrkoherde i stället för flera utvecklar kompetens inom det som åligger kyrkoherden, kan ledningsuppdraget i den lokala församlingen begränsas till mer verksamhetsnära uppgifter och det blir mer ”prästtid” till församlingen. Om församlingarna i ännu större utsträckning än idag hjälps åt med vissa kompetens- och resurskrävande uppgifter, till exempel administration och förvaltning, ökar möjligheterna att satsa mer på exempelvis just diakoni eller barn- och ungdomsverksamhet.

Det gäller för Svenska kyrkan att uppträda ansvarsfullt för att upprätthålla ett fortsatt högt förtroendekapital. För detta krävs en fortsatt närvarande och modern kyrka där församlingarna solidariskt stödjer och ställer upp för varandra. Svenska kyrkan i hela Västerås stift måste visa att man tar sitt uppdrag på allvar, vilket också inkluderar en klok och ansvarsfull förvaltning av kyrkans samtliga tillgångar – både materiella, värdeburna och personella.

En indelningsförändring syftar alltså till att man ska kunna försäkra sig om att det är möjligt att bedriva verksamhet inom alla församlingar under en lång tid framåt. Det handlar med andra ord om att skapa förutsättningar för att hela det pastorala området ska kunna leva och utvecklas med bärkraftiga församlingsgemenskaper. Att garantera ekonomisk hållbarhet i ett långsiktigt perspektiv, att det finns pastorala resurser i ett långsiktigt perspektiv, att det finns delaktighet, ansvarstagande och lokal pastoral gemenskap i hela området och att församlingen/pastoratet kan upprätthålla en effektiv och uthållig förvaltning. Då skapas

bärkraftiga församlingar som tillsammans bär varandra i pastorat eftersom det är församlingar som har pastorat, inte pastorat som har församlingar.

18.3 Utredarnas slutsatser

Församlingarna i som ligger i Sala kommun har alla påtalat att de ser varandra som naturliga samarbetspartners i framtiden. Det finns redan en pågående dialog och initiativ har tidigare tagits för att samverka i pastorat.

Köpings pastorat har påtalat att samarbetet är stort inom KAK-regionen (Köping-Arboga-Kungsör). Även i Kungsörs församling och i någon mån i Arbogabygdens församling har detta perspektiv lyfts. Sura-Ramnäs församling har påtalat att Hallstahammar-Kolbäcks församling är den de ser som sin naturliga framtida samarbetspartner. Norberg-Karbennings församling och Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling har påtalat att de i dagsläget inte ser möjligheten att samverka i pastorat med Västanfors-Västervåla församling då dessa drivs av olika institutionella logiker. Vi utredare har med hjälp av ny institutionell organisationsteori sett hur olika institutionella logiker präglar församlingarna i utredningen. Detta kan, om det inte hanteras på rätt sätt, komplicera en sammanläggning av enheter.

Västanfors-Västervåla församling har lagt fram att Bärke pastorat ses som den mest naturliga samarbetspartnern för dem. Bärke pastorat tillhör dock ett annat kontrakt och framför allt ett annat län. Även om det vore teoretiskt möjligt att bilda pastorat över länsgränser så anser vi utredare att det inte vore lämpligt då en sådan pastoratsbildning bland annat skulle behöva relatera till två olika Regioner och två olika Länsstyrelser i frågor som rör kulturarvet, begravningsväsende samt kris- och beredskapsarbete. På samma sätt har det i Arbogabygdens församling har det lyfts att av personal och förtroendevalda ser delar av Linde-Ljusnarsbergs pastorat som en naturlig samarbetspart i framtiden.

Som utredare anser vi även att de förändringar vi gör nu måste vara långsiktigt hållbara både för de församlingar som genomgår en indelningsförändring och angränsande församlingar. Detta så att inte församlingar som genomgår en indelningsförändring behöver genomgå en ny indelningsförändring i närtid som en konsekvens av att andra angränsande församlingar kommer i en situation där en indelningsförändring behöver genomföras. Utifrån vårt perspektiv som utredare och mångårigt arbete i församling så menar vi att 15 år är ett minimum mellan indelningsförändringar, men att perspektivet helst bör vara längre än så för att skapa trygghet för de tillhöriga och arbetsro för personalen.

En möjlighet som lyfts fram i dialogen med församlingarna är att Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling bildar ett nytt pastorat tillsammans med Köpings pastorat. Mot detta talar flera olika faktorer. En viktig faktor är att detta skulle bidra till att flera församlingar runt Köpings pastorat blir geografiskt isolerade så att det kan bli svårt att bilda hållbara och bärkraftiga enheter i framtiden enligt vårt resonemang ovan. Utifrån premissen att de församlingar som nu genomgår en indelningsförändring inte ska beröras av en ny indelningsförändring i närtid behöver vi därför överväga att bilda ett större pastorat än detta.

Enligt Ramboll Impact Framework (se kapitel 17.2 Förutsättningar för att genomföra en indelningsförändring) så krävs det för att önskat resultat skall uppnås en möjliggörande kontext, en ändamålsenlig utformning och en god implementering. Det är därför viktigt att församlingarna utser interimsdelegerade som är lojala med fattade beslut och arbetar för det nya pastoratets bästa.

Enligt vår analys saknar dock Norberg-Karbennings församling på egen hand möjligheten att nå upp till stiftsstyrelsens prioriterade mål *bärkraftiga församlingar* och *hållbara förutsättningar för kyrkoherdar.* Därför är ej heller Möjligt pastorat 2 genomförbart då denna pastoratsbildning skulle innebära att Norberg-Karbennings församling skulle tvingas kvarstå som en egen enhet.

Några av de pastorat som i det föregående presenteras som teoretiskt möjliga ser vi inte som långsiktigt bärkraftiga utifrån de resonemang som förts ovan. De pastoratsbildningar som faller bort är möjligt pastorat 1, 2, 6 och 10.

Utöver de församlingar som begärt en utredning (Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling) så ser vi att även Kumla, Tärna och Kila församling samt Kungsörs församling behöver samverka med andra församlingar i pastorat då de saknar mer än en bärkraft (se kapitel *16.4 Matris över bärkrafter*). Detta medför att alternativ 5 faller bort då detta förutsätter att ett pastorat bildas enligt alternativ 6 vilket inte kan förväntas vara långsiktigt bärkraftigt. Vi ser även att Arbogabygdens församling, Sura-Ramnäs församling, Västanfors-Västervåla församling samt Norberg-Karbennings församling behöver samverka med andra församlingar i pastorat inom en överskådlig tidsperiod.

Utifrån dessa resonemang samt premissen att de pastorat som nu bildas ej ska beröras av en ny indelningsförändring under överskådlig tid ser vi att följande av de teoretiskt möjliga pastoraten som diskuterats ovan kan bildas:

- *Möjligt pastorat 3:* Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling.
- *Möjligt pastorat 4:* Ett pastorat bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling samt Västanfors-Västervåla församling.
- *Möjligt pastorat 8:* Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling samt Kungsörs församling.
- *Möjligt pastorat 9:* Ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling samt Sura-Ramnäs församling.
- *Möjligt pastorat 11:* Ett pastorat bildas av Västanfors-Västervåla församling, Sura-Ramnäs församling samt Hallstahammar-Kolbäcks församling.

19 Framtida indelningar i Västmanland

Utifrån analysen ovan ser vi flera olika möjligheter till en framtida indelning i församlingar och pastorat inom utredningens geografiska område, dessa alternativ presenterar vi nedan.

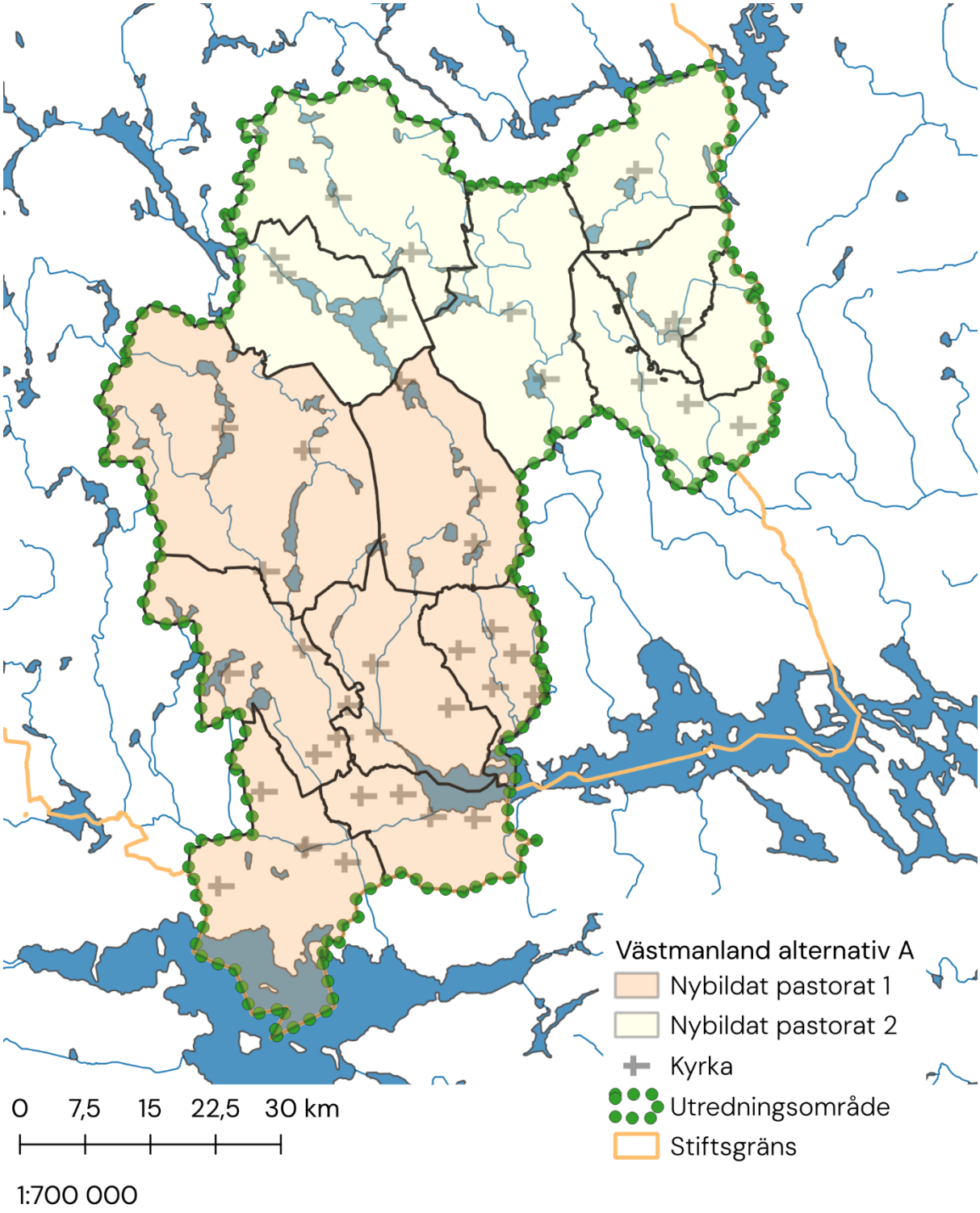
De möjliga pastoraten ovan går att kombinera på två sätt, dessa kallas nedan Alternativ A och Alternativ B. Som utredare ser vi dock att ingen av församlingarna i Möjligt pastorat 11 i dagsläget har behov av att genomgå en indelningsförändring som innebär sammanläggning i pastorat. Enligt Alternativ C kan dessa församlingar följaktligen i dagsläget lämnas utanför en indelningsförändring. Möjligt pastorat 11 kan sedan bildas vid en tidpunkt efter 2030 eller så kan dessa församlingar läggas samman med de nybildade pastoraten i Alternativ C så att en pastoratsbildning enligt Alternativ A uppnås tidigast 15 år efter att den indelningsförändring som nu sker.

19.1 Alternativ A

Detta alternativ innebär att två pastorat bildas:

- Ett pastorat bildas av Kumla, Tärna och Kila församling, Möklinta församling, Norberg-Karbennings församling, Norrby församling, Sala församling, Västanfors-Västervåla församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 40 826 boende varav 22 610 tillhörde Svenska kyrkan (55,4%)
    - Pastoratet skulle ha minst sex prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 35 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 14 kyrkor
- Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling, Kungsörs församling, Köpingsbygdens församling, Malma församling, Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, samt Sura-Ramnäs församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 78 493 boende varav 43 300 tillhörde Svenska kyrkan (55,2%)
    - Pastoratet skulle ha minst nio prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 35 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 28 kyrkor

Utredning av den lokala strukturen i Västmanland, underlag för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kap 8 §

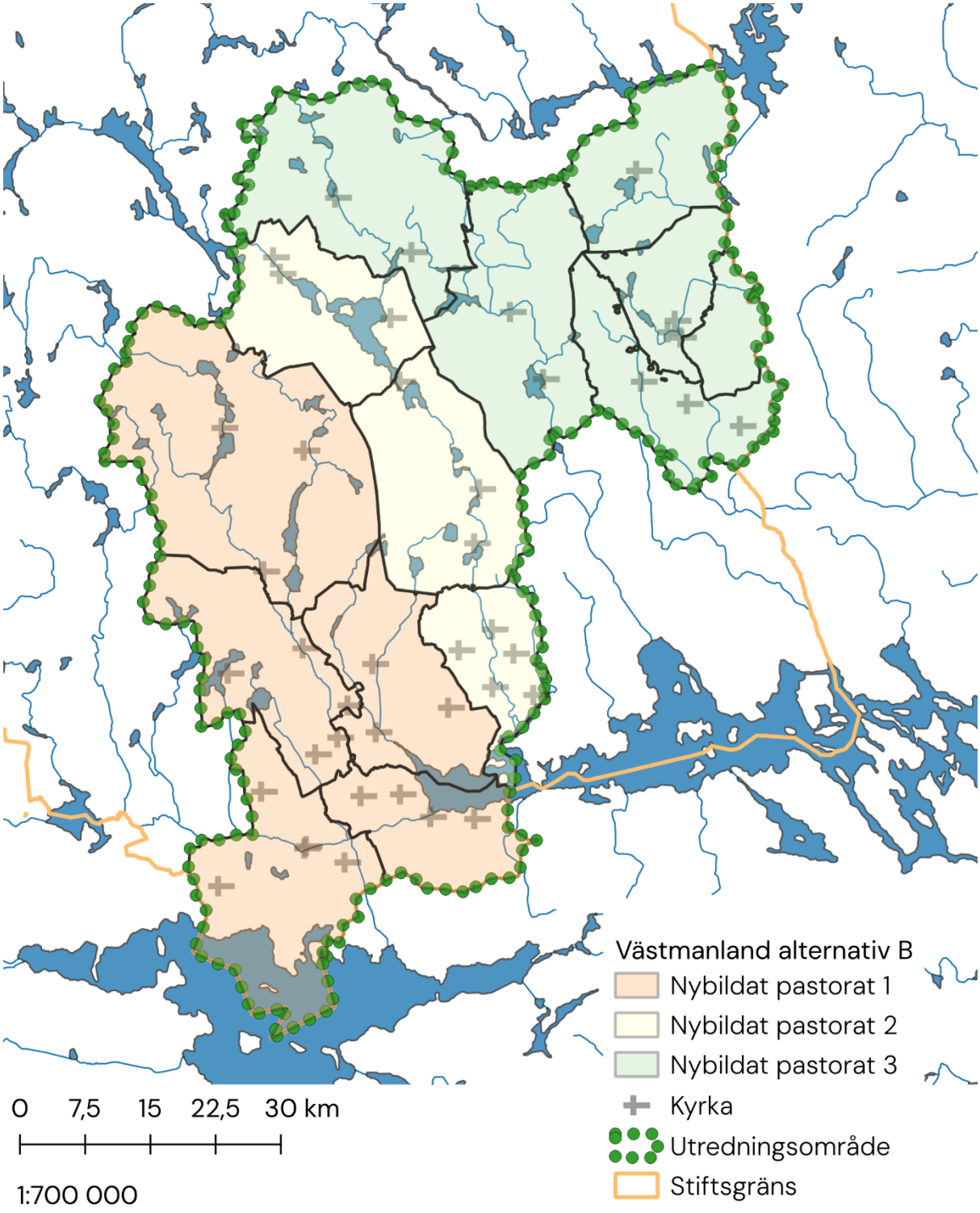

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

19.2 Alternativ B

Detta alternativ innebär att tre pastorat bildas:

- Ett pastorat bildas av Kumla, Tärna och Kila församling, Möklinta församling, Norberg-Karbennings församling, Norrby församling, Sala församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 25 038 boende varav 14 740 tillhörde Svenska kyrkan (58,9%)
    - Pastoratet skulle ha minst fyra prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 25 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 11 kyrkor
- Ett pastorat bildas av Hallstahammar-Kolbäcks församling, Sura-Ramnäs församling samt Västanfors-Västervåla församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 39 225 boende varav 20 533 tillhörde Svenska kyrkan (55,2%)
    - Pastoratet skulle ha minst sex prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 35 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 11 kyrkor
- Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Köpingsbygdens församling, Malma församling samt Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 52 197 boende varav 28 744 tillhörde Svenska kyrkan (55,1%)
    - Pastoratet skulle ha minst sju prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 35 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 20 kyrkor

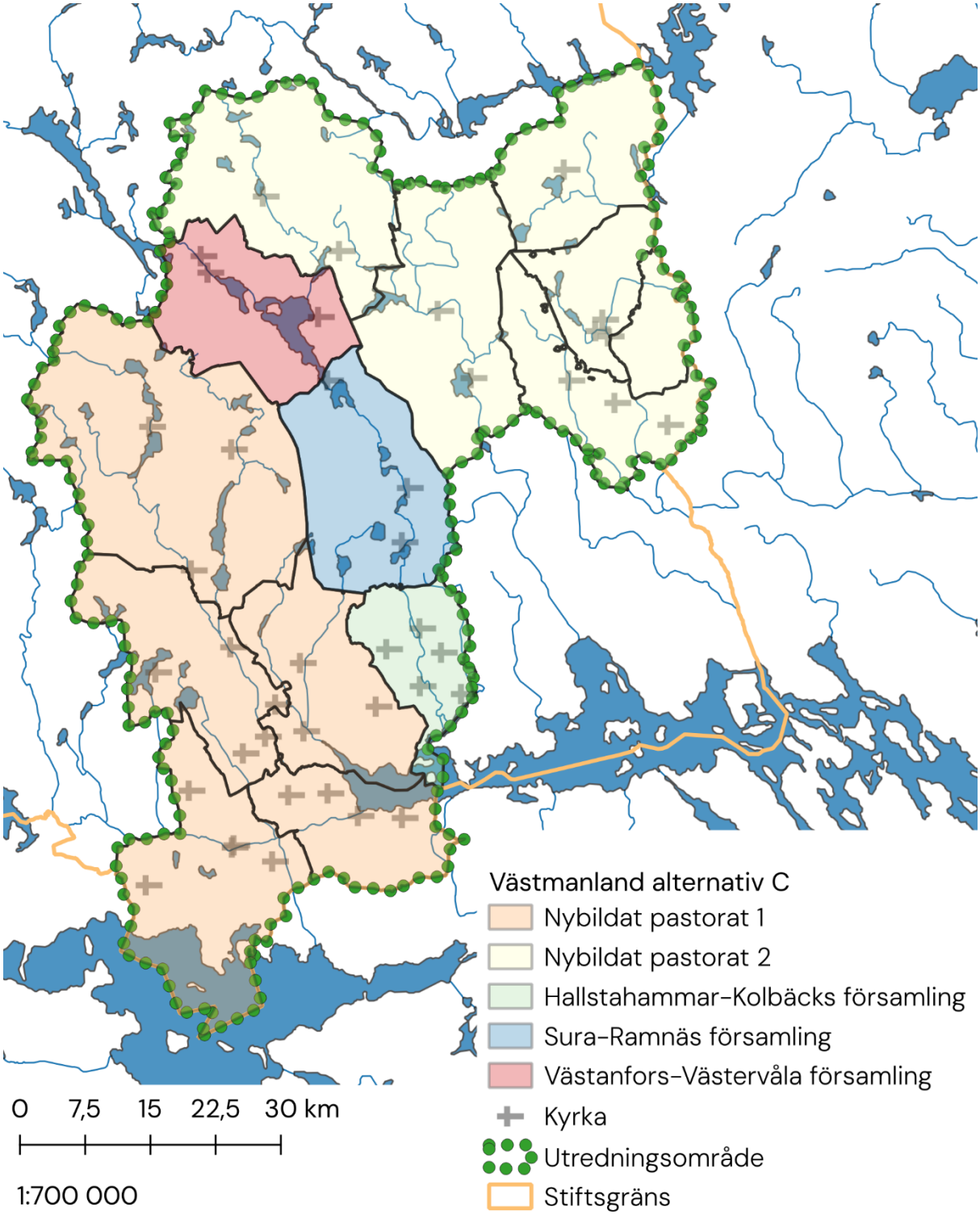
Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

19.3 Alternativ C

Detta alternativ innebär att två nya pastorat bildas:

- Ett pastorat bildas av Kumla, Tärna och Kila församling, Möklinta församling, Norberg-Karbennings församling, Norrby församling, Sala församling samt Västerfärnebo-Fläckebo församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 25 038 boende varav 14 740 tillhörde Svenska kyrkan (58,9%)
    - Pastoratet skulle ha minst fyra prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 25 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 11 kyrkor
- Ett pastorat bildas av Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Köpingsbygdens församling, Malma församling samt Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling.
    - Pastoratet hade 2025 totalt 52 197 boende varav 28 744 tillhörde Svenska kyrkan (55,1%)
    - Pastoratet skulle ha minst sju prästtjänster varav en kyrkoherde.
    - Pastoratets kyrkofullmäktige skulle ha minst 35 ledamöter
    - Pastoratet skulle ha 20 kyrkor

Hallstahammar-Kolbäcks församling, Sura-Ramnäs församling samt Västanfors-Västervåla församling kvarstår som församlingar med egen ekonomi.

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

20 Remisser och samråd

20.1 Remiss april–maj 2025

En tidig version av denna utredning gick ut på remiss för faktagranskning och yttrande 2025-04-09 (S 2023–0245:16) med sista svarsdag 2025-05-18. Denna remiss berörde endast Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling, Sura-Ramnäs församling och

Remissen gick till berörda församlingar och pastorat, kontraktsprostar och stiftsstyrelsen. Remissinstanserna ombads påpeka fel och brister i utredningen samt förorda ett indelningsalternativ samt inkomma med namnförslag på denna indelning.

Följande yttranden inkom inom svarstiden:

- S 2023–0245:26. Yttrande från Sara Secund, komminister i Köpings pastorat
- S 2023–0245:27. Yttrande från Hans Eric Johannson, tf. kyrkoherde i Köpings pastorat, kyrkoherde emeriti i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling
- S 2023–0245:28. Yttrande från Sandrina Schulta, Monica Lindgren, Christina Appeltofft, Helena Ringvall och Susanne Gustavsson, anställda i Köpings pastorat
- S 2023–0245:29. Yttrande från Sofia Holtfors, Mia Söderberg, Sara Karls, Caroline Larsson, Jimmy Alsin, Andreas W Bohm. Barn- och Ungdomsteamet i Köpings pastorat.
- S 2023–0245:30. Yttrande från präster, diakoner och musiker i Köpings pastorat
- S 2023–0245:31. Yttrande från kyrkorådet i Köpings pastorat
- S 2023–0245:32. Yttrande från personalgruppen i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling
- S 2023–0245:33. Yttrande från nomineringsgruppen Hembygdens kyrka i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling
- S 2023–0245:34. Yttrande från kyrkorådet i Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling

- S 2023–0245:35. Yttranden från Kyrkorådet samt personalgruppen i Sura-Ramnäs församling

Sex yttranden förordar alternativ 4, tre yttranden förordar en utredning som berör KAK-regionen (Köping-Arboga-Kungsör) innan beslut fattas, ett yttrande förespråkar alternativ 3 eller 5.

Merparten av yttrandena förespråkar att ett pastorat bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling samt Köpings pastorat. Som namnförslag har inkommit förslaget ”Hedströmsdalens pastorat”. Utredarna har även diskuterat namnet ”Hedströmmens pastorat” som ett möjligt pastorat för denna indelning.

Ett yttrande inkom efter att svarstiden löpt ut. Detta yttrande beaktades därför inte i den utredning som behandlades av stiftsstyrelsen hösten 2025, men har beaktats i det fortsatta arbetet:

- S 2023–0245:37. Yttrande från Västanfors-Västervåla församling.

20.2 Remiss april–maj 2026

Denna utredning gick ut för faktagranskning av kapitel 1–14 våren 2026. Faktafel i dessa texter har därefter korrigerats i texten. Texten sändes ut 2026-03-25 med sista svarsdag 2026-05-24.

Yttranden har före 2026-05-24 inkommit enligt följande

- S 2023–0245:52, från Kungsörs församling
- S 2023–0245:53, från Norberg-Karbennings församling
- S 2023–2045:65, från Hallstahammar-Kolbäcks församling
- S 2023:0245:66, från Västerfärnebo Fläckebo församling
- S2023-0245:67, från Arbogabygdens församling
- S 2023–0245:68, från Kumla-Tärna-Kila församling
- S 2023–0245:69, från Sura-Ramnäs församling

- S2023-0245:70, från Kungsörs församling

20.3 Samråd enligt Kyrkoordning 37 kap 8 §

Inför beslut i stiftsstyrelsen om ändrad indelning av pastorat eller församlingar som inte ingår i pastorat ska enligt kyrkoordningen 37 kap 8 § 2 stycket samråd ske med berörda församlingar. Västerås stift har under utredningsarbetet fört dialog med berörda enheter.

Beredningsutskottet för Stiftsstyrelsen i Västerås stift fattade 2026-04-27 § 81 beslut om att fastställa datum för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kal 8 §. Fastställda datum för samråd är 7, 8, 9 och 14, 15, 16 september 2026.

20.4 Remiss hösten 2026

Denna utredning sändes ut för remiss till berörda församlingar och pastorat samt till domkapitlet i Västerås stift 2026-XX-XX med sista svarsdag 2026-11-15.

Respektive kyrkofullmäktige anmodas att avge ett formellt yttrande eftersom det är viktigt för stiftsstyrelsen att få ta del av de förtroendevaldas bedömning utifrån utredningens förslag. Utredningen slutförs när dessa yttranden har inkommit och sammanställts av stiftskansliet. Yttrandena kommer utgöra en del av utredningens innehåll.

Med remissen bifogades även en PowerPoint-presentation med de möjliga framtida indelningarna.

Församlingarna och pastoraten anmodas att avge svar på följande frågor:

1. Vilket av alternativen till framtida indelning i kapitel *19 Framtida indelningar i Västmanland* förordar ni?

2. Förslag på namn på de föreslagna pastoraten?

Remissen är öppen och tillhöriga, anställda och organisationer bereds möjlighet att yttra sig genom spontana svar.

20.4.1 Inkomna yttranden vid remiss hösten 2026

Följande yttranden från kyrkofullmäktige har inkommit i samband med samråd:

- *Yttrande församling A*

- *Yttrande församling B*

Utredningen kompletteras med dessa yttranden då tiden för yttrande löpt ut.

20.5 Remiss till Lantmäteriet samt till Institutet för språk och folkminnen

Efter att namnförslag inkommit skall Lantmäteriet och Institutet för språk och folkminnen yttra sig över dessa. Se vidare kapitel *22.11 Namnet på ny församling eller pastorat*.

21 Barnperspektiv

21.1 Barnkonsekvensanalys

Från och med den 1 januari 2013 ska strategiska beslut i kyrkan på alla nivåer föregås av en barnkonsekvensanalys. Det innebär att de konsekvenser som beslut kan få för barn ska utredas och belysas. Barnrättsarbetet ska bidra till att barnets rättigheter i linje med FN:s barnkonvention inte äventyras, och att kyrkoordningens intention om barnets särställning kan stärkas. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige.

Stiftsstyrelsen i Västerås stift ska fatta beslut om framtida indelning av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Västanfors-Västervåla församling, Sura-Ramnäs församling och Köpings pastorat. Eftersom beslutet berör barn som vistas i församlingar inom området ska de aspekter som berör barn belysas i en barnkonsekvensanalys.

Barnkonsekvensanalysens syfte är att belysa och lyfta fram de intressen som finns bland barn och unga som kan vara relevanta att beakta vid en pastoratsbildningsprocess. Analysen har utgått från följande frågeställning:

– Vilka aspekter bör, vid en sammantagen analys, särskilt beaktas med hänsyn till barnets bästa?

I enlighet med modellen för analysen är det viktigt att konsekvenserna för barn också följs upp. Det sker i samband med visitationsarbetet där det nya pastoratets arbete med barnrättsfrågor kommer belysas.

Stiftskansliet ansvarar för kartläggningsdelen och att lämna förslag till ny indelning. Utgångspunkten är att stiftet inte bedömer de direkta effekterna av pastoratsbildningsprocessen på det lokala planet, utan i stället bedömer hur förändringen påverkar de övergripande förutsättningarna för verksamhet som berör barn och unga. Materialet som sammanställts nedan kan ses som en del i en lärandeprocess som bildar en grund att utgå ifrån när beslut om den nya indelningen har fattats och interimsdelegerade och interimsstyrelse fattar beslut för den nya organisationen.

21.2 Barnets bästa som utgångspunkt

Barn har – i linje med barnkonventionen – rätt till andlig utveckling, trygghet, lek och kultur. Barn har också rätt att bli lyssnade på. Utredarnas uppfattning är att de ingående

församlingarna erbjuder detta. Förutom barnens egna upplevelser av en meningsfull verksamhet, framstår verksamheten som viktig mot bakgrund av det vi vet om barns livsvillkor (ökande stress, upplevelse av att inte bli lyssnade på osv.). Kyrkan har samma roll för barn som för vuxna – en plats att bara vara tillsammans med andra och med Gud, samt tillåta sig vara nyfiken på kristen tro och liv.

Det är därför angeläget att verksamheten för och med barn ges lika stort utrymme som övriga frågor inför en ny pastoratsbildning. Det är viktigt att lyssna på barnen och lika viktigt att ge pedagogisk personal ett inflytande i utformandet av hur kyrkan och kyrkans mötesplatser tillgängliggörs för barn och unga i det nya pastoratet.

21.3 Nyckelord

Det lokala konkreta sammanhanget utgör den kontext i vilken verksamheten för barn och unga ska landa och därför blir det första medskicket till de nya styrande organen i det blivande pastoratet att närheten har betydelse. Barn och ungas närhet till verksamheten skapar förutsättningar för både trygghet och goda relationer. Står man mellan olika beslutsalternativ bör följande fråga ställas: vilket av dessa alternativ som skapar bättre förutsättningar för att tillgodose närheten till verksamheten för så många barn som möjligt?

Enligt artikel 30 i barnkonventionen har barn som tillhör en minoritet eller en ursprungsbefolkning rätt till sin kultur och sitt språk. Vid beslutsfattande bör man därför också analysera om något av förslagen ger bättre förutsättningar för dessa barn att ta del av verksamheten på lika villkor.

Alla barn, oavsett bakgrund eller förutsättningar, ska kunna ta del av den verksamhet som finns, detta enligt artikel 2 i barnkonventionen. Att det erbjuds avgiftsfri eller mycket förmånlig verksamhet är avgörande för ekonomiskt utsatta barns möjligheter att delta. Församlingarna inom området erbjuder detta redan idag, helt i linje med barnkonventionen. Då barn i ekonomisk utsatthet generellt inte väntas minska är det viktigt att utrymme finns för den framtida organisationen att fortsätta fokusera på barn i utsatthet och i den mån det behövs kunna ställa om verksamheten för att anpassa sig till nya utmaningar kopplade till dessa grupper av barn.

En verksamhet som kan ställa om sig utefter de utmaningar som uppkommer och som ger utrymme för möten och samtal kräver många vuxna. Ytterligare ett medskick blir därför att både se över och fortsätta nyttja den möjlighet som tillgången på unga ledare och ideella

utgör. Detta är en viktig resurs i mötet med barn, och breddar möjligheterna att uppnå god vuxennärvaro i verksamheten.

- Baserat på det material som finns från samtal med barn inom stiftet går det att konstatera att det lilla sammanhanget är viktigt för barnen. Det ska finnas tillgång till många vuxna som man känner igen och känner sig trygg med. En framtida organisation med lokala arbetslag som erbjuder vuxentäthet och regelbundenhet, kan därför vara att föredra ur ett barnperspektiv.

Som avslutning kan också konstateras att ekonomiskt hållbara församlingar och pastorat är en förutsättning för en väl fungerande barnverksamhet. Då kan resurser frigöras också till personal i barn- och ungdomsverksamhet. Att eftersträva ekonomiskt hållbara församlingar och pastorat kan därför också vara bra för barn, förutsatt att processen har barnens bästa för ögonen. Att barnens bästa (barnkonventionen artikel 3) beaktas vid en framtida organisationsförändring är något som framtida interimsstyrelse och nuvarande kyrkoråd bör följa upp i enlighet med kyrkomötets beslut om barnkonsekvensanalys.

21.4 Sammanfattning och förslag

Sammanfattningsvis föreslås därför stiftsstyrelsen, med utgångspunkt i barnkonsekvensanalysen, besluta att:

- Fatta beslut om en långsiktigt hållbar indelning vilket går i linje med barnens bästa.
- Uppmuntra interimsdelegerade att genomföra pastoratsbildningen så att behoven för särskilt utsatta barn också kan mötas.
- Be interimsdelegerade beakta principen om ickediskriminering och minoriteters rättigheter så att verksamheten blir tillgänglig för alla barn på lika villkor.
- Be interimsdelegerade att beakta barnens bästa genom förslag på lösningar som skapar tillgång till verksamheten trots stora avstånd inom pastoratet.
- Be interimsdelegerade att beakta barnens bästa genom beslut som inte äventyrar barnens tillgång till vuxna ledare och ideella.
- Be interimsdelegerade att skapa en sådan organisation att det finns tillgång till många vuxna som man känner igen och känner sig trygg med. En framtida organisation med lokala arbetslag som erbjuder vuxentäthet och regelbundenhet är därvid att föredra.

Ett sätt för interimsdelegerade att göra detta kan till exempel vara att under arbetet med att forma det nya pastoratet, skapa en arbetsgrupp med uppdraget att särskilt bevaka barnrättsperspektivet ur olika perspektiv. Gruppen kan med fördel bestå av personal med olika kompetenser och yrkesroller samt förtroendevalda.

22 Inför beslut om förändrad indelning

I ett ärende om ändrad församlings- eller pastoratsindelning ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs och därvid bland annat samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen så begär. I samband med beslutet om ändrad församlings- eller pastoratsindelning ska stiftsstyrelsen också besluta om eventuella ändringar i prästorganisationen samt fastställa namn på församlingar/pastorat i den nya indelningen.

Stiftsstyrelsen bör, när den gör en utredning och innan den fattar beslut, inhämta synpunkter från dem som är särskilt berörda och kan ha synpunkter av betydelse att tillföra beslutsunderlaget. Inte minst när det finns delade meningar om ett visst beslut bör ett formellt remissförfarande komma till stånd.

Innan namnet på en territoriell församling eller ett pastorat fastställs ska Institutet för Språk och Folkminnen samt Lantmäteriet beredas tillfälle att yttra sig.

22.1 Interimsdelegerade

Enligt kyrkoordningen får stiftsstyrelsen i beslut om ändrad församlings- eller pastoratsindelning utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen ska kunna genomföras. I beslutet får stiftsstyrelsen också bestämma att beslutanderätten i en ny församling eller i ett nytt pastorat ska utövas av interimsdelegerade från det att dessa har utsetts till dess indelningsändringen träder i kraft.

När stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad indelning bestämmer att beslutanderätten ska utövas av interimsdelegerade ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat, vars område helt eller delvis ska ingå i det nya pastoratet. Stiftsstyrelsen ska också i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse.

Ledamöter och ersättare i interimsdelegerade ska väljas av respektive kyrkofullmäktige som berörs av indelningsändringen. Den som är valbar enligt 33 kap. 4 § kyrkoordningen är på motsvarande sätt valbar till interimsdelegerade. Sedan valet har ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammankallande.

För beredning och verkställighet av interimsdelegerades ärenden ska det finnas en interimsstyrelse, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid. Den kyrkoherde som ska vara ledamot i interimsstyrelsen utses av domkapitlet. Andra ledamöter och ersättare i indelningsstyrelsen väljs av interimsdelegerade till det antal dessa bestämmer. Interimsstyrelsen ska dock bestå av minst sex valda ledamöter.

22.2 Arbetsorganisation

Interimsorganisationen beslutar om arbetsorganisation i nybildade pastorat.

Församlingen är den grundläggande enheten i Svenska kyrkan och det är i församlingen som kyrkan framträder som tydligast. Pastorat är en samverkan av församlingar vars uppgift är att stötta och främja den lokala församlingen.

Genomgående vid alla besök i församlingar har varit att både personal och förtroendevalda har lyft vikten av det finns arbetslag i varje nuvarande enhet som arbetar med den grundläggande uppgiften. Som utredare vill vi därför uppmana interimsorganisationen att så långt det är möjligt bevara nuvarande arbetslag och att befintlig personal i så stor utsträckning som möjligt behåller nuvarande tjänsteställe och arbetsuppgifter samt att det finns lokala arbetsledare som har lämplig delegation för att kunna fullgöra den uppgiften.

22.3 Prästorganisationen

När stiftsstyrelsen beslutar om att ändra församlings- eller pastoratsindelningen ska stiftsstyrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildad församling eller nybildat pastorat.

22.4 Ikraftträdande

En ny organisation kan träda i kraft tidigast ett kalenderår efter det att stiftsstyrelsen fattar beslut om indelningsförändring då indelningsförändring sker i samband med ny mandatperiod och senast nio månader efter beslut om ikraftträdandet sker under pågående mandatperiod. Indelningsförändringen gäller alltid från 1 januari det år den träder i kraft.

En indelningsförändring kan ske i samband med kyrkoval och därmed träda i kraft i och med den nya mandatperioden. Den kan även träda i kraft vid valfritt årsskifte mellan val. Det senare kan vara fördelaktigt då de ingående församlingarna/pastoraten dels undviker att förbereda för en indelningsförändring samtidigt som ett kyrkoval skall genomföras. Båda dessa kan förväntas ge en hög administrativ belastning på församlingarna. Ytterligare en

fördel är att kompetens bland förtroendevalda från de tidigare församlingarna/pastoraten mer naturligt bevaras då ett större antal förtroendevalda kan förväntas avgå i samband med kyrkoval än vad som kan förväntas under pågående mandatperiod.

22.5 Framtida förtroendemannaorganisation

Framtida förtroendemannaorganisation fastställs av interimsdelegerade och skall uppfylla kraven enligt Kyrkoordningen 3 kap 5§ (Kyrkofullmäktige), 4 kap 5§ (Kyrkoråd) och 4 kap 22§ (Församlingsråd).

22.6 Framtida ekonomi

Samtliga tillgångar, skulder, förbindelser, rättigheter och skyldigheter i nuvarande församlingar/pastorat överförs vid ikraftträdande av en ny indelning till den nya organisationen.

22.7 Fastigheter

Ägandet för samtliga fastigheter och byggnader inom nuvarande kvarstår hos respektive församling. Förvaltningen av dessa övertas av pastoratet.

22.8 Begravningsverksamhet

Vid en indelningsförändring blir den nya församlingen/pastoratet huvudman för begravningsverksamheten inom hela pastoratets område och tidigare huvudmän upphör

22.9 Anställda medarbetare

Vid en sammanläggning till en ny församling eller pastorat sker en verksamhetsövergång enligt Lagen om Anställningsskydd (LAS). Personalstab i en ny församling/pastorat fastställs av interimsdelegerade.

22.10 Krisorganisation

Vid en indelningsförändring skall den nya organisationen säkerställa att det finns en gemensam funktion för kris- och katastrofberedskap – som på ett effektivt och enhetligt sätt vidtar de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheterna under kris och katastroftillstånd samt höjd beredskap.

22.11 Namnet på ny församling eller pastorat

I stiftsstyrelsens beslut om indelning i församlingar och pastorat, har stiftsstyrelsen också att besluta om namn på församlingar och pastorat. Ett beslut om namn fattas efter samråd med berörda parter och efter att Institutet för Språk- och Folkminnen samt Lantmäteriet har beretts tillfälle att yttra sig. I ett alternativ som handlar om att bilda ett pastorat är det endast namnet på pastoratet som ska bestämmas. De ingående församlingarna finns kvar med befintliga namn.

22.11.1 Historiska namn

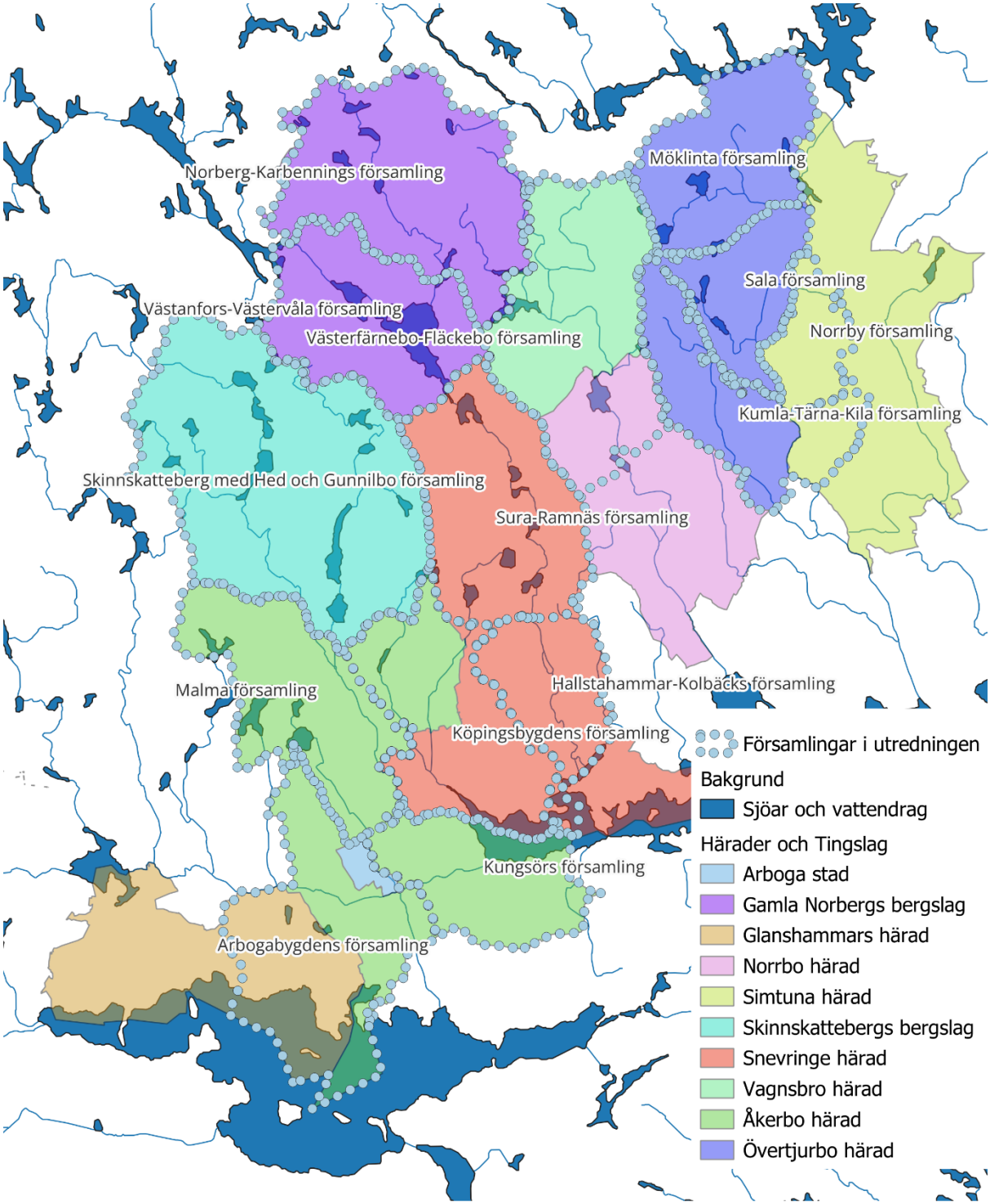
De i utredningen ingående församlingarna tillhör nya olika kommuner: Norberg, Sala, Fagersta, Skinnskatteberg, Surahammar, Hallstahammar, Köping, Kungsör och Arboga.

Historiskt har de tillhört sju olika härader, två bergslag och en stad: Övertjurbo härad, Simtuna härad, Vagnsbro härad, Norrbo härad, Snevringe härad, Åkerbo härad och Glanshammars härad; Gamla Norbergs bergslag och Skinnskattebergs bergslag; Arboga stad.

På följande sida återfinns kartor över härader, bergslag och städer samt över tidigare sockenindelning.

DOKUMENT

Utredning av den lokala strukturen i Västmanland, underlag för samråd enligt Kyrkoordningen 37 kap 8 §

Västerås stift
POSTADRESS: Box 7, 721 03 Västerås
BESÖKSADRESS: Västra Kyrkogatan 9, Västerås
TELEFON: 021-17 85 00

22.11.2 Inkomna namnförslag

22.11.2.1 Alternativ A

Följande namnförslag har inkommit för det pastorat som bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling, Norberg-Karbennings församling samt Västanfors-Västervåla församling:

- Norra Västmanlands pastorat

Följande namnförslag har inkommit för det pastorat som bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling, Kungsörs församling, Hallstahammar-Kolbäcks församling samt Sura-Ramnäs församling:

- Södra Västmanlands pastorat

22.11.2.2 Alternativ B och C

Följande namnförslag har inkommit för det pastorat som bildas av Sala församling, Norrby församling, Möklinta församling, Kumla, Tärna och Kila församling, Västerfärnebo-Fläckebo församling samt Norberg-Karbennings församling:

- Norra Västmanlands pastorat

Följande namnförslag har inkommit för det pastorat som bildas av Västanfors-Västervåla församling, Sura-Ramnäs församling samt Hallstahammar-Kolbäcks församling:

- Strömsholms pastorat
- Snevringe pastorat

Följande namnförslag har inkommit för det pastorat som bildas av Skinnskatteberg med Hed och Gunnilbo församling, Malma församling, Köpingsbygdens församling, Arbogabygdens församling samt Kungsörs församling:

- Södra Västmanlands pastorat
- Hedströmens pastorat
- Åkerbo pastorat

- Västra Mälardalens pastorat

22.11.3 Lantmäteriets yttrande

Remiss till Lantmäteriet sker efter samråd och det att namnförslag inkommit.

22.11.4 Institutets för språk och folkminnens yttrande

Remiss till Institutet för språk och folkminnen sker efter samråd och det att namnförslag inkommit.

22.11.5 Utredningens namnförslag

Utredningens namnförslag presenteras efter det att yttranden inkommit från Lantmäteriet samt Institutet för språk och folkminnen.

23 Tiden mellan beslut och ikraftträdande

Stiftsstyrelsen väntas fatta beslut om i frågan om ny indelning i början av 2027, med första ikraftträdande den 2028-01-01. I beslutet ingår att uppdra åt respektive kyrkofullmäktige att utse ledamöter och ersättare till interimsdelegerade.

23.1 Interimsstyrelse och interimsdelegerade

Under tiden fram till ikraftträdandet förbereds detta av den nya organisationen. Detta arbete leds under tiden av ett interims delegerande med ledamöter från de ingående enheterna.

Interimsperioden är en tid som kräver mycket tid och ett aktivt deltagande av de personer som är berörda av processen. Viktiga beslut ska tas för det framtida pastoratet i interimsdelegerade och interimsstyrelsen, samtidigt som arbetet i församlingarna och församlingarnas kyrkoråd måste pågå som vanligt. En lång interimsperiod kan därför upplevas som påfrestande. För interimsperioden rekommenderas att ta fram en genomtänkt processplan med rimlig tidsaxel för att genomföra en lyckad interims process. Detta är en uppgift som med fördel kan genomföras med hjälp av stiftskansliets personal.

23.2 Representation i interimsdelegerade

Ledamöter av interimsdelegerade utses av kyrkofullmäktige i respektive nuvarande enhet.

Interimsdelegerade är att jämföra med kyrkofullmäktige, med samma uppgifter och ansvarsområde. Den ledamot som enligt 37 kap. 30 § andra stycket i kyrkoordningen har utsetts av stiftsstyrelsen att vara sammankallande ska utfärda kungörelse om första sammanträdet. Till övriga sammanträden utfärdar ordföranden i interimsdelegerade kungörelse.

Interimsdelegerade fattar beslut i frågor som rör den nya organisationen efter ikraftträdandet. Exempelvis ska interimsdelegerade fatta beslut om det nya pastoratets budget, något som görs året innan ikraftträdandet. Interimsdelegerade (tillsammans med det nya pastoratets kyrkoherde) ska också ansvara för att organisationsförändringen går rätt till ur arbetsgivarsynpunkt.

Såväl det totala antalet ledamöter och ersättare i interimsdelegerade som hur många som ska utses av respektive församling/pastorat beslutas av stiftsstyrelsen. Beslutet baseras på hur många kyrkotillhöriga som finns i respektive församling/pastorat.

23.3 Representation i interimsstyrelsen

Interimsdelegerade väljer en interimsstyrelse som förbereder besluten som ska fattas av delegerade. Interimsstyrelsen är att jämföra med kyrkoråd och hanterar en mängd övergångsfrågor inför ikraftträdandet av den nya organisationen. Rekommendationen är att antalet ledamöter i interimsstyrelsen fördelas jämnt från de ingående församlingarna så att varje nuvarande enhet har lika många ledamöter. Vid interimsstyrelsens första möte organiseras omställningsarbetet. Det vanliga är att arbeta i en projektorganisation med en eller flera projektgrupper som tar fram underlag till de beslut som rör det framtida pastoratet. För detta arbete finns checklistor och annat material att tillgå. Västerås stift ger också stöd i arbetet under omställningsperioden i form av utbildningar, ekonomiskt stöd, samt resurser från stiftskansliet. Stödet utformas i dialog mellan interimsstyrelsen och stiftskansliet.

Fram till ikraftträdandet fungerar församlingar och pastorat enligt nuvarande ordning och styrs av respektive kyrkoråd med samma ansvar som nu. Kyrkorådet bör dock vinnlägga sig om att inte fatta beslut som påverkar tiden efter ikraftträdandet av det nya pastoratet och söka samråd med interimsstyrelsen i lägen där beslut av sådan karaktär aktualiseras.

23.4 Framtida kontraktsindelning

De nya pastoraten kommer ingå i Västmanlands kontrakt.